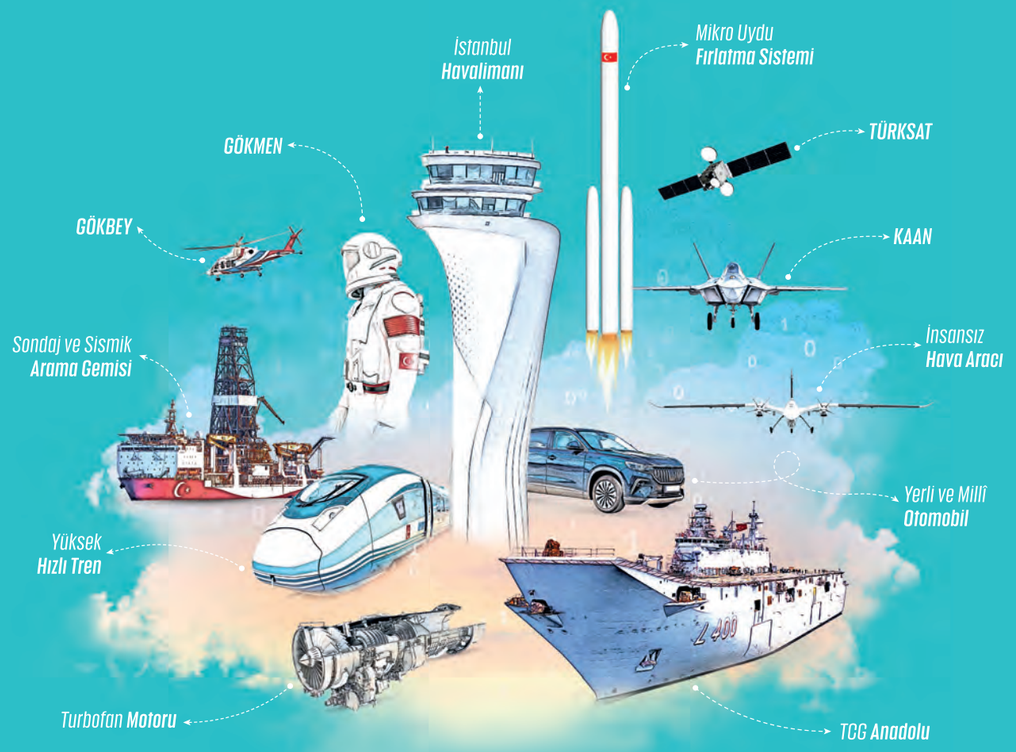
209830_Kadin Sac Renklendirme Teknikleri 11-12 Kapak.pdf

Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN: 978-975-11-8870-0

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI — KADIN SAÇ RENKLENDİRME TEKNİKLERİ — 11 -12 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI

KADIN SAÇ RENKLENDİRME TEKNİKLERİ

11-12 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI

KADIN SAÇ RENKLENDİRME TEKNİKLERİ

11-12
DERS MATERYALİ

YAZARLAR
Fatma CEYHAN
Meryem BALIN

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI .....: 9905
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....: 3357

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

DİL UZMANI	Fatma BENLİ
PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI	Şebnem DOĞAN
REHBERLİK UZMANI	Yeliz GENÇTAV
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI	Fatma YILMAZ
GRAFİK TASARIM UZMANI	Gözde YILDIRIM EVCİ

ISBN: 978-975-11-8870-0

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

BASKI
Ayrıntı Basım Yayım ve Mat. Hiz. Sanayi Ticaret A.Ş.
Saray Mahallesi 126. Cadde No: 20
Kahramankazan/Ankara
Sertifika No: 49599

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

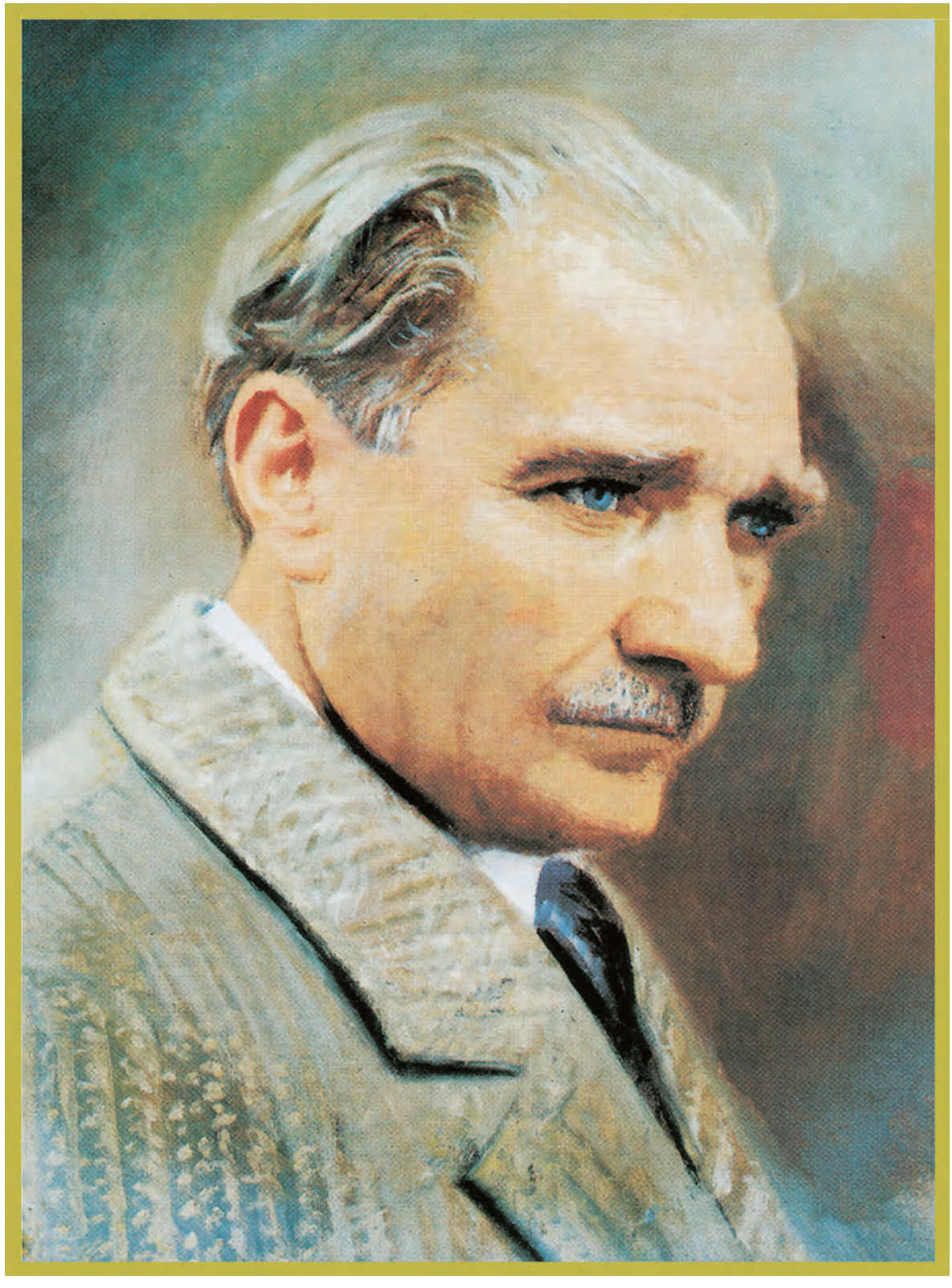
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DERS MATERYALİNİN TANITIMI 12

1. ÖĞRENME BİRİMİ: SAÇLARI KALICI ŞEKİLLENDİRME 13

1.1. PERMANANT UYGULAMA 14

1.1.1. Permanant İşleminde Kullanılacak Araç Gereç 16

1.1.2. Permanant Sıvısı Uygulama Teknikleri 18

1.1.3. Permanant Uygulamasında Saç Sarma Teknikleri 19

1.1.4. Permanant İşlemi Öncesi Ön Görüşme 20

1.1.5. Permanant İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar 20

1.1.6. Permanant Uygulaması İşlem Basamakları 23

1.2. DEFRİZE UYGULAMA 30

1.2.1. Defrize İşleminde Kullanılan Araç Gereç 30

1.2.2. Defrize İşlemi Öncesi Ön Görüşme 31

1.2.3. Defrize İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar 31

1.2.4. Defrize Uygulaması İşlem Basamakları 33

1.3. BREZİLYA FÖNÜ UYGULAMA 39

1.3.1. Brezilya Keratin Fönü İşleminde Kullanılacak Araç Gereç 39

1.3.2. Brezilya Keratin Fönü İşlemi Öncesi Ön Görüşme 41

1.3.3. Brezilya Keratin Fön İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar 41

1.3.4. Brezilya Keratin Fönü Uygulaması İşlem Basamakları 41

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 49

2. ÖĞRENME BİRİMİ: SAÇ BOYAMA 51

2.1. SAÇ BOYAMA İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR 52

2.1.1. Saç Boyası Çeşitleri 53

2.1.2. Saç Boyalarının Olası Yan Etkileri 57

2.1.3. Saç Boyamada Kullanılacak Araç Gereç 58

2.2 . SAÇ BOYAMADA RENK 62

2.2.1. Renk Kataloğu 64

2.2.2. Saç Boyalarında Renkler ve Boya Numaralarının Anlamları 65
2.2.3. Boyama Öncesi Saç Analizi ve Önemi 69
2.2.4. Saç Renginin Saptanması 71
2.2.5. Saç Boyamada Dikkat Edilecek Genel Hususlar 72
2.2.6. Saç Boyama İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Doğuracağı Sonuçlar ve Nedenleri 74

2.3. İLK BOYAMA 77
2.3.1. İlk Boyama İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar 77
2.3.2. İlk Boyama Uygulamasının İşlem Basamakları 78

2.4. DİP BOYAMA 84
2.4.1. Saç Boya Karışımı Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar 84
2.4.2. Dip Boyamada Dikkat Edilecek Hususlar 85
2.4.3. Saçlara Dip Boyama Uygulaması İşlem Basamakları 86

2.5. BEYAZ SAÇLARI BOYAMA 92
2.5.1. Beyaz Saçların Boyanmasında Boya Seçiminin Önemi 92
2.5.2. Saç Boyasının Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar 93
2.5.3. Beyaz Saçların Boyanmasında Dikkat Edilecek Hususlar..... 94
2.5.4. Beyaz Saçları Boyama Uygulaması İşlem Basamakları 95

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME..... 101

3. ÖĞRENME BİRİMİ: SAÇ RENGİNİ AÇMA 103

3.1. SAÇIN RENGİNİ TOZ AÇICI İLE AÇMA 104

3.1.1. Saç Renk Açıcılarının İçeriği ve İşlevi 104
3.1.2. Saç Rengini Açma Dereceleri 105
3.1.3. Saç Rengini Açma İşlemlerinde Kullanılacak Araç Gereç 105
3.1.4. Saç Açma İşlemlerinde Kullanılan Uygulama Yöntemleri 107
3.1.5. Saç Açma İşlemlerinde Dikkat Edilecek Genel Hususlar 109
3.1.6. Toz Açıcı Kimyasallarla Saç Açma İşlemi 113
3.1.7. Toz Açıcı İle Saç Rengini Açmada Dikkat Edilecek Genel Hususlar 114
3.1.8. Toz Açıcı İle Saç Rengini Açma Uygulaması İşlem Basamakları 115
3.1.9. Saç Rengini Açma İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Doğuracağı Sonuçlar ve Nedenleri 118

3.2. SAÇIN RENGİNİ KREM VE YAĞ AÇICILAR İLE AÇMA 122

3.2.1. Saç Rengini Krem ve Yağ Açıcı İle Açma Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar 122

3.2.2. Krem ve Yağ Açıcıyla Saç Rengini Açma Uygulaması İşlem Basamakları 124

3.3. SAÇIN RENGİNİ SİLİCİ ÜRÜNLERLE AÇMA 129

3.3.1. Saç Rengini Silici Ürünler İle Açmada Dikkat Edilecek Hususlar 130

3.3.2. Silici Ürünler İle Saç Rengini Açma Uygulaması İşlem Basamakları 131

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 136

4. ÖĞRENME BİRİMİ: RÖFLE 139

4.1. BONE İLE RÖFLE UYGULAMA 140

4.1.1. Saç Rengini Tonlamada Kullanılacak Araç Gereç 140

4.1.2. Saç Rengi Tonlama Uygulaması Öncesi Dikkat Edilecek Genel Hususlar .. 143

4.1.3. Saç Rengi Tonlanma Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar 144

4.1.4. Bone İle Röfle Yapımında Dikkat Edilecek Hususlar 146

4.1.5. Bone İle Röfle Uygulaması İşlem Basamakları 147

4.2. PAKET İLE RÖFLE UYGULAMA 152

4.2.1. Paketleme İle Röfle Yapımında Dikkat Edilecek Hususlar 152

4.2.2. Paket İle Röfle Uygulaması İşlem Basamakları 153

4.3. BALYAJ UYGULAMA 159

4.3.1. Saçlara Balyaj Uygulama Çeşitleri 159

4.3.2. Balyaj Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar 161

4.3.3. Balyaj Uygulaması İşlem Basamakları 162

4.4. KREPE İLE BALYAJ UYGULAMA 167

4.4.1. Krepe İle Balyaj Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar 167

4.4.2. Krepe İle Balyaj Uygulaması İşlem Basamakları 168

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 173

CEVAP ANAHTARI 177

KAYNAKÇA 178

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Konu başlıklarını gösterir.

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

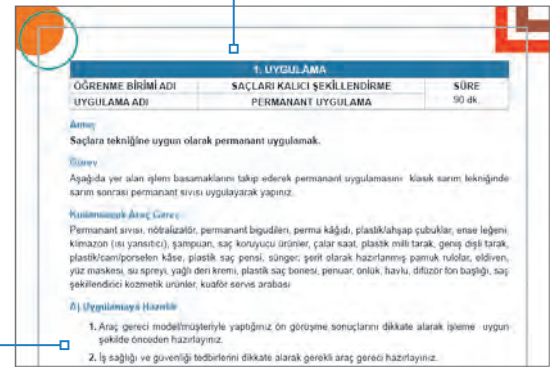

Sayfa numarasını gösterir.

Öğrenme birimine ait karekodu gösterir.

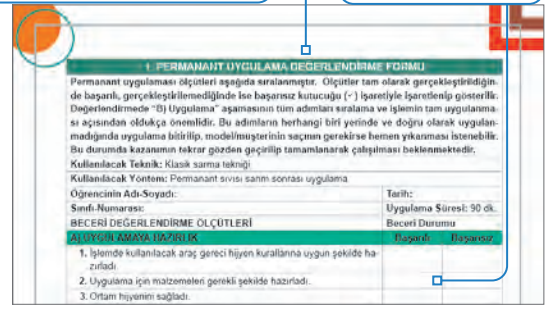
Uygulama adımlarını gösterir.

Uygulama yaprağını ve numarasını gösterir.

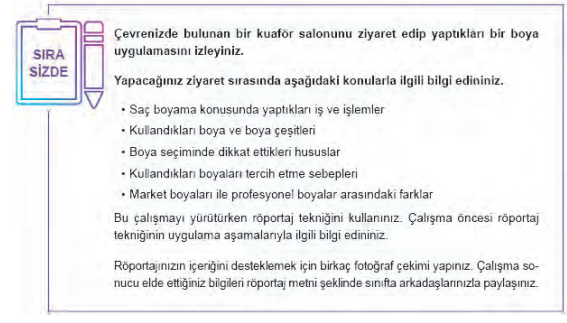

Değerlendirme formunu ve numarasını gösterir.

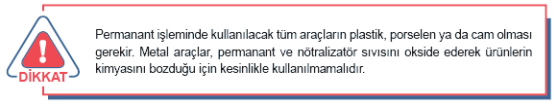
Değerlendirme kısmını gösterir.

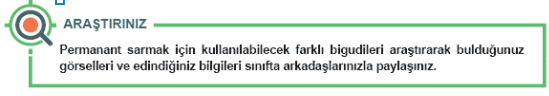
Öğrencilerden istenen "SIRA SİZDE" bölümlerini gösterir.

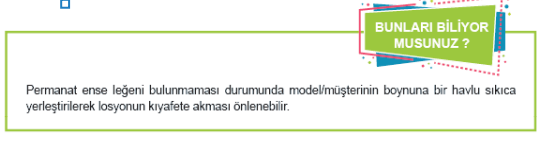
Öğrenme biriminde dikkat edilmesi gereken konuları gösterir.

Öğrencilere önerilen araştırma konularını gösterir.

Öğrenme biriminde yer alan konularla ilgili bilgileri gösterir.

Ölçme ve değerlendirme sorularını gösterir.

1. ÖĞRENME BİRİMİ

SAÇLARI KALICI ŞEKİLLENDİRME

KONULAR

1.1. PERMANANT UYGULAMA

1.2. DEFRİZE UYGULAMA

1.3. BREZİLYA FÖNÜ UYGULAMA

TEMEL KAVRAMLAR

» Kütikül

» Korteks

» Medulla

» Disülfit bağları

» Formaldehit

1.1. PERMANANT UYGULAMA

Düz veya az dalgalı saçlarda kimyasal kozmetikler kullanılarak kalıcı dalga formları oluşturma işlemine **permanant** denir. İşlem İngilizce'de permanent wave hair (permanınt weyv heyır) ya da perm olarak adlandırılır. Türkçe'ye **saça kalıcı dalga (perma)** verme olarak çevrilir. İngilizce'den alınan permenent (kalıcı), ülkemizde permanant olarak adlandırılır ve bu işleme kısaca **perma** da denir.

Saçların mevcut şeklini değiştirme çabalarına tarihin her döneminde rastlanır. Saçlara kalıcı şekil verme yöntemi ilk kez Eski Mısırlılar tarafından uygulanmıştır (Görsel 1.1). Tarihi 3000 yıl öncesine dayanan halk mezarlarında bulunan Hiyeroglifte resimlerde kişilerin başlarında huni şeklinde bir nesnenin olduğu, bazı mumyalarda da sarılmış saçların hayvansal yağlarla sabitlenerek kıvırcık/dalgalı hâle getirilmiş olduğu görülmüştür.

Görsel 1.1: Antik Mısır'da kuaförlük uygulaması

1905 yılında sıcak permanant cihazı icat edildi. Bu cihaza bağlı spiral çubuklara sarılan saçlara sodyum hidroksit uygulanarak 100 °C veya daha fazla ısıyla saçlara dalga verildi. **Sıcak permanant** denilen bu uygulama için o dönemde değişik makineler de üretildi.

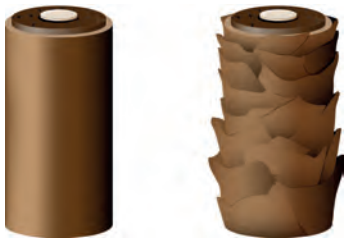
Modern kuaförlüğün gelişimiyle 1938'de **soğuk permanant** icat edildi. Düz çubuklara sarılan saçlara amonyum tiyoglikolat uygulanarak saçların yumuşaması sağlandı. Ardından uygulanan hidrojen peroksitle de saçlar yeni şeklinde sabitlendi. Soğuk permanantlarda uygulanması için 1970'lerde saçlara daha az zarar verecek asidik özellikteki permanant ürünleri icat edildi.

1980 ve 1990'lı yıllarda permanant uygulamaları daha da arttı. Bu artışta; ürünlerin saçlara çok daha az zarar vermesinin etkili olmasının yansıra popüler kültüre ayak uydurma, moda akımları gibi faktörler de etkili oldu (Görsel 1.2). Bu faktörlerin dışında permanant yaptırmanın bireysel olarak da pek çok nedeni olabilir. Bu nedenler arasında; basık ve cansız görünen düz saçlar yerine daha hacimli görünen kıvırcık saçlara sahip olma isteği, mevcut saçlardan sıkılma sonucu kişilerin yeni imaj arayışı gibi durumlar sayılabilir. Kadın ve erkek saçlarında aynı şekilde uygulanan permanant, saçın bazen belirli bir kısmına bazen de tümüne uygulanabilir.

Görsel 1.2: 1980'li yıllarda permanant uygulaması yapılmış saç

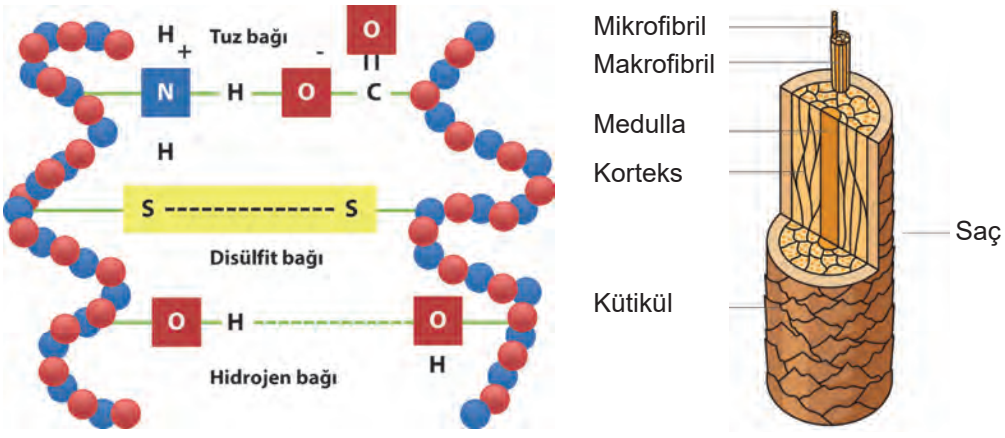
Kütikül (Pul Tabakası): Saçın koruyucu dış tabakasıdır. Saçın dokusundan sorumludur. Tuğla gibi üst üste dizilmiş 6-8 tabakadan oluşur. Sağlıklı saçta bu pullar sıkıdır ve saçın parlak görünmesini sağlar. Korteks tabakası kimyasal işlemler, hava şartları vb. durumlardan zarar görür. Sıkı olan pullar açılır (Görsel 1.3). Bu da saçların mat görünmesine ve birbirine dolanmasına yol açar.

Görsel 1.3: Kütikül tabakası

Korteks (Lif Tabakası): Saçın orta tabakasıdır. Saçın %85-%90'ını oluşturur. Saçın dayanıklılığı ve gücü bu katmana bağlıdır. İç içe geçmiş liflerden oluşur. Bu lifler (fibril) proteinin yapı taşı olan amino asitlerden oluşmuştur ve saçın uzunlaması yönünde, birbirine geçmiş iplikler görünümündedir. Sarmal şeklinde kıvrılan amino asitler birbirlerine çeşitli bağlarla bağlanmıştır. Bunlar; hidrojen, disülfit ve tuz bağlarıdır (Görsel 1.4a). Hidrojen ve tuz bağları saça su ve ısı uygulandığında çabucak kırılır. Ancak saça kalıcı şekil verme güçleri yoktur ve saç tekrar kolaylıkla eski hâlini alır. Bu bağlardan en güçlü yapıya sahip olan ve saç şeklini belirleyen bağlar disülfit bağlarıdır. Bu bağlar kolay kolay kırılmaz. Ancak güçlü alkali ya da asit içeren kimyasallar bu bağları kırabilir. Korteks tabakasına içten dışa doğru bakıldığında 2 alfa heliks birleşerek mikrofibrilleri, mikrofibriller birleşerek makrofibrilleri, makrofibriller birleşerek fibrilleri oluşturur.

Medulla (İlik): Saçın en iç tabakasıdır. Saç şekillendirme adımında herhangi bir etkisi bulunmaz (Görsel 1.4b).

a) Alfa heliks sarmalı ve saçın bağları b) Saç kesiti

Görsel 1.4: a,b) Saçın yapısı

Kalıcı saç şekillendirme işlemlerinde kullanılan ürünlerin saçta çalışma prensibi aynıdır. Bu sıvılar saçın dış tabakası olan kütikül tabakasını gevşetip açar. Aynı zamanda saçtaki korteks katmanında bulunan, saçın dayanıklılığını sağlayıp şeklini belirleyen disülfit bağlarını kırar. Belirli bir materyalle istenen şekilde sabitlenen saçlar, daha sonra farklı bir kimyasalla işleme alınır. Bu işlem belirli bir formda sabitlenmiş saçların disülfit bağlarını yeni şeklinde yeniden oluşturur (Görsel 1.5). Böylece işlem gören saç kısımları kalıcı olarak yeni formatında şekillenir.

Görsel 1.5: Permanant sıvısının saçta çalışma prensibi

1.1.1. Permanant İşleminde Kullanılacak Araç Gereç

Permanant işleminde model/müşterinin saçında beklediği bukleleri, saç ve saçlı deriye zarar vermeden elde edebilmek için araç gerecin seçiminde dikkatli olunmalıdır.

DİKKAT

Permanant işleminde kullanılacak tüm araçların plastik, porselen ya da cam olması gerekir. Metal araçlar, permanant ve nötralizatör sıvısını okside ederek ürünlerin kimyasını bozduğu için kesinlikle kullanılmamalıdır.

Permanant Sıvısı: Asidik ya da alkali olarak hazırlanmış formları mevcuttur (Görsel 1.6). Asidik perma losyonlarının pH değeri 5,5-7 aralığındadır. Bu sıvılar, özellikle hassas ya da önceden kimyasal işlem görmüş saçlarda gözenekler açık olduğu için daha hassas çalışır. Saç telinin gözenekliliğine göre ilacın etki süresi 8-14 dk. arasında değişir.

Görsel 1.6: Permanant sıvısı

Alkali permanant kozmetiği, pH 7-9,5 aralığındadır ve saçın disülfit bağlarını gevşetip yumuşatmakta daha güçlü ürünlerdir. Permanant sıvıları saçların yapısına göre farklı indirgeyici konsantrasyonu ve farklı pH değeri ile hazırlanır. Permanant sıvısının hangi saç tipine uygun olduğu, üretici firmaların tercihine göre sayı ya da harflerle belirtilir. Semboller üretici firmalara göre değişiklik gösterdiği için ürün seçerken hangi saç tiplerine uygun olduğuna dikkat edilmelidir. Bir kullanımlık plastik ambalajlarda ya da litrelik olarak sunulur. Permanant sıvıları; kalın/orta ve zor şekil alan, boyasız, doğal, kimyasal işlemlerle hassaslaşmış ve ince telli saçlar için ayrı ayrı hazırlanır.

Nötralizatör (Sabitleyici): Bileşiminde bulunan %0,05-%2'lik hidrojen peroksit sayesinde permanant sıvısıyla gevşeyen ve yumuşayan disülfit bağlarını yeni konumlarında sabitleştirir. Bazı firmalar permanant sıvısını ve nötralizatörü aynı kutu içerisinde farklı şişelerde satışa sunarken bazı firmalar iki ürünü ayrı ayrı kutularda satışa sunar. Bu ürün, bigudi etrafında sarılmış düz saça bigudinin çapına göre verilen dalgayı sabitlemek için kullanılır. Nötralizatör sıvısı saça süngerle uygulandığında saç üzerinde köpük şeklinde görünür (Görsel 1.7). Bir kullanımlık plastik ambalajlarda ya da litrelik olarak sunulur.

Görsel 1.7: Nötralizatör sıvısı uygulanmış saç

Perma Bigudileri: Klasik permanant bigudileri ve spiral bigudiler plastikten yapılır. Sosis şeklinde tasarlanmış silikondan üretilmiş bigudiler de permanant işleminde kullanılabilir. Klasik bigudiler, permanant sıvısının ve nötralizatörün saçın her yerine eşit olarak dağılması için delikli şekilde üretilmiştir (Görsel 1.8). Saçlar, bigudiler üzerinde bulunan lastiklerle sabitlenir. İnce bigudilerle saçta yoğun dalgalar elde edilirken büyük çaplı bigudilerle daha geniş dalgalar elde edilir.

Görsel 1.8: Klasik perma bigudileri

ARAŞTIRINIZ

Permanant işleminde kullanılabilecek farklı bigudileri araştırarak bulduğunuz görselleri ve edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Permanant Kâğıdı: Saçın bigudiye sarılması esnasında saç uçlarının zarar görmeden ve kolayca sarılmasına yardımcı olur. İnce dokulu olmalarına rağmen sağlam yapılı kâğıtlardır. Permanant ürünlerinin saça kolay ve eşit dağılımını sağlayacak geçirgenliğe sahiptir.

Permanant Kâğıdı Bilekliği: Permanant kâğıt kutusunun yerleştirildiği plastik bilekliklerdir. Çalışma sırasında uygulayıcının permanant kâğıdını kolaylıkla almasını sağlar (Görsel 1.9).

Plastik-Ahşap Çubuklar: Bigudi lastiklerinin saçta iz yapmasını önlemek amacıyla kullanılan plastik ya da ahşap çubuklardır (Görsel 1.10).

Görsel 1.9: Permanant kâğıt bilekliği

Görsel 1.10: Plastik çubuklar

Ense Leğeni: Permanant sıvısının sarılmış saçlara uygulanması sırasında elbiseye akmasını önlemek için kullanılan plastik leğendir. Boynu kavrayacak biçimde yarım ay şeklinde tasarlanmıştır. Fazla gelen sıvının leğenin içerisine akmasını sağlamak için iç kısımları çukur şekilde yapılmıştır.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Permanat ense leğeni bulunmaması durumunda model/müşterinin boynuna bir havlu sıkıca yerleştirilerek losyonun kıyafete akması önlenebilir.

Klimazon (Isı Yansıtıcı): Permanant işleminde ısının sabit kalması ve eşit dağılması için kullanılır.

Şampuan: Saçlar permanant işleminden sonra nemini kaybedecektir. Bu nedenle permanant öncesi ve sonrası kullanımında saçların nem dengesini koruyucu şampuanlar tercih edilir.

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Çalar saat, plastik uçlu tarak, geniş dişli tarak, plastik/cam/porselen kâse, plastik saç pensi, sünger, şerit olarak hazırlanmış pamuk rulolar, koruyucu yüz maskesi, eldiven, su spreyi, yağlı krem, penuar, önlük, havlu, difüzör (wigo) fön başlığı, saç şekillendirici kozmetik ürünler, kuaför servis arabası.

1.1.2. Permanant Sıvısı Uygulama Teknikleri

Permanant sıvısı saça iki teknikle uygulanır. Bunlar sarım öncesi ve sonrası uygulama tekniklerdir (Tablo 1.1).

Tablo 1.1: Permanant Sıvısı Uygulama Teknikleri

Sarım Öncesi Uygulama	Sarım Sonrası Uygulama
Sarma sırasında saçlara permanant sıvısı uygulanır. Sarma işleminde permanant sıvısının 4'te 3'lük kısmı kullanılır.	Tüm saçın sarma işlemi bittikten sonra saçlara permanant sıvısı uygulanır.
Dirençli saçlara uygulanır.	Zayıf, ince telli, işlem görmüş saçlara uygulanır.
15 cm'den uzun saçlara uygulanır.	15 cm'den kısa saçlara uygulanır.
Sarmaya enseden başlanır.	Sarmaya tepeden de başlanabilir.
Sarma işlemi her saç bölümünde 10-15 dk.da bitirilmelidir.	Sarma süresi, işlemi etkilemez.
Sarma işlemi bittiğinde geriye kalan 4'te 1'lik ürün tüm sarılmış saçlara tekrar yedirilir.	Permanant sıvısı, sarma işlemi bitiminde tüm bigudili saçlara eşit ve yeteri miktarda uygulanır.

Sarım Öncesi Uygulama Tekniği: Bu yöntemde saçlar **9** bölüme ayrılır. Ensedeki saçlar daha dirençli olduğu için işleme enseden başlanır. Ayrılan alt bölümdeki saç tutamına permanant sıvısı uygulanır ve saç tutamı bigudiye sarılır. Bu uygulamada bigudiye ilk sarılan saçla son sarılan saçın kimyasal işlemden etkilenme süreleri farklıdır. O nedenle baş arkası, baş yanları ve tepe kısmında sarma işlemi 10-15 dk. ile sınırlanır. Permanant işleminin bitiş süreleri bölümler içinde tespit edilmelidir. Ürün bekleme süresi o bölümdeki ilk bigudinin sarılma saatine göre ayarlanır. Üründe verilen alt süre kadar beklenir. Bu esnada diğer bölümde çalışılır. Sarılan bölümün bekleme süresi bitiminde bölümdeki ilk ve son sarılan saçın kontrolü yapılır. Yeterli dalga oluşmuşsa model/müşteri yıkama ünitesine alınarak işlemi tamamlamış bölüm bigudiler açılmadan yıkanır. Yeterli dalga oluşmamışsa süre üst seviyeye kadar uzatılabilir. Ancak sık sık bigudilerde kontrol sağlanmalı, gerekirse bigudiler kısım kısım yıkanmalıdır.

Saç boyu uzadıkça saç uçları bigudinin en iç kısmında kalır. Sarım esnasında uçlara permanant sıvısının uygulanması, uçların permanant sıvısına doymasını kolaylaştırır ve diplerdeki saçlarla uçta yer alan saçlar eşit şekilde ıslatılmış olur. Dirençli zor dalga alan saçlar için daha uygun bir tekniktir.

DİKKAT

Sarım öncesi permanant sıvısı uygulaması çok hızlı çalışılması gereken bir tekniktir. Bu uygulamayı yapmak için işlemde el becerisinin tam olarak kazanılmış olması gerekir. İlk kez permanant uygulaması yapacaklar için çok önerilmeyen bir tekniktir.

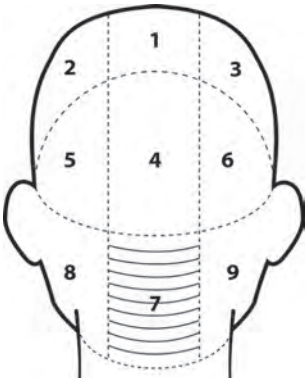
Sarım Sonrası Uygulama Tekniği: Bu teknikte saçlar **9** bölüme ayrılır. Saçların tamamı alt bölümler hâlinde sarılır. Tüm sarma işlemi bittikten sonra tek tek tüm bigudilerdeki saçlara permanant sıvısı eşit şekilde uygulanır. İşlemin süresi ayarlanır. Özellikle uygulayıcının işlemdeki el becerisi güçlenene kadar tercih edilmesi önerilen bir uygulama tekniğidir. Ancak uzun ve dirençli saçlarda bigudinin en iç kısmında kalan saçlar perma sıvısıyla yeterince temas edemeyeceğinden hedeflenen dalga kalıcılığına ulaşılamaz. Bu uygulama tekniği ince telli, daha önce kimyasal işlem görmüş ve kısa/orta uzunluktaki saçlar için uygundur. Uygulayıcı, model/müşterinin saçlarını inceleyerek permanant sıvısını saçta hangi yöntemle kullanacağını ön görüşmede belirlemelidir.

1.1.3. Permanant Uygulamasında Saç Sarma Teknikleri

Bigudilerin etrafına sarılacak saçlar kuaförün elde etmek istediği dalga şekline göre içe ya da dışa doğru sarılabilir. Kuaför, tüm saçın sarılmasında aşağıdaki tekniklerden faydalanabileceği gibi bu teknikleri günün moda akımına göre de çeşitlendirebilir.

Klasik Sarma Tekniği: Klasik sarma tekniğinde saçlar **9** bölüme ayrılır. Ayrım genişlikleri permanant bigudisinin genişliğini geçmeyecek şekilde planlanmalıdır (Görsel 1.11). Klasik sarma tekniğinde bigudi dizimi oldukça net bir sistemde ilerler.

Permanant sıvısı sarım öncesi uygulama tekniğiyle uygulanacaksa saçların sarma sıralaması 7,8,9; 4,5,6; 1,2,3 şeklinde; sarım sonrası tekniğiyle uygulanacaksa direkt uygulama tekniği sıralamasında ya da 1,2,3; 4,5,6; 7,8,9 şeklinde olmalıdır. **9**'a ayrılmış saçlar, bigudi çapında alt bölümlere ayrılarak sarılır (Görsel 1.12).

Görsel 1.11: Saçları 9 bölüme ayırma

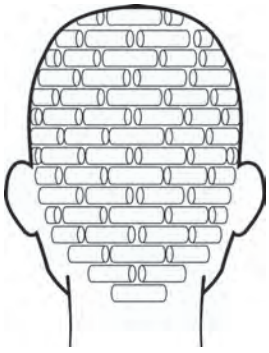
Görsel 1.12: Klasik sarma tekniğiyle sarılmış saç

Briket Sarma Tekniği: Bu teknikte sarma işlemi bigudiler dik ya da yatay tutularak yapılır. Briket sarma tekniğine enseden başlanır. Bigudinin yatay olduğu sarımlarda ense ortasındaki saç **1.** bigudiye sarılır.

İkinci sıraya geçildiğinde **1.** bigudinin ortasına gelen kısım iki eşit parçaya ayrılarak sarılır. Bu sarma tekniğinde üst sırada yer alan bigudilerin başlangıç kısmı, alt sıradaki bigudilerin ortasına gelecek şekilde sarılır (Görsel 1.13).

Bigudilerin dikey sarılmasında sarma işlemine yine enseden başlanır. Bigudi boyunu geçmeyecek kadar saç ayrılır. Alt bölümlere ayırma işlemi dikey olarak yapılır. Sarma işlemine her sırada aynı şekilde devam edilir (Görsel 1.14).

Yönsel Sarma Tekniği: Bu sarma tekniğinde saçlar dokuz bölüme ayrılır ve saçların doğal düşüş yönüne göre sarma işlemi gerçekleştirilir (Görsel 1.15). Bigudiler saçın düşüş yönüne bakılarak hem düz hem de dikey sarılabilir.

Görsel 1.13: Yatay briket sarma tekniği

Görsel 1.14: Dikey briket sarma tekniğiyle sarılmış saç

Görsel 1.15: Yönsel sarılmış saç

1.1.4. Permanant İşlemi Öncesi Ön Görüşme

Permanant, saça uygulanan kimyasal bir işlemdir. Bu nedenle işlem yapılması düşünülen saç ve saçlı deri, model/müşteriyle ön görüşme yapılarak incelenmelidir. Saçın durumu işlem yapılıp yapılmamasını etkilediği gibi permanant sıvısı seçimini de etkiler. Aşağıda belirtilen durumlarda permanant işlemi yapılmaz:

- Saç derisinde açık yara, enfeksiyon vb. olan kişilere
- Daha önce yoğun kimyasal işlemle (saç rengini açma, kalıcı düzleştirme vb.yapılmış) aşırı hassaslaşmış saçlara
- Saçların kütikül tabakasını kapattığı için permanant sıvısının saçta işlem yapmasını engelleyen kına vb. ile boyanmış saçlara
- Dört aydan daha kısa süre önce permanant yapılan saçlara
- Daha önce permanant işlemi yaptırmamış kişilere basit alerji testi yapılarak test sonucunda alerjik reaksiyon gösteren kişilere
- Doktordan onay almamış emziren anne ve hamilelere

1.1.5. Permanant İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar

Permanant uygulamasında iş sağlığı ve güvenliğine uygun şekilde işlem öncesi yapılması gerekenlerle işlem sırası ve sonrasında dikkat edilmesi gereken noktalar oldukça önemlidir. İşlemin her adımının dikkatli bir şekilde yapılması gerekir. Model/müşteriye onam formu imzalatıldıktan (Ek 1) sonra işleme geçilmelidir.

» Permanant sıvısının seçimi, saç telinin kalınlığına ve saça kimyasal işlem uygulanmış/uygulanmamış olma durumuna bakılarak belirlenmelidir.

» Permanant sıvılarının kullanım talimatları dikkatlice okunmalı, iş sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren uyarılara tam olarak uyulmalıdır.

» Farklı markalar tarafından üretilen permanant ürünleri birlikte kullanılmamalıdır.

» Model/müşterinin permanant işleminden sonra oluşacak dalga şekli ve yoğunluğu için beklentileri öğrenilerek bigudi çapına karar verilmelidir.

» Bigudi çapı seçilirken saçın uzunluğu dikkate alınmalıdır. Saç boyu uzadıkça saçın uç kısmı bigudi çapında dalga alacağı, saç diplerinin de uzunluğa bağlı olarak daha büyük çapta dalga alacağı unutulmamalıdır.

» İşleme başlamadan önce iş önlüğü giyilmeli ve tüm metal aksesuarlar çıkarılmalıdır.

» İşlemden önce saçlar bir kere yıkanmalı ve yıkama esnasında saç derisine masaj yapılmamalıdır.

» Saç kremleri, saçta tabaka oluşturarak permanant sıvısının etkisini azaltacağından yıkama sonrası saça uygulanmamalıdır.

» Saç kesimi; saç uçları yıpranmışsa permanant uygulamasından önce, yıpranma yoksa uygulamadan sonra yapılmalıdır.

» Model/müşteriye koruyucu penuar takılmalıdır.

» Hassas yapıdaki saçlara işlemden önce koruyucu serum/losyon kullanılmalıdır.

» Saçlar **9** bölüme ayrılmalıdır.

» Permanant sıvısının hangi teknikle uygulanacağına önceden karar verilmeli ve seçilen tekniğe göre permanant sıvısı tüm saçlara uygulanmalıdır.

» Permanant sıvısı, sarım öncesi uygulanacaksa model/müşterinin saç çizgisi kenarı, koruyucu kremle kremlenmelidir.

» Ürünlerin kimyasalları yoğun ve hoş olmayan kokuya sahiptir. Uzun süreli solunmasında çeşitli solunum yolu problemlerine yol açabilir. Uygulayıcı ve model/müşteri mutlaka koruyucu yüz maskesi takmalıdır. Ayrıca uygulama ortamı çok iyi havalandırılmalıdır.

» Permanant sıvısı sarım öncesi uygulandığında uygulayıcı, ellerinin sıvıdan etkilenmemesi için plastik eldiven kullanmalıdır.

» Permanant sıvısı litrelik kullanılacaksa metal olmayan kapta uygulanmalıdır.

» Uygulama kaba alınarak süngerle yapılacaksa uygulayıcı mutlaka eldiven takmalıdır.

» Sarma tekniği önceden belirlenmelidir.

» Permanant kâğıdı, saç uçlarından en az 1 cm dışarda olmalıdır. Aksi hâlde saç uçları zarar görecektir.

» Saç tutamı bigudi etrafına sarılırken gergin ve düz tutulmalıdır.

» Permanant sıvısı uygulandıktan sonra saçın şişeceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bigudiye sarılacak saç ne çok sıkı ne de çok gevşek sarılmalıdır.

» Saç tutamı sarıldıktan sonra bigudinin tutma lastiği diğer uca düzgün yerleştirilmelidir. Aksi takdirde lastikteki kıvrılma, saça baskı yapar ve kırılmalara yol açabilir.

» Bigudi lastiklerinin iz yapmaması için 3-4 bigudide bir lastik arasına plastik/ahşap çubuklar yerleştirilmelidir.

» Sarma işlemi sırasında nemi azalan saçlar su spreyiyle yeniden nemlendirilmelidir.

» Sarma işlemi bittiğinde model/müşterinin saçlı derisinin başladığı kısmın altına cilt derisini ilaçtan korumak için yağlı krem sürülmelidir. Yağlı kremin saçlara değmemesine özen gösterilmelidir. Aksi halde saçta kimyasal ürün etki etmeyecektir.

» Permanant sıvısı enseden başlanarak tüm saçlara eşit şekilde uygulanır. Atlanan saç tutamı olmaması için çok dikkatli olunmalıdır.

» Permanant sıvısı ısıyla tepkimeye geçeceği için işlemin yapıldığı ortam 20 °C'un altında olmamalıdır.

» Permanant sıvısının kullanım talimatında ek ısı verilmesi gerektiği belirtiliyorsa bigudiyle sarılmış saçlar klimazonla ısıtılmalıdır. Isıtma işlemi zor dalga alan dirençli ve uzun saçlarda kullanılmalıdır.

Isı artışındaki her 10 °C, kimyasal tepkimeyi iki kat arttıracaktır ve bekleme süresi yarı yarıya düşecektir. Bu nedenle klimazon kullanımında sürenin doğru ayarlanması gerekir.

» Permanant sıvısında bekleme süresi, ürün kullanma talimatında verilen alt süreye göre ayarlanmalıdır.

» Bekleme süresinin sonunda saçların istenen dalgayı alıp almadığı kontrol edilmelidir.

» Kontrol; ense, kafa ortası ve baş önünden üç farklı bigudide yapılmalıdır.

» Saçta gevşeme ve yumuşama baş ısısının etkisiyle başa en yakın kısımdan başlar. Kontrol edilecek bigudiler tamamen çözülmeden açılmalıdır. Açılan saç kafa derisine doğru gevşetilerek dalgaların yoğunluğu kontrol edilmelidir.

» Saçta istenen dalga elde edilmemişse ürün kullanım kılavuzunda belirtilen üst süreye kadar uzatılmalı, bu süre içinde sık sık saç dalgası aynı şekilde kontrol edilmelidir.

» İstenen dalga yoğunluğu elde edildiğinde model/müşteri saç yıkama ünitesine alınarak pamuk rulolar çıkartılmalı ve bigudiler sarılı hâldeyken saçların yıkanmasına geçilmelidir.

» Saçlı deri ısınmış olacağından su sıcaklığı soğuğa yakın ılıklıkta olmalıdır.

» Saçların yıkanmasına enseden başlanmalı, en az 5 dk. boyunca suyla tüm bigudilerdeki permanant sıvısı saçtan uzaklaştırılmalıdır.

» Havluyla her bigudi tek tek kurulanmalı, kurulama esnasında saçların ilk sarılmış hâlinin korunmasına özen gösterilmelidir.

» Tekrar saç sınır çizgisine rulo pamuk yerleştirilmelidir. Nötralizatör (fiksatör) sıvısının 4'te 3'lük kısmı enseden başlanarak tüm saçlara tek tek ve eşit miktarda uygulanmalıdır.

» Nötralizatör uygulaması yapılırken kullanım kılavuzunda belirtilen süreye uyulmalıdır.

» Süre dolunca yıkama ünitesinde saçlar bigudilerden çözülmeli fakat saçın bukleleri dağıtılmamalıdır.

» Nötralizatörün 4'te 1'lik kısmı da saçlara uygulanmalıdır.

» Nötralizatör, bigudilere eşit miktarda alt ve üst kısmından kendi şişesinde uygulanabildiği gibi plastik bir kaba alınarak da sünger yardımıyla uygulanabilir.

» Notralizatör kullanma talimatındaki yazan süre kadar beklemeli ve süre dolunca saçlar ılık suyla durulanmalıdır.

» Saç boyanacaksa önce permanant işlemi yapılmalı, boyama işlemi ise en az bir hafta sonra yapılmalıdır. Aksi halde permanant işleminde kullanılan kimyasallar boyanın rengini olumsuz yönde etkileyecektir.

» Permanant ürünleri oda sıcaklığında saklanmalıdır.

» Kapta kalan ürünler havayla temas ettiğinde etkileri azalır bu nedenle yeniden uygulama yapılmamalıdır.

» Şişeler açık bırakılmamalıdır.

» Havluyla nemi alınmış saçlara dalgalı ve kıvırcık saçları şekillendirici ürün uygulanmalıdır.

» Saçlar difüzör fön başlığıyla saçın bukleleri bozulmadan kurutulmalıdır.

» Model/müşteriye evde saçını nasıl şekillendirip kurutacağı gösterilmelidir.

» Model/müşteriye saçlarını 72 saat yıkamaması ve kulak arkası yapmaması, toka vs. kullanmaması söylenmeli; aksi hâlde kimyasal işlem devam edeceğinden saçta iz kalmasına neden olacağı belirtilmelidir.

1.1.6. Permanant Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. İşleme başlamadan önce model/müşteriye onam formu imzalatılır. (Ek 1).

Hazırlık Aşaması: Çalışma ortamı ve iş ekipmanı ilgili mevzuat doğrultusunda hijyen kurallarına uygun biçimde temizlenir. İşlemden önce tüm araç gereç hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Bigudi türü ve çapı istenen dalga yoğunluğuna göre seçilir. Saç yoğunluğuna göre yeterli sayıdaki bigudi çalışma tezgâhında hazır edilir. Permanant sıvısı ve nötralizatör, saç yapısına uygun seçilir. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer.

Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Uygulayıcı işlemden önce ellerini yıkar. Model/müşterinin saçları yıkanır. Saçların ıslaklığı havluyla alınır. Saçlar, kullanılacak sarma tekniğine göre bölümlere ayrılır. Ayırma esnasında bigudi boyuna göre ölçü alınır. Permanant sıvısının uygulanma yöntemi ve saçları sarma tekniği belirlenir. Briket sarma tekniği uygulanacaksa işleme enseden başlanır. Sarma işlemine; permanant sıvısı sarma sırasında uygulanacaksa enseden, sonradan uygulanacaksa enseden ya da tepeden başlanır. Permanant sıvısı direkt uygulanacaksa eldiven takılır. Uygulayıcı ve model/müşteri, permanant sıvısı uygulanmaya başladığı andan itibaren yüz maskesi takar.

İşlem Aşaması: Saçın bölümlere ayrılmış kısmında bigudi çapına göre alt bölümlerde sarma işlemine geçilir. Saç tutamı, sarma işleminden önce 90°lik açıyla tutularak birkaç kez, pürüzsüz olacak şekilde taranır (Görsel 1.16).

Görsel 1.16: 90°lik açıyla saçların taranması

Permanant kağıdı saça yerleştirildikten sonra ikiye katlanır. Kâğıdın orta kısmı, parmak arasında tutulan saçın altına yerleştirilir (Görsel 1.17). Kâğıdın diğer yarısı saçın üzerini kapatacak şekilde katlanır. Kâğıt, saç uçlarını kavrayacak şekilde yukarı doğru kaydırılır ve saç uçlarının 1 cm üzerinde olmalıdır (Görsel 1.18).

Görsel 1.17: Permanant kâğıdının saça yerleştirilmesi

Görsel 1.18: Kâğıdın saçta tutuş şekli

Kâğıtların arasına yerleştirilen saç, başparmaklarla bigudiye yerleştirilir. Bigudi, işaret parmakları ve başparmaklar yardımıyla kendi etrafında uçtan diplere gelene kadar çevrilerek sarılır (Görsel 1.19).

Görsel 1.19: Saçların bigudiye sarılması

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Aktif kullanılan ele **başat el** denir. Kimi sağ, kimi de sol elini aktif kullanır.

Saç sarma işlemi boyunca başat elde plastik uçlu tarak tutulur (Görsel 1.20). Sarma işlemi esnasında farklı boylardaki saçların bigudiye düzgün sarımını sağlamak için saçlar tarağın uç kısmıyla düzeltilir.

Görsel 1.20: Tarak tutuşu

Saç tutamı sarıldıktan sonra sosis bigudiler kullanılıyorsa bigudi iki uçtan kıvrılarak sabitlenir. Klasik bigudiler kullanılıyorsa başat elin baş ve işaret parmağı bigudiyi kavrar. Diğer elin baş ve işaret parmağıyla saç tutma lastiği bigudinin serbest ucundaki çengele takılır (Görsel 1.21).

Görsel 1.21: Bigudi lastiğinin takılışı

Tüm saçların sarma işlemi bitirildikten sonra model/müşterinin saçlı derisi hattına yağlı krem sürülür. Önceden rulo yapılmış pamuk, şerit hâlinde saç sınır çizgisi boyunca yerleştirilir. Ense leğeni yerleştirilerek ya da havlu sarılarak ense korumaya alınır. Permanant sıvısı enseden başlayarak tüm saçlara uygulanır (Görsel 1.22). Herhangi bir saç tutamının atlanmaması için çok dikkatli olunmalıdır.

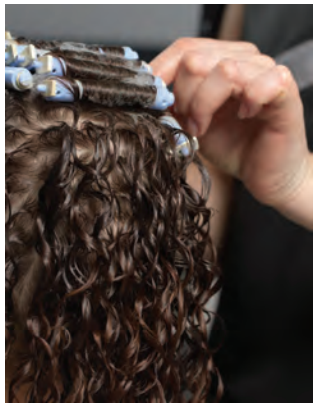

Görsel 1.22: Permanant sıvısının uygulanışı

Çalar saat, ürün için önerilen alt süreye ayarlanır. Süre bitiminde saç dalgası kontrol edilir. Saç bigudiye tekrar sarılır. Gerekirse permanant sıvısı bekleme süresi, önerilen üst süreye kadar uzatılır. Model/müşteri yıkama ünitesine davet edilir ve saç, bigudiler çıkartılmadan önce en az 5 dk. yıkanır. Bigudiye sarılı saçlar havluyla tek tek kurulanır. Saç sınır çizgisine tekrar rulo pamuk yerleştirilir. Nötralizatör sıvısının 4'te 3'ü enseden başlanarak tüm saçlara sünger yardımıyla tek tek uygulanır (Görsel 1.23). Ürün kullanım talimatında verilen süre bitiminde saçlar yıkama ünitesinde bigudilerden çözülür (Görsel 1.24). En son kalan 4'te 1'lik kısım da saçlara uygulanır 2-3 dk. beklenir. Saç bol suyla durulanır.

Görsel 1.23: Nötralizatörün saçlara uygulanışı

Görsel 1.24: Saçların açılması

İşlem Sonrası Aşama: Havluyla ıslaklığı alınan saçlara şekillendirici sürülür. Saçlar difüzör fön başlığıyla kurutulur (Görsel 1.25). Model/müşteriye saçları her açıdan el aynasında gösterilip, işlemle ilgili fikirleri alınır. Model/müşteriye saçlarına evde nasıl şekil vereceği anlatır (Görsel 1.26). Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne göre bertaraf edilir. Uygulama ortamı hijyen ve sanitasyon kurallarına uygun şekilde temizlenir ve bir sonraki işleme uygun hâlde bırakılır.

Görsel 1.25: Saçların difüzör fön başlığıyla kurutulması

Görsel 1.26: Permanant uygulaması yapılmış saç

1. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇLARI KALICI ŞEKİLLENDİRME**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**PERMANANT UYGULAMA**	90 dk.

Amaç

Saçlara tekniğine uygun olarak permanant uygulamak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek permanant uygulamasını klasik sarım tekniğinde sarım sonrası permanant sıvısı uygulayarak yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Permanant sıvısı, nötralizatör, permanant bigudileri, perma kâğıdı, plastik/ahşap çubuklar, ense leğeni, klimazon, şampuan, çalar saat, plastik uçlu tarak, geniş dişli tarak, plastik/cam/porselen kâse, plastik saç pensi, sünger, şerit olarak hazırlanmış pamuk rulolar, eldiven, yüz maskesi, su spreyi, yağlı krem, plastik saç bonesi, penuar, önlük, havlu, difüzör fön başlığı, saç şekillendirici kozmetik ürünler, kuaför servis arabası

A) Uygulamaya Hazırlık

1. Araç gereci model/müşteriyle yaptığınız ön görüşme sonuçlarını dikkate alarak işleme uygun şekilde önceden hazırlayınız.
2. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
3. Ortam hijyenini sağlayınız.
4. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
5. Model/müşteriyi işlem alanına davet ediniz.
6. Model/müşteriyi işlem hakkında bilgilendiriniz.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Koruyucu iş önlüğünü giyiniz.
9. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
10. Saçları masaj yapmadan şampuanla bir kez yıkayınız.
11. Saçları havluyla sarınız.
12. Model/müşteriyi çalışma tezgâhına davet ediniz.
13. Saçları bigudi uzunluğuna göre ölçerek **9** bölüme ayırınız.
14. Koruyucu yüz maskenizi takınız.
15. Model/müşteriye koruyucu yüz maskesini taktırınız.

B) Uygulama

16. Sarma işlemine enseden ya da başın üst kısmından başlayınız.
17. Bigudi çapına göre alt bölümlerden sarma işlemine geçiniz.
18. Saç tutamını, sarmadan önce 90°lik açıyla tutarak birkaç kez pürüzsüz olacak şekilde tarayınız.
19. Permanant kâğıdını saça tekniğine göre yerleştiriniz.
20. Kâğıt arasına yerleştirdiğiniz saçı başparmağınızla bigudiye yerleştiriniz.

21. Bigudiyi, işaret parmakları ve başparmaklar yardımıyla kendi etrafında uçtan diplere gelene kadar çevirerek sarınız.

22. Saç sarma işlemi boyunca başat elle plastik milli tarağı tutunuz.

23. Sarma işlemi esnasında farklı boylardaki saçların bigudiye düzgün sarımını sağlamak için saçları sarma sırasında tarağın uç kısmıyla düzeltiniz.

24. Bigudiyi saça tekniğine uygun şekilde sabitleyiniz.

25. Önceden hazırlanmış olan pamuk şeritlerini saç çizgisi boyunca yerleştiriniz.

26. Enseye plastik leğen yerleştiriniz ya da havluyu boyun kısmına sarınız.

27. Permanant sıvısını enseden başlayarak tüm saçlara uygulayınız.

28. Atlanan saç tutamı olmaması için çok dikkatli olunuz.

29. Çalar saati ürün için önerilen dakikaya ayarlayınız.

30. Süre bitiminde saç dalgasını kontrol ediniz.

31. Kontrol ettiğiniz saç tutamını tekrar bigudiye aynı şekilde sarınız.

32. Gerekirse permanant sıvısının bekleme süresini üründe yazan üst sınıra kadar uzatınız.

33. Süre bitiminde model/müşteriyi yıkama ünitesine davet ediniz.

34. Bigudileri çıkartmadan saçı yıkayınız.

35. Bigudiye sarılı saçları havluyla tek tek kurulayınız.

36. Saç sınır çizgisine tekrar rulo pamuk yerleştiriniz.

37. Nötralizatör sıvısının 4'te 3'ünü enseden başlayarak tüm saça uygulayınız.

38. Ürün kullanım talimatında verilen süreye göre çalar saatinizi ayarlayınız.

39. Süre bitiminde saçları yıkama ünitesinde bigudilerden çözünüz.

40. Saçın dalgasını bozmamaya özen gösteriniz.

41. En son kalan 4'te 1'lik kısmı da saçlara uygulayıp 2-3 dk. bekleyiniz

42. Saçları kullanım kılavuzunda belirtilen süre boyunca bol suyla durulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

43. Saçların ıslaklığını havluyla alınız.

44. Saçlara şekillendirici kozmetik ürün uygulayınız.

45. Saçları difüzör fön başlığıyla kurutunuz.

46. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz.

47. Model/müşteriyi uğurlayınız.

48. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

49. Uygulamada kullanılan araç gereci steril hâle getirerek saklayınız.

50. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakınız.

51. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Permanant Uygulamasını Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

1. PERMANANT UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU

Permanant uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulama bitirilip, model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Kullanılacak Teknik: Klasik sarma tekniği

Kullanılacak Yöntem: Permanant sıvısı sarım sonrası uygulama

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**

	Başarılı	Başarısız
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK		
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Ortam hijyenini sağladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Sarma işlemine enseden başladı.		
8. Bigudi çapına göre alt bölümlerden sarma işlemine geçti.		
9. Saçları sardı.		
10. Permanant sıvısını doğru şekilde uyguladı.		
11. İşlemi doğru şekilde kontrol etti.		
12. Saçları doğru şekilde yıkadı.		
13. Saçlara uygun nötralizatör sıvısını uyguladı.		
14. Saçları yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
15. Saçları doğru şekilde kuruttu.		
16. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
17. Model/müşteriyi uğurladı.		
18. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
19. Uygulamada kullanılan araç gereci steril hâle getirerek muhafaza etti.		
20. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bıraktı.		
21. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		

Görüşler/Notlar:	**Başarı Durumu**	
	Başarılı □	Başarısız □

Öğretmenin Adı-Soyadı:
İmza:

1.2. DEFRİZE UYGULAMA

Doğuştan iri ya da sıkı dalgalı olan saçlara kimyasal ürünler kullanılarak düzleştirme yöntemine **defrize** denir. Bu yöntemle saçların kalıcı olarak düz ve pürüzsüz görünüm kazanması sağlanır (Görsel 1.27).

İnsanlar tarihin birçok döneminde saçlarının şeklini değiştirmeyi denemişlerdir. Isıtılmış cisimlerle saç şekillerini değiştirmek de bu uygulamalar arasındadır. Ancak kalıcı olmayan bu işlemlerle saçlar gerek hava şartları gerekse yıkama sonucu tekrar eski hâlini almıştır. 1890'lardan beri kullanılan defrize, özellikle 1950'lerde siyahi erkek ve kadınlar arasında çok popüler olmuştur.

Görsel 1.27: Defrize uygulaması öncesi/sonrası

Saç düzleştirme isteğinin genel ya da özel birçok nedeni olabilir. Bunlar; kişilerin zaman içinde dalgalı veya kıvırcık saç formundan sıkılmaları, bu tip saçların gün içinde rüzgâr vb. hava olaylarından daha çok etkilenmesi sonucu kişilerin gün boyu saçlarının şeklini muhafaza edememeleri, istenen bazı saç modellerinin dalgalı ya da kıvırcık saçlarla (modern kısa kesimler vb.) uyumlu olmaması vb. nedenlerdir.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Defrize işleminde kullanılan kimyasal ürünler ile permanant ürünlerinin saçtaki çalışma prensibi temelde aynıdır. Permanant işleminde permanant sıvısı da defrize losyonu da disülfit bağlarını yüksek alkali ortam oluşturarak, gevşetip kırar. Özel olarak hazırlanmış düzleştirici losyonlar çıkana kadar kuaförler permanant sıvısıyla işlem yapmayı denemişlerdir. Ancak sıvı çok akışkan olduğu için kıvam arttırıcı çeşitli maddelerle bu sıvıları losyon kıvamına getirmeye çalışmışlardır. Düzleştirici losyonların üretilmesi 1980'li yıllarda olmuştur. İstenen şeklin sabitlenmesini ise her iki uygulamada da nötralizatör losyonu yapmaktadır.

1.2.1. Defrize İşleminde Kullanılan Araç Gereç

Model/müşterinin saç ve saçlı derisine zarar vermeden defrize işlemini gerçekleştirmek için gerekli araç gerecin doğru şekilde seçilip kullanılması önemlidir.

Düzleştirici Losyon: Losyon şeklinde üretilen ürünlerdir (Görsel 1.28). Gevşetip kırma işleminde saçta alkali ortam oluşturarak disülfit bağlarını kırar. Kimyasal etki güçleri saçın yapısına göre değişir. Bu nedenle dirençli, normal ve işlem görmüş saçlar için farklı formüllerde ürünler üretilir. Ürünlerin ambalajlarında hangi saçlara uygun olduğu sayı ya da harf gibi farklı sembollerle gösterilir.

Görsel 1.28: Düzleştirici losyon uygulaması

Nötralizatör (Sabitleme Losyonu): Permanant işleminde kullanılan nötralizatörlerle aynı kimyasal çalışma prensibine sahiptir. Aradaki tek fark saçların disülfit bağlarının hangi formda sabitleneceğiyle ilgilidir. Permanant uygulamasının aksine defrizede dalgalı ve kıvırcık saçların disülfit bağları düz formda sabitlenir. Sabitleme adımında saçlar taranarak ya da ısı verilerek düzleştirilir (Görsel 1.29).

Görsel 1.29: Nötralizatör uygulaması

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Klimazon, şampuan, koruyucu saç serumu, çalar saat, plastik uçlu tarak, plastik/cam/porselen kâse, boya fırçası, plastik ve dişsiz saç pensi, eldiven, yüz maskesi, yağlı krem, streç film, penuar, önlük, havlu, fön fırçaları, fön makinesi, saç düzleştirici pres, kuaför servis arabası.

1.2.2. Defrize İşlemi Öncesi Ön Görüşme

Defrize işlemi, tıpkı permanant işlemi gibi saça uygulanan kimyasal bir işlemdir. Permanant işlemindeki gibi saçlar aynı yöntemle incelenir. İnceleme sonucunda aşağıda yer alan durumların herhangi biri varsa işlem uygulanmaz.

- Saçlı deri bölgesinde açık yara veya enfeksiyon olması
- Saçların yoğun kimyasal işlem görmüş ve aşırı hassas olması
- Saçların kına vb. bitkilerle boyanmış olması
- Dört aydan daha kısa süre önce defrize işlemi yapılmış olması
- Temas alerji testi yapılması sonucu defrize sıvısına karşı bir alerjik reaksiyon oluşması
- Doktordan onay almamış emziren anne ve hamilelere

1.2.3. Defrize İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar

Defrize işlemi oldukça dikkat gerektiren bir çalışmadır. İşlem sırasında dikkat edilmesi gereken noktalarla birlikte iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun olarak çalışmak da oldukça önemlidir. İşlemin her adımının dikkatli bir şekilde yapılması gerekir. Model/müşteriye onam formu imzalatıldıktan (Ek 1) sonra işleme geçilmelidir:

- İşleme başlamadan önce iş önlüğü giyilmeli ve tüm metal aksesuarlar çıkarılmalıdır.
- Düzleştirici losyon, seçimi saç telinin kalınlığına ve kimyasal işlem görmüş/görmemişlik durumuna bakılarak seçilmelidir.
- Farklı markalar tarafından üretilen defrize ürünleri birlikte kullanılmamalıdır.
- Model/müşterinin giysilerini korumak için omuzlar havluyla kapatılmalıdır.
- İşlemden önce saçlar bir kere yıkanmalı ve yıkama esnasında saç derisine masaj yapılmamalıdır.
- Yıkama sonrasında saçlara saç kremi uygulanmamalıdır.
- Model/müşteriye koruyucu önlük giydirilmelidir.
- Ürünlerin kimyasalları yoğun ve hoş olmayan kokuya sahiptir. Uzun süreli solunması durumunda çeşitli solunum yolu problemlerine yol açabilir. Uygulayıcı ve model/müşteri mutlaka koruyucu yüz maskesi takılmalı ve uygulama ortamı çok iyi havalandırılmalıdır.

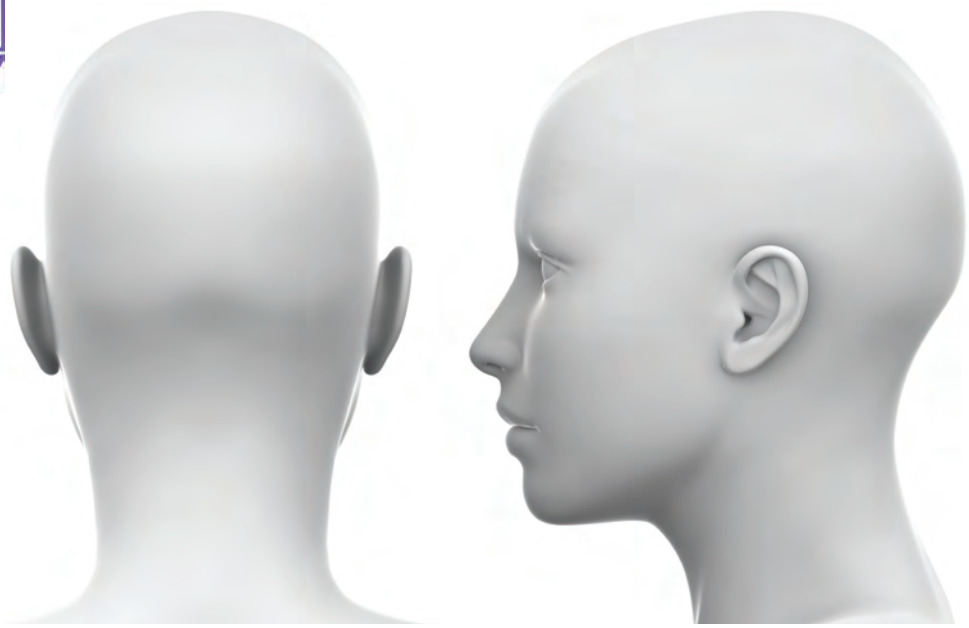
» Defrize işleminde saç kesimi, saç uçlarında yıpranma varsa önce; yoksa sonra yapılmalıdır.

» Hassas, ince telli, kimyasal işlem görmüş ve gözenekleri açık saçlara işlemden önce koruyucu serum/losyon kullanılmalıdır.

» Saçlar **6** bölüme ayrılmalıdır.

SIRA SİZDE

Aşağıda yer alan kafa görselleri üzerinde saçı **6** bölüme ayırma noktalarını kurşun kalemle işaretleyiniz (Görsel 1.30).

Görsel 1.30: Kafa görselleri

» Deriyi defrize losyonundan korumak için saç bitiş çizgisine yağlı krem sürülmelidir.

» Saç yapısına uygun defrize losyonu seçilmelidir.

» İşlemin yapıldığı ortam oda sıcaklığında olmalıdır.

» Uygulama esnasında eldiven takılmalıdır.

» Düzleştirici losyon metal olmayan bir kaba alınıp boya fırçasıyla uygulanmalıdır.

» Düzleştirici losyon enseden başlanarak uygulanmalıdır.

» Saçlar 1 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayrılarak losyon uygulanmalıdır.

» Saçlara dipten 1cm mesafeden uçlara doğru defrize losyonu sürülmelidir.

» Düzleştirici losyon uygulanan saç tutamı, başat elin başparmağı ve işaret parmağı arasına alınarak birkaç kez fazla germeden aşağı doğru düzleştirilmelidir.

» İşlem ürün kullanma kılavuzunda belirtilen sürede bitirilmelidir.

» İşlem bitiminde tüm saç aşağı doğru duracak şekilde, plastik streç filmle sarılmalıdır.

» Süre bitiminde esneme testi yapılır.

» Parmak arasına alınan bir saç teli hafifçe gerilir. Saç iki kat esniyorsa model/müşteri yıkama setine alınmalıdır.

» Süre bitiminde saç yeteri kadar esnemiyorsa ürün kullanım kılavuzunda yazan sürelere göre belli aralıklarla esneme testine devam edilerek ürünün saça etki süresi uzatılmalıdır.

» Gerekli esneme sağlandığında saç en az 5 dk. boyunca ılık suyla durulanır. Kullanım kılavuzunda farklı bir süre verilmişse o süreye uyulmalıdır.

» Preslemeden önce saçlar **6** bölüme ayrılmalıdır.

Saçı bölümlere ayırmada dişsiz pens kullanılmalıdır. Aksi hâlde penste yer alan dişli kısımlar saç üzerinde iz oluşmasına neden olacaktır.

» Saç, fön makinesiyle %80 kurutulmalı; 0,5 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayrılmalıdır. Her alt bölüm 3-5 defa preslenmeli, saçlar tekrar **4** ya da **6** bölüme ayrılmalıdır.

» Eldiven takılarak nötralizatör uygulamasına geçilmelidir.

» Nötralizatör uygulamasına da enseden başlanmalı, alt ayrımlar 1 cm eninde 5 cm genişliğinde çalışılmalıdır.

» Nötralizatör saçta kullanma kılavuzunda önerilen süre kadar beklenmeli ve saçlar önerilen süre kadar yıkanmalıdır.

» Saçlar kurutulmalı ve bir kat presleme işlemiyle saça son şekli verilmelidir.

» Saçlar ürün kullanımında önerildiği şekilde kurutulmalıdır.

» Defrize ürünleri oda sıcaklığında saklanmalıdır.

» Ürünlerin kapakları açık bırakılmamalıdır.

» Saçlar, 72 saat yıkanmamalı; kulak arkasına alınmamalı; saça toka vs. takılmamalıdır.

1.2.4. Defrize Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. İşleme başlamadan önce model/müşteriye onam formu imzalatılmalıdır (Ek1).

Hazırlık Aşaması: İşlemde kullanılacak araç gereç işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Uygulayıcı işlemden önce ellerini yıkar. Model/müşterinin saçları yıkanır. Saçların ıslaklığı havluyla alınır. Saçlar **6** bölüme ayrılır. Uygulayıcı koruyucu yüz maskesini takar. Model/müşteriye koruyucu yüz maskesi taktırılır.

İşlem Aşaması: Saçlar 1 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayrılarak uygulamaya enseden başlanır (Görsel 1.31). Saçlara dipten 1 cm mesafeden uçlara doğru defrize losyonu sürülür. Tüm saça bu şekilde defrize losyonu uygulanır. Düzleştirici losyon uygulanan tutam, başat elin başparmağı ve işaret parmağı arasına alınarak birkaç kez fazla germeden aşağı doğru düzleştirilir ya da plastik ince dişli tarakla taranır (Görsel 1.32). İşlem ürünün kullanma kılavuzunda belirtilen sürede bitirilmelidir. İşlem bitiminde tüm saç aşağı doğru olacak şekilde plastik streç filmle sarılır.

Görsel 1.31: Düzleştirici losyon uygulaması

Görsel 1.32: Düzleştirici losyonun taranması

Süre bitiminde esneme testi yapılır. Saç iki kat esniyorsa model/müşteri yıkama setine alınır. Saç en az 5 dk. boyunca ılık suyla durulanır (Görsel 1.33). Ellere eldiven takılır. Presleme öncesi saçlar fön makinesiyle %80 oranında kurutulur (Görsel 1.34).

Görsel 1.33: Saçların yıkanması

Görsel 1.34: Saçların kurutulması

6 bölüme ayrılan saçlar 0,5 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayrılır. Enseden başlanarak her alt bölüm 3-5 defa preslenir (Görsel 1.35).

Görsel 1.35: Saçların preslenmesi

Saçlar tekrar **6** bölüme ayrılır. Eldiven takılarak nötralizatör uygulamasına geçilir. Nötralizatör uygulamasına da enseden başlanır (Görsel 1.36). Alt ayrımlar 0,5 cm eninde 5 cm genişliğinde çalışılır. Bütün saçlara bu şekilde nötralizatör uygulanır. Kullanma kılavuzunda önerilen süre kadar beklenir ve saçlar önerilen süre kadar yıkanır. Tüm saçlara tekrar presleme yapılarak son şekli verilir (Görsel 1.37).

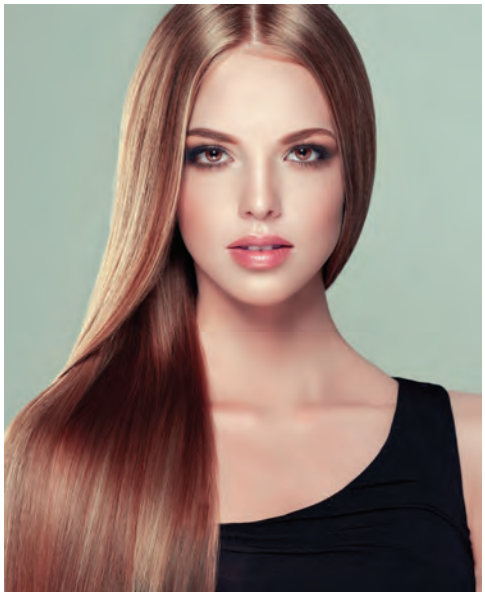

Görsel 1.36: Nötralizatörün uygulanması

Görsel 1.37: Saçların preslenmesi

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşteriye saçları her açıdan el aynasında gösterilir. Model/müşteriye saçlarına evde nasıl şekil vermesi gerektiği anlatılır (Görsel 1.38). Saçların 72 saat yıkanmaması, bu süre boyunca ayrıca toka vs. kullanmaması, saçlarını kulak arkası yapmaması gerektiği belirtilir. Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç dezenfekte edilerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

Görsel 1.38: Defrize yapılmış saç

2. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇLARI KALICI ŞEKİLLENDİRME**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**DEFRİZE UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Tekniğine uygun olarak saçlara zarar vermeden defrize uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek defrize uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Defrize losyonu, nötralizatör, klimazon, şampuan, çalar saat, plastik uçlu tarak, plastik/cam/porselen kâse, plastik dişsiz saç pensi, sünger, eldiven, yağlı krem, plastik streç, penuar, önlük, havlu, fön makinesi, fön fırçaları, pres,kuaför servis arabası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. Araç gereci model/müşteriyle yapılan ön görüşme sonuçlarına uygun şekilde önceden hazırlayınız.
2. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
3. Ortam hijyenini sağlayınız.
4. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
5. Model/müşteriyi işlem alanına davet ediniz.
6. Model/müşteriyi işlem hakkında bilgilendiriniz.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
9. Koruyucu metal iş önlüğünü giyiniz.
10. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
11. Saçları masaj yapmadan bir kez yıkayınız.
12. Saçları havluyla sarınız.
13. Model/müşteriyi çalışma tezgâhına davet ediniz.
14. Saçları fön makinesiyle %80 oranında kurutunuz.
15. Saçları **6** bölüme ayırınız.
16. Koruyucu yüz maskenizi takınız.
17. Model/müşterinize koruyucu yüz maskesini taktırınız.

B) Uygulama

18. Saçları 0,5 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayırarak uygulamaya enseden başlayınız.
19. Saçlara dipten 1 cm mesafeden uçlara doğru defrize losyonunu sürünüz.
20. Defrize losyonu uygulanan tutamı fazla germeden elle ya da ince dişli tarakla düzleştiriniz.
21. İşlemi ürün kullanma kılavuzunda belirtilen sürede bitiriniz.
22. İşlem bitiminde tüm saçları aşağı doğru olacak şekilde plastik streç filmle sarınız.

23. Süre bitiminde esneme testi yapınız. Saç iki kat esniyorsa model/müşteriyi yıkama setine alınız.

24. Saçı en az 5 dk. boyunca ılık suyla durulayınız.

25. Saçları **6** bölüme ayırınız.

26. Fön makinesiyle saçları %80 kurutunuz.

27. 0,5 cm kalınlığında 5 cm genişliğinde alt bölümlere ayırınız.

28. Enseden başlayarak her alt bölümü 3-5 defa presleyiniz.

29. Saçları **6** bölüme ayırınız.

30. Eldiven takarak nötralizatör uygulamasına geçiniz.

31. Nötralizatör uygulamasına enseden başlayınız.

32. Alt ayrımları 0,5 cm eninde 5 cm genişliğinde çalışınız.

33. Kullanma kılavuzunda önerilen süre kadar bekleyiniz.

34. Saçları önerilen süre kadar yıkayınız.

35. Saçlara tekrar bir kez presleme yaparak son şeklini veriniz.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

36. Model/müşteriye saçlarını 72 saat yıkamaması, toka vs. kullanmaması, saçlarını kulak arkası yapmaması gerektiğini belirtiniz.

37. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz.

38. Model/müşteriyi uğurlayınız.

39. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

40. Uygulamada kullanılan araç gereci steril hâle getirerek saklayınız.

41. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde bırakınız.

42. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Defrize Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

2. DEFRİZE UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Defrize uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulama bitirilip, model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Ortam hijyenini sağladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Saçları **6** bölüme ayırdı.		
8. Saçlara defrize losyonunu sürüp aşağı doğru taradı.		
9. İşlem bitiminde tüm saçı streç filmle sardı.		
10. Süre bitiminde esneme testi yaptı.		
11. Saçları duruladı.		
12. Saçı fön makinesiyle kuruttu.		
13. Saçlara presleme uygulamasını yaptı.		
14. Tekniğine uygun nötralizatör uygulamasına yaptı.		
15. Saçları yeterli sürede yıkadı.		
16. Saçlara tekrar bir kez presleme yaparak son şeklini verdi.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
17. Model/müşteriye dikkat etmesi gereken hususları anlattı.		
18. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
19. Model/müşteriyi uğurladı.		
20. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
21. Uygulamada kullanılan araç gereci steril hâle getirdi.		
22. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde bıraktı.		
23. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
Görüşler/Notlar:	**Başarı Durumu**	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		

1.3. BREZİLYA FÖNÜ UYGULAMA

2000'li yılların başında Brezilya'da başlayan ve tüm dünyada yaygınlaşan yarı kalıcı saç düzleştirme işlemine **Brezilya fönü** denir (Görsel 1.39). İlk yıllarda kuaförlük dünyasında devrim niteliğinde görülen bu uygulama zor ve yoğun olan afro dalgalı saçları bile düzleştirdiği için cazibesi iyice artan bir uygulama olmuştur. Ancak ilk uygulamanın yapıldığı dönemlerde saçlara yüksek oranda (%9-%15 gibi) formaldehit kullanılmış, bu oranlarla yapılan uygulamalar da 6-12 ay arasında saçların düz kalmasını sağlamıştır. Formaldehitin sağlığa zararlı etkileri ortaya çıkınca günümüzde bu ürünün formüllerinden formaldehit tamamen kaldırılmış ve yerini formaldehitsiz formüller almıştır.

Formaldehit, bilimsel çalışmalarla kanserojen olduğu belirlenmiş bir kimyasaldır fakat ne kadar doz formaldehitin kanserojen etki oluşturduğu bilinmemektedir. Bu ürün, kanserojen etkisinin yanı sıra soluma yoluyla vücuda girerek birçok şikâyete de yol açabilir. Bunlar; gözlerde yanma ve sulanma, boğazda yanma, öksürük, alerji gibi rahatsızlıklar şeklinde görülebilir. Ayrıca soluma yoluyla oluşan sağlık problemleri, uygulama alanında bulunan herkeste görülebilir.

Görsel 1.39: Brezilya fönü uygulanması öncesi/sonrası

Formaldehitsiz ürünlerle yapılan bakımlar için genelde Brezilya keratin bakımı, keratin fönü gibi isimler kullanılır. Brezilya fönü permanant ve defrize işlemlerinde olduğu gibi saçın güçlü bağlarını kırmaya yönelik değildir. Uygulamada asit içerikli formüllerle disülfit bağlarının geçici süre gevşetilmesi sağlanır. Bu asitler, disülfit bağlarını koparmadan saçı bir dereceye kadar yarı kalıcı olarak düzleştirir.

Formaldehitsiz ürünler, saçtaki elektriklenmeyi alır ve zor şekil alan saçların daha kolay şekle girmesini sağlar. Ürünlerin içine eklenen ve bir tür protein olan keratin, yıpranmış ve hasarlı saçlardaki boşlukları doldurarak asitleri tamamlar. Saçlarda gözeneklilik azaldığı için de saçlar daha pürüzsüz görünür. Saçlara içten bakım etkisini kazandırdığı için yoğun kimyasal işlem görmüş saçlar da dâhil tüm saçlarda kullanım olanağı sağlar. Etkisi 2-6 ay kadardır. Dipten gelen saç şekline etkisi yoktur. Defrize işleminin aksine formaldehitsiz ürünlerin etki süresi bittiğinde saçlar eski şekline döner. Bu nedenle kıvırcık ve dalgalı saç şekillerinden sıkılan kişilerle birlikte düz saç şekline sahip ancak saçlarına bakım yapmak isteyen kişiler tarafından da tercih edilir.

1.3.1. Brezilya Keratin Fönü İşleminde Kullanılacak Araç Gereç

Brezilya keratin uygulamalarında seçilecek araç gereç, işlemin sonucunu etkiler. Araç gereç seçiminde dikkatli ve özenli davranılmalıdır. Bu fön işleminde kullanılacak araç gereç ise şunlardır:

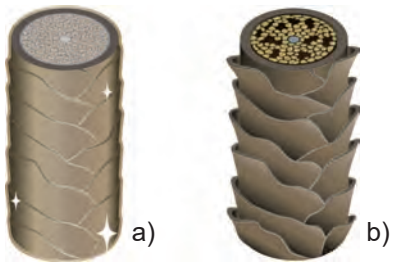
Formaldehitsiz Brezilya Keratini: Losyon kıvamında hazırlanmış ürünlerdir (Görsel 1.40). Özellikle formaldehit içermemesine ürün ambalajlarına bakarak dikkat etmek gerekir. Boyalı ve çok yıpranmış saçlara da uygulanabildiği için ürünlerde saç tipi ayrımı bulunmaz.

Görsel 1.40: Brezilya keratini losyonu

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saçın yapısında keratin bulunmaktadır. Keratin, saça uygulanan kimyasal işlemlerden hasara uğrayabilir (Görsel 1.41). Brezilya keratin bakım ürünlerinde hidrolize keratinle saçta kaybolan keratin yeniden yüklenir. Hidrolize keratin yün, ipek, buğday proteini veya başka birçok ham maddeden elde edilen protein molekülüdür. Düşük moleküler ağırlığından dolayı saç kütikülüne kolaylıkla nüfus eder. Buradan korteks ve medullaya ulaşır. Özellikle ısı, güneş ve kimyasal işlemlerden dolayı yıpranmış saçların hasarlı kısımlarında oluşan boşlukları doldurur. Hidrolize keratinli krem/losyonlar saça uygulandıktan sonra yüksek ısı kullanılarak saç içlerine keratinin iyice yerleşmesi sağlanır.

Görsel 1.41: Sağlıklı saç ve keratinini kaybetmiş saç

Tuzsuz Şampuanlar: Ürünlerin üzerinde sülfatsız ya da İngilizce sulfate free (salfyt fri) olarak belirtilir (Görsel 1.42). Bu şampuanlar saçlı deriye faydalı olan yağları almadan saçı temizleme işlemi yapar. Ayrıca saçları besleyerek saçların canlı ve parlak olmalarını sağlar. İçerisinde sülfat (tuz) bulunan şampuanlar saçların zayıflamasına ve gücünü kaybetmesine yol açar. Bu da saçların dökülmesine, kırıkların oluşmasına, cansız ve mat görünmesine neden olur. Brezilya keratin uygulaması sonrası **tuzlu** şampuanların kullanılması, işlemde saça kazandırılan doğal proteinlerin bozulmasına yol açar. Keratinin etkisini zayıflatır ve işlemin etkisini kaybetmesine yol açar. Saçlar işlemden önceki hâline tekrar döner. Bu nedenle sülfatsız şampuanlar Brezilya keratin bakımlarının bir parçası olarak düşünülmelidir.

Görsel 1.42: Sülfatsız şampuan

Şampuan ve saç kremlerinin yanı sıra birçok kişisel bakım/temizlik ve diğer temizlik ürünlerinde sülfat kullanılır. Yapılan incelemeler sonucu özellikle Sodyum Lauril Sülfat (SLS) ve Sodyum Lauril Eter Sülfatın (SLES) sağlık üzerinde olumsuz etkileri bulunduğu belirlenmiştir. Uzun süreli kullanımlarda alerjik reaksiyonlara, akne, dermatit gibi cilt sorunlarına; hormon bozukluklarına, göz, cilt ve solunum tahrişlerine hatta kanser de dâhil olmak üzere çok çeşitli rahatsızlıklara neden olduğu tespit edilmiştir. İçeriğinde SLS ve SLES bulunan ürünler kullanılmamalıdır.

Saç Düzleştirici Maşa: Brezilya keratini ısıyla aktive olur. Keratinin saçlara nüfuz etmesi ve saçların düz olarak sabitlenmesi için düzleştirici maşalar kullanılır. Saçın yapısına göre maşa ısısının ayarlanması gerekir. Maşanın üzerinde ısı ayarlayıcı tuş bulunur. Isı 150°- 230° aralığındadır. Brezilya keratin uygulamasında kullanılacak ürün için farklı değerler verilmemişse saça uygulanacak ısı değerleri Tablo 1.2'de gösterilmiştir.

Tablo 1.2: Saç Durumu ve Saça Uygulanacak Isı Dereceleri

Saç durumu	Kullanılacak dereceleri
Doğal kıvırcık, kalın telli saçlar	220°- 230°
İnce, yıpranmış saçlar	200° - 210°
Röfleli, yoğun kimyasal işlem görmüş saçlar	180°-190°

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Şampuan, penuar, önlük, havlu, çalar saat, plastik uçlu tarak, plastik/cam/porselen kâse, boya fırçası, plastik ve dişsiz saç pensi, eldiven, maske, yağlı krem, koruyucu gözlük, fön fırçaları, fön makinesi, kuaför servis arabası.

1.3.2. Brezilya Keratin Fönü İşlemi Öncesi Ön Görüşme

Brezilya keratin fönü saça uygulanan kimyasal bir işlemdir. İşlem yapılması düşünülen saç ve saçlı deri, model/müşteriyle ön görüşme yapılarak incelenmelidir. Aşağıda belirtilen durumlarda Brezilya keratin fönü uygulanmaz:

- Model/müşteriyle ön görüşme yapılarak müşterinin saçlı derisi incelenmelidir.
- Model/müşterinin saçlı derisinde herhangi bir yara, kesik, enfeksiyonel hastalık ya da başka bir deri hastalığının olması durumunda işlem yapılmamalıdır.
- Hamile ve emziren annelere; astım ve solunum hastalarına; alerjik, sedef ve cilt hastalıkları olanlara işlem yapılmamalıdır.
- Model/müşteri brezilya keratin fönünü ilk kez yaptıracak ise ön görüşmede basit alerji testi yapılmalı, cildi alerjik reaksiyon göstermemişse randevu verilmelidir.

1.3.3. Brezilya Keratin Fön İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar

Brezilya fönü her ne kadar saçlara zarar vermeyen, aksine bakım ve onarım sağlayan bir işlem olsa da sonucun istenen düzeyde olması için işlem sırasında mutlaka şu hususlara dikkat edilmelidir:

- Saçlar işlemden önce iki kez yıkanır. İkinci yıkamada şampuan saçta 5 dk. bekletildikten sonra durulanır.
- Saçlara yıkama sonrasında saç kremi uygulanmamalıdır.
- Havluyla ıslaklığı alınan saçlar fön makinesiyle %80 oranında kurutulmalıdır.

» Saçlar **4** bölüme ayrılmalıdır.

» Deriyi Brezilya keratininden korumak için saç bitiş çizgisine yağlı krem sürülmelidir.

» Uygulama esnasında eldiven takılmalıdır.

» Brezilya keratini metal olmayan kaba alınıp boya fırçasıyla uygulanmalıdır.

» Uygulama esnasında hoş olmayan koku ve duman çıkar. Çıkan koku ve duman gözlerde yanmayla birlikte solunumu da rahatsız edebilir. Uygulamadan önce uygulayıcı ve model/müşteri koruyucu gözlük ve maske takmalıdır.

» İşlem mümkünse açık havada yapılmalı ya da işlem yapılacak alan işlem boyunca iyi havalandırılmalıdır.

» Brezilya keratini işlemine enseden başlanır ve işlem, saçlar 0,5 cm kalınlığında alt bölümlere ayrılarak uygulanmalıdır.

» Brezilya keratinin saç derisine değmemesine dikkat edilmelidir.

» Saçlara dipten 1cm mesafeden başlayarak uçlara doğru fırça yardımıyla losyon uygulanmalıdır.

» Saç tutamı başat elin işaret ve orta parmakları arasına alınmalı, diğer elle de saç uçtan gerilmelidir. Germe esnasında model/müşterinin canını acıtmayacak şekilde hareket edilmelidir.

» Losyonun saçlara iyice nüfuz etmesi için saç tutamı parmak aralarına alınarak parmaklar gezdirilmelidir.

» İnce dişli tarakla ürünün kullanma kılavuzunda belirtilen süre kadar saçlar taranarak ürün nüfuz ettirilmeli ve fazlalığı alınmalıdır.

» Saçlar pensle ensede toplanıp kullanma kılavuzunda belirtilen süre kadar bekletilmelidir.

» Süre sonunda fön makinesinin orta ayarında saçlar tamamen kurutulmalıdır.

» Saçlar **4** bölüme ayrılmalıdır.

» Düzleştirici, saçın durumuna göre üründe belirtilen ısıya ayarlanmalıdır. Fazla ısıdan kaçınılmalıdır.

» Saçlar, enseden başlayarak 0,5 cm'yi geçmeyecek şekilde ince tutamlar hâlinde düzleştiriciyle düzleştirilmelidir.

» Düzleştirici, ürün kullanma talimatında yazan sayı kadar her tutama uygulanmalıdır.

» Uygulama sonunda saçlar 48 saat yıkanmamalıdır.

» Ertesi gün düzleştirme işlemi belirtilen ısıda tekrar yapılmalıdır.

» Saçlar yine yıkanmamalıdır.

» İkinci gün saçlara tekrar aynı ısıda düzleştirme işlemi yapılmalıdır.

» 24-48 saat sonunda saçlar sülfatsız şampuanla yıkanmalıdır.

» Model/müşteriye ev bakımlarında tüm yıkama ve bakım ürünlerinin sülfatsız ürünlerle yapılması gerektiği belirtilmelidir.

» Keratinle işlem görmüş saçlara permanant ve defrize uygulanmamalıdır.

» Brezilya keratin fönü saç rengini 1-2 ton açar. Saçlar boyanacaksa (özellikle siyah ya da kahverengi gibi koyu tonlar) işlemden en az iki hafta sonra boyanmalıdır.

1.3.4. Brezilya Keratin Fönü Uygulaması İşlem Basamakları

Brezilya keratin fön uygulamasında işlem basamaklarına uygun çalışmak başarıyı arttıracaktır. Model/

müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. İşleme başlamadan önce model/müşteriye onam formu imzalatılmalıdır (Ek1).

Hazırlık Aşaması: İşlemde kullanılacak araç gereç işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Uygulayıcı işlemden önce ellerini yıkar. Model/müşterinin saçları şampuanla iki kere yıkanır (Görsel 1.43). İşlemden önce ikinci yıkamada şampuan saçta 5 dk. bekletilir. Saçların ıslaklığı havluyla alınır. Saçlar, fön makinesiyle %80 oranında kurutulur (Görsel 1.44) ve **4** bölüme ayrılır. Saç bitiş çizgisi boyunca deriye yağlı krem sürülür. Uygulayıcı koruyucu yüz maskesi ve gözlük takar. Model/müşteriye yüz maskesi ve gözlük taktırılır.

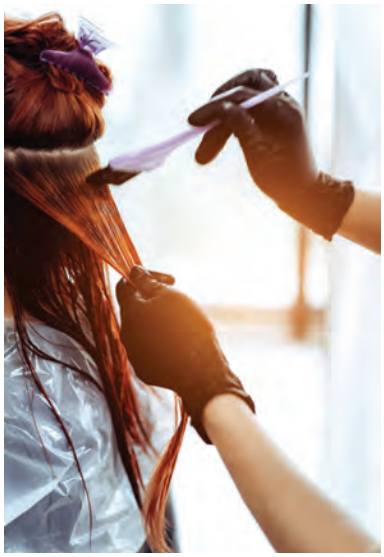
Görsel 1.43: İşlem öncesi saçların yıkanması

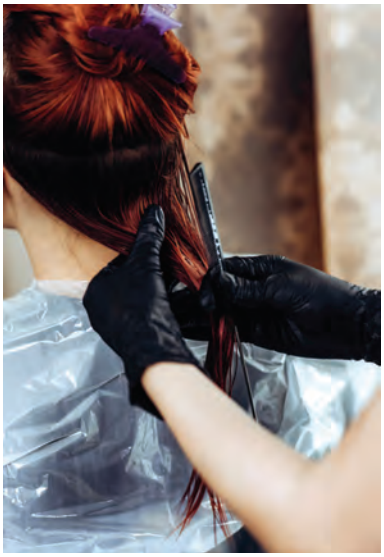
Görsel 1.44: Saçların kurutulması

İşlem Aşaması: Brezilya keratini işlemi üç günde uygulanır.

1. Gün: Brezilya keratini işlemine enseden başlanır. 0,5 cm kalınlığında saç alınır. Saçlara dipten 1 cm mesafeden uçlara doğru fırça yardımıyla losyon uygulanır (Görsel 1.45). Losyon, saç tutamına elle eşit şekilde nüfuz ettirilir. Nüfuz ettirme işlemi birkaç kez tekrarlanır (Görsel 1.46).

Görsel 1.45: Keratin losyon uygulaması

Görsel 1.46: Losyonun saça nüfuz ettirilmesi

İnce dişli tarakla kullanma kılavuzunda belirtilen süre kadar taranarak ürün saçlara tekrar nüfuz ettirilir ve ürünün fazlalığı alınır (Görsel 1.47). Tüm saçlara aynı şekilde uygulama yapılır.

Görsel 1.47: Losyonun fazlalığının tarakla alınması

Saçlar pensle ensede toplanır. Üründe belirtilen süre kadar beklenir. Saçlar, süre sonunda fön makinesinin orta ayarında tamamen kurutulur ve **4** bölüme ayrılır. Düzleştirici pres, model/müşterinin saçının durumuna göre üründe belirtilen ısıya ayarlanır. Saçlar, enseden başlayarak 0,5 cm'yi geçmeyecek şekilde ince tutamlar hâlinde düzleştirilir. Düzleştirici pres, ürünün kullanma talimatında yazan sayı kadar her tutama uygulanır (Görsel 1.48).

Görsel 1.48: Saça pres uygulaması

Model/müşteriye saçlarını yıkamaması, terletici aktiviteler yapmaması, toka vb. takmaması özellikle belirtilir. Model/müşteri ertesi gün için randevu verilerek uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç steril hâle getirilerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

2. Gün: Ertesi gün işlemde kullanılacak araç gereç işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlanır. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Model/müşteriye koruyucu penuar giydirilir. Düzleştirme işlemine enseden başlanır. Her saç tutamına ürün talimatında belirtilen derecesinde ve belirtilen sayı kadar pres yapılır.

Model/müşteriye saçlarını yıkamaması, terletici aktiviteler yapmaması, toka vb. takmaması yeniden belirtilir. Model/müşteri ertesi gün için randevu verilerek uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç steril hâle getirerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

3. Gün: İşlemde kullanılacak araç gereç işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlanır. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Model/müşteriye koruyucu penuar giydirilir. Düzleştirme işlemine enseden başlanır. Her saç tutamına ürün talimatında belirtilen ısı ve sayıda tekrar pres yapılır. Model/müşterinin saçları sülfatsız şampuanla yıkanır. Model/müşterinin saçlarına son şekli verilir (Görsel 1.49). Brezilya fön uygulaması tamamlanır (Görsel 1.50).

Görsel 1.49: Saçlara son şeklin verilmesi

Görsel 1.50: Brezilya keratin fönü uygulanmış saç

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşteriye saçları her açıdan el aynasında gösterilir. Model/müşteriye saçlarını 24-48 saat sonunda sülfatsız şampuanla yıkaması ve daha sonraki tüm yıkama ve bakım işlemlerini sülfatsız ürünlerle yapması gerektiği belirtilir. Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç dezenfekte edilerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

3. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇLARI KALICI ŞEKİLLENDİRME**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**BREZİLYA KERATİN FÖNÜ UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Tekniğine uygun olarak saçlara Brezilya fönü uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek Brezilya fönü uygulamasını formaldehitsiz ürün kullanarak yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Formaldehitsiz brezilya keratini, şampuan, sülfatsız şampuan, saç düzleştirici maşa, penuar, önlük, havlu, çalar saat, plastik uçlu tarak, plastik/cam/porselen kâse, boya fırçası, plastik ve dişsiz saç pensi, eldiven, yağlı krem, koruyucu gözlük, yüz maskesi, fön fırçaları, fön makinesi, kuaför servis arabası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İşlemde kullanılacak araç gereci işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlayınız.
2. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığını kontrol ediniz.
3. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartlarını uygun biçimde ayarlayınız.
4. Çalışma ortamındaki iş ekipmanını ve malzemeyi gerçekleştirilecek işleme göre hazırlayınız.
5. Kişisel hazırlığınızı işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniformasını giyiniz.
6. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.
7. Su geçirmeyen penuarı kıyafetlerin korunacağı şekilde takınız.
8. Elleri yıkayarak dezenfekte ediniz.
9. İşlemden önce model/müşterinin saçlarını iki kez yıkayınız.
10. İkinci yıkamada şampuanı 5 dk. beklettin sonra saçları durulayınız.
11. Saçların ıslaklığını havluyla alınız.
12. Saçları fön makinesiyle %80 oranında kurutunuz.
13. Saçları **4** bölüme ayırınız.
14. Saç bitiş çizgisi boyunca deriye yağlı krem sürünüz.
15. Koruyucu yüz maskesini takınız.
16. Koruyucu gözlük takınız.
17. Model/müşteriye yüz maskesi taktırınız.
18. Model/müşteriye koruyucu gözlük taktırınız.

B) Uygulama

19. Brezilya keratini işlemine enseden başlayınız.
20. 0,5 cm kalınlığında saç alınız.

21. Saçlara dipten 1cm mesafeden uçlara doğru fırça yardımıyla losyon uygulayınız.

22. Losyonu saç tutamına elle eşit şekilde yediriniz.

23. Nüfuz ettirme işlemini birkaç kez tekrarlayınız.

24. İnce dişli tarakla kullanma kılavuzunda belirtilen süre kadar tarayarak ürünü saçlara tekrar yediriniz ve ürünün fazlalığını alınız.

25. Tüm saçlara aynı şekilde uygulama yapınız.

26. Saçları pensle ensede toplayınız ve üründe belirtilen süre kadar bekletiniz.

27. Süre sonunda fön makinesinin orta ayarında saçları tamamen kurutunuz.

28. Saçları **4** bölüme ayırınız.

29. Düzleştirici ısısını model/müşterinin saçının durumuna ve üründe belirtilen ısıya göre ayarlayınız.

30. Enseden başlayarak 0,5 cm'i geçmeyecek şekilde saçları ince tutamlar hâlinde düzleştiriniz.

31. Düzleştiriciyi ürünün kullanma talimatında yazan sayı kadar her tutama uygulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

32. Model/müşteriye saçını yıkamamasını, terletici aktiviteler yapmamasını, toka vb. takmamasını özellikle anlatınız.

33. Model/müşteriyi ertesi gün için randevu belirleyerek uğurlayınız.

34. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

35. Uygulamada kullanılan araç gereci dezenfekte ederek saklayınız.

36. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde bırakınız.

37. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Brezilya Keratin Fönü Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

3. BREZİLYA KERATİN FÖN UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

İlk boyama uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulama bitirilip, model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Ortam hijyenini sağladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA	**Başarılı**	**Başarısız**
7. Brezilya keratini işlemine başın doğru noktasından başladı.		
8. Saçları **4** bölüme ayırdı.		
9. Keratin losyonunu saçlara uyguladı.		
10. Ürünü saçta yeterli süre bekletti.		
11. Süre sonunda fön makinesinin orta ayarında saçları tamamen kuruttu.		
12. Saçları **4** bölüme ayırdı.		
13. Düzleştiricinin ısısını model/müşterinin saçının durumuna ve üründe belirtilen ısıya göre ayarladı.		
14. Düzleştiriciyi saçlara uyguladı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
15. Model/müşteriye dikkat etmesi gereken hususları eksizsiz anlattı.		
16. Model/müşteriyi uğurladı.		
17. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
18. Uygulamada kullanılan araç gereci dezenfekte etti.		
19. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde bıraktı.		
20. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □

Öğretmenin Adı-Soyadı:
İmza:

Görüşler/Notlar:

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. ( ) Saçın orta kısmında yer alan tabaka kütikül tabakasıdır.

2. ( ) Kalıcı saç şekillendirme işlemleri korteks tabakasını etkiler.

3. ( ) Kalıcı saç şekillendirme işlemleri öncesi saçlar masaj yapılarak yıkanmalıdır.

4. ( ) Kalıcı saç şekillendirme işlemlerinde erkek ve kadınlara aynı yöntemlerle işlem yapılır.

5. ( ) Korteks tabakası kimyasal işlemler, hava şartları vb. durumlardan zarar görür.

6. ( ) Permanant sıvıları asit ya da alkali olarak sunulur.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan noktalı yerlere uygun olan ifadeleri yazınız.

7. Saçın lif tabakasında mikrofibriller birleşerek ..... oluşturur.

8. Kalıcı saç şekillendirme öncesi saçlar ..... ile yıkanmalıdır.

9. Kalıcı dalga ve düzleştirme işlemleri saçın ..... kırıp yeniden şekillendirmesi temeline dayanır.

10. Permanat işleminde 15 cm'den kısa saçlara permanant sıvısı, ... uygulanmalıdır.

11. Kalıcı dalga ve düzleştirmede saça son şeklini kazandıran ürüne ..... sıvısı denir.

12. Brezilya keratin fön uygulamasında ..... içeren ürünler sağlık bakanlığınca yasaklanmıştır.

C) Aşağıda verilen soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

13. Aşağıda belirtilen saç tiplerinden hangisine permanant uygulaması yapılmaz?

A) İnce telli, boyalı saçlar

B) Kalın telli, 30 cm'den uzun saçlar

C) 1 yıl öncesi permanant uygulaması yapılmış saçlar

D) 4 ay önce röfle yapılmış saçlar

E) Orta telli, 10 cm uzunluğunda olan saçlar

14. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi permanant uygulaması için doğrudur?

A) Bigudi çapı seçiminde model/müşterinin saç uzunluğu önemli değildir.

B) Permanant sıvısı uygulama yöntemi model/müşterinin istediği dalga yoğunluğuna göre seçilmelidir.

C) Permanant sıvısını yıkamadan önce bigudiler tamamen çıkarılmalıdır.

D) İlk kez işlem yapılacak model/müşteriye ön görüşmede basit alerji testi yapılmalıdır.

E) Permanant işleminde saç tutamı 45° açıyla tutularak sarılmalıdır.

15. I. Saçlara Brezilya keratin losyonu elle yedirilir.

II. Saçlara Brezilya keratin losyonu sürülür.

III. Şampuan saçta 5 dk. bekletilir.

IV. Model/müşterinin saçlarına pres uygulanır.

V. Model/müşterinin saçları şampuanla iki kere yıkanır.

Verilen bu öncüllere göre aşağıdakilerden hangisinde Brezilya keratin fön uygulama aşaması doğru sıralanmıştır?

A) I, II, III,V ve IV

B) II, III, I, IV ve V

C) III, I, V, IV ve II

D) IV ,I, II, II ve V

E) V, III ,II, I ve IV

16. I. Yoğun kimyasal işlem görmüş saçlarda pres ısısı 220°-230° olmalıdır.

II. Yoğun kimyasal işlem görmüş saçlarda pres ısısı 180°-190° olmalıdır.

III. İnce, yıpranmış saçlara presleme yapılmaz.

IV. Doğal kıvırcık, kalın telli saçlarda pres ısısı 220°- 230° olmalıdır.

V. Doğal kıvırcık, kalın telli saçlarda pres ısısı 150° olmalıdır.

Verilen bu öncüllerin Brezilya keratin fön işlemi açısından doğru olanları aşağıdakilerin hangisinde tam verilmiştir?

A) I ve III

B) II ve IV

C) III ve V

D) IV ve V

E) IV ve III

2. ÖĞRENME BİRİMİ
SAÇ BOYAMA

KONULAR

2.1. SAÇ BOYAMA İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

2.2. SAÇ BOYAMADA RENK

2.3. İLK BOYAMA

2.4. DİP BOYAMA

2.5. BEYAZ SAÇLARI BOYAMA

TEMEL KAVRAMLAR

» Boya öncüleri

» Antrakinon

» Çözücü madde

» Ön renklendirme (pigmentasyon)

2.1. SAÇ BOYAMA İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Saç boyası, renk pigmentleri, bağlayıcı maddeler(emülgatörler) ve diğer bileşenlerin karıştırılmasıyla elde edilen kimyasal bir formülasyondur. **Saç boyama;** farklı renk tonu ve yoğunlukta formüle edilmiş saç boya kozmetiklerini kullanıp, saçların renginde geçici veya kalıcı bir etki oluşturarak saçlara yeni bir renk tonu kazandırılması için yapılan işlemdir (Görsel 2.1). Saç boyama işlemi; yeni bir imaj oluşturmak, rengi açılmış saçı yeniden canlandırmak, beyazlamış saçları kapatmak, modaya uymak, saçların rengini değiştirmek, saçlara daha sağlıklı ve canlı bir görüntü kazandırmak gibi çeşitli sebeplerle yapılır.

Görsel 2.1: Saç boyama işlemi öncesi ve sonrası

Geçmişten günümüze boyar maddeler; mimari, sanat, kozmetik, güzelleşme, tekstil gibi çok sayıdaki alanda kullanılmıştır. Önemini hiçbir zaman yitirmeden yaşamımızın her alanını renklendirip, güzelleştirmek için birçok medeniyetin gözdesi olarak her daim var olmuştur. Yapılan araştırma kazılarında ortaya çıkan kalıntılar göstermiştir ki saç boyaları; çağlar boyunca insanların inancı, sosyal yaşamı ve güzelleşme zevklerini yansıtmada kullanılan önemli bir unsur olmuştur. İnsanlar, bu boyaları kimi zaman kutsal amaçlar için kimi zaman da statülerini ve toplumdaki konumlarını belirtmek için saçlarına uygulamışlardır.

MÖ Antik Çİn'de renk pigmentleri ve boya maddeleri; toprak, bitki, çeşitli taş, kaya ve minerallerden elde edilerek kullanılmıştır. Antik Mısır'da Mısır mavisi olarak bilinen kalsiyum ve bakır silikat minerallerinin karışımıyla elde edilen renk pigmenti, yaygın olarak saç boyamada kullanılmıştır. Afrika kabilelerindeki yerliler de volkanik taşlar ve hayvansal yağları karıştırarak saçlarını kırmızı ve tonlarına boyamışlardır.

Medeniyetin gelişmesiyle birlikte sosyal, kültürel ve teknolojik yeniliklere paralel olarak saç boyaları da gelişim göstermiştir. Böylece saç boyaları 19. yüzyılda sentetik boya olarak bugünkü hâlini almıştır. Sentetik boyalar ilk defa 1856 yılında İngiliz kimyager William Henry Perkin (Vilyım Henri Pörkin) tarafından yapılan pigment karışımlarıyla tesadüf eseri mor renk boya maddesinin keşfedilmesiyle başladı. Keşfin sonunda ilk ticari sentetik anilin (çeşitli boyaların yapımında kullanılan organik bir tür baz) içerikli boyayı üreterek piyasaya sürdü. Böylece laboratuvar ortamında sentezlenen saç boyaları ticari olarak kullanılmaya başlandı.

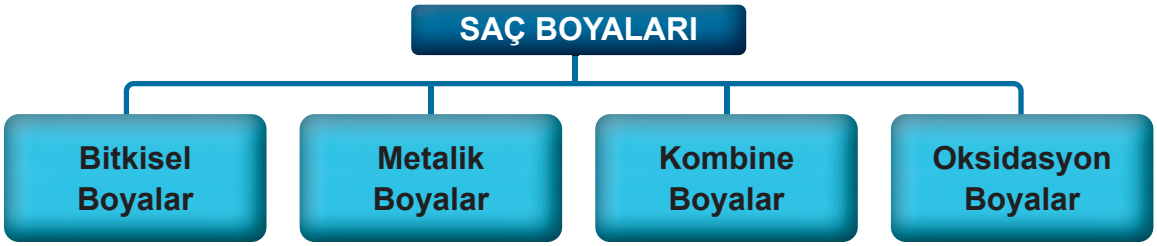
19. yüzyılda kimyacılar para-fenilendiamin (PPD) maddesinin sentetik boya oluşturmadaki etkinliğini keşfetti. Bu maddenin keşfi sonrası 1950'li yıllarda Franz Stroher'ın (Franz Şıtroyer) firması üretimini yaptığı ilk saç boyalarını piyasaya sürdü ve bu boyalar tüm kuaförler tarafından yoğun şekilde talep gördü. Türkiye'de 1950'li yıllara kadar saç boyamada kına, kına gibi bitkisel boyalar ile kalıcı olmayan metal ve taş boyalar kullanılıyordu. 1950 yılından sonra Avrupa'da üretilen saç boyalarının patenti Türkiyede de alınıp, üretilerek yaygın olarak kullanılmaya başlandı.

ARAŞTIRINIZ

Saç boyamada kullanılan ev tipi saç boyaları ile profesyonel saç boyalarının aralarındaki benzerlikler ile farklılıkları araştırınız. Araştırma sonucunda elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.1.1. Saç Boyası Çeşitleri

Boyalar; saçta kalma süresi, etkisine ve elde edildikleri maddelere göre sınıflandırılır. Saç boyalarının içinde farklı oran ve özellikte doğal ve sentetik moleküller bulunur. Bu moleküller, kılın en dış tabakasında ya da orta tabakada birikerek geçici ya da kalıcı renk oluşmasını sağlar. Saç boyaları genel olarak dört gruba ayrılır (Şema 2.1).

Şema 2.1: Saç boya çeşitleri

Bitkisel Boyalar

Bilinen en eski saç boyaları bitkilerden elde edilen doğal boyalardır. Renk verme özelliği olan bitkilerin kök, gövde, yaprak gibi kısımlarından ya da meyvelerinden çeşitli yöntemler kullanılarak elde edilen özütlerin bazıları saç boyamada kullanılır.

Bitkisel boyalar içinde günümüzde en yaygın olarak kullanılan kınadır. Kına henna olarak da bilinen çalı türü bir bitkinin yapraklarının kurutularak toz hâline getirilmesiyle elde edilir. Esmer ve yeşil olmak üzere iki çeşidi vardır (Görsel 2.2). Esmer kına saf kına olarak da bilinir. Saf kına yeşil kınaya göre daha koyu renktedir. Kına toz suyla karıştırılarak bulamaç hâline getirilip uygulanır. Cilde ve saça turuncu-kırmızı renk verir.

Görsel 2.2: Kına çeşitleri

Saç boyamada yaygın olarak kullanılan bir diğer bitkisel boya da çivit otudur (indigo). Çivit otunun yapraklarının kurutulup toz hâline getirilmesiyle elde edilir. Elde edilen tozun kendisine has mavi tonu vardır. Çivit saf kınayla karıştırılıp saçlara uygulandığında saç rengini açık kahverenginden siyah renge kadar değiştirebilir.

Ayrıca ceviz, pancar, hatmi çiçeği, sumak, kök zencefil, papatya ve bazı ağaçların kabuk kısımları da bitkisel boya olarak kullanılır. Yine bu bitkilerin de doğal kınayla farklı oran ve konsantrasyonlarda karıştırılıp saçlara uygulanması sonucu koyu kahverengi ve kestane tonlarında yansıma renkler de elde edilir.

Oksidasyon boyaların keşfiyle bitkisel boyaların kullanımı azalmış olmakla birlikte özellikle kadınlar tarafından çeşitli nedenlerle hâlâ tercih edilir.

ARAŞTIRINIZ

Tarih boyunca pek çok kültürde kullanılan kınanın cilt ve saç üzerindeki faydalarını araştırınız. Elde ettiğiniz verileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Metalik Boyalar

Metal tuzu boyalar olarak da bilinen bu boyalar; kurşun, bizmut, bakır, gümüş, manganez, nikel, demir gibi metallerin kullanılmasıyla elde edilen saç boyalarıdır. Likit formda metal tuzları içerir. Suda eriyebilen bu metaller; saçın yapısındaki kükürt bağlarıyla bağlanarak saçta kahverengi, siyah gibi koyu renkler oluşturur. Metal tuz boyaları bitkisel boyalara göre daha kolay uygulanır ancak bitkisel boyalar gibi doğal bir etki bırakmaz. Saç yüzeyinde metalik bir görünüm oluşturur.

Kombine Boyalar

Bitkisel ve metal tuzu boyaların karıştırılmasıyla elde edilen boyalardır. Bu boyalara en iyi örnek sarıdan kahverengi ve siyaha kadar çok farklı renk yelpazesiyle sunulan **Hint kınalarıdır.** Bu boyalar kınanın içine çeşitli metal tuzları eklenerek elde edilir.

Oksidasyon Boyalar

Saçta kalma sürelerine göre geçici, yarı kalıcı ve kalıcı boyalar olmak üzere üç türlüdür.

Geçici Saç Boyaları: Saç renklendirmede kullanılan bu boyalar uygulandığı anda saç telleri üzerinde renk değişimi sağlar. Yapısında canlı renklere sahip sentetik organik boyar madde olan azo (aril aminler) bulunur. Kimyasal yapısı doğadan elde edilen antrakinon (bitki içerikli) sınıfı boyar maddeleri içerir. Genellikle pH değeri 2,5-4,0 arasında olan bu boyalar, sulu çözeltiler içinde işlev görür. Genellikle saçtaki kütikül pulcuklarından geçemeyecek büyük moleküler kütlelere sahip olduklarından saça zarar vermezler. Ancak korteks tabakasına ulaşmadıkları için saç rengini açma işlemlerinde kullanılmadıkları gibi %15'ten fazla olan beyaz saçlarda da beyaz kapatma etkileri yoktur.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Antrakinon, bitkilerde doğal olarak bulunan organik bir bileşiktir. Doğal bir renklendirici olarak boyama işlemlerinde ve gıda boyalarında kullanılır. Örneğin aloe vera bitkisinin yapraklarındaki jel kısımlarda antrakinon bileşikleri bulunur.

Suda çözünürler. Bu nedenle suyla temas ettikleri anda saçtan kolaylıkla akan boyalardır. Saçın rengi, boyanın saçta oluşturacağı rengi etkiler. Bu boyalara örnek olarak renkli saç spreyleri verilebilir (Görsel 2.3). Kullanımları oldukça pratik olup saçta hızla renk değişikliği sağlar. Birden çok renk, aynı saçta kullanılabilir (Görsel 2.4). Bu da saçlarda çok farklı tasarımların elde edilmesine olanak sağlar.

Görsel 2.3: Renkli saç spreyleri

Görsel 2.4: Renkli saç spreyleriyle boyanan saç

Geçici boyalar; anyonik özellik sergilediği, maksimum su çözünürlüğüyle etkileşime geçtiği ve saça çok az etki ettiği için saç üzerinde çok etkili değildir. Bu boyalar genellikle pH değeri 2,5-4,0 arasında olan sulu çözeltiler içinde işlev görür. İçeriğinde metal tuzları bulundurmaz.

Kademeli Saç Boyaları: Evde kullanıma uygun olan boyalardır. Kısa sürede uygulanabilen yapıda üretilirler. Likit formda metal tuzları içerir. İçeriğinde amonyak, hidrojen peroksit bulunmaz. Molekül çaplarının büyük olmasından dolayı saçın sadece kütikül tabakasına etki ederek saçı renklendirir. Saçın yıkanmasıyla uzaklaştırılır. Para-Fenilendiamin (PFD) alerjisi olan kişiler ile kısa sürede saçlarını renklendirmek, az beyaz saçı hızlı şekilde kapatmak ve boyalı saçları güçlendirmek isteyen kişiler tarafından tercih edilir. Saç renginin daha parlak görünmesine yardımcı olur. Tüm saç tiplerinde uygundur.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

pH, bir çözeltinin asitlik veya bazlık (alkali) derecesinin ölçüsüdür. 0-7 aralığı asidik, 7 nötr ve 7-14 aralığı da bazik (Alkali) özellik gösterir (Şema 2.2). Saçlar 4.2 pH ile 5.8 pH aralığında ve asidik yapıdadır. Saç renklendirme işlemlerinde kullanılan ürünlerdeki alkali kimyasallar ile saçlarda giderek alkali oranı artar bu durum saçlarda kırılma, kuruma ve yıpranmaya neden olur.

Şema 2.2: pH ölçeği

Yarı Kalıcı Boyalar: Yarı kalıcı saç boyalarındaki renk molekülleri geçici boyalardaki renk moleküllerine oranla daha küçük yapıdadır. Bu boyalar pH değeri 8-9 arasında alkali değere sahip küçük moleküller içerir. Bu sayede kısmen de olsa saçın korteks tabakasına da nüfuz edip buradaki liflere yerleşir. Hidrojen peroksit içerirler. Bu da yarı kalıcı boyaların saçta 4-8 yıkamaya kadar kalabilmesine neden olur.

Kişinin saç renginin 2-3 ton daha koyu boyanmasında kullanılabilen boyalardır. %30'dan az olan beyaz saçları kapatmakta tercih edilebilir. Bu boyalar saç rengini açmadığı için saç açma işlemlerinde tercih edilmemelidir.

Kalıcı Boyalar: Günümüzde kullanılan saç boyalarının %80'ini oluşturur. Kalıcı saç boyaları; farklı renk seçenekleri sunması, beyazları iyi kapatması, kolay kullanılabilir ve uzun süreli olması nedeniyle günümüzde diğer boya çeşitlerine oranla en çok tercih edilen saç boya ürünleridir. En koyu saç renginden en açık saç rengine kadar farklı ton ve yoğunlukta saç boyaları mevcuttur. Kalıcı saç boyaları; sıvı, likit veya

krem formda hem koyu hem açık renge boyama için tercih edilebilir. Evde de kullanılabilecek şekilde paketlerde bulunur. Saç boyalarının içeriğindeki bileşenler üretici firmaya bağlı olarak farklılık gösterebilir.

Kalıcı boyaların pH'i, renk moleküllerinin saçın orta tabakası kortekse girebilmesi ve renk oluşum reaksiyonunun oluşması için yüksek (9-10 civarı) olmalıdır. Kalıcı saç boyaları; boya öncüleri, alkalileştirici madde (amonyak veya türevleri) ile değişen oranlarda oksitleyici madde (Genellikle hidrojen peroksit kullanılır.) ve diğer yan ürünlerden oluşur (Şema 2.3).

Şema 2.3: Kalıcı saç boyalarının içeriğindeki maddeler

Kalıcı saç boyalarının içeriğindeki maddeler, saç boyalarının saç tellerine nüfuz etmesinde görevlidir. Bu maddelerin görevleri şu şekildedir:

Boya Öncüleri (PDD, PTD, Aminofenoller vb.): Boya öncüleri saça nüfuz eden ve saçın korteks tabakasında oksidasyonla reaksiyona girerek aktif hâle gelen, asıl renk pigmentlerinin oluşmasını sağlayan küçük yapıda moleküllerdir. Boya öncüleri, ana rengin oluşmasını sağlar ancak pigment içermeyen renksiz moleküllerdir. Bu moleküller oksidan ile oksidasyona uğrar ve oluşan tepkime sonucunda boya öncüleri aktif hâle gelir. Aktif hâle gelen boya öncüleri bağlayıcı maddelerle (kuplaj ajanları) birleşerek renk tonunu oluşturur. Boya öncüleri ve bağlayıcıların farklı karışımları saç boyalarında geniş renk tonu oluşmasını sağlar. Saç boyalarındaki renk tonları, farklı boya öncüsü ve bağlayıcıların birleşiminden oluşur.

PPD (Para- Fenilendiamin) = Koyu renk,

PTD (Para-Tolüendiamin) = Açık renk,

Aminofenoller = Kırmızı, sarı, turuncu renkteki boya öncülerine örnektir.

Boya İçeriğindeki Alkali Madde (Amonyak vb.): Saçın en dış tabakası kütikülün koruyucu bariyerini bozarak kütikül tabakasının açılmasını sağlayan alkalin pH'e sahip bir bileşiktir. Saçı şişirip kütikül pulcuklarının açılmasını sağlar. Açılan pulcuklardan boya içeriğindeki moleküller, küçük renk verici maddeler ve hidrojen peroksit aynı anda saçın korteks tabakasına girerek korteks liflerine yerleşir.

Oksitleyici Madde [Oksidan Krem (Hidrojen Peroksit)]: Hidrojen peroksit oksidasyonla renk oluşturma sürecini başlatır. Boya içeriğinde ayrıştırıcı ve oksitleyici ajan olarak rol alır. Saçtaki bağları kırarak kükürtü açığa çıkarır ve saçta önceden var olan doğal renk pigmentlerinin kaldırılmasını sağlar. Doğal melanin rengi kaldırıldığında saçtaki doğal pigmentler ile yeni renk pigmentleri, saçın korteks tabakasında daha büyük hâle gelir ve burada kalır. Böylece yeni bir renk olarak korteks liflerine bağlanır.

Diğer Yan Ürünler (Fiksatörler): Oluşan yeni rengin korunmasını sağlayan ürünlerdir. Saçtaki kütikül pulcuklarını kapatır (fiksasyon).

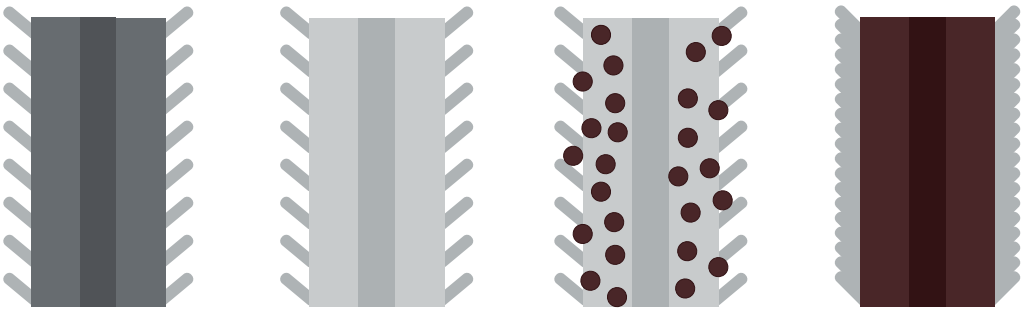
Saç boyalarının saç tellerine nüfuz etmesi şu adımlarla gerçekleşir (Görsel 2.5):

a) Alkali maddeyle kütikülün açılması ve yapay renk pigmentlerinin kortekse girmesi

b) Kortekste gerçekleşen oksidasyonla saçta var olan doğal pigmentlerin oksitlenmesi ve parçalanarak rengin solması

c) Boya içeriğindeki boya öncü moleküllerin kortekse nüfuz etmesi

d) Saçtaki doğal pigmentlerle yapay pigmentlerin birleşerek büyük renk pigmentlerine dönüşmesi ve kütikül pulcuklarının kapatılarak (fiksasyon) yeni rengin korteks tabakasına sabitlenmesi

a) Kütikül'ün açılması | b) Doğal pigmentlerin parçalanarak renginin solması | c) Boya pigmentlerinin nüfus etmesi | ç)Yeni rengin oluşması

Görsel 2.5: Saç boyalarının saç tellerine nüfuz etme süreci

ARAŞTIRINIZ

Çevrenizde bulunan bir kuaför salonunu ziyaret edip yaptıkları bir boya uygulamasını izleyiniz.

Yapacağınız ziyaret sırasında aşağıdaki konularla ilgili bilgi edininiz.

- **Saç boyama konusunda yaptıkları iş ve işlemler**
- **Kullandıkları oksidan ve boya çeşitleri**
- **Boya seçiminde dikkat ettikleri hususlar**
- **Kullandıkları boyaları tercih etme sebepleri**

Bu çalışmayı yürütürken röportaj tekniğini kullanınız. Çalışma öncesi röportaj tekniğinin uygulama aşamalarıyla ilgili bilgi edininiz.

Röportajınızın içeriğini desteklemek için birkaç fotoğraf çekimi yapınız. Çalışma sonucu elde ettiğiniz bilgileri röportaj metni şeklinde sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.1.2. Saç Boyalarının Olası Yan Etkileri

Geçmişten günümüze kadar kullanılan saç boyalarının kullanımı sonrasında oluşan alerjik reaksiyonlar, boya içeriğindeki maddelerle ilişkilendirilmiş ve bunun üzerine araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalar boya içeriğindeki maddelerin saflık derecesi ve kullanım dozunun yüksekliğine bağlanmıştır. Günümüzde kullanılan saç boyaları iyi tolere edilip güvenilir kozmetik ürünler olmalarına rağmen tüketicilerde yan etkilere sebep olabilir. Boya markasındaki içeriğe bağlı olarak cilt üzerinde kontakt

dermatit gibi hafif düzeyli alerjik belirtilerin yanı sıra kişiyi ani şoka sokacak alerjik reaksiyonlar ve komplikasyonlar da gözlenebilir. Özellikle saç boyalarının içeriğindeki parafenilendiaminin boya konsantrasyonunda en fazla %0,5 oranında olması gerekir bu oranın üstündeki her bir oran boyanın toksik etkisini arttırır. Aynı şekilde metalik boyalarda kullanılan kurşun asetat, amonyum per-sülfatın da alerjik dermatite neden olduğu belirtilir. Genel olarak alerjik reaksiyon belirtileri şunlardır:

» Düşük ve orta şiddette görülen alerjik reaksiyonlar; deride iritasyon, kulak ve saç diplerinde eritem, su toplaması şeklinde gözlenir.

» Yüksek şiddette görülen alerjik reaksiyonlar; göz kapakları ve yüzün şişmesi, ani şoka girme gibi acil tıbbı müdahale gerektiren durumlar şeklinde gözlenir.

İlk kez saçlarını boyatacak kişiye mutlaka basit alerji testi yapılmalı, olası yan etkinin önceden tespiti yapılarak gerekli tedbirler alınmalıdır.

2.1.3. Saç Boyamada Kullanılacak Araç Gereç

Saç boyama işleminde kullanılacak araç gerecin eksiksiz ve düzenli bir şekilde hazırlanması işlem başarısını ve kontrolünü de olumlu olarak etkileyecektir. Bu nedenle saç boyama işlemi öncesinde iyi bir saç analizi yapılıp, işlem için uygun olan araç gereç belirlenerek hazır bulundurulmalıdır. Saç boyamada kullanılan araç gereç şunlardır:

Boya Kabı/Kâsesi: Saç boyamada kullanılacak olan boya karışımının hazırlandığı derin ölçekli kaplardır. Plastik, porselen veya camdan yapılan çeşitleri olmakla beraber en çok tercih edilen boya kapları plastikten yapılmış ürünlerdir (Görsel 2.6).

Boya Fırçaları: Saç boyama işleminde, hazırlanan boyanın saç yüzeyine sürülmesini sağlayan, farklı boy ve yapıda üretilen ürünlerdir (Görsel 2.7). Kullanılacak boya fırçasının kıllarının yapısı da boya sürme işleminde önemlidir. Çok sert yapıdaki fırça kılları boyanın sürümünü zorlaştırırken çok yumuşak yapıdaki fırça kılları da boyanın istenmeyen yerlere bulaşmasına sebep olabilir. Bu nedenle kullanılacak fırçanın orta sertlikte kıl yapısına sahip olması gerekir.

Görsel 2.6: Boya kabı

Görsel 2.7: Çeşitli boya fırçaları

Plastik Uçlu Tarak: Boyama işleminde saç tutamlarının muntazam bir şekilde ayrılmasını sağlayan yardımcı bir araçtır.

Boya Sıkma Aparatı: Tüp şeklinde olan boyanın sıkılması işleminde kullanılan araçtır.

Boya Tarağı: Saçların kolay taranmasını sağlayan ergonomik ve geniş diş aralıklarına sahip araçtır.

Boya Sehpası veya Servis Arabası: Saç boyamada kullanılacak ürünü içeren boya kâsesinin, fırça ve penslerin üzerine konulduğu, hareket ettirilebilen, ergonomik ve dayanıklı yapıda bir araçtır.

Büyük Pens Tokalar: Saç tutamlarının düzgün bir şekilde tutturulması amacıyla kullanılan araçtır.

Boya Örtüsü: Saç boyama işleminde müşterinin vücudunu ve kıyafetini olası boya lekelerinden korumak amacıyla kullanılan malzemedir.

Dijital Hassas Tartı: Farklı ya da aynı gramajda karıştırılmak istenen boyaların ve oksidanların net ölçülerini gösteren, hassas ölçüm yapan, dijital göstergeye sahip araçtır (Görsel 2.8).

Görsel 2.8: Dijital göstergeli hassas tartı

Sıvıölçer (Mezür): Krem oksidan (H_2O_2) sıvısının hacmini ölçmekte kullanılan silindir şeklinde bir ekipmandır. Üzerinde, ölçülen sıvının miktarını gösteren çizgiler vardır.

Tüp Boya: Saç boyamada kullanılacak ürünün markasına göre çeşitli ton ve yoğunlukta olan, saçta renk değişikliği sağlayan kimyasal bir çözeltidir (Görsel 2.9).

Görsel 2.9: Saç boyaları

Boya Renk Lekelerini Çıkarıcılar: Cilt üzerindeki boya lekelerinin giderilmesinde kullanılır. Cilde pamuk yardımıyla çok bastırmadan uygulanır.

Oksidan Krem (H_2O_2): Saç boyası ile karıştırıldığında kimyasal tepkimeyi başlatarak boyayı uygulanabilir hâle getiren, kullanılan ürün markasına göre yoğunluğu ve akışkanlığı değişebilen krem formunda bir sıvıdır. Oksidan krem içeriğindeki hidrojen peroksit bileşiği saf hâlde açık mavi bir renktedir ve sulandırıldığında renksiz bir hâle gelir.

Her saç boya markası oksidanlarını, imal ettiği boyanın özelliklerine göre üretir. Üretilen bu ürünlerin ambalajında ya da kullanım kılavuzunun üzerinde içerdiği kimyasal madde ve oranlarını belirten etiket bulunur. Bu etikette oksidan kremin yoğunluk oranı (10-20 volüm vs.) ve sahip olduğu yüzdelik dilim (%3-%6 vs.) belirtilir (Görsel 2.10).

Görsel 2.10: Oksidan krem çeşitleri

Yapılacak işleme uygun olarak oksidan kremin yoğunluğuna karar verilmelidir (Tablo 2.1).

Tablo 2.1: Oksidan Kremin Volümleri ve Kullanım Yerleri

OKSİDAN KREM VOLÜMLERİ	KULLANIM YERLERİ
10 volüm (%3)	» İstenen saç rengi, mevcut doğal saç renginden daha koyu renkteyse tercih edilir. » Saç açma işlemi sonrası saça daha az miktarda boya pigmenti yükleyerek saçta soft bir renk elde etmek için yapılacak boyama işlemlerinde, mix tonların saça uygulanmasında, çok yıpranmış ve rengi açılmış saçların boyanmasında kullanılır.
20 volüm (%6)	» İstenen saç rengi mevcut doğal saç rengiyle aynı veya 1-2 ton açık renkteyse tercih edilir. Doğal saç rengini 1-2 tona kadar açar ancak ana renk kumraldan daha koyu bir renge sahipse açma derecesini ½ düşürür. » Saçtaki yoğun beyazları %100 kapatmada, kontrollü açma işlemlerinde ve ince veya orta telli, sert olmayan yapıdaki saçların boyanmasında tercih edilir.
30 volüm (%9)	» İstenen renk mevcut doğal saç renginden 2-3 ton daha açıksa tercih edilir. » Beyaz oranı %50'den az olan saçtaki beyazların kapanmasında, saçları canlı renklere boyamada, kalın telli ve boyayı zor alan sert yapıdaki saçların boyanmasında tercih edilir.
40 volüm (%12)	» İstenen renk mevcut doğal saç renginden 3-4 ton daha açıksa tercih edilir. » Saçları açma işlemlerinde kullanılır ancak yüksek volüme sahip olduğu için saçların aşırı yıpranmasına neden olur. » Doğal saçların boyayla açılmasında da tercih edilir.

Yağlı Krem: Boyanın cilt üzerinde istenmeyen renk oluşturmasını engellemek amacıyla kullanılır. Hava geçirmez ve sızdırmaz yapısından dolayı boya işlemi öncesi kulak, ense, alın ve yüz çizgisi boyunca uygulanır.

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Havlu, pamuk, eldiven, önlük, plastik başlık (bone), çalar saat, boya renk kataloğu, kulak koruyucu, maske, tek kullanımlık havlu, çöp kovası, havlu. Boyama sonrası özel bakım ürünleri, kremler ve şampuanlar.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saç boyama işlemi sırasında saçtaki melanin pigmentleri oksitlenir. Bu oksidasyon sırasında saçta kükürt içeren sistin bileşiği parçalanır. Bu bileşiğin parçalanması ile kükürtlü bir koku ortaya çıkar. Ortaya çıkan bu koku geçicidir. İşlem sonunda koku giderek saçtan kaybolur.

DİKKAT

Piyasada üretilen çok sayıda saç boyası mevcuttur. Her markanın kendi boya renk tonları, ürün özellikleri, ürün bilgisi ve boya karışım oranlarını içeren katalogları mevcuttur. Bu nedenle uygulayıcı kendi kullandığı ürün ve markaya ait boyanın katalog bilgisine hâkim olmalı ve ürünlerini iyi tanımalıdır.

Gerekli Araç Gereç: A3 boyutunda kâğıt ve renkli keçeli kalemler.

Uygulama Adımları

- Sınıf mevcuduna göre 2 veya 4 kişilik gruplara ayrılınız.
- Grup arkadaşlarınızla aşağıdaki soruları cevaplayarak saç boyama ile ilgili temel kavramlar ünitesinde öğrendiğiniz bilgileri A3 boyutundaki beyaz kâğıda listeleyiniz.
  - » Saç boyama nedir?
  - » Saç boya çeşitleri hangileridir?
  - » Kalıcı saç boyalarının içerik maddeleri hangileridir?
  - » Saç boyalarının olası yan etkileri nelerdir?
  - » Saç boyamada kullanılan araç gereç hangileridir?
- Tamamladığınız listeleri öğretmeninize teslim ediniz.
- İncelenen listenizi sınıf panosuna ya da belirlenen duvar bölümüne asınız.
- Grup arkadaşlarınızla elinize renkli keçeli kalem alıp pano ya da duvara asılan diğer listeleri de inceleyiniz.
- Sizin de öğrendiğiniz ancak kendi grup listenize yazmayı unuttuğunuz bilgilerin önüne/yanına işaret koyunuz.
- Etkinlik sonunda saç boyama ile ilgili temel kavramlar konusunda eksiklerinizi gözden geçirip değerlendiriniz.

Notlar:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

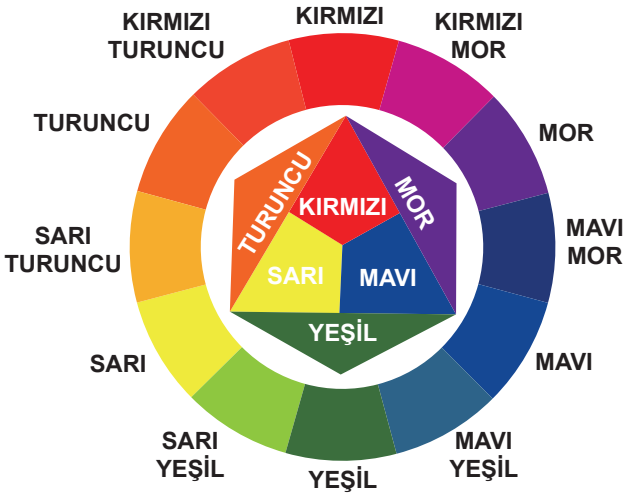
.....

.....

2.2. SAÇ BOYAMADA RENK

Işığın bir nesne üzerine çarptıktan sonra yansıyarak gözümüzde bıraktığı etkiye **renk** denir. Bu algı, **renk konisi** olarak adlandırılan ve farklı dalga boylarını algılamakla görevli özel hücreler tarafından sağlanır. Renkler dalga boyları ve frekanslarına bağlı olarak farklı tonlarda görünür.

Renklerin birbiri üzerindeki etkisi renk kombinasyonları ilkelerine dayanır. **Renk kombinasyonu** farklı renkleri bir araya getirip birbiriyle kombinleme sürecidir ve burada renk çemberi sıklıkla kullanılır (Görsel 2.11). **Renk çemberi;** renklerin karışımlarıyla oluşan boyaları anlamak, doğru renk sonuçlarını oluşturmak ve böylece boyaların farklı saç tonları üzerindeki etkilerini tahmin edebilmek için rehber niteliğindedir. Saç boyalarında renk çeşitliliği, boyaların kimyasal yapılarında renk geçişlerini sağlayacak bileşiklerin eklenmesiyle sağlanır.

Görsel 2.11: Renk Çemberi

Boya uygulayıcısının renk çemberindeki birincil renk (ana ton), ikincil renk (ara ton) ve üçüncül renk gruplarının saç boyama uygulamalarında etkisini bilmesi, iyi kavraması gerekir. Böylece bu renklerden yararlanarak istenen sonuçlara doğru ve etkili bir şekilde ulaşmak mümkün olacaktır.

Birincil Renkler (Ana Ton): Sarı, Kırmızı ve Mavi ana renklerdir (Görsel 2.12). Ana renklerin belirli oranlarda karışımından kahverengi ve alt tonları elde edilir. Saç boya renkleri temelde mavi, sarı ve kırmızı renklerin farklı oranlarda karıştırılması sonucunda elde edilir.

Görsel 2.12: Birincil renkler

İkincil Renkler (Ara Ton): İki ana tonun birleşiminden oluşan renklerdir (Görsel 2.13). Bu renkler saç boylarında sıkça kullanılan yansıma tonlarının temelini oluşturur.

- Mavi + Sarı= Yeşil rengi oluşturur. Doğal, küllü ve soğuk tonlardaki boyalarda kullanılır.
- Sarı + Kırmızı= Turuncu rengi oluşturur. Sıcak, parlak ve enerjik renk tonlarında kullanılır. Bakır, sıcak kahve, altın sarısı vb. boya renklerinde bulunur.
- Kırmızı + Mavi= Mor rengi oluşturur. Soğuk ve derin renk tonlarında kullanılır.

Görsel 2.13: İkincil renkler

Üçüncül Renkler: Renk çemberinde birincil renk (mavi, kırmızı, sarı) ile ikincil renklerin (yeşil, turuncu, mor) karışımından elde edilirler (Görsel 2.14). Bu tonlar saç boyalarına doğallık, derinlik katar. Örneğin kırmızı ve morun birleşiminden kırmızı yoğunluktaki mor yani bordo tonu elde edilir.

Görsel 2.14: Üçüncül renkler

Renk Tonu: Renklerin bir araya getirilip karıştırılmasıyla farklı renk tonları elde edilir. Bir rengin ne kadar açık veya koyu olduğu renk tonuyla ifade edilir. Bir renge farklı oranlarda siyah eklenerek o rengin koyu tonları, beyaz eklenerek de açık tonları elde edilir. Böylece aynı rengin açıktan koyuya kadar farklı tonları oluşur. Her renk tonu ana rengin karakteristik özelliklerini taşısa da belirli derecede farklılık gösterir. Örneğin mavi ana tonunun lacivert, turkuaz gibi renk tonları da vardır.

Renk Sıcaklığı: Renk sıcaklığı (ısısı) renk tonlarının soğuk, sıcak ve nötr olarak sınıflandırılmasına dayanır. Sıcak ve soğuk iki renk karıştırıldığında karışımda hangi renk daha baskınsa, ortaya çıkan renk tonu da baskın gücün etkisinde kalır. Buna göre boyamalarda önde verilen renk tonu baskın olan renk tonunu belirtir. Kırmızı + mor karışımında kırmızı baskındır ortaya çıkan renk tonu sıcaktır. Mor + kırmızı karışımında ise mor renk baskındır ve ortaya çıkan renk tonu da soğuktur.

Sıcak Renk Tonları: Kırmızı, sarı, turuncu renkler sıcak tondur. Bu renklerin farklı oranlarda diğer renklerle karıştırılmasından bakır, altın yansıma, bordo gibi renk tonları elde edilir.

- Kırmızı + Turuncu= Kırmızı yoğunlukta turuncudur. Doğal tonlarda bakır rengi elde etmek için tercih edilir.
- Sarı+ Turuncu= Sarı yoğunluktaki hafif turuncu, parlak yansımalar içeren sıcak sarı renktir.
- Sarı + Yeşil= Sarı yoğunluğundaki yeşil renk tonudur. Baskın renk sarı olduğu için sıcak renktir. Hafif altın yansıma verir.
- Kırmızı + Mor= Kırmızı yoğunluktaki mor renktir. Kırmızı renk baskın olduğu için ortaya çıkan renkte sıcak renktir. Bordo renk yansımalar elde etmek istendiğinde ve saçtaki yeşilimsi tonları kapatmada kullanılır.

Soğuk Renk Tonları: Mor, mavi, yeşil renkler soğuk tondur. Bu renklerin farklı oranlarda diğer renklerle karıştırılmasından küllü, metalik (gümüş), platin gibi renk tonları elde edilir.

- Yeşil + Sarı= Yeşil yoğunluktaki soğuk renktir. Doğal soğuk kahve tonlar istendiğinde kullanılır.
- Mavi+ Yeşil= Mavi yoğunluktaki yeşil renktir. Küllü yansımalar elde etmek ve turunculaşmaları nötralize etmek için kullanılır.
- Mavi+ Mor= Mavi yoğunluktaki mor renktir. Soğuk tonda boyamalarda tercih edilir.

Nötr Renk Tonu: Sıcak ve soğuk alt tonlar gibi herhangi bir yansıma ton içermeyen dengeli renk tonlarıdır. Örneğin siyah, gri veya doğal kahverengi gibi.

Kontrast Renkler: Renk çemberinde birbirine zıt ya da belirgin fark oluşturan herhangi bir renk birlikteliğini ifade eder. Kontrast renkler yan yana geldiklerinde birbirlerinin etkisini artırırlar. Saçta da kontrast

renklerin bir arada kullanımı çarpıcı, dikkat çekici ve cesur saç renkleri oluşturmak amacıyla tercih edilir. Örneğin sarı saç mor ya da mavi, kızıl saç da yeşil tonla kontrast yapılarak dikkat çekici boyama sağlanır.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Türkçede kullanılan **"Kontrast"** kelimesi, Fransızca **"contraste"** sözcüğünden türetilmiştir. Bu kelime Fransızcada "Contra (karşı)" ve "stare (durmak)" kelimelerinin birleşiminden türetilmiştir. Karşıtlık anlamına gelir.

Tamamlayıcı Renkler (Zıt Renkler): Renk çemberinde birbirlerinin tam karşısında duran ve birbirini nötralize eden renk tonlarıdır (Görsel 2.15). Karıştırıldıkları zaman daha doğal görünüp, nötr bir ton oluşturarak birbirlerini dengeler. Saç boyama işlemi sürecinde ortaya istenmeyen renk tonları çıkabilir. Böyle bir durumda renk tonunun renk çemberindeki tam karşıt rengiyle etkisi giderilerek nötralize edilir. Hangi rengin hangi renkle dengelenebileceği aşağıda belirtilmiştir:

- Turuncu ve Alt Tonları: Mavi alt tonda boyalarla
- Sarı ve Alt Tonları: Mor alt tonda boyalarla
- Kırmızı ve Alt Tonları: Yeşil alt tonda boyalarla dengelenir.

Örneğin doğal koyu kahve (kırmızı alt tonlu) olan saçlar soğuk kahve bir tona boyanırken saçın doğal kırmızı alt tonunu nötralize edebilmek için soğuk alt tonda küllü (yeşil veya mavi alt ton) boyalar seçilir.

Görsel 2.15: Tamamlayıcı (zıt) renkler

2.2.1. Renk Kataloğu

Saç boya renk kataloğu; üretici boya markasına ait ürünlerin tanıtıldığı, renk seçeneklerinin gösterildiği çeşitli renk tonları, serileri ve özelliklerini içeren görseller, saç tutamları gibi farklı materyallerle desteklenen kaynak bir üründür (Görsel 2.16). Bu kataloglar, markanın ürün çeşitlerini göstermeyi ve kullanıcısına renk seçimi konusunda rehberlik etmeyi amaçlar.

Saç boyası renk kataloğunun içerdiği bazı unsurlar şunlardır:

- Renk tonları ve numaraları
- Renk tonu örnekleri
- Ürün özellikleri
- Renk karşılaştırmaları
- Uygulama talimatları
- Farklı saç renklerinde boya renk sonuçları
- Renk çemberi şeması vb. unsurlardan hepsi ya da birkaçı

Görsel 2.16: Saç boyası renk kataloğu

Renk kataloglarındaki boyalar her markaya göre farklı numara ve isimlerde adlandırılabilir. Bu nedenle aynı rengin farklı markalarda değişik isimlendirilmesi olabilir. Çeşitli ton ve yoğunlukta bulunan saç boyalarının bileşenleri, isim ve numaraları üretici markaya bağlı olarak farklılık gösterebilir. Bu nedenle aynı boya numarasına sahip iki boya farklı markalarda değişik isimlendirilebilir.

Ayrıca uygulandıktan sonra saç üzerinde bırakacağı renk tonu, birbirinden farklılık gösterebilir. Saç boyama işlemini yapacak uygulayıcının mutlaka, kullanacağı boya markasının renk kitapçığına hâkim olması ve boyama işleminde boya kataloğunu kılavuz alarak hareket etmesi gerekir. Boya markasının kullanma talimatlarını baz alarak işlem yapmalıdır. Doğru renk tespiti yapabilmek için boya renk kitapçığını müşteriye de göstermeli ve istediği renk tonunu buradan net şekilde öğrenmelidir.

2.2.2. Saç Boyalarında Renkler ve Boya Numaralarının Anlamları

Saç boya renkleri alfa-numerik (harf ve sayı) renk tonu sistemiyle ifade edilirler. Ana renk ve yansıma renklerden oluşan bu sistemde renkler Mavi + Kırmızı + Sarı renklerinin farklı miktar ve yoğunluktaki karışımıyla elde edilirler. Saçtaki açıklık ve koyuluk derecelendirilmesi eksi yönlüdür. 1 numara en koyu rengi (Siyaha yakın kahverengi) gösterirken rakam yükseldikçe renk tonu açılır ve 10 numara kahverenginin en açık hâlini (çok açık sarı) gösterir.

Ana Renkler

Saç boyama sonrası saçta hâkim olacak olan renktir. Saç boyalarında ana ton, renk derinliğinden sorumludur. Boyanın ne kadar açık ve ne kadar koyu olduğunu bu renkler gösterir (Tablo 2.2). Beyaz kapamada çoğunlukla tercih edilir. Ana tonların hepsinin içinde Mavi+ Sarı + Kırmızı renkler vardır.

Tablo 2.2: Saç Boyalarındaki Ana Renk Örnekleri ve Boya İsimleri [Uluslararası Renk Sistemine (ICC) göre]

NUMARALAR	RENK ÖRNEKLERİ	BOYA İSİMLERİ
10		Çok açık sarı
9		Sarı
8		Açık kumral
7		Kumral
6		Koyu kumral
5		Açık kahverengi
4		Kahverengi
3		Koyu kahverengi
2		Çok koyu kahverengi
1		Siyah

SIRA SİZDE

Farklı markalara ait en az iki boya kataloğundaki renkleri inceleyerek birbirleriyle karşılaştırınız. Karşılaştırma sonucunda edindiğiniz bilgilerle sunum hazırlayınız. Hazırladığınız sunumu sınıfta arkadaşlarınıza sununuz. Sunum hazırlarken aşağıdaki adımları dikkate alınız.

- Farklı marka boya kataloglarındaki ana tonlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları öğreniniz.
- Farklı marka boya kataloglarındaki yansıma tonlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları öğreniniz.
- Sunumda yazı, resim, tablo, grafik, şekil, fotoğraf vb. dört farklı materyal kullanınız.
- Sunumda Türkçeyi, beden dilini ve ses tonunu doğru kullanınız.
- Sunumu 10 dk.da bitiriniz.

Yansıma (Ara) Renkler

Yansıma renkler, ana ton rakamının hemen yanında noktadan sonra gelir. Firmalara göre yansıma renkler farklı isimlendirilip, numaralandırılarak gösterilebilmekle birlikte genel olarak kullanılan yansıma renkler aşağıdaki gibidir (Tablo 2.3). Bu renkler boyanın saç üzerinde nasıl bir yansıma oluşturacağını ifade eder.

Tablo 2.3: Saç Boyalarındaki Yansıma (Ara) Renkler

NUMARALAR	RENK ÖRNEKLERİ	YANSIMA RENKLER
0	Doğal (Nötr)	Noktadan sonra gelen "0" rakamı ana tonun baskın olduğunu ve yansımanın olmadığını gösterir. Noktadan sonra "0" rakamı, birden çoksa (7.00 gibi) bu ana rengin ekstra yoğun olduğunu gösterir. Bu yansımaya sahip boyalar özellikle yoğun beyaz kapamada tercih edilir.
1		**KÜLLÜ** (Mavi alt tonda soğuk bir yansıma verir.)
2		**İRİZE** (Hafif mor ya da parlak yansıma verir.)
3		**DORE** (Altın-sarı alt tonda yansıma verir.)
4		**BAKIR** (Sıcak, canlı alt tonda turuncu yansıma verir.)
5		**AKAJU-VİYOLE** (Kırmızı ve mor alt tonların karışımından elde edilir, mahagoni olarak da isimlendirilir.)
6		**KIZIL** (Saça sıcak ve yoğun kırmızı yansıma verir.)
7		**MAT** (Yeşil alt tondur, doğal ve nötr bir yansıma verir.)

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saç boyası numaralandırma sisteminde, ana ton ve yansıma ton arasına çoğu zaman nokta (.) işareti kullanılsa da eğik çizgi (/) ve bazen de virgül(,) konularak numaraların birbirinden ayrılması sağlanır. Bu ayrım, üretici markanın numaralandırma tercihine bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

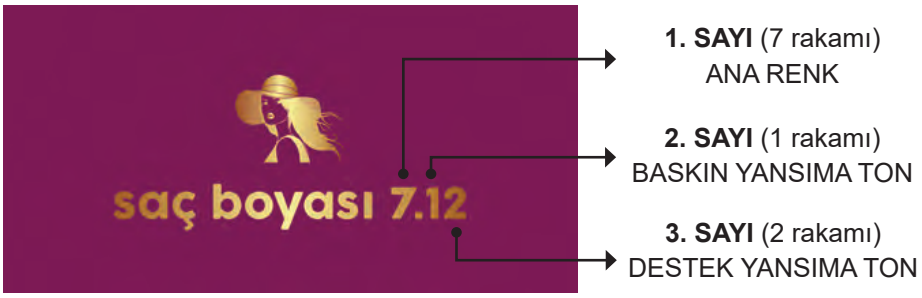
Örneğin

6.1

8/43

9,02 gibi.

Saç boya kataloglarında ve ürünlerin üzerinde 5.3, 6.4, 7.00, 8.1, 9.33 gibi kodlanmış numaralar vardır. Birinci rakam ana rengi, ikinci rakam baskın olan yansıma tonu ve varsa üçüncü rakam baskınlığı hafif olan destek yansıma tonu ifade eder. Şema 2.4'te boya numaralarında yer alan rakamların anlamları yer almaktadır.

Şema 2.4: Boya numarası ve anlamları

Saç Boya Numaraları Açıklama Örnekleri

1. Örnek: "7.0" = Noktadan önceki rakam "7" boyadaki ana tonun kumral olduğunu gösterir. Noktadan sonra gelen 0 ana tonun baskın olduğunu ve yansımanın olmadığını ifade eder.

2. Örnek: "6.3" = Noktadan önceki rakam "6" boyadaki ana tonun koyu kumral olduğunu gösterir. Noktadan sonra gelen "3" baskın yansıma tonun dore olduğunu ifade eder.

3. Örnek: "8.65" = Noktadan önceki rakam "8" boyadaki ana tonun açık kumral olduğunu, noktadan sonra gelen ilk rakam "6" baskın yansıma tonun kızıl, ikinci rakam "5" destek yansıma tonun akaju olduğunu ifade eder.

SIRA SİZDE

Aşağıda verilen boya numaralarındaki ana renk ve yansıma renkleri belirleyerek renk açıklamalarını yazınız.

Boya Numaraları	Renk Açıklamaları
3.22	
4.2	
4.6	
5.3	
5.57	
6.00	
6/63	
7.34	
7.13	
7.56	
8.44	
8.7	
9.11	
9/0	
10.1	
10.33	

DİKKAT

Saç boya kutularının üzerinde renk sonucunu gösteren saç görselleri yer alır. Bu görseller çok açık renkli saç üzerinde elde edilebilecek boya renginin temsilidir. Yani her saç rengi boyama sonrası aynı sonucu vermeyecektir. Boya renk seçimi yaparken saçın mevcut rengi ve yapısının sonucu büyük ölçüde etkileyeceği göz önünde bulundurulmalıdır.

2.2.3. Boyama Öncesi Saç Analizi ve Önemi

Saçın kimyasal yapısı herkeste aynı özelliklere sahipken, fiziksel yapısı genetik faktörlere göre farklılık gösterir. Ayrıca saç yapısı; yaş, beslenme, çevresel etkiler, kişisel bakım, yaşam tarzı gibi pek çok etkenden etkilenir.

Saçın yapısında doğal olarak bulunan melanin pigmentleri saç boyama sürecine, seçilecek boya rengine ve oksidan volümünün belirlenmesine etki eder. Saça renk veren melanin kendi içinde iki türe ayrılır (Tablo 2.4). **Eumelanin,** siyah ve koyu kahverengi saç renklerinin oluşmasına etki eder. **Feomelanin** yoğunluğu fazla olan bir saç; daha açık, sarı veya kızıl tonlarında görünür. Örneğin koyu kahve tonunda bir saçta eumelanin oranı daha baskınken feomelanin oranı daha düşük olarak bulunur. Sarı saçlarda feomelanin oranı yüksek, eumelanin oranı düşüktür ancak her iki saçta da bu iki ana pigment mevcuttur. Bu iki pigmentin farklı oranlarda karışımı, siyah saçtan sarı saça kadar ve bu iki saç rengi arasındaki tüm saç renklerinin oluşmasını sağlar. Bu durum saç renginin insanlarda çok çeşitli olmasını da açıklar.

Tablo 2.4: Saça Renk Veren Melanin Türleri

MELANİN	» Eumelanin, siyah ve koyu kahverengi saç renkleri.	
	» Feomelanin; açık kahverengi saç, kızıl saçtan, sarı saça kadar olan saç renkleri.	

Boyama işlemi öncesi saç yapısı incelenmeli ve saçın genel durumu göz önünde bulundurularak ürün seçimi yapılmalıdır. Genel olarak saç renklendirme işlemleri öncesi saçın yapısı belirlenirken yapılan saç analizinde saç analizinde Şema 2.5'te faktörlere bakılarak yapılır:

Şema 2.5: Saç renklendirme işlemi öncesi yapılan saç analizi ölçütleri

Saç Teli Kalınlığı

Saç boyama işleminde kişinin saç teli kalınlığı saçın yoğunluğunu, emilim özelliklerini, renk tutma kapasitesini, boyama işlem sürecini potansiyel olarak etkileyecektir. Bu nedenle her boyama işlemi öncesi yapılacak olan saç analizinde saç teli kalınlığına da dikkat edilerek boya ve oksidan seçimi yapılmalıdır. Saç telleri ince, orta ve kalın olmak üzere 3 farklı kalınlıkta gözlenmektedir (Görsel 2.17).

Görsel 2.17: Kalınlıklarına göre saç teli kesitleri

» **İnce Telli Saçlar:** Boyama işlemi sırasında kullanılan boya maddelerini daha hızlı emer. Boya içeriğindeki renk verici maddeler diğer saç tellerine göre daha fazla yoğunlaşarak saçta istenen renk tonunun daha koyu bir hâl almasına neden olur. Bu tip saç teline sahip kişilere boya işlemi yapılacak ise istenen renkten bir veya birkaç ton açık renk seçilmelidir. İnce telli saçlar renk maddelerini daha hızlı emdiği için saç boyama işlemi daha kısa sürer.

» **Orta Telli Saçlar:** Saça sürülen boya ürününün emilim hızı orta derecede olur. Boya içeriğindeki renk verici maddeler normal oranda yoğunlaşıp dağılır. Böylece renk, istendiği tonda ortaya çıkar ve istenen ton hangisi ise o renk tonuyla boyama işlemi yapılır.

» **Kalın Telli Saçlar:** Bu yapıdaki saçlara boya içeriğindeki renk maddeleri daha zor ve daha uzun sürede nüfuz eder. Bu durum işlem süresinin daha uzun sürmesine sebep olabilir. Kalın telli saçlarda boya ürünü daha fazla emildiği için yeterli miktarda boya kullanımına özen gösterilmelidir. Boya, saç teli göz önünde bulundurularak seçilmezse boyama işlemi sonunda çıkan renk, istenen renkten daha açık bir renk oluşturur. Seçilecek boya tonu, istenen renkten bir ton koyu ya da istenen tonda seçilip, oksidan (H_2O_2) yoğunluğu düşük seçilerek karışım hazırlanır.

Saçın Gözenekliliği

Saçın dış tabakası olan kütikülün açıklık durumunu ifade eder. Saçın su emilimi, renk tutma kapasitesi ve genel sağlığı üzerinde doğrudan etkilidir. Saçın gözenek durumunun saç boyama işlemi öncesi doğru tespit edilmesi, uygun boya ürünlerinin seçilmesinde ve boyanın saç üzerinde bekleme süresinin belirlenmesinde önemli bir faktördür. Saçın gözenekliliği yüksek, normal ve düşük gözenekli saç yapısı olmak üzere üç kategoride sıralanır (Görsel 2.18).

Görsel 2.18: Saçın gözenek durumunu gösteren saç kesitleri

» **Yüksek Gözeneğe Sahip Saç:** Saçın kütikül tabakası çok açık, pul pul kalkmış ve hasarlı durumdadır. Bu gözeneğe sahip saçlar kuru, hassas ve kırılgan yapıdadır. Bu saçlarda boya ürünleri daha

fazla ve daha hızlı emilir ancak renk kalıcılığı düşüktür. Boyama sonucunda saç rengi beklenenden daha koyu olur. Boya ürünlerinin saçtan akma hızı yüksek olduğu için koyu renk çabuk açılacaktır.

» **Normal Gözeneğe Sahip Saç:** Saçın kütikül tabakası dengeli şekilde açıktır. Nem dengesi yüksek gözenekli saça göre daha iyi korunur. Boya ürünleri kolayca emilir ve tutunur. Renk saçta canlı görünür ve kalıcılığı uzundur.

» **Düşük Gözeneğe Sahip Saç:** Saçın kütikül tabakası diğer saçlara oranla sıkıca kapalı ve pürüzsüzdür. Düşük gözeneğe sahip bu saçlar doğal olarak nem dengelerini iyi korur ve daha az nem kaybeder. Saçlar kimyasal değişikliğe karşı dirençli olduğu için boya ürünlerinin saça nüfuz etmesi zordur.

Saçın Yoğunluğu

Saç boyama işlemlerinde saç yoğunluğu, saçın hacmini ve saç teli fazlalığını ifade eder. Saçtaki yoğunluk; düşük (seyrek saç), orta ve yüksek yoğunluk olarak nitelendirilir. Saç yoğunluğu; kullanılacak boya miktarını, işlem sürecini ve süresini doğrudan etkiler. Boya miktarını saç yoğunluğuna göre belirlemek gerekir. Ayrıca yoğun saçlarda boyanın eşit şekilde sürülebilmesi ve her bir saç telinin boyayı almasını sağlamak için daha titiz bir çalışma gerekir. Bu durum da işlemin süresini uzatır.

Saçın Genel Sağlığı

Saçlara uygulanan kimyasal işlemler; saç sağlığını olumsuz etkileyerek saçların zarar görmesine, yıpranmasına, zayıflamasına ve hassaslaşmasına neden olur. Bu durumdaki saçlara yapılan boyama işlemleri başarılı sonuç vermeyebilir ve saçların saç boylarından gördüğü zarar daha da artar. Doğal ve işlem görmemiş saçlar ise sağlıklı ve iyi durumdadır.

2.2.4. Saç Renginin Saptanması

Boyama öncesi saç renginin doğru şekilde tespit edilmesi, işlem sonunda istenen renk tonunun elde edilebilmesi için önemli bir adımdır. Burada bakılması gereken ilk şey müşterinin istediği renk tonunun ne olduğudur. Müşterinin istediği renk, profesyonel renk kataloğu kullanılarak doğal ışık altında seçilmelidir (Görsel 2.19).

Görsel 2.19: Saç renginin ve istenen renk tonunun belirlenmesi

İstenen renk belirlendikten sonra, seçilen boya renginin kişinin saç yapısı, cilt tonuna uygunluğu ve boyama işlem aşamaları renk uzmanı tarafından model/müşteriye belirtilmelidir. Önceden boyanmış saçların tekrar boyanmasında, istenen renk tonunun elde edilebilmesi için saçın yapısı kadar kişinin mevcut saç renk tonu da seçilecek boya rengini ve oksidan derecesini belirlemede önemli etkiye sahiptir. Boyalı saçlarda her boyama öncesi saçlarda birden çok renk görülebilir. Bu renkler şu şekilde gözlenebilir:

» Yeni uzayan kısımdaki doğal renk

» Önceden boyanmış orta kısımdaki renk

» Orta kısma göre rengi daha çok solmuş olan uç kısımdaki renk

Saç bölmelerindeki bu farklılıklar göz önünde bulundurularak renk tespiti yapılmalıdır. Saçın yapısına (gözenek durumu, kalınlığı vs.), mevcut durumuna (beyaz oranı, sağlık durumu, boyalı olup olmaması vs.) bakılarak boya, oksidan volümüne ve bekleme süresine karar verilmelidir. Boya işlemi öncesi yapılacak saç renk analizi ile aşağıdaki sorulara cevap bulunmuş olunur. Böylece saç rengi doğru saptanır ve boyamada kullanılacak boya rengi daha isabetli seçilebilir. Saç rengini saptarken dikkat edilecek noktalar şunlardır:

» Mevcut saç doğal mı? Boyalı mı? Boya var ise ne ile boyanmış? Kalıcı boya mı yoksa kına veya farklı bir bitkisel içerikli boyalarla mı?

» Saçlara bir kimyasal işlem (saç açma, perma vs.) uygulanmış mı?

» İstenen renk tonu sadece boyayla elde edilebilecek seviyede mi?

» İstenen renk mevcut renkle uyumlu mu? Açık renkten koyu renge veya koyu renkten açık renge mi geçilmek isteniyor? Yoksa renk tonları arasında 1-2 ton farkı mı var?

Doğal saçlar üzerinde hedeflenen boya rengine ulaşmak daha kolaydır. Saçta boya olması, istenen yeni saç rengine ulaşmayı engelleyebilir. İstenen yeni rengin saçın tamamında homojen olması uzun sürebilir. Boyalı saç farklı renk katmanlarına sahiptir, boyama işlemi sırasında renk katmanlarının açılması doğal saça göre daha uzun sürer. Saçlarda kına, rastık gibi bitkisel içerikli boyaların olması boyama işlemini zorlaştırarak yeni rengin oluşmasını olumsuz etkiler. Saçlara uygulanan kimyasal işlemler (saç açma, perma) saçın gözenekliliğini ve renk emilimi artırır. Bu da boyama sonucunda oluşacak rengi doğrudan etkiler.

İstenen renk tonu sadece boyayla elde edilecek seviyelerdeyse direk boyama yapılabilir, değilse saçlara renk açma işlemi gerekebilir. Örneğin 3 numara tonlarında boyalı bir saçın, 9 numara bir saç rengine sadece boyayla ulaşması mümkün olmayacaktır. Böyle bir saçta açma işlemi yapıldıktan sonra boyama işlemi gerçekleştirilir. Tüm bu detaylar göz önünde bulundurularak boyama işlemi öncesi mutlaka renk ve saç analizi yapılması gerekir.

2.2.5. Saç Boyamada Dikkat Edilecek Genel Hususlar

Saç boyama uygulamalarının başarılı bir şekilde yapılabilmesi için dikkatli ve titizlikle çalışılması son derece önemlidir. İşlem öncesi model/müşteriyle mutlaka ön görüşme yapılmalı ve saçın işleme uygunluğu değerlendirilmeli, daha sonra boyama işlemi kısmına geçilmelidir. Tüm saç boyama işlemlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar şu şekildedir:

Ortam Işıklandırması ve Isısı: Renk ve saç analizinin doğru bir şekilde yapılabilmesi için ortamdaki ışığın etkisi oldukça önemlidir. Boyama yapılacak ortamın iyi bir gün ışığına sahip olması en verimli saç ve renk analizini sağlar. Gün ışığının olmadığı veya yetersiz olduğu durumlarda boyama yapılacak yerin beyaz ışıkla aydınlatılmasına dikkat edilmelidir. Boyanın kimyasal reaksiyonlarının dengeli bir şekilde gerçekleşebilmesi için saç boyama işlemlerinin yapılacağı ortamın 20-24 °C olması gerekir. Boyama işlemlerinde ortam ısısının düşük ya da yüksek olması işlemi olumsuz etkiler. Düşük ortam ısısı (<20 °C) oksidasyon sürecini yavaşlatır, bekleme süresi uzar ve boya saçta homojen bir şekilde tutunmayıp soluk bir renk alabilir. Yüksek ortam ısısı (>24 °C), oksidasyon süreci ortam ısısının yüksekliğine göre hızlı olur ve renk sonucu dengesiz bir hâl alabilir. Bu nedenle ideal ortam ısısında çalışılması önemlidir.

Ön Görüşme: Boyama işlemi öncesinde model/müşteriyle ön görüşme yapılarak renk analizi, saç ve saçlı deri analizi yapılmalıdır. Bu analizlerle boya ve oksidan volümü belirlenir ve işlem yapılmasını etkileyen ya da engelleyen durumların tespiti sağlanır. Aşağıda belirtilen durumlarda saça boya uygulaması yapılmaz:

» Baş derisinde saç boya ürünleriyle olumsuz etkilenebileceği için açık yara, kesik, sıyrık, egzama, sedef, mantar gibi durumlar varsa

» Yeni saç ekimi yapılmış saç derisi ve yeni çıkan saçlar hassas durumdaysa

» Saç ve saçlı derisi tahriş olmaya yatkın ve aşırı hassas olan kişilere

» Boya içeriğindeki kimyasallardan dolayı özellikle hamileliğin ilk 3 ayında ve emzirme döneminde

» Saçın yakın zamanda perma, ağartma gibi kimyasal işlemlere maruz kalmış olması saç boyamayı etkileyen bir durumdur. Böyle bir durumda saçın durumu iyice değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda saç hasarı çok ve saçlar boyama işleminde başarılı olunamayacağı durumlarda

» Kına kimyasal boyaların uygulanmasını ve saçta tutunmasını zorlaştırdığı için kına boyanmış saçlarda

Ön görüşmede, özellikle ilk boyama öncesinde model/müşterinin kullanılacak boya ürünlerine alerjisinin olup olmadığı yapılacak basit alerji testiyle tespit edilmelidir.

Basit alerji testinde, bir miktar boya hazırlanıp model/müşterinin kulak arkasına veya dirsek iç kısmına sürülür. Boya en az 25-30 dk. bekletildikten sonra ıslak pamuk yardımıyla ciltten silinerek uzaklaştırılır ancak tam yıkama yapılmaz. Yüksek alerjik reaksiyonlarda minimum süre zarfında da model/müşteride tepkimeler gözlenebilir. Bazı alerjik durumlar 24-48 saat içinde de ortaya çıkabilir. Özellikle ilk kez boya yaptıracak kişilerde ve kullanılacak boya markasında değişiklik yapıldığında mutlaka maksimum süre beklenerek model/müşterinin alerjik durum tespiti gözlenmelidir. Süre sonunda herhangi bir alerjik durum saptanmazsa boyama işlemine geçilebilir. Reaksiyon görülmesi hâlinde işlem yapılan bölge bol suyla yıkanmalı.

Müşteri Takip Kartı Oluşturmak: Model/müşterinin aldığı hizmetleri, kullanılan boya numaralarını kaydedip takibini yapmak ve randevu yönetimini sağlamak amacıyla oluşturulan bilgilendirici kartlardır. Her model/müşteri için ayrı olarak hazırlanması gerekir. Bu kartların içeriğinde model/müşteri bilgileri, saç durumu, saç yapısı, kullanılan boya markaları, numaraları, ürün miktarları, teknik ön bilgiler ile planlanan farklı uygulamalar yer alır. Bu kartlar uygulayıcıya hatırlatıcı niteliğiyle zaman ve malzeme tasarrufu sağlar. Müşteri kartlarındaki bilgilerle yapılan işlemler, her zaman aynı sonucun alınmasına, müşterinin güven duygusunun ve memnuniyetinin artmasına katkı sağlar.

Günümüzde Müşteri kartları "Müşteri Takip Formu" olarak bilgisayar ortamındaki programlarla da kayıt altına alınabilir. Bu sayede model/müşteri hakkındaki bilgi ve verilere daha hızlı erişim sağlanabilir.

Ön Hazırlık: Her boyama işlemi öncesinde ortam hazırlığı yapılır. Araç gereç, gerekli hijyen (yıkama, temizleme, kurutma, dezenfekte etme vs.) sağlandıktan sonra uygulayıcının kolay ulaşabileceği şekilde yerleştirilir.

Uygulayıcının Ön Hazırlığı: Uygulamayı yapan uzmanın işlem öncesi mutlaka hazırlığını yapması gerekir. Böylece uygulama sırasında ya da sonrasında istenmeyen durumların önüne geçilmiş olur. Uygulama öncesi mutlaka eldiven takılmalı ve önlük giyilmelidir. Bu sayede boyanın ellere ve kıyafetlere bulaşması önlenir. Burada dikkat edilecek bir diğer husus da eldiven ve önlüğün kişiyi sıkmayacak ve rahatlıkla işlem yapmasına olanak verecek konforda olmasıdır. Boya uygulayıcısı kişisel hijyeni sağladıktan sonra iş önlüğünü giyer.

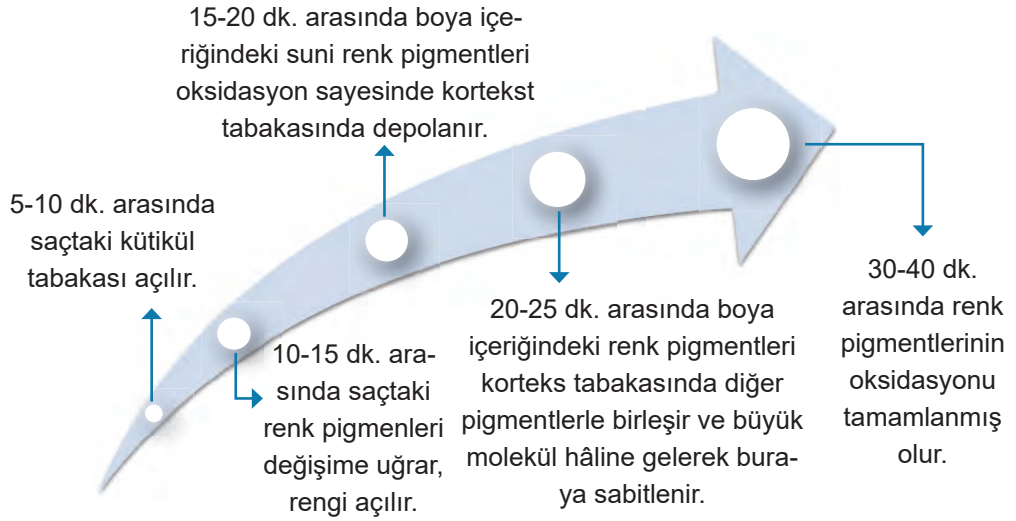
Model/Müşteri Hazırlığı: İşlem öncesi model/müşterinin saçları çok yağlıysa veya saçta sabitleyici, şekillendirici ürünler varsa saçlar, saçlı deriye masaj yapmadan yıkanmalıdır. Model/müşterinin saçları dolaşıklığı açılıp karışmayı engellemek için işlem öncesi tarandıktan sonra ayırma işlemine geçilmelidir.

Saçların Ayrılması: Uygulanacak boyanın eşit ve homojen bir şekilde sürülebilmesi ve işlemin düzenli bir şekilde sürdürülebilmesi için saç eşit aralıklarla ayrılmalıdır. Boyama işlemlerinde saçlar genellikle 4 bölüme ayrılır. Uygulama sırasında alt bölümlere ayrılarak işlem yapılır.

Boyanın Hazırlanması: Saçın yapısı, yoğunluğu baz alınarak uygun miktarda saç boyası ve oksidan kremle boya karışımı hazırlanır. Tercih edilen boya markasının uygulama talimatları birbirinden farklılık gösterebilir. Bu nedenle hazırlanacak boya karışımında ürün üzerindeki talimatlara mutlaka dikkat edilmelidir. Örneğin x markası 60 g boyaya + 60 g oksidan krem katılması gerektiğini belirtirken farklı bir y markası 60 g boyaya + 75 g oksidan katılmasını önerebilir. Boyanın hazırlanacağı kabın içerisinde artık madde bulunmamasına ve boya kabı ile fırçasının mutlaka temiz olmasına dikkat edilir. Tüm boya uygulamalarında boya kabı içerisine öncelikle boya sıkılır, daha sonra kullanılacak oksidan krem, azar azar eklenerek homojen bir hal alıncaya kadar iyice karıştırılır.

Boyanın Sürülmesi: Yeterli miktarda boya, fırçanın uç kısmına alınarak tutamlara ayrılmış saç tellerine dikkatlice eşit miktarda sürülür. Boyama sonrası saçlarda renk farklılığı olmaması için her saç tutamına eşit miktarda boya sürüldüğünden emin olunur. Kalın telli saçlar, ince telli saçlara göre daha ince tutamlara ayrılarak boya sürme işlemi yapılır. Tutamlar çok geniş ya da çok dar olmamalı, kullanılan boya fırçasının genişliği kadar olmalıdır. Boya sürme işlemi sırasında boyanın etrafa sıçramaması için fırça üzerine fazla miktarda boya alınmamalıdır. İşlem sonunda istenmeyen renk tonlarının oluşma nedenlerinden biri de boyanın saça sürülme işleminin çok yavaş yapılmasıdır. Bu nedenle sürme işlemi titizlikle ve olabildiğince doğru sürede yapılmalıdır.

Zaman Yönetimi ve Bekleme Süresi: Saç boyama işlemi doğru ve dikkatlice yürütülmesi gereken bir dizi süreçleri kapsar. Saç boyama işlem sırası ve sonrası şeklinde zaman planlaması yapılarak işlem en doğru hızda gerçekleştirilir. Boya sürme işlemi en hızlı şekilde gerçekleştirilmelidir. Sürme işlemi bitiminde mutlaka çalar saat kurulmalıdır. Bekleme süresi boyanın etkisini göstermesi ve renk değişikliğinin sağlanması için gereklidir (Şema 2.6). Saç üzerinde istenen rengin elde edilmesi için boyanın bekleme süresi iyi ayarlanmalıdır.

Şema 2.6: Boyanın saça etki süreci

Boyanın saça yerleşmesi için gerekli süre verilmezse boya içeriğindeki moleküller korteks tabakasına zayıf bir şekilde bağlanır ve saçtan ilk yıkama da bile kolayca akabilir.

2.2.6. Saç Boyama İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Doğuracağı Sonuçlar ve Nedenleri

Saç boyama işlemlerinde yapılan hatalı çalışmalar, istenmeyen sonuçlar doğurabilir. Bu hataların bir kısmı telafi edilebilirken bir kısmı telafi edilemez. Tablo 2.5'te saç boyamadaki hatalı çalışmaların doğuracağı sonuçlar ve nedenlerine kısaca değinilmiştir.

Tablo 2.5: Saç Boyama İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Nedenleri ve Doğuracağı Sonuçlar

SONUÇLAR	OLASI NEDENLERİ
Boya renginin istenenden koyu olması	» Nadir olarak, seçilen boyadaki üretim hatası » Boyanın yanlış seçilmiş olması » Rengin çok koyu seçilmiş olması » Saçın mevcut renginin dikkate alınmaması » Saçların çok ince telli olması » Oksidan krem yoğunluğunun düşük olması
Boya renginin istenenden açık olması	» Boyanın istenenden daha açık renk seçilmesi » Oksidan krem yoğunluğunun yüksek olması » Saçın yapısının dikkate alınmaması » Bekleme süresinin uzun tutulması » Boyanın üzerinde yer alan numaraların kontrol edlmemiş olması » Saç gözenekliliğinin çok olması
Saçın çok küllü bir hâl almış olması	» Saçın beyaz oranına göre rengin küllü seçilmesi » Yansıma rengin yanlış seçilmesi
Saçın beklenenden daha çok canlı bir tonda olması	» Boyanın yanlış seçilmesi » Oksidan krem yoğunluğunun çok yüksek olması
Boyanan saçın eşit oranda renklendirilememesi	» Boyanın saç tutamlarına az sürülmesi » Saç tutamlarının olması gerekenden daha kalın ve eşit bölünmemiş olması » Bekleme süresinin kısa tutulmuş olması » Boyanın düzenli bir şekilde uygulanmamış olması
Saçtaki beyazların kapanmaması	» Boyanın yanlış seçilmesi » Boya karışımına ana tondan destek alınmamış olması » Boyanın çok açık seçilmiş olması » Boyama işlemine beyazların yoğun olduğu yerden başlanmaması » Saç tutamlarının çok kalın alınıp saçların boyanmamış olması » İşlem sonunda bekleme süresinin yetersiz olması ve saçların erken yıkanması » Saç boyasının saça tamamen sürüldükten sonra taranarak saçtan sıyrılması
Dip renginin uyumsuz olması	» Boyanın yanlış seçilmesi » Dip ile uzamış kısımdaki saç renginin yanlış analiz edilmesi » Oksidan krem volümünün yanlış seçilmesi » Saç yapısının ve saç teli kalınlığının göz ardı edilmesi » Diplere boya sürme tekniğine dikkat edilmemesi
Saçların aşırı yıpranması	» Saç yapısına uygun olmayan yüksek volümlü oksidan krem kullanılması » Saç analizinin yanlış yapılması ve yanlış ürün kullanılması » Saçta kına vb. işlemlerin olması

SIRA SİZDE

KAVRAMLAR VE TANIMLAR

Aşağıda, saç boyamada renk bilgisi konusuna yönelik kavramlara ve bu kavramlara yönelik tanımlara yer verilmiştir. Burada fazladan iki kavram bulunmaktadır. Tanımların üst kısmındaki boş daireye ilgili kavramın önündeki uygun harfi yazarak eşleştiriniz.

SAÇ BOYAMADA RENK BİLGİSİ KAVRAMLARI

A) Eumelanin	B) Feomelanin	C) Ana Ton
Ç) Yansıma Ton	D) Müşteri Kartı	E) Saç Gözenekliliği
F) Renk	G) Boya Kataloğu	

SAÇ BOYAMADA RENK BİLGİSİ TANIMLARI

( ) Ana renklerden sonra 1'den 6'ya kadar numaralandırılarak isimlendirilmiştir.

( ) Saçın dış tabakası olan kütikülün açıklık durumunu ifade eder.

( ) Siyah ve koyu kahverengi saç renklerinin oluşmasına etki eder.

( ) Model/müşterinin aldığı hizmetleri kaydedip takibini yapmak ve randevu yönetimini sağlamak amacıyla oluşturulurlar.

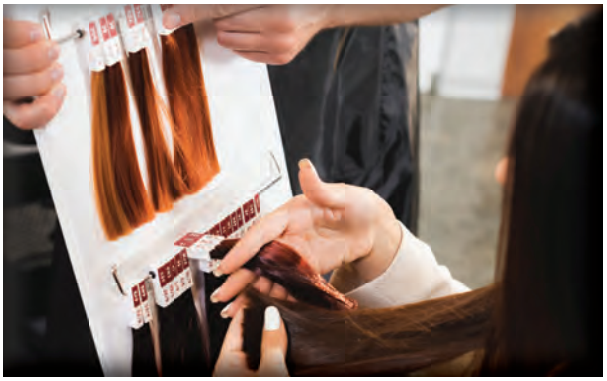
( ) Bir ürün markası, üreticisi ya da tasarımcısının ürettiği ürünlerdeki renk tonları, seçenekleri ve anlamlarını içeren kaynaktır.

( ) Kızıl saç, sarı saçtan açık kahverengiye kadar olan saç renklerinin oluşmasında etki eder.

2.3. İLK BOYAMA

İlk saç boyama, kişinin doğal saç renginin kalıcı, yarı kalıcı veya bitkisel boyalarla ilk kez değiştirilmesi işlemidir. İlk boyama, doğal yapıdaki saçlara uygulanır. **Doğal saç,** daha önce herhangi bir kimyasal işlem görmemiş ve yapısı değişikliğe uğramamış saçları ifade eder. Bu saçlar kişinin sahip olduğu doğal pigmentleri içerir. Yapılacak boyama işlemi, estetik olarak farklı renk oluşturmak veya beyazları kapatmak amacıyla yapılabilir. İşlemde kullanılacak ürünlerin istenen renk değişikliğini sağlarken bir yandan saç sağlığını koruyacak şekilde seçilmesi önemlidir.

Doğal saçlara boya seçerken yapılacak ilk işlemde, saçta hedeflenen renk tonu değişikliği göz önünde bulundurulmalıdır. İlk boyamada daha doğal görünüm sağlayabilmek için doğal saç rengine yakın veya sadece birkaç ton farklı renk tonlarının tercih edilmesi önerilirken saçların çok açık veya çok koyu tonlara boyanması önerilmez. Uygulamada kullanılacak boya rengini belirlemek için renk kataloğundan da destek alınır (Görsel 2.20). Saçta hedeflenen renk değişimi belirlendikten sonra boya seçimi yapılır. Saçtaki doğal saç rengiyle uyumlu ve dengeli bir görünüm elde edilebilmesi için saçın yapısı ve gözenek durumu analiz edilerek oksidan krem volümü ile boya rengi belirlenir.

Görsel 2.20: Boya kataloğuyla hedef rengin belirlenmesi

2.3.1. İlk Boyama İşleminde Dikkat Edilecek Hususlar

Boyama işlemi ilk kez yapılacağı için model/müşteriye ön görüşmede mutlaka alerji testi uygulanmalı ve alerjik reaksiyon göstermeyen kişilere asıl boyama uygulaması yapılmalıdır. Doğal saçların ilk kez boyanması işleminde başarılı sonuç elde edilebilmesi için işlem öncesi gerekli tüm hazırlıklar yapılmalıdır. İşlem sırasında dikkatli ve mümkün olduğunca hızlı çalışılmalıdır. Doğal saçların ilk boyanması işleminde dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Yapılacak saç rengine model/müşterinin beklentileri, saçın durumu, yapısı, istenen renkle mevcut renk arasındaki ton farkı göz önünde bulundurularak karar verilmelidir.
- Boyama öncesi saçlar, aşırı yağlıysa üzerinde sabitleyici sprey, jöle vs. varsa masaj yapılmadan hafifçe yıkanmalı ve yıkama sonrası asla kremlenmemelidir.
- Saçlar, kolay çalışmak için 4 bölüme ayrılmalıdır.
- Model/müşterinin saç çerçeve kısmına boya bulaşmasını önlemek için yağlı krem sürülmelidir. Uygulanan krem diğer saç kısımlarına kesinlikle temas ettirilmemelidir.
- Yapılacak işlemde kullanılacak boya ve oksidan, krem hedeflenen rengin saçtaki mevcut renk tonundan daha koyu ya da daha açık tonda olmasına göre belirlenmelidir.
- Boya miktarı, saçın yoğunluk ve uzunluğu göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- Boyama işleminde alt tutamlara ayrılan saçın her tutamını en çok 2-3 cm kalınlıkta ve 6-7 cm genişlikte olmasına dikkat edilmelidir.
- Doğal saçları mevcut renkten daha koyu bir renge boyarken, seçilen boya rengi içerisine düşük yoğunlukta (%3-%6) oksidan krem karıştırılarak boya hazırlanmalıdır.

» Doğal saçları mevcut renkten daha açık renge boyarken, doğal saç rengiyle istenen saç rengi arasındaki ton farkı 2-3 ton aralığındaysa saçlar renk açıcılar kullanılmadan boya ve oksidan krem kullanılarak daha açık tona boyanabilir. Örneğin doğal saç rengi 5 numara olan saç 8 numara boya rengiyle boyanmak istendiğinde aradaki ton farklılığına bakılır. Doğal saçla istenen hedef renk arasındaki ton farklılığı 3° olduğu için oksidan kremin yoğunluğu, bu fark göz önünde bulundurularak 30 volüm olarak seçilmelidir.

» Saç tutamlarının tamamının yeterli miktarda boyayla boyanmasına dikkat edilmelidir.

» Boyanın saça sürülmesi sırasında kulak, alın, boyun gibi kısımlara boya değmesi durumunda o bölge bir pamuk yardımıyla temizlenmelidir.

» Tüm saçlara boya uygulandıktan sonra boyanın saça nüfus etmesi için bekleme süresi, çalar saat ile ayarlanmalıdır.

» İşlem süresi boyunca müşteri gözlemlenmelidir. Terleme, ısı artışı gibi nedenlerle boyadan yüze doğru bir akma oluşursa hemen müdahale edilerek saç boyası temizlenmelidir. Ortam ısısı kontrol edilmeli, saçta bone varsa çıkarılmalıdır.

» Bekleme süresinin sonunda model/müşterinin saçları, boya saçtan iyice temizlenene kadar yıkanmalıdır. Ense kısmı ve kulak arkalarında da boyanın kalmadığından emin olunmalıdır.

» Saçları yıkama işlemi sonunda model/müşterinin isteği göz önünde bulundurularak saçlara şekil verilmelidir.

2.3.2. İlk Boyama Uygulaması İşlem Basamakları

Doğal saçların boyanması işlemi; işlem öncesi hazırlık kısmı, işlem sırası ve işlem sonrası olmak üzere üç bölümde yapılır. Doğal saçlara boya uygulamasına başlamadan önce model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Yapılan ön görüşmeyle model/müşteriye boya yapılmasını engelleyen herhangi bir durum olup olmadığına bakılır. Boyama işlemini engelleyen herhangi bir durum yoksa asıl işlem için randevu oluşturulur.

Hazırlık Aşaması: Model/müşteriye işlem süreci, sonucu ve boyamada kullanılacak renk seçenekleri hakkında bilgiler verilir (Görsel 2.21). Uygulamada kullanılacak boya renklerine model/müşterinin de onayı alınarak karar verilir.

Görsel 2.21: Model/müşteriye ön bilgilendirme yapılması

Saç boyama işleminin yapılacağı birimin aydınlatma ve ısısı yeterli düzeye getirilir. İşlem sırasında kullanılacak araç gereç çalışma tezgâhında hazır hâle getirilir. Saç boyamada kullanılacak boya rengi ve oksidan kremin yoğunluk derecesi; saç yapısı, gözenek durumu, istenen renk tonu gibi faktörler göz önünde bulundurularak belirlenir.

Uygulayıcı, boya iş önlüğü/üniformasını giyer ve kişisel hazırlığını yapar. Model/müşteriyi çalışma birimine davet eder. Model/müşteri uygulama koltuğuna oturur. Havlu, model/müşterinin omuz kısmına yerleştirilerek yaka kısmından içeriye doğru kıvrılır. Havlu üzerine boya örtüsü/penuarı örtülerek model/müşterinin üzerinin boya lekesi olmasının önüne geçilir. Saç boyama sırasında rahat ve düzenli çalışabilmek için model/müşterinin saçları dört eşit parçaya ayrılarak tokalanır. Model/müşterinin saç çerçevesindeki deri kısmına boya bulaşmasını engellemek için yağlı krem sürülür. Kullanılacak boya karışı-

mının hazırlanmasına geçilir. Saçın yoğunluğu ve uzunluğuna göre boya ile oksidan krem karışım oranı belirlenir. Dijital hassa terazi kullanılarak ölçülen boya ve oksidan krem boya kâsesinde karıştırılarak hazırlanır. Hazırlanan karışım uygulayıcının kolayca ulaşabileceği şekilde boya sehpasına yerleştirilir (Görsel 2.22). Uygulamayı yapacak uzman eldiven takar ve işleme başlar.

Görsel 2.22: Hazırlanan boyanın boya sehpasına yerleştirilmesi

İşlem Aşaması: Saç boyama işlemine ense kısmından başlanarak başın tepe kısmına doğru devam edilir. İşlem sırasında ilk önce diplerden 1-2 cm bırakılarak orta ve uç kısımlar, eşit kalınlıkta ve düzenli bir şekilde ayrılarak boyanır (Görsel 2.23).

Görsel 2.23: Saçların orta ve uç kısımlarının boyanması

Boyama işleminde boya fırçası boya karışımı içerisine batırılır. Yeterli miktarda boya alınır ve fırça üstündeki boya saç tutamlarına sürülür. Orta ve uç kısımların boyanma işlemi bittiğinde 10 dk. beklenir. Bekleme süresi sonunda saçı yıkamadan önce hemen dip kısımlar boyanarak tüm saça boya sürülür (Görsel 2.24).

Görsel 2.24: Saçın tümünün boyanması

Boyama işlemi tüm saça eşit miktarda, boya sürülmeyen saç tutamı kalmayacak şekilde yapılır. Tüm saçı boyama işlemi bittiği zaman saate bakılarak bekleme süresi ayarlanır. Saçın boyama işlemi sırasında yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımlar pamuk yardımıyla silinir.

Yeterli bekleme süresi sonunda model/müşteri yıkama ünitesine alınır. Saçlı deriye hafif hafif masaj yapılarak saçtaki boya saçtan uzaklaştırılır. Daha sonra şampuanlama işlemine geçilir. Şampuanlama sonrası saçlar boya kalmayıncaya kadar iyice durulanır (Görsel 2.25). Saç uç kısımlarına, ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulanabilir. Saçlar, fazla suyu yıkama ünitesine akıtıldıktan sonra havluyla sarılır.

Görsel 2.25: Boyalı saçların şampuanlanarak durulanması

İşlem Sonrası Aşama: Saçlar, model/müşteriyi rahatsız etmeyecek şekilde kurutulur. Kurutma işlemi sonrası model/müşterinin de isteğine göre saçlar şekillendirilir (Görsel 2.26).

Görsel 2.26: Saçların şekillendirilmesi

Model/müşteriye şekillendirilen saçı ayna yardımıyla gösterilir. Boyalı saç bakımında kullanılacak ürünler (saç maskesi, renk koruyucu kozm. vb) konusunda önerilerde bulunulur. Model/müşteri uğurlanır.

İşlem sonrası kullanılan araç gereç temizlenir. Yerler süpürülür, kirlenen havlular yıkanmak üzere kirli sepetine atılır. Kullanılan kimyasalların ağız kısımları özenle sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama birimi bir sonraki işlem için temiz ve düzenli bir hâle getirilir.

1. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ BOYAMA**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**İLK BOYAMA UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Tekniğe uygun olarak doğal saça ilk boyama uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek orta uzunlukta doğal saça ilk boyama uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Saç boyaları, oksidan krem, boya renk çıkarıcı, yağlı krem, boyama sonrası özel bakım ürünleri, şampuan, saç kremi, boya önlüğü/penuarı, boya kabı/kâsesi, boya fırçaları, boya sıkma aparatı, plastik uçlu tarak, boya tarağı, boya sehpası veya servis arabası, pens tokalar, dijital hassas tartı, sıvıölçer/mezür, havlu, pamuk, eldiven, önlük, boya renk kataloğu, kulak koruyucu, maske, çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye saç renk bilgisi, işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Renk ve saç analizini değerlendirip uygun boya rengine, oksidan volümüne ve boyama başlangıç yerine karar veriniz.
9. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

10. İşlemde kullanılacak olan saç boya karışımını hazırlayınız.
11. Hazırlanan karışımı kolayca ulaşabileceğiniz şekilde işlem sehpasına yerleştiriniz.
12. Eldiven takıp işleme başlayınız.
13. Boyama işlemine ense kısmından başlayıp başın tepe kısmına doğru devam ediniz.
14. Saç tutamlarını 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde eşit kalınlıkta ayırınız.
15. Saçın mevcut durumuna uygun olarak saç dibinden 1-2 cm uzaklaşarak saçın önce orta, sonra uç kısımlarına boya sürme işlemi yapınız.
16. Tüm saça boya sürme işlemini bitiriniz ve 10 dk. bekleyiniz.
17. Bekleme süresi sonunda saçların dip kısımlarına boya sürme işlemine geçiniz.
18. Tüm saça eşit ve düzenli bir şekilde boya uygulayınız ve bekleme süresine geçiniz.
19. Yüz, boyun, kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla siliniz.

20. Bekleme süresi sonlarına doğru tarak sırtı veya tarağın sap kısmını kullanarak birkaç farklı noktadan saç tutamlarındaki boyayı sıyırarak renk kontrolü yapınız.

21. Bekleme süresi bitiminde model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

22. Saç derisine hafif hafif masaj yaparak, saçları bol suyla yıkayıp boyayı uzaklaştırınız.

23. Saçı şampuanlayınız ve daha sonra şampuan kalmayıncaya kadar iyice durulayınız.

24. Saç uç kısımlarına ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulayıp saçları tekrar durulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

25. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız ve saçları uygun yapıdaki tarakla tarayınız.

26. Saçları kurutma işlemine geçiniz.

27. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.

28. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

29. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

30. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

31. Uygulamada kullanılan araç gereci, uygulama birimini temiz ve düzenli hâle getiriniz.

32. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

33. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

34. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, İlk Boyama Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

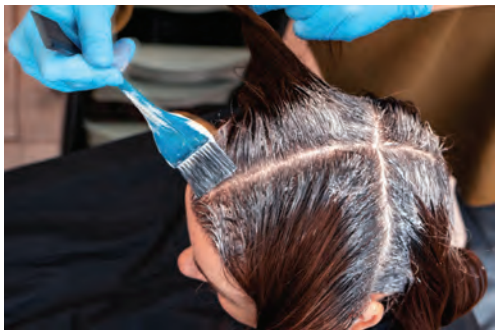
1. İLK BOYAMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

İlk boyama uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulama bitirilip, model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırdı.		
B) UYGULAMA		
7. İşlemde kullanılacak olan boya karışımını hazırladı.		
8. Saç tutamlarını uygun ölçülerde ayırdı.		
9. Başın doğru noktasından başlayarak saç tutamlarına boya sürme işlemine başladı.		
10. Saç boyasını tüm saç tutamlarına eşit bir şekilde sürdü.		
11. Yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla sildi.		
12. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından tekniğe uygun olarak kontrol etti.		
13. Bekleme sonunda saçları uygun bir şekilde yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
14. Saçları, kurutarak model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
15. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulundu.		
16. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
17. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyerek düzenli bir hâle getirdi.		
18. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

2.4. DİP BOYAMA

Önceden boyanmış bir saçın uzamış dip kısmındaki doğal rengiyle saçın daha önceden boyanmış kısmındaki rengi arasındaki görünümü homojen hâle getirmek, uyumsuz renk kontrastını azaltmak, varsa beyazları kapatmak ve saçların bütün olarak daha parlak, canlı bir hâl almasını sağlamak amacıyla yapılan boyama işlemidir (Görsel 2.27).

Görsel 2.27: Dip boyama işlem örneği

2.4.1. Saç Boya Karışımı Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar

Dip boyama işlemi öncesi yapılacak saç ve renk analiziyle hedeflenen renk tonuna uygun boya rengi belirlenir. Belirlenen bu boya rengine uygun oksidan volümü eklenerek boya karışımı hazırlanır. Dip boyamada kullanılacak boya ürün miktarı, saçların yoğunluğuna ve dipteki kısmın uzama miktarına bakılarak belirlenir. İşlemin hangi saçlara uygulanacağı ve hazırlanacak boya karışımı belirlenir. Buna göre uygulamanın yapılacağı saçlar ve boya karışımında dikkat edilecek hususlar şu şekildedir:

Önceden Boyanmış Saçlara Dip Boya Karışımı Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar

Renk seçimi yapılırken orta ve uç kısımlardaki renkle dipteki renk arasında uyumu yakalayıp renk tonlarını eşitlemek veya yumuşak bir geçiş sağlamak gerekir. Bu nedenle saç ve renk analizi yapılmalı daha sonra boya renklerine karar verilmelidir. Boyalı saçlarda uygulamaya yeni uzamış boyanmamış dip kısmından başlanır.

Röfleli veya Balyajlı Saçlara Dip Boya Karışımı Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar

Renk seçimi yapılırken uzayan kısımlarla dip kısım arasındaki uyum olmasına dikkat edilmelidir. Saç boyamasında renge karar verildikten sonra sürme işlemi sırasında özenli ve dikkatli çalışılmalıdır. Röfleli veya balyajlı saçlara kullanılacak dip boya renginin diğer saç kısımlarıyla uyumlu bir tonda olması, sonucun doğal görünmesine yardımcı olur. Bu saçlara dip boyama yapılırken kullanılacak boyanın balyajlı, röfleli kısma taşırılmamasına dikkat edilmelidir. Aksi durumda yeni sürülen dip boya diğer kısımlardaki saç renginde istenmeyen sonuçlar oluşturabilir.

Beyazları Olan Saçlara Dip Boya Karışımı Hazırlamada Dikkat Edilecek Hususlar

'İşlem öncesinde saçtaki beyazların yoğunluğuna bakılıp, boya ve oksidan krem seçimi yapılarak boya karışımı hazırlanırdı. Boya karışımın içerisine beyazların kapanmasını desteklemek amacıyla mutlaka ana ton içeren bir boya rengi eklenmelidir. Örneğin 7.3 boya rengiyle boyanmak istenen, beyazları da olan bir saç için hazırlanan boya karışımı içine 7.0 ana tonundan da eklenmesi gerekir.

Beyaz yoğunluğu fazla olan (%25 ve üstü) saçlarda beyazların daha iyi kapanabilmesi için ön renklendirme işlemi yapılması gereklidir.

2.4.2. Dip Boyamada Dikkat Edilecek Hususlar

Dip boyama uygulamasının başarılı bir şekilde yapılabilmesi için dikkatli ve titizlikle çalışılması son derece önemlidir. İşlem öncesi model/müşteriyle mutlaka ön görüşme yapılmalı ve müşterinin işleme uygunluğu değerlendirilmelidir. İşlem yapılmasını engelleyen bir durum yoksa renk tespiti ve saç analizi kısmına geçilmelidir. Dip boyama işleminde dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Yapılacak saç rengine; mevcut renk analizi, model/müşterinin beklentileri, saçın durumu, yapısı, dip uzunluğu, dipten uzayan kısmın rengi göz önünde bulundurularak karar verilmelidir.
- Dip boya öncesi saçlar, aşırı yağlıysa ve saç üzerinde sabitleyici sprey, jöle vb. varsa saç diplerine masaj yapılmadan hafifçe yıkanmalı ve yıkama sonrası kremlenmemelidir.
- Düzenli ve özenli çalışabilmek için saçların **4** eşit parçaya ayırılmasına özen gösterilmelidir.
- Model/müşterinin saç çizgisi kısmına yağlı krem sürülmeli, sürülen ürünün saçlı kısma bulaşmamasına dikkat edilmelidir.
- Farklı boya numaralarıyla karışım hazırlanacaksa mutlaka hassas terazi kullanılmalıdır.
- Boya miktarı, saçtaki dip uzunluğu ve dip ile uç arasında renk bütünlüğünü sağlayacak kadar hazırlanmalıdır.
- Saç tutamları 2-3 cm kalınlığında ve 6-7 cm genişliğinde olacak şekilde eşit ayrılıp yeterli miktarda boyayla boyanmalıdır.
- Dip boyamada hassas ve kontrollü boyama yapabilmek ve boyanın istenmeyen yerlere bulaşmasını engellemek için küçük fırça kullanılmalıdır.
- Yapılacak dip boyama işleminde dip rengiyle orta ve uç kısım arasında ton farkı çoksa boyamaya kafanın arka kısmından başlanmalıdır. Kafanın ön ve üst kısmındaki vücut ısısı arka kısmına göre daha fazladır. Özellikle yapılacak renk 7 ve üzerindeki renklere sahipse mutlaka arka kısımlardan başlanmalıdır.
- Özellikle röfleli veya balyajlı saçların sadece uzayan kısmına boya sürülmeli, diğer kısımlarına taşırma yapılmamalıdır.
- Boyama sırasında kulak, alın gibi kısımlara boya damlaması durumunda o bölge bir pamuk yardımıyla temizlenmelidir.
- Boya tüm saç tutamlarına eşit bir şekilde uygulanmalıdır.
- Kalın, sert ve dirençli saçların boyanmasında ek ısıya ihtiyaç olabilir. Böyle saçlarda klimazon cihazı veya saç bonesi kullanılmalıdır.
- Tüm saç tutamlarına boya uygulandıktan sonra boyanın saça nüfuz etmesi için beklenmelidir. Bekleme süresi boyanın kullanma talimatlarına ve boyanan saçın yapısına göre belirlenmelidir.
- Bekleme süresinin sonunda model/müşterinin saçları boya saçtan iyice temizlenene kadar yıkanmalıdır. Ense kısmı ve kulak arkalarında da boyanın kalmadığından emin olunmalıdır.
- Yıkama işlemi sonrası saç kurutularak şekillendirilmelidir.
- İşlem sonrası boyalar ve oksidan kremler, kapakları sıkı bir şekilde kapatılarak serin ve kuru bir yerde saklanmalıdır.
- İşlem sonrası oluşan artık materyaller uygun şekilde ayrıştırılarak bertaraf edilmelidir.
- Saç boyamada kullanılan tüm ürünlerin üzerinde etiket ve isimleri olmalıdır. Ürünler, etiketsiz ve isim belirtilmeyen kaplarda saklanmamalıdır.

2.4.3. Saçlara Dip Boyama Uygulaması İşlem Basamakları

Saç boyama işleminden başarılı bir sonuç elde edebilmek için uygulama öncesi iyi bir renk ve saç analizi yapılması; işlem sırasında düzenli ve sistemli çalışılması son derece önemlidir. Saç boya uygulaması işlem öncesi hazırlık kısmı, işlem sırası, işlem sonrası olmak üzere üç bölümde yapılır. Saç boyama uygulaması öncesi model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Model/müşterinin boya yaptırmasını engelleyen bir durum olup olmadığı kontrol edilir. Boyama işlemini engelleyen bir durum yoksa boyama işlemine geçilir.

Hazırlık Aşaması: Model/müşteriye saçının renk bilgisi, işlem süreci, sonucu hakkında bilgiler verilir. Uygulamada kullanılacak boya renklerine model/müşterinin de onayı alınarak karar verilir (Görsel 2.28). Saç boyama uygulama biriminin iş sağlığı ve güvenliğine uygun aydınlatılması ve ısısının yeterli düzeyde olmasına dikkat edilir.

Görsel 2.28: Saç boya rengini belirleme aşaması

İşlem sırasında kullanılacak araç gereç hijyen kurallarına uygun olarak temizlenerek hazırlanır. Hazırlanan araç gereç çalışma tezgâhına yerleştirilir. Saç boyamada kullanılacak boya renkleri, oksidan kremin yoğunluk derecesi, saçın yapısı ve gözenek durumu, dip uzunluğu, saçta boya, balyaj, röfle vb. işlemlerin varlığı göz önünde bulundurularak belirlenir (Görsel 2.29). Belirlenen ürünler çalışma tezgâhında hazır hâlde bulundurulur. Seçilen boya renk ve oksidan kremin miktarı saçın yoğunluğuna göre belirlenir.

Görsel 2.29: Boyama öncesi saç ve renk analizinin yapılması

Uygulamayı yapacak olan kişi, kişisel hazırlığını yaparak boya iş önlüğü/üniformasını giyer. Model/müşteri çalışma birimine alınır. Model/müşterinin omuz kısmına havlu yerleştirilerek yaka kısmından içeriye doğru kıvrılır. Model/müşterinin üzerinin boya lekesi olmasını engellemek amacıyla havlu üzerine boya örtüsü/penuarı örtülür. Saç boyama sırasında rahat ve düzenli çalışabilmek için saçlar **4** eşit bölüme ayrılarak tokalanır.

İşlem Aşaması: Model/müşterinin saç çerçevesindeki deri kısmına yağlı krem sürülür. Saç yoğunluğuna göre belirlenen miktarda boya, hassas terazi kullanılarak boya kâsesine alınır; boyanın üzerine oksidan krem sıvısı belirlenen miktarda yavaş yavaş eklenerek karıştırılır. Uygulamanın rahat yapılabilmesi için boya kâsesi, boya sehpası üzerine yerleştirilir (Görsel 2.30). Boyamayı yapacak uzman eldiven takar ve işleme başlar. Saç boyamaya, saçtaki renk tonuna ve beyaz oranına bakılarak başlanır. Saçta beyaz varsa boyamaya ilk olarak beyazların olduğu kısımdan, beyaz oranı tüm dip kısımda varsa başın üst tepe kısmından başlanır. Saçta beyaz yoksa başlama yeri başın ense kısmıdır (Görsel 2.31). Başın arka alt sağ ve sol kısımdan sırayla tepe kısmına gelene kadar 2-3 cm kalınlığında ve 6-7 cm genişliğinde tutamlar alınır.

Görsel 2.30: Boya kâsesinin boya sehpasına yerleştirilmesi

Görsel 2.31: Saçların alt dip kısımlarının boyanması

Ayrılan bu tutam yatay olarak hafif yukarı kaldırılır ve avuç içinde tutulur. Boya fırçası baş derisine dik gelecek şekilde tutularak üzerindeki boya, saçtaki boyasız dip kısma sürülür. Başın arka kısmı bittikten sonra saçın tepe kısmına geçilir. Tepede sağ ya da sol kısımdan başlanarak çalışılabilir (Görsel 2.32). Eşit kalınlık ve aralıkta alınan saç tutamlarının dip kısımları boyanır. Aynı tutamlar yukarı kaldırılıp, başın diğer kısmına bırakılarak boya, tutamın ters yüzündeki dip kısımlara da sürülür. Bu işleme yan kısımdaki tutamlar bitene kadar devam edilir. Daha sonra diğer yan kısma geçilir ve oradaki tutamlara da aynı işlem yapılır (Görsel 2.33).

Görsel 2.32: Saçların ön sağ kısmının boyanması

Görsel 2.33: Saçların ön sol kısmının boyanması

Tüm dip kısımlara sürme işlemi bittiğinde saate bakılır ve dip bekleme süresi çalar saat kurularak ayarlanır. Bekleme sırasında ısı yığılmasıyla renk farklılığı oluşmasını engellemek amacıyla boyalı saç hafifçe yukarı doğru kaldırılır. Yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımlar pamuk yardımıyla silinir (Görsel 2.34). Bekleme süresinin bitimine doğru saçtaki boya tarağın sırtı veya sap kısmı kullanılarak farklı noktalardan hafif sıyrılır ve renk kontrolü yapılır.

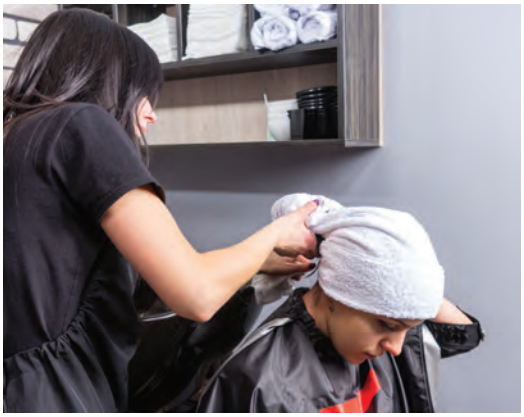

Görsel 2.34: Saç boyasının bulaştığı yüz kısımlarının silinmesi

Bekleme süresi bitiminde model/müşteri yıkama ünitesine alınır ve saç derisine hafif hafif masaj yapılarak saçlar yavaş yavaş ıslatılır (Görsel 2.35). Daha sonra saçtaki boya, bol suyla yıkanarak uzaklaştırılır. Saça tek şampuanlama yapılır ve saç, şampuan kalmayıncaya kadar iyice durulanır. Saç uç kısımlarına, ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulanır ve saçlar tekrar durulanır. Saçlar fazla suyu yıkama ünitesine akıtıldıktan sonra havluyla sarılır (Görsel 2.36).

Görsel 2.35: Saçların yıkanması

Görsel 2.36: Saçların havluyla sarılması

İşlem Sonrası: Boyanan saçların kurutulup şekillendirilmesi işlemine geçilir. Kurutulan saçlar, model/müşterinin de isteğine göre şekillendirilir (Görsel 2.37).

Görsel 2.37: Saçların şekillendirilmesi

Model/müşteriye şekillendirilen saçı ayna yardımıyla gösterilir. Boyalı saç bakımında kullanılacak ürünler ve dikkat etmesi gereken hususlar konusunda önerilerde bulunulur. Model/müşteri uğurlanır.

Çalışma tezgahı, kullanılan araç gereç temizlenir. Yerler süpürülür, kirlenen kirlenen havlular yıkanmak üzere kirli sepetine atılır. Kullanılan kimyasalların ağız kısımları özenle sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama birimi bir sonraki işlem için temiz ve düzenli bir hâle getirilir.

2. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ BOYAMA**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**DİP BOYAMA UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Tekniğe uygun olarak saça dip boyama uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek dip boyama uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Saç boyaları, oksidan krem, boya renk çıkarıcı, yağlı krem, boyama sonrası özel bakım ürünleri, saç kremi şampuan, boya önlüğü/penuarı, boya kabı/kâsesi, boya fırçaları, boya sıkma aparatı, plastik uçlu tarak, boya tarağı, boya sehpası veya servis arabası, pens tokalar, dijital hassas tartı, çalar saat, sıvıölçer/mezür, havlu, pamuk, eldiven, önlük, boya renk kataloğu, kulak koruyucu, maske, çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye saç renk bilgisi, işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Renk ve saç analizini değerlendirip uygun boya rengine, oksidan volümüne ve boyama başlangıç yerine karar veriniz.
9. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırınız

B) Uygulama

10. İşlemde kullanılacak saç boya karışımını hazırlayınız.
11. Hazırlanan karışımı kolayca ulaşabileceğiniz şekilde işlem sehpasına yerleştiriniz.
12. Eldiven takıp işleme başlayınız.
13. Boyama işlemine ense kısmından başlayıp başın tepe kısmına doğru devam ediniz.
14. Saç tutamlarını 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde eşit kalınlıkta ayırınız.
15. Boya fırçasını baş derisine dik gelecek şekilde tutarak fırça üzerindeki boyayı, saçtaki boyasız dip kısma sürünüz.
16. Başın arka kısmı bittikten sonra saçın tepe kısmından başlayarak sağ ve sol ön kısmı dip boyama işlemine geçiniz.
17. Saçın tüm dip kısımlarına sürme işlemini bitiriniz.
18. Bekleme süresini çalar saati kurarak ayarlayınız.
19. Yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla siliniz.

20. Bekleme süresi sonlarına doğru tarak sırtı veya tarağın sap kısmını kullanarak saç tutamlarındaki boyayı birkaç farklı noktadan sıyırarak renk kontrolü yapınız.

21. Bekleme süresi bitiminde model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

22. Saç derisine hafif hafif masaj yaparak saçları bol suyla yıkayarak boyayı uzaklaştırınız.

23. Saçı şampuanlayıp saçta şampuan kalmayıncaya kadar iyice durulayınız.

24. Saç uç kısımlarına ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulayıp saçları tekrar durulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

25. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız ve saçları uygun yapıdaki tarakla tarayınız.

26. Saçları kurutma işlemine geçiniz.

27. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.

28. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

29. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

30. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

31. Uygulamada kullanılan araç gereci, uygulama birimini temiz ve düzenli hâle getiriniz.

32. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

33. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

34. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Dip Boyama Değerlendirme Formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

2. DİP BOYAMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Dip boyama uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulama bitirilip, model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek, model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırdı.		
B) UYGULAMA		
7. İşlemde kullanılacak olan boya karışımını uygun olarak hazırladı.		
8. Saç tutamlarını uygun ölçülerde ayırdı.		
9. Saç boyama işlemine tekniğe uygun olarak başladı.		
10. Saç boyasını tüm saç tutamlarına eşit bir şekilde sürdü.		
11. Yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla sildi.		
12. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından tekniğe uygun olarak kontrol etti.		
13. Bekleme sonunda saçları uygun bir şekilde yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
14. Saçları, kurutarak model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
15. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda önerilerde bulundu.		
16. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
17. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyerek düzenli bir hâle getirdi.		
18. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

2.5. BEYAZ SAÇLARI BOYAMA

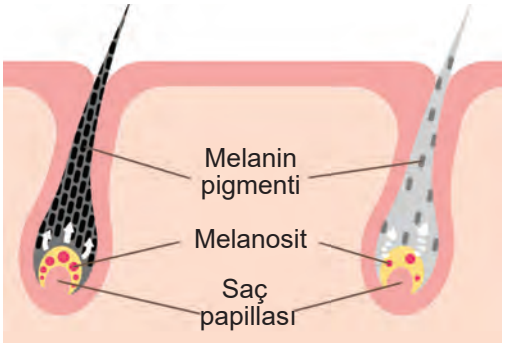
Beyaz saç boyama; saçın kısmen veya tamamen beyazlamış, grileşmiş kısımlarının kapatılması ve diğer tutamlarla homojen bir hâl alması için yapılan işlemdir (Görsel 2.38).

Saçların hangi zaman diliminde (yaşta) ve ne yoğunlukta grileşip beyazlayacağı, genetik olarak vücudun ne kadar melanin pigmenti üretebildiğine, dolayısıyla da ne kadar melanosit hücresine sahip olunduğuna bağlıdır. Bazı kişilerde saçın beyazlamaya başlaması 20'li yaşlarda görülürken bazı kişilerde de 50'li yaşlarda görülür. Farklı ırklarda da saçın beyazlaşma yaşı farklılık gösterebilir. Yapılan bir takım araştırmalara göre saçın beyazlaması, sarı ırkta 30'lu, beyaz ırkta 35'li ve siyah ırkta da 40'lı yaşlarda başlar.

Görsel 2.38: Beyazlamış saçların boyanması

Saçların beyazlamasının sebebi melanin pigmentini üreten melonosit hücrelerinin giderek azalmasıdır. Saç rengi yavaş yavaş solmaya, grileşmeye ve şeffaf hâle gelip beyazlamaya başlar. Dolayısıyla renk pigment üretimi yavaşlayıp saçtaki melanin kapasitesi giderek azalır ve zamanla durur (Görsel 2.39). Saçların gelişim döngüsünde bir değişim olmaz sadece renk pigment üretimi olmadığı için saçlar melanin pigmentini almadan beyazlamış hâlde büyür.Saçlar; yaşlanma, genetik faktör, stres ve hormonsal değişiklikler gibi nedenlerle beyazlar. Saçlarda beyazlama veya grileşme genellikle şakaklar, başın üst kısımları veya ön çerçeve kısımlarında görülür. Beyazlayan saçların kapatılması ve istenen renge getirilmesi için saç boyama işlemi tercih edilir.

Görsel 2.39: Pigmentli ve gri saç

2.5.1. Beyaz Saçların Boyanmasında Boya Seçiminin Önemi

Beyaz saçlar diğer saçlara göre boyayı daha zor alır. Çünkü içeriğinde doğal renk pigmentleri aktif olarak bulunmaz. Bu da boya içeriğindeki yapay renk pigmentlerinin saç içinde tutunmasını zorlaştırır. Bu nedenle boya seçimi yapılırken beyaz saçların mevcut oranı, saçların yapısı ve gözenek durumu göz önünde bulundurularak uygulama adımları belirlenmeli ve işlemde kullanılacak boya karışımının kapatma gücünün yüksek olmasına dikkat edilmelidir.

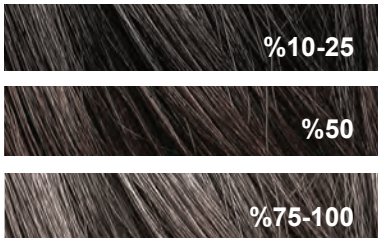
Beyazlar ve beraberinde diğer saç tutamları üzerine uygulanmak üzere seçilip karıştırılan boya renkleri işlem sonunda homojen bir renk dağılımı oluşturmalı, tüm saç tutamları uyumlu ve genel hatlarıyla doğal bir görünümde olmalıdır. Bu nedenle seçilecek boya renkleri beyaz saç tutamları da baz alınarak ana tonla desteklenerek hazırlanmalıdır.

Saç Renginin Saptanması: Saçtaki beyazlar, beyazlamamış diğer kısımlara göre daha gri ve küllü bir görünümdedir. Bu nedenle saç boyamada beyazların olmadığı kısımlara bakılarak renk analizi yapılır ve uygulanacak boyaya karar verilir. Saçta önceden boya varsa boyanmış kısmın hangi renk ton ve yoğunlukta olduğuna katalog yardımıyla bakılır (Görsel 2.40).

Görsel 2.40: Katalog yardımıyla renk tonu tespiti

2.5.2. Saç Boyasının Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Saçtaki beyazlar için hazırlanacak boya karışımıyla beyazların kapanması, saçtaki diğer kısımlarla renk uyumunun sağlanması ve solmuş renk tutamlarının canlı bir görünüme kavuşması amaçlanır. Hazırlanacak boya karışımını etkileyecek en önemli husus saçtaki beyaz oranıdır (Görsel 2.41). Saçlardaki beyazlar farklı bölgelerde farklı oranlarda olabilir. Boyama öncesi saç iyi incelenmeli, saçtaki beyaz oranı tespit edilmeli ve boya ile oksidan krem seçimi yapılarak boya karışımı hazırlanmalıdır (Tablo 2.6). Beyaz oranı yüksek saçlarda ön renklendirme işlemi yapılmalıdır.

Görsel 2.41: Saçta farklı oranlardaki beyaz saç tutamları

Tablo 2.6: Saçtaki Beyaz Oranına Göre Saç Boya Karışımı Hazırlama

Beyaz Oranı	İstenilen Renk	Boyanın Hazırlanışı
%10 ile %25 arası	Doğal renkle aynı, daha koyu veya daha açıksa	İstenen renkte boya ve 20 volüm oksidan 1'e 1 oranında karıştırılarak boya hazırlanır.
%25'ten fazla %75'ten az	Doğal renkle aynıysa	İstenen renk içerisine 3'te 1 oranında ana tondan eklenerek destek alınır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.
	Doğal saç renginden daha koyuysa	Bir alt ana tondan 3'te 1 oranında destek alınır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.
	Doğal saç renginden açıksa	Beyazların kapanabilmesi için ön renklendirme işlemi yapılması gerekir. Ön renklendirme işlemi sonrası hazırlanacak boya karışımı içerisine 3'te 1 oranında ana tondan eklenerek destek alınır. Daha açık renk hedeflendiğinden karışım 1:1,5 olacak şekilde hazırlanır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.
%75 ile %100 arası	Doğal renkle aynıysa	Boya karışımı içerisine, 3'te 2 oranında ana tondan eklenerek destek alınır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.
	Doğal saç renginden daha koyuysa	Beyazların soluk, küllü görünmesini önlemek için ön renklendirme işlemi yapmak gerekir. Ön renklendirme işlemi sonrasında bir alt ana tondan 3'te 1 oranında destek alınır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.
	Doğal saç renginden açıksa	Ön renklendirme işlemi yapılması gerekir. Ön renklendirme işlemi sonrası hazırlanacak boya karışımı içerisine 3'te 1 oranında ana tondan eklenerek destek alınır. 20 volüm oksidan ile boya karışımı hazırlanır.

Ön Renklendirme (Pigmentasyon) İşlemi

Doğal renk pigmentine sahip olmayan, beyaz oranı yüksek (%25'ten fazla) ve çok fazla kimyasal işleme maruz kalıp açık tonlara açılmış saçlara esas boyama işlemi öncesinde yapay renk pigmentlerin yüklenmesi işlemidir. Bu özelliklere sahip saçlar direk boyanırsa renk istendiği şekilde oluşmaz. Bunun sonucunda da saçlarda yeşerme veya gümüş tonları gibi yansımalar oluşabilir. Saç, boyayı tam almayacağı için birkaç yıkama sonra boya saçtan akar. Bu nedenle mutlaka ön renklendirme işlemi yapılarak saçlara kırmızı, turuncu, sarı renkli pigmentler geri yüklenerek saç esas boyamaya hazır hâle getirilir.

Ön renklendirme için hazırlanan boyaya renk yoğunluğuna uygun olan boyayla 1/3 oranında saf su katılarak karışım hazırlanır. Karışıma oksidan katılmaz veya %3'lük gibi düşük yoğunlukta az miktarda katılır. Hazırlanan karışım ihtiyaç duyulan bölgeye uygulanır. Karışım içerisine oksidan krem katılmadığı ya da düşük volüm kullanıldığı için boya içeriğindeki yapay renk pigment tanecikleri küçük kalır ve saçın kütikül tabakasından kolaylıkla geçerek korteks tabakasına yerleşir. Bu boyama işlemi sonrasında yapılacak olan esas boyama işlemiyle tekrar saçlara yapay pigmentler iletilir. Esas boyamayla korteks tabakasına iletilen ikinci yapay pigmentler, ön renklendirme ile daha önce yerleşen ilk yapay pigmentlerle birleşerek korteks liflerinde büyük tanecikler hâline gelir. Bu pigmentler büyük tanecikler hâline geldiği için korteks tabakasından yıkanarak kolay akmaz. Böylece saç boyama işlemi daha uzun süreli ve etkili olur.

2.5.3. Beyaz Saçların Boyanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Beyaz saçların boyanması işleminde başarılı sonuç elde edilebilmesi için işlem öncesi saç ve renk analizi doğru bir şekilde yapılmalıdır. İşlem sırasında dikkatli ve özenli bir şekilde, mümkün olduğunca hızlı çalışılmalıdır. Beyazları olan saçların boyanması işleminde dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Yapılacak saç rengine mevcut renk analizi, model/müşterinin beklentileri, saçın durumu, yapısı ve beyaz oranı göz önünde bulundurularak karar verilmelidir.
- Saç derisi üzerinde boya yapılmasını engelleyecek açık yara, enfeksiyon, egzama, sedef, mantar gibi durumların varlığı mutlaka kontrol edilmelidir. Bu durumların biri ya da birkaçı varsa işlem yapılmamalıdır.
- Beyaz saçları boyama öncesi, saçlar aşırı yağlıysa ve saç üzerinde sabitleyici sprey, jöle vs. varsa saçlar masaj yapılmadan hafifçe yıkanmalı ve yıkama sonrası asla kremlenmemelidir.
- Saçlar, kolay çalışmak için **4** bölüme ayrılmalıdır.
- Model/müşterinin saç çizgisi kısmına boya bulaşmasını önlemek için yağlı krem gibi renklenme önleyici krem sürülmelidir.
- Saçtaki beyaz oranına göre ihtiyaç varsa ön renklendirme (pigmentasyon) işlemi yapılmalı, işlem bitiminde saçlar yıkanmadan esas boyama işlemine geçilmelidir.
- Saçtaki beyaz kısımları kapatmak için mutlaka ana tondan destek alınarak boya karışımı hazırlanmalıdır.
- Boyama işleminde her tutamın en çok 2-3 cm kalınlığında alınarak yeterli miktarda boyayla boyanmasına dikkat edilmelidir. İnce tutamlar hâlinde özenle boyama yapılmalıdır.
- Beyaz kapama işlemine beyazların yoğun olduğu kısımdan başlanmalıdır. Başın tepe noktasından ense kısmına doğru saç boyama işlemine devam edilmelidir.
- Boyalı saçın beyazlarının olduğu kısımlar boyandıktan sonra 15 dk. beklenmeli, daha sonra orta ve uç kısımların boyanmasına geçilmelidir.
- Boyanın saça sürülmesi sırasında kulak, alın, boyun gibi kısımlara boya değmesi durumunda o bölge bir pamuk yardımıyla temizlenmelidir.
- Tüm saçlara boya uygulandıktan sonra boyanın saça nüfuz etmesi için bekleme süresi ayarlanmalıdır. Bekleme süresi boyanın kullanma talimatlarına, boyanan saçtaki beyaz oranına ve saçın yapısına göre belirlenmelidir.
- Bekleme süresinin sonunda model/müşterinin saçları boya saçtan iyice temizlenene kadar yıkanmalıdır. Ense kısmı ve kulak arkalarında da boyanın kalmadığından emin olunmalıdır.
- Yıkama işlemi sonunda saçlara model/müşterinin isteği göz önünde bulundurularak şekil verilmelidir.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saç boyama işleminde boya sürüldükten sonra saç derisinde oluşan yanma hissi, boya içindeki metal iyonların varlığındandır. Bu metal iyonlar, saçlı derinin hassas yapısına temas ettiğinde ciltteki doğal yağların ve nemin dengesini bozarak cilt bariyerini zayıflatır. Bu durum ciltte tahriş ve kaşıntıya sebep olur. Kaşıntı, kişide herhangi bir metal alerjisi yoksa genellikle hafif ve geçicidir.

Saç boyaları içine eklenen EDTA (Etilen Diamin Tetra Asetik asit) bileşeni sayesinde saç boya formülasyonları stabilize olur. Böylece saç boyalarının etkinliği artar ve tahriş, kaşıntı gibi istenmeyen reaksiyonların önüne geçilir.

2.5.4. Beyaz Saçları Boyama Uygulaması İşlem Basamakları

Beyazları olan saçların boyanması işlemi; işlem öncesi hazırlık kısmı, işlem sırası ve işlem sonrası bakım ve şekillendirme olmak üzere üç bölümde yapılır. Burada yapılacak boya işlemi, saçında %10-%25 oranda beyazları bulunan model/müşteri üzerinde uygulanacaktır.

Hazırlık Aşaması: Beyazları olan saça boya uygulaması öncesi model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Yapılan ön görüşmeyle model/müşteriye boyama ve beyaz kapama işlem süreci, sonucu ve boyamada kullanılacak renk seçenekleri hakkında bilgiler verilir. İşlem sırasında kullanılacak araç gereç çalışma tezgâhında hazır hâle getirilir. Saç boyamada kullanılacak boya rengi ve oksidan kremin yoğunluk derecesi, saç yapısı, gözenek durumu, beyaz oranı gibi faktörler göz önünde bulundurularak belirlenir (Görsel 2.42). Belirlenen boya rengi ve oksidan krem, çalışma tezgâhında kapağı kapalı şekilde hazır hâlde bulundurulur. Saçın yoğunluğuna, beyazların durumuna ve boyanacak bölgeye göre boyayla oksidan krem karışım miktarı belirlenir.

Görsel 2.42: Saç analizi ve saçtaki beyaz oranının belirlenmesi

Uygulamacı boya iş önlüğü/üniformasını giyer ve kişisel hazırlığını yapar. Model/müşteriyi çalışma birimine davet eder. Model/müşteri uygulama koltuğuna oturur. Havlu, model/müşterinin omuz kısmına yerleştirilerek yaka kısmından içeriye doğru kıvrılır. Havlu üzerine boya örtüsü/penuarı örtülerek model/müşterinin üzerinin boya lekesi olmasının önüne geçilir. Saç boyama sırasında rahat ve düzenli çalışabilmek için model/müşterinin saçları **4** eşit bölüme ayrılarak tokalanır.

İşlem Aşaması: Model/müşterinin saç çerçevesindeki deri kısmına boya bulaşmasını engellemek için yağlı krem sürülür. Beyaz kapamada kullanılacak boya karışımının hazırlanmasına geçilir. Boya ve oksidan krem hassas terazi kullanılarak saç yoğunluğuna göre yeterli miktarda, boya kâsesinde karıştırılarak hazırlanır. Uygulamayı yapacak uzman, eldiven takar ve işleme başlar. Saç boyama işlemine saçtaki beyaz oranının en çok olduğu kısımdan başlanır. Saçtaki beyazın yoğun olduğu tepe kısmından başlanarak diğer beyaz kısım olan ön ve dip kısımlar 1-2 cm kalınlığında düzenli ve eşit tutamlara ayrılarak boyanır (Görsel 2.43).

Görsel 2.43: Beyaz saçların yoğun olduğu tepe kısmın boyanması

Boyama işleminde boya fırçası, boya karışımı içine batırılır ve yeterli miktarda boya alınır. Fırça üstündeki boya saç tutamlarına sürülür. Beyazların yoğun olduğu dip kısımlar boyandıktan sonra 10-15 dk. beklenir (Görsel 2.44).

Görsel 2.44: Beyaz kısımları boyama sonrası 10-15 dk. bekleme

Bekleme süresi sonunda saç yıkanmadan önce hemen saçın orta ve uç kısmının boyanması işlemine geçilir. Röfle/balyaj yapılmış saçlarda beyaz kapama işlemi yapılırken dipteki beyazlar boyandıktan sonra orta ve uc kısımlara boya uygulaması yapılmaz. Ancak diğer saçlarda doğal bir görünüm oluşturmak, saçların tamamının daha canlı ve parlak görünmesini sağlamak için orta ve uc kısımlar da boyanır. Boyama işlemi, tüm saça eşit miktarda ve boyanmayan bir kısım kalmayacak şekilde yapılır (Görsel 2.45).

Görsel 2.45: Tüm saçın eşit şekilde boyanması

Saçın boyama işlemi sırasında yüz, boyun veya kulak gibi boya bulaşmış kısımlar pamuk yardımıyla silinir. Saç, 40-50 dk. bekleme süresinin sonuna doğru tarak yardımıyla sıyrılarak beyazların kapanma durumu kontrol edilir. Yeterli bekleme süresi sonunda model/müşteri yıkama ünitesine alınır. Saçlı deriye hafif hafif masaj yapılarak saçtaki boya saçtan uzaklaştırılır. Daha sonra şampuanlama işlemine geçilir. Şampuanlama sonrasında saçlar, boya kalmayıncaya kadar iyice durulanır (Görsel 2.46). Saç uç kısımlarına ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulanabilir. Saçlar, fazla suyu yıkama ünitesine akıtılarak havluyla sarılır. Model/müşteri yıkama ünitesinden saçlarının kurutulması işlemi için kaldırılır.

Görsel 2.46: Saçların yıkanması

İşlem Sonrası: Saç kurutma işlemine geçilir. Saçlar, model/müşteriyi rahatsız etmeyecek şekilde kurutulur. Kurutma işlemi sonrası model/müşterinin isteğine göre saçlar şekillendirilir (Görsel 2.47).

Görsel 2.47: Saçların kurutulması

Model/müşteriye şekillendirilen saçı ayna yardımıyla gösterilir. Beyaz saç boyama sonrası saç bakımında kullanabileceği ürünler ve dikkat etmesi gereken hususlar konusunda önerilerde bulunulur. Model/müşteri uğurlanır. İşlem sonrası kullanılan araç gereç temizlenir. Yerler süpürülür ve kirlenen havlular yıkanmak üzere kirli sepetine atılır. Kullanılan kimyasallar, ağız kısımları özenle sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama birimi bir sonraki işlem için temiz ve düzenli bir hâle getirilir.

3. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ BOYAMA**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**BEYAZLARI OLAN SAÇI BOYAMA UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek dip boyama uygulaması yapınız.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek dip boyama uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Saç boyaları, oksidan krem, boya renk çıkarıcı, yağlı krem, boyama sonrası özel bakım ürünleri, saç kremi şampuan, boya önlüğü/penuarı, boya kabı/kâsesi, boya fırçaları, boya sıkma aparatı, plastik uçlu tarak, boya tarağı, boya sehpası veya servis arabası, pens tokalar, dijital hassas tartı, çalar saat, sıvıölçer/mezür, havlu, pamuk, eldiven, önlük, boya renk kataloğu, kulak koruyucu, maske, çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye saç renk bilgisi, işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Renk ve saç analizini değerlendirip uygun boya rengine, oksidan volümüne ve boyama başlangıç yerine karar veriniz.
9. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırınız

B) Uygulama

10. İşlemde kullanılacak saç boya karışımını hazırlayınız.
11. Hazırlanan karışımı kolayca ulaşabileceğiniz şekilde işlem sehpasına yerleştiriniz.
12. Eldiven takıp işleme başlayınız. .
13. Beyazların yoğun olduğu tepe ve ön kısımdan başlayarak ense kısmına gelene kadar 1-2 cm kalınlığında ve 7-8 cm genişliğinde tutamlar alınız.
14. Tüm beyaz dip kısımlara boya sürme işlemini bitiriniz ve 10-15 dk. bekleyiniz.
15. Bekleme süresi sonunda saçları yıkamadan önce saçların orta ve uç kısımlarını boyama işlemine geçiniz.
16. Tüm saça eşit ve düzenli bir şekilde boya uygulayınız ve bekleme süresine geçiniz.
17. Yüz, boyun, kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla siliniz.
18. Bekleme süresi sonlarına doğru tarak sırtı veya tarağın sap kısmını kullanarak birkaç farklı noktadan saç tutamlarındaki boyayı sıyırarak renk kontrolü yapınız.
19. Bekleme süresi bitiminde model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

20. Saç derisine hafif hafif masaj yaparak boyayı bol suyla yıkayarak uzaklaştırınız.

21. Saçı şampuanlayıp şampuan kalmayıncaya kadar iyice durulayınız.

22. Saç uç kısımlarına ihtiyaç hâlinde saç kremi uygulayıp saçları tekrar durulayınız

C) Uygulamanın Sonlandırılması

23. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız ve saçları uygun yapıdaki tarakla tarayınız.

24. Saçları kurutma işlemine geçiniz.

25. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.

26. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

27. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

28. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

29. Uygulamada kullanılan araç gereci, uygulama birimini temiz ve düzenli hâle getiriniz.

30. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

31. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

32. İşlemi, verilen sürede bitiriniz

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Beyazları Olan Saçı Boyama Değerlendirme Formunda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

3. BEYAZLARI OLAN SAÇI BOYAMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Beyazları olan saçı boyama uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütler tam olarak gerçekleştirildiğinde başarılı, gerçekleştirilemediğinde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi biri yerinde ve doğru olarak uygulanmadığında uygulamayı bitirip model/müşterinin saçının gerekirse hemen yıkanması istenebilir. Bu durumda kazanımın tekrar gözden geçirilip tamamlanarak çalışılması beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırdı.		
B) UYGULAMA		
7. İşlemde kullanılacak olan boya karışımını uygun olarak hazırladı.		
8. Saç tutamlarını uygun ölçülerde ayırdı.		
9. Saç boyama işlemine uygun olarak başladı.		
10. Saç boyasını, tüm saç tutamlarına eşit bir şekilde sürdü.		
11. Yüz, boyun, kulak gibi boya bulaşmış kısımları pamuk yardımıyla sildi.		
12. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından uygun olarak kontrol etti.		
13. Bekleme sonunda saçları uygun bir şekilde yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
14. Saçları, kurutarak model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
15. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda önerilerde bulundu.		
16. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
17. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyerek düzenli bir hâle getirdi.		
18. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. ( ) Açık kahverengiyle kızıl saçtan, sarı saça kadar olan saç renklerini veren melanin pigmenti ömelanindir.

2. ( ) Saçların beyazlama sebebi melanin pigmentini üreten melanosit hücrelerinin azalmasıdır.

3. ( ) Ön renklendirme (pigmentasyon) işlemi doğal saçların boyanmasında yapılan bir işlemdir.

4. ( ) Oksidan krem ve boyanın kimyasal tepkimeye girip aktifleşmesi için ortam ısısı 35 °C olmalıdır.

5. ( ) Saçın dış tabakası olan kütikülün açıklık durumu saç gözenekliliğini ifade eder.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan noktalı yerlere uygun olan ifadeleri yazınız.

6. Saçlara renk veren melanin pigmentleri eumelanin ve ..... olmak üzere iki çeşittir.

7. Saç telleri ince, orta ve .....olmak üzere üç farklı kalınlığa sahip olabilir.

8. Saç boyalarında ana tonların hepsi içinde mavi, sarı ve ..... renklerini bulundurur.

9. Saç boyama işlemlerinin yapılacağı ortam ısısı en az ..... ^{0}C olmalıdır.

10. Günümüzde kullanılan saç boyalarının %80'ini oluşturan bu boyalar ..... saç boyalarıdır.

11. Sentetik boyalar yarı kalıcı ve ..... saç boyaları olmak üzere ikiye ayrılır.

12. Işığın bir nesne üzerine düşmesi sonucu ortaya çıkan ve görsel algı yoluyla hissedilen özelliğe .....denir.

C) Aşağıda verilen soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

13. Saç boyama işleminde kullanılan oksidan krem volümünün yoğunluk yüzdesi (%) aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) 10 volüm (%1)

B) 20 volüm (%30)

C) 30 volüm (%9)

D) 40 volüm (%15)

E) 60 volüm (%21)

14. I. Boya öncülleri

II. Alkalileştirici madde

III. Karıştırıcılar

IV. Oksidan krem

V. Su katmanları

Verilen öncüllere göre aşağıdakilerden hangisinde kalıcı boya içeriğindeki maddeler doğru olarak verilmiştir?

A) I, II ve III

B) I, II ve IV

C) I, III, ve V

D) II, III ve V

E) I, II, III, IV ve V

15. Aşağıdakilerden hangisi saç boya kataloğunun içerdiği unsurlardan biri değildir?

A) Renk tonları ve numaraları

B) Ürün özellikleri

C) Saç yapısı

D) Renk çemberi şeması

E) Boyama renk sonuçları

16. "Boya ön maddesi olarak bilinen ve saç içerisine girdiğinde saça kalıcı renk veren kimyasal moleküldeki pigmentleri içerir" **şeklinde tanımlanan boya bileşiği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?**

A) Bağlayıcılar

B) Karıştırıcılar

C) Çözücüler

D) Boya öncüleri

E) Yağ çözeltileri

17. Aşağıdakilerin hangisi model/müşterinin saç boyatma amaçlarından biri olamaz?

A) Yeni imaj oluşturmak

B) Beyazlamış saçları kapatmak

C) Mevcut saç rengini değiştirmek

D) Rengi açılmış saçları canlandırmak

E) Başkalarıyla rekabet etmek

3. ÖĞRENME BİRİMİ

SAÇ RENGİNİ AÇMA

KONULAR

3.1. SAÇIN RENGİNİ TOZ AÇICI İLE AÇMA

3.2. SAÇIN RENGİNİ KREM VE YAĞ AÇICILAR İLE AÇMA

3.3. SAÇIN RENGİNİ SİLİCİ ÜRÜNLER İLE AÇMA

TEMEL KAVRAMLAR

» Silici ürün

» Arginin

3.1. SAÇIN RENGİNİ TOZ AÇICI İLE AÇMA

Saç rengini açma işlemi saçta bulunan doğal veya suni renk pigmentlerinin kısmen ya da tamamen saçtan arındırılması amacıyla kuvvetli kimyasallar kullanılarak yapılan bir işlemdir (Görsel 3.1, 3.2). Bu işlem; saçın mevcut rengini daha açık hâle getirmek, farklı renk uygulamalarına zemin oluşturmak, yeni bir estetik görünüm elde etmek amacıyla yapılır. Yapılacak uygulama kişinin renk tonu tercihi, saçın mevcut rengi ve yapısından etkilenerek şekillenen çok yönlü bir uygulamadır.

Görsel 3.1: Saç rengini açma işlemi öncesi

Görsel 3.2: Saç rengini açma işlemi sonrası

İnsan saçı çok açık sarıdan (İskandinav saç renkleri), çok koyu mavi-siyah tonlarına (uzak doğu saç renkleri) kadar çok çeşitli renk yelpazesine sahiptir. Saç rengi hangi tonda olursa olsun kişiler; saçlarında yeni bir tarz oluşturmak ve saçlarını daha canlı göstermek için farklı renklere boyatmış ya da saç renklerini açtırmışlardır. Tarihin eski dönemlerinde Persler, Romalı ve Yunanlılar saç renklerini açmak için çeşitli yöntemler uygulamışlardır. Açık saç renginin tanrısallığı simgelediğini düşünen Roma ve Yunan Uygarlıklarında en popüler saç rengi yine sarı renktir. Bu nedenle saçların rengini açmak için hazırladıkları karışımları saçlarına sürüp, uzun süre güneş altında bekleyerek saç renklerinin açılmasını sağlamışlardır.

Rönesans Dönemi'nde, Avrupa'da saç rengini açmak için sülfürik asit kullanılmıştır. Yine bu dönemde saç rengini açmak amacıyla özel olarak üretilen "solana" adı verilen bir güneş şapkası üretilmiştir. Saçı tuzlu suyla ıslattıktan sonra takılan bu şapkanın üst kısmında bulunan açıklık ile saçın güneş ışığıyla kuruyup açılması amaçlanmıştır. Hidrojen peroksit kullanılarak saç renginin açılması işlemi ilk defa 1867 yılında Paris'te gerçekleştirilen bir etkinlikte uygulanmıştır. Saç boyama ve saç açma teknolojisi üzerinde yapılan çalışmalarla sentetik boyalar bulunmuş ve 2. Dünya Savaşı sonrası bugünkü hâliyle kullanılmaya başlanmıştır.

ARAŞTIRINIZ

Günümüzde saç rengini açmada kullanılan doğal yöntemleri ve bu yöntemlerin saç üzerindeki etkinliklerini araştırınız? Bulduğunuz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.1.1. Saç Renk Açıcılarının İçeriği ve İşlevi

Saç renk açıcılar, saçın mevcut rengini istenen tonda açmak amacıyla kullanılan kimyasal ürünlerdir. Kimyasal renk açıcı ürünlerin içeriğindeki kimyasallar saçın pH'ini 4,5-5,5 asidik seviyelerden 10-15 gibi yüksek alkali pH seviyelerine getirerek saç renginin açılmasını sağlar. Saç renk açıcı ürünlerin içeriğinde bulunan kimyasal maddeler şunlardır:

» Oksidan (Aktivatör)

» Toz, krem yağ gibi açıcı kozmetik ürün

» Pigment önleyici

» Koku giderici

» Nemlendirici maddeler

» Keratin ve protein içerikleri

Saç renk açıcı ürünler genellikle alkalin ve oksitleyici madde olmak üzere iki tür kimyasal içerir. Ürün içeriğindeki alkalin madde olan etanolamin veya amonyak, saç açmak için gerekli alkali koşulları oluşturur. Bu ürünler; saç tellerindeki kütikül pulcuklarını yumuşatıp, şişmesini sağlayarak saçın orta tabakasına nüfuz eder. Saç açıcı ürün, oksitlenebilmek için hidrojen perokside ihtiyaç duyar. Hidrojen peroksit, oksidasyonla melanin pigmentlerini parçalayarak bunların (melaninin) çözünmesini sağlar. Bu oksidatif bozulma sonucunda melanin pigmentleri saçtan uzaklaşır ve saç rengi açılır.

3.1.2. Saç Rengini Açma Dereceleri

Her saçta farklı oranlarda bulunan ana pigmentler (Eumelanin-Feomelanin), saçtaki yoğunluklarına göre saç tonunu oluşturur. Eumelanin pigmenti, feomelanin pigmentine oranla daha büyük melanin granülleri içerir ve geniş yüzeylidir. Büyük ve geniş yüzeyli granüller oksidanla daha kolay reaksiyona girerler. Saç açma işlemlerinde oksidasyon sürecine ilk olarak eumelanin pigmentleri girer. Yani saçtan ilk önce siyah ve kahverengi renk pigmentleri parçalanarak uzaklaşır. Saçtan uzaklaşan koyu pigmentler yerini sırasıyla feomelanin pigmentleri olan kızıl, turuncu (bakır) ve sarı pigment içeren renk tonlarına bırakır.

Saç açma işlemi uzun süre devam ettirilirse saçtaki tüm renk pigmentleri uzaklaşır. Böylece saç pigmentsiz kalarak beyaz görünmeye başlar. Ancak bu aşamada saçlar aşırı yıpranıp kopma derecesine gelebileceği için açıcıya uzun süre maruz bırakılmamalıdır. Açıcı ürünler kullanılarak yapılan saç rengini açma işleminde gözlemlenen saçın açılma sıralaması şu şekildedir (Tablo 3.1):

Tablo 3.1: Saç Renginin Açılma Dereceleri

1. Çok koyu kırmızı	
2. Koyu kırmızı	
3. Kırmızı	
4. Kırmızı yoğunluktaki turuncu	
5. Turuncu yoğunluktaki kırmızı	
6. Turuncu	
7. Sarı yoğunluktaki turuncu	
8. Sarı	
9. Açık sarı	
10. Çok açık sarı	

3.1.3. Saç Rengini Açma İşlemlerinde Kullanılacak Araç Gereç

Saç açma işlemlerinde kullanılacak araç gerecin eksiksiz ve düzenli bir şekilde hazırlanması işlem kontrolünü ve başarısını olumlu olarak etkiler. Tüm saç açma işlemlerinde kullanılan araç gereç aynıdır. Sadece kullanılan açıcı ürün çeşidi farklılık gösterir. Bu nedenle saç açma işlemleri öncesinde işlem için uygun olan açıcı ürün belirlenir ve diğer araç gereçle beraber hazır bulundurulur. Kullanılan araç gereç şunlardır:

Saç Rengini Açan Ürünler: Saç renginin açılmasında kullanılan bu ürünler saçın yapısına, durumuna ve hedeflenen renge uygun olarak belirlenip kullanılır. Bu ürünler; toz açıcı, krem ve yağ açıcılar ile silici ürünlerdir.

Toz Açıcı: İçeriğine göre boyalı ve doğal saçların 6-9 tona kadar açılmasını sağlayan özel bileşenlere sahip toz şeklinde saç açıcı üründür (Görsel 3.3). 10 ton açma işlemi yapılacaksa saç kademeli olarak açılacaktır.

Saç Açıcı Krem ve Yağ: İçeriğine göre saçların 2-4 tona kadar açılmasını sağlayan özel bileşenlere sahip olan saç açıcı ürünlerdir. Doğal saç renginin açılmasında kullanılırlar. Kimyasal işlem görmüş boyalı saçların açılmasında başarılı sonuçlar vermez.

Silici Ürün: Boyalı saçlardaki renk pigmentlerini gidererek saçların 2-4 tona kadar açılmasını sağlayan özel bileşenlere sahip açıcı üründür. Doğal saç renginin açılmasında kullanılmaz. 20-50 g'lık paket içerisinde toz formda üretilir (Görsel 3.4).

Görsel 3.3: Açıcı ürün

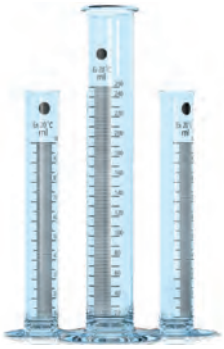
Görsel 3.4: Silici ürün örneği

Oksidan Krem (H_2O_2): Tüm saç rengini açma işlemlerinde kullanılan, oluşturduğu kimyasal tepkimeyle saç gözeneklerini açarak saçtaki mevcut pigmentlerin kademeli olarak saçtan arındırılmasını sağlayan krem yapılı üründür. Farklı yoğunluklarda çeşitleri mevcuttur. Saçın mevcut durumu, yapısı ve hedeflenen rengine uygun olarak oksidan krem volümü belirlenerek işlemde kullanılır (Tablo 3.2).

Tablo 3.2: Saç Açma İşlemlerinde Kullanılan Oksidan Değerleri ve Kullanım Yerleri

Oksidan Volüm Değerleri	Kullanım Yerleri
10 volüm (%3)	» Saç rengini silici ürün ile açma işleminde » Saç açma sonrası renk dengeleyerek tonlama (numleks/cila) işlemlerinde
20 volüm (%6)	» Toz açıcı, krem/yağ açıcılar ve boya ile saç rengini 1-2 ton açma işlemlerinin tümünde » Saç açma sonrası renk dengeleyerek tonlama işlemlerinde » Saç rengini silici ürünlerle açma işlemlerinde
30 volüm (%9)	» Doğal ya da boyalı durumdaki saçların 2-3 ton açılmasında » Özellikle kalın telli ve gözenekleri sıkı durumda olan saçların açılmasında
40 volüm (%12)	» Doğal ya da boyalı durumdaki saçların 4 ve üzeri tonlarda açılmasında » Doğal saç rengini açıcı ürünler(boyalar, krem ve yağ açıcılar) ile toz açıcı ürünlerle kullanıma uygundur.

Sıvıölçer: Oksidan kremin miktarını ölçmek için kullanılan, üzerinde ölçü çizgileri bulunan silindir şeklinde bir ekipmandır. Tüm saç açma işlemlerinde oksidan kremin ölçülmesi sırasında kullanılır (Görsel 3.5).

Görsel 3.5: Sıvıölçer

Röfle Paleti: Saç açıcı ürünün sürülmesi sırasında saç tutamlarının alt kısmına yerleştirilerek işlemin daha rahat yapılmasını sağlayan aparattır. Taraklı ya da düz şekilde sert plastikten yapılmıştır.

Saç Rengini Dengeleyerek Tonlayıcı Boyalar: Saç açma işlemleri sonrası oluşan renk kusurlarının giderilmesi amacıyla yapılacak boyama işleminde kullanılan saç boyalarıdır. Yapılan işleme ve saçta ihtiyaç duyulan renk tonuna uygun olarak belirlenip saç üzerine uygulanır.

Alüminyum Folyo: Kolayca bükülebilen, esneyebilen, yırtılmaya karşı dirençli kâğıt şeklinde metal bir tabakadır (Görsel 3.6). Saçın paketlenerek açılması işlemlerinde kullanılır. Bu işlem için özel olarak üretilen folyolar diğer folyolara göre daha kalın yapıdadır. Saçın açılması istenen kısımları alüminyum folyo içerisine alınır ve bu tutamlar üzerine açıcı ürün sürülür. Bu şekilde yapılan uygulama ile saçta açılmak istenen tutamlarla diğer kısımların karışmasının önüne geçilir.

Görsel 3.6: Alüminyum folyo

Plastik Uçlu Tarak: Saçı ayırma ve saç tutamlarını düzenleme işleminde kullanılan saç bakım aracıdır. Çoğunlukla uzun, ince sap kısmı ve sık dişleri vardır. Plastik veya karbon malzemeden imal edilmiştir. Saç kesimi, boyama, şekillendirme, saç açma gibi işlemlerde uygulamanın daha kontrollü yapılmasını sağlar.

Tarama Tarakları: Saçlara zarar vermeden saç dolaşıklığını açmak için kullanılan geniş dişli yapıya sahip tarama taraklarıdır (Gorsel 3.7).

Görsel 3.7: Tarama tarakları

Boyama Sonrası Bakım Şampuanları: Saç açma işlemleri sonrasında açıcı ürünün kalıntılarını gidermek ve saç hasarını en aza indirmek amacıyla özel olarak üretilen şampuanlardır. Bu şampuanların içeriğinde saç rengiyle kontrast oluşturan pigmentler ve özel bileşenler vardır. Saçtaki yansımaları eşitlemeye ve turunculaşmaları gidermeye yardımcı olur. Rengi açılan saçlarda yıpranmalar oluştuğu için kullanılacak şampuan hem saçları temizlemeli hem de onarıcı etkiye sahip olmalı. Bu şampuanlar yıpranan saç bağlarını güçlendirip onaran bileşenler içermelidir.

Özel Bakım Ürünleri: Saç açma işlemleri sonrası protein yapısı ve nem dengesi bozulup yıpranan saçtaki olumsuz etkileri ortadan kaldırmak, saçtaki bağları kuvvetlendirmek, saça kaybettiği nemi ve proteini geri kazandırmak için onarıcı saç bakım ürünleri kullanılmalıdır.

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Boya önlüğü veya boya penuarı, plastik boya kabı, boya fırçası, havlu, işlem sehpası, fön fırçaları, fön makinesi, eldiven, pens, kâğıt havlu, dijital hassas tartı, çalar saat, kulak koruyucu, maske, tek kullanımlık havlu ve çöp kovası.

3.1.4. Saç Açma İşlemlerinde Kullanılan Uygulama Yöntemleri

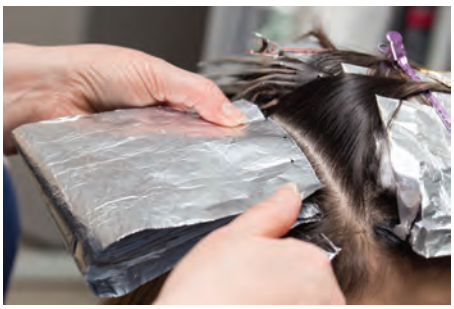
Saç açma işleminde uygulama yöntemi, yapılacak işlem sonucunda hedeflenen renk tonuna ve renk geçişlerine göre belirlenir.

Isıyı Kontrol Etme Yöntemine Göre Saç Açma

Saç açma işlemindeki ısı kaynakları, işlem sırasında kimyasal reaksiyon sonucunda oluşan ısı ve vücudun doğal sıcaklığındaki saçlı deri ısısıdır. Bu ısıların saç tutamları üzerinde kontrolü, işlemin paketleme yapılarak kapalı bir şekilde ya da paketleme olmadan açık bir şekilde yapılmasına bağlı olarak sağlanır. Saç açma işlemi sırasında oluşan kimyasal reaksiyonun ve dolayısıyla saç renginin açılma hızı ısı kontrolünün nasıl sağlanacağına bağlı olarak değişir.

Paketlemeyle Saç Rengini Açma İşlemi: Saç açma işleminin paketlemeyle kapalı bir şekilde yapılması ve saç rengi üzerinde hassas kontrol sağlaması açısından avantajlı bir uygulamadır. Bu uygulama genellikle toz açıcı ürün kullanılarak yapılan saç rengini açma işlemi sırasında tercih edilir. Saç paketleme sırasında alüminyum folyo kullanılır. Alüminyum folyo ısı yalıtımı oluşturarak ortaya çıkan ısıların paket içerisinde tutulmasını, yoğunlaşmasını ve saç tutamları üzerinde ısının kontrolünü sağlayarak işlemin daha hızlı ve etkili bir şekilde olmasını sağlar. Bu şekilde işlem süresi kısalır ve istenen sonuca daha hızlı ulaşılır. Bu işlem tüm saç tutamlarının alt bölümlere ayrılarak ya da saçın belirlenen bazı tutamlarını ayırarak paketlenmesi şeklinde yapılabilir (Görsel 3.8). Paketleme saçın düzenli bir şekilde bölümlere ayrılmasına olanak sağlayarak karışmasını ve açıcı ürünün diğer saç bölümlerine bulaşmasını da engeller.

Saçı Paketlemeden Açık Olarak Saç Rengini Açma İşlemi: Saç açıcı ürünün saç tutamlarının tamamına ya da belirli bir kısmına paketleme yapılmadan açık olarak sürüldüğü işlemdir (Görsel 3.9).

Görsel 3.8: Saçı paketleyerek açma

Görsel 3.9: Saçı paketlemeden açma

Uygulama Bölgesine Göre Saç Açma Yöntemleri

Saçların rengini açma işlemi tüm saç tutamlarının rengini açma, dip saç rengini açma ve saçların rengini bölgesel olarak açma şeklinde yapılabilir.

Tüm Saçın Rengini Açma: Model/müşterinin tüm saç tutamları paketlenerek ya da paketlenmeden saç tutamlarına açıcı ürün sürülerek işlem yapılır. Bu işlemde saçlar ayırma tarağı yardımıyla ince alt tutamlara ayrılır ve istenen saç tutamlarına sırasıyla açıcı ürün eşit bir şekilde sürülür. Saçın tamamına açma işlemi yapılıyorsa ense kısımdan uygulamaya başlanır.

Dip Saç Rengini Açma: Saçın uzayan kök (dip) kısmındaki doğal renginin açılması işlemidir (Görsel 3.10). Bu işlem saçların daha önce açılmış kısımları ile doğal dip kısımları arasındaki renk farklılığını ortadan kaldırmak ve saçın genel renk tonunu eşitleyip daha homojen bir görünüm oluşturmak amacıyla yapılır. Saçın dip kısımlarını açma işlemine başın tepe noktasından başlanarak, arkaya doğru sürme işlemi yapılır. Dip açmada kullanılan açıcı ürün, saçın sadece açılacak kısmına hassas bir şekilde sürülür, diğer saç tutamlarına değdirilmemesine özen gösterilir.

Saç Rengini Bölgesel Açma: Saçın tamamı yerine açılması hedeflenen saç tutamlarına açıcı ürünün paketlenerek ya da paketlenmeden sürülmesi işlemidir (Görsel 3.11). Saçta faklı ton geçişleri sağlamak veya belirli saç bölgelerine vurgu yapmak amacıyla yapılır. Saçın tamamına yapılan saç açma işlemlerine göre daha yaratıcı ve kişiye özgü sonuçlar elde edilmesini sağlayan bir yöntemdir.

Görsel 3.10: Saçın dip rengini açma

Görsel 3.11: Saçı bölgesel açma

Saç Açma İşlemi Sonrası Renk Düzenleme Yöntemleri

Saç renginin açılması sonrası model/müşterinin beklentileri, hedeflenen renk tonu ve açılma sonrası elde edilen renk göz önünde bulundurularak renk düzenlemesi yapılır. Saç açma işlemi sonunda hedeflenen renk direkt elde edilmişse herhangi ek işlem yapılmadan saçlar yıkanır ve kurutulur. Ancak açma işlemi sonrasında hedeflenen renge boyamayla ulaşılacaksa saçlara istenen tonda boya karışımı hazırlanarak saç boyanır. Saçlar, açma işlemi sonrası mix tonlara (pembe, mor, mavi vb.) boyanmak isteniyorsa belirlenen boya hazırlanarak işlem yapılır. Saç açma işleminden sonra, saça farklı bir renk tonunda boyama işlemi yapılmayacaksa ve saçta turunculaşma, kızıllaşma, istenmeyen sarı tonlar gibi ton eşit sizliği varsa bu eşitsizlikleri gidermek ve tonu yumuşatmak amacıyla yapılan işleme renk dengeleyerek tonlama denir (Görsel 3.12). Oluşan renk kusurunun giderilmesi için kullanılacak rengin seçiminde boya kataloglarındaki renk çemberleri rehber niteliğindedir. Saçtaki istenmeyen renk tonu, bu çembere göre karşıt renk ile nötralize edilerek dengelenir. Saç açmada oluşan renk kusurlarını düzeltirken renk çemberine göre saç tonunu dengeleme işleminde şu boyalarla işlem yapılır:

Görsel 3.12: Renk dengeleme işlemi

- » Kızıl tonlar, küllü ancak yeşil alt tonda pigment içeren boyalarla
- » Turuncu tonlar, küllü ancak mavi alt tonda pigment içeren boyalarla
- » Yeşil tonlar, kırmızı alt tonlu ve sıcak renk pigmenti içeren boyalarla
- » Sarımtırak tonlar, mor alt tonlu pigment içeren boyalarla

Açma işleminde oluşan renk kusuruna ve hedeflenen renge uygun olarak boya seçimi yapıldıktan sonra uygun miktarda boya karışımı hazırlanır. Hazırlanan boya karışımı, yıkama setinde yıkanmış saçlara eşit şekilde uygulanır. Uygulanan numleks/cila ürünü 3-5 dk. arasında saçta bekletilir. Bekleme süresinde saçlara elle friksiyon yapılır. İstenen tona ulaşıldığında saçlar, saçta boya kalmayacak şekilde en az iki kez dikkatlice yıkanır.

3.1.5. Saç Açma İşlemlerinde Dikkat Edilecek Genel Hususlar

Saç açma işlemlerinde dikkat edilmesi gereken genel hususlar; saçın sağlığını korumak, işlemden en iyi sonucu elde edebilmek ve istenmeyen sonuçları en aza indirmek için son derece önemlidir. Saç açıcı kimyasallarla yapılan işlemlerde dikkat edilmesi gereken genel hususlar şunlardır:

Ön Görüşmede Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Saç açma işlemi öncesi model/müşteriyle ön görüşme yapılmalıdır. Ön görüşme sırasında saç analizi, renk analizi ve ön test (tutar testi) yapılarak model/müşterinin işleme uygunluğu değerlendirilmelidir. Ön görüşme sırasında yapılması gereken hususlar şunlardır:

Ön Görüşmede Saç Analizi Yapılması: Saç açma işlemi öncesi saç analizi yapılarak saç yapısı incelenmelidir. Saç analizi saçın ne kadar açılabileceğini ve işlem sonucunu belirleyen önemli bir adımdır. Yapılan analiz göz önünde bulundurularak açma yöntemi ve ürün seçimi yapılmalıdır. Saç analizi sırasında saç yapısı incelenirken aşağıdaki hususlara bakılır.

Saç Teli Kalınlığı: Saç teli kalınlığı açma işleminin süresini, kullanılacak ürün seçimini ve miktarını etkiler.

- **Kalın Saç Teli:** Kalın saç telleri güçlü bir yapıdadır. Bu saç tellerinin pigment yoğunluğu daha fazla olduğu için kimyasal işlemlere karşı daha dirençli bir yapıdadır. Bu da açma işleminin daha uzun sürmesine neden olur. Bu yapıdaki saçlara kimyasal yoğunluğu daha güçlü açıcı ürün ile yüksek volümlü oksidan kullanılmalıdır. Açıcı ürünün saça nüfuz etmesi ve saçın homojen bir şekilde açılması için daha fazla açıcı ürün uygulanmalı ve ürün saçta daha uzun süre bekletilmelidir.
- **İnce Saç Teli:** Pigment yoğunluğu diğer saç tellerine göre daha az olduğu için saç rengi daha hızlı açılır ve istenen tona daha çabuk ulaşılır. Ancak ince telli saç, açıcı kimyasallara karşı hassas yapıda olduğu için bu saçlarda düşük yoğunluğa sahip açıcı ürün ile düşük volüm oksidan kullanılmalıdır. İşlem sırasında daha fazla nem kaybedip, daha çabuk kırılarak kopabileceği için dikkatli çalışılmalıdır.

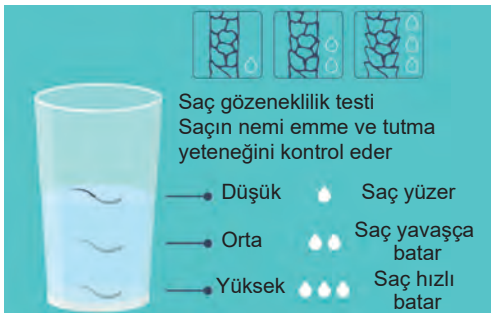
Saç Gözeneği: Yüksek, orta ve düşük gözenekli saç düzeyleri şeklinde ifade edilir.

- **Yüksek Gözenekli Saç:** Saçın kütikül tabakası açıktır ve açıcı kimyasallar saça hızlı nüfuz eder. Saçlar daha hızlı açılır ancak saçların aşırı açılma ve yıpranma riski göz önünde bulundurularak dikkatli çalışılmalıdır.
- **Orta Gözenekli Saç:** Saçın kütikül tabakası hafif açık ancak dengeli bir yapıdadır. Açıcı kimyasallar da dengeli bir şekilde nüfuz eder. Saç açma işlemi kontrollü ilerler.
- **Düşük Gözenekli Saç:** Saçın kütikül tabakası sıkı ve kapalı durumdadır. Saç açılma işleminde direnç gösterebilir. Bu nedenle açıcı kimyasallar saça zor nüfuz eder ve işlem süresi uzar.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saç gözenekliliği, açıcı ürünün saça nüfus etme hızını gösterir. Bu nedenle işlem öncesi saç gözenekliliği test edilmelidir. Model /müşterinin bir tutam saçı, su dolu kap içerisine batırılır ve saçın su içerisine ne kadar sürede battığına bakılır (Görsel 3.13).

Eğer saç, dibe batmaz su üstünde yüzer ya da çok az batarsa az gözeneklidir. Dibe yavaş yavaş batarsa orta gözenekli, hızla batarsa yüksek gözenekliliğe sahip demektir.

Görsel 3.13: Saç gözenekliliği testi

Ayrıca saç analizi sırasında model/müşteride işlem yapılmasını etkileyen veya engelleyen durumlar olup olmadığına da bakılmalıdır. Saç açma işleminin yapılmasını etkileyen ve engelleyen durumlar şunlardır:

» Saçlı deride açık yara, kesik, egzama, sedef, mantar, tahriş gibi durumlar varsa saç açma işlemi bu durumları daha da kötüleştirip ciddi cilt rahatsızlıklarına sebep olabileceği için yapılmamalıdır.

» Model/müşteride kronik astım, bronşit gibi solunum yolu hastalıkları gibi genel sağlık sorunları mevcutsa işlem yapılmamalıdır.

» Saç açıcılardaki kimyasalların cilt tarafından emilme durumu göz önünde bulundurularak vücudun kimyasallara karşı hassas olduğu hamilelik ve emzirme döneminde bu işlemler yapılmamalıdır.

» Saça daha önce ağır kimyasal işlemler (perma, sık sık boyama vb.) yapılmış olması saçı daha hassas hâle getirir. Bu saçlar kırılgan ve kopmaya meyillidir. Saçın sağlığını korumak için saç açma işlemi bu işlemlerden en az 6 ay sonra yapılmalıdır.

» Saçlar kına vb. gibi saça güçlü bir şekilde bağlanan boyalar ile boyanmışsa saç açma işlemi yapılmamalıdır. Bu saçlarda saç açma işlemi yapılırsa, istenmeyen renk tonları oluşur. Rengin istenen tona gelmesi için beklenirse de saçta ciddi hasar meydana gelir.

» Zayıf saç köklerine sahip ve saç dökülmesi problemi yaşayan kişilerde kimyasal yoğunluğu düşük açıcı ürünler kullanılarak saç köklerinin ekstra hasar görmesinin önüne geçilmeli. Saç dökülmesi çok yoğun ve saç kökleri çok zayıfsa işlem yapılmamalıdır.

» Grip, soğuk algınlığı gibi geçici solunum yolu rahatsızlıkları varsa işlem bu hastalıkların iyileşmesi sonrasına ertelenmelidir.

Ön Görüşmede Saç Renk Analizi Yapma ve İşlemde Uygulanacak Tekniği Belirleme: Ön görüşme sürecinde model/müşterinin mevcut saç rengi incelenerek doğal/boyalı olup olmadığına bakılır. Model/müşterinin işlem sonunda elde etmek istediği renk tonu katalog yardımıyla tespit edilir. Tespit edilen renk tonunun model/müşterinin saç yapısına, mevcut renk tonuna ve saçların boyalı/doğal olma hâline uygunluğu değerlendirilerek renk tonuna ve bu tonun elde edilmesinde kullanılacak tekniğine karar verilir.

Ön Görüşmede Ön Test (Tutar Testi) Yapma: Saçın açıcıya nasıl tepki vereceği, ne kadar sürede açılacağı, işleme uygunluğu, saçta oluşabilecek potansiyel zararların önceden görülmesi amacıyla yapılır. Başın görünmeyen yerlerinden (ense veya kulak arkası) alınan bir tutam saça, hazırlanan saç açıcı ürün sürülür ve saçın açılması gözlenir. Ürünün diğer saç tellerine bulaşmasını önlemek için saç paketlenmelidir. Gözlem sonucu oluşan renk tonunun hedeflenen renge uygunluğu hakkında model/müşteriye bilgi verilir. Test sonucunda hedeflenen ton elde edilemezse farklı bir açıcı ürün ya da teknik denenebilir. Model/müşteri açma işlemini ilk kez yaptırıyorsa ön test sırasında herhangi bir alerjik reaksiyon oluşup oluşmadığına bakılmalıdır. Herhangi bir olumsuz durum gözlenirse test sonlandırılmalı, uygulama bölgesi bol sabunlu suyla yıkanmalı ve işlem yapılmamalıdır. Test süreçleri sonunda herhangi bir olumsuz durum yaşanmazsa randevu oluşturulmalıdır.

Saç Açma İşlemlerinde Uygulama Alanının Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

» İşlemin yapılacağı alanın temiz olmasına dikkat edilmelidir.

» Uygulama alanı uygulayıcının rahat hareket edebileceği düzende olmalıdır.

» İşlemde kullanılacak araç gereç ihtiyaca göre seçilmeli ve düzenli bir şekilde uygulayıcının rahat ulaşabileceği şekilde yerleştirilmelidir.

» Saç açma işleminde ortam ısısı saçın açılma sürecine etki eder. Soğuk, serin havalandırmanın olduğu ortamlar ve vantilatör kullanımı, ürünün etkileşimini olumsuz etkiler. Buna göre saç açma işlemlerinde ortam sıcaklığı 20-22 ^{o}C'te olmalıdır. Bu aralıktaki sıcaklık saçın kontrollü olarak açılmasını sağlar.

» Saç açıcı ürünler, ısısının yüksek olduğu ortamda yapılan işlem sırasında ısının da etkisiyle buharlaşabilir. Bu da gözlerin etkilenmesine ve solunum yollarının tahriş olmasına neden olabilir. Bu nedenle işlemin iyi bir havalandırma sistemi altında ya da havalandırılmış bir alanda dikkatli yapılmasına özen gösterilmelidir.

Saç Açma İşleminde Uygulayıcının Ön Hazırlığında Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

» Uygulayıcının işlem öncesi iş güvenliği ve hijyen koşullarını göz önünde bulundurarak hazırlığını yapması gerekir.

» İşlem sırasında sıkmayan ve işlemin rahat yapılmasını sağlayan iş önlüğü giyilmelidir.

» Açıcı ürünün hazırlanması aşamasında ve işlem sırasında mutlaka eldiven takılmalıdır.

» Eldivenlerin işlem sırasında yırtılması durumunda eldiven hemen yenisiyle değiştirilmelidir.

Saç açıcı ürünler, kimyasal içerikleri nedeniyle cilde temas ettiklerinde çeşitli olumsuz etkilere neden olabilir. Uygulayıcının eldiven takmaması durumunda ellerin cilt yüzeyinde renk değişiklikleri, beyaz lekeler, tahriş, çatlak, kabarcıklar, şişlik, kimyasal yanıklar ve buna bağlı ağrılı durumlar gözlenir. Ürünün tırnaklara teması ise tırnakların zayıflamasına, kurumasına ve kırılgan hâle gelmesine neden olur. Bu olumsuz durumların önüne geçmek için mutlaka eldiven takılmalıdır.

Model/Müşterinin İşleme Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Saç açma işleminin rahat, kontrollü bir şekilde yapılabilmesi ve düzenli bir şekilde sürdürülebilmesi için model/müşteri hazırlığı şu şekilde yapılmalıdır:

» Saç açma işlemlerinde kaşıntı ve kızarıklık riskini en aza indirmek için saçın birkaç günlük yağ tabakasına sahip olması önerilir.

» Saç açma işlemleri öncesi saçlar; çok yağlıysa ya da saçta jöle, köpük, krem gibi saç gözeneklerini tıkayan kozmetik ürün varsa saçlı derideki yağ tabakasını tamamen kaldırmamak için saç, deriye masaj yapılmadan yıkanmalıdır.

» Saç boyu kısaltılacaksa işlem süresini ve kullanılacak ürün miktarını doğru ayarlayabilmek için kesim işlemi, açma işleminden önce yapılmalıdır. Ancak saç boyu çok kısaltılmayacaksa kesim işlemi açma işleminin sonrasında yapılmalıdır. Çünkü uç kısımlardaki saçların gözenekleri daha açık ve yıpranmaya daha müsait durumdadır.

» İşlem öncesi model/müşterinin saçları taranarak saçın dolaşıklığı giderilir. Saçlar kıvırcık ve dalgalıysa fön ile düzleştirme işlemi yapılır. Böylece saçların daha rahat tutamlara ayrılması sağlanır.

» Saçlar, genellikle **4** bölüme ayrılır ve ayrılan bölümlere toka takılır.

» Renk açıcı ürün karışımının model/müşterinin kıyafetlerinde iz, leke oluşturmasını engellemek için mutlaka koruyucu penuar kullanılmalıdır.

Açıcı Ürünün Kullanımında Dikkat Edilecek Hususlar

» Model/müşterinin saç yapısına ve istenen renk tonuna uygun açıcı ürün seçilmelidir.

» Saç açma işleminde kullanılacak açıcı ürünün kullanım talimatları göz önünde bulundurularak karışım hazırlanmalıdır.

» Karışımın homojen ve pürüzsüz bir şekilde olması için oksidan krem yavaş yavaş eklenerek fırça yardımıyla iyice karıştırılmalıdır.

» Karışım kıvamının çok sıvı ya da çok yoğun olmamasına dikkat edilmelidir.

» Boya kabı içerisinde hazırlanan ürün bir süre sonra etkisini kaybedeceği için ürün karışımının miktarı her saç bölümü için ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

» Oksidan krem, uygun koşullarda saklanmaz ve ağzı açık bir şekilde bırakılırsa etki derecesi yani içindeki oksitleyici oksijeni yitirerek etkisiz hâle gelir. Kullanım sonrası hem oksidan kremin hem de açıcı ürünün kapağı sıkıca kapatılmalı; ürün serin, kuru ve kilitli bir dolap içerisinde muhafaza edilmelidir.

» Saç açıcı ürünlerin gözle temasından kaçınılması oldukça önemlidir. Herhangi bir temas durumunda gözler bol suyla iyice yıkanmalı ve gerekirse tıbbi yardım alınmalıdır.

3.1.6. Toz Açıcı Kimyasallarla Saç Açma İşlemi

Toz açıcı kimyasallar; boyalı ya da doğal saçların rengini açmak ve açık tonlara ulaşmasını sağlamak, saç rengini tonlama tekniklerini uygulamak amacıyla kullanılan ve başarılı sonuçlar veren toz formdaki saç açıcı ürünlerdir. Toz açıcılar tek bir uygulamayla saçı 6-9 ton seviyesinde açar (Görsel 3.14). 10 ton açma işlemi yapılacaksa saç kademeli ve kontrollü açılmalıdır. Bu ürünler, saç açma işleminde oluşan sıcak tonları yüksek düzeyde nötralize ederek saçların çok açık tonlara ulaşmasını sağlar. Kalın telli ve çok koyu renkteki saçların da açık tonlara gelmesinde başarılı sonuçlar verir.

Görsel 3.14: Farklı tonlarda açılmış saç kesiti

Toz açıcılarla tüm saça, belirlenen saç tutamlarına ya da önceden açılmış saçın uzayan dip kısımlarına açma işlemi uygulanabilir. Uygulama sırasında kullanılacak yöntem; hedeflenen saç rengine, işlemin amacına ve uygulayıcının tercihine göre belirlenir.

Toz açıcı kimyasalların içerikleri marka ve ürüne göre farklılık gösterse de genel olarak tüm ürün içeriklerinde saç açıcı bileşenler, koruyucu maddeler, pigment önleyiciler, nemlendiriciler içerir.

Mavi, beyaz, lila, pembe, mor, gri vb. farklı renklerde piyasaya sunulan toz açıcılar vardır. Bu toz açıcılar içerdikleri renk pigmentine göre saçın daha soğuk ya da daha sıcak tonda açılmasını sağlar (Tablo 3.3).

Tablo 3.3: Farklı Renkteki Toz Açıcılar ve Etkileri

Toz Açıcı Rengi	Görsel	Etkisi
LİLA-PEMBE	 **Görsel 3.15:** Lila toz açıcı	Daha sıcak bir tonda sarı elde edilmesini sağlayan açıcılardır (Görsel 3.15). Örneğin koyu saçlara ışıltı verilmek istendiğinde veya bebek sarısı denen renk tonunun elde edilmesinde tercih edilir.
MAVİ-MOR	 **Görsel 3.16:** Mavi toz açıcı	Saçtaki kızarıklığın ve turunculuğun giderilmesinde başarılı sonuçlar verir. Saçların soğuk tonda açılması işlemlerinde tercih edilir. Örneğin platine doğru saç rengi elde edilirken kullanılır (Görsel 3.16).
BEYAZ-GRİ	 **Görsel 3.17:** Beyaz toz açıcı	Saçların daha sıcak tonlarda açılıp sıcak sarı tonların elde edilmesinde kullanılır. Saçı daha çok açma işlemi sonrasında model/müşteri kızıl, karamel, çikolata kahve gibi sıcak tonlarda bir boyama talep ediyorsa beyaz açıcılarla saçlar açılabilir (Görsel 3.17).

3.1.7. Toz Açıcı İle Saç Rengini Açmada Dikkat Edilecek Hususlar

Saç açma işleminde kullanılan toz açıcı kimyasallar, saç renginin açılmasında ve değiştirilmesinde oldukça etkili ürünlerdir. Ancak doğru şekilde kullanılmadığında saç yapısında ciddi hasar oluşturabileceği için bu açıcı kimyasalların kullanımı sırasında dikkatli ve özenli çalışılarak işlem yapılmalıdır. Toz açıcı ile saç açma işleminde dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Yapılacak işlemde kullanılacak toz açıcı, hedeflenen renge göre seçilmeli ve karışım miktarı saç yoğunluğuna göre hazırlanmalıdır.
- Saç açma işleminde kullanılan toz açıcı ürün ve oksidan krem genel olarak 1:2 oranında karıştırılarak hazırlanır. Örneğin 50 g toz açıcıya 100 ml oksidan krem eklenir.
- Koyu bir saç çok açık tona getirilmek istendiğinde veya yüksek bir açma işleminde dahi oksidan volümü, 20-30 volüm (%6-%9) olarak tercih edilmelidir. Daha yüksek açma gücüne sahip olan 40 volüm (%12) oksidan, saç yapısına ciddi şekilde zarar verdiği için zorunlu durumlar dışında tercih edilmemelidir.
- Doğal ve işlem görmemiş saçlarda oksidan volümü, paketleme yapılacaksa düşük (20 volüm) seçilmelidir. Paketleme yapılmadan saç açılacaksa 30 volüm kullanılarak işlem yapılmalıdır.

» Saçlar omuz hizasında veya daha kısa boydaysa saçın dip kısmından birkaç santim bırakılarak geri kalan tüm saç tutamlarına sürme işlemi yapılır.

» Saçlar omuz hizasından daha uzunsa saçın dip kısımdan 4-5 parmak genişliğinde bir aralık bırakılarak alt kısımlara saç açıcı sürülmelidir. Çünkü saçın orta ve uç kısımları dip kısımlarına göre daha az ısıya sahiptir ve saç gözenekli durumdadır. Önce orta ve uç kısımlara toz açıcı ürün sürülür ve ortalama 20 dk. sonra saçın açılma durumu da kontrol edilerek geri kalan dip kısımlara sürüm yapılır.

» Dip açma işleminde açıcı ürünün diğer saç bölümlerine değdirilmemesi için ürünün saça sürülmesi sırasında dikkatli olunmalıdır.

» Saçın çerçeve kısmına açıcı ürünün sürülmesi sırasında bu kısımdaki ince ve küçük saç tutamları dikkate alınarak açıcı, boya fırçasına daha az alınıp hassas bir şekilde işlem yapılır.

» Paketlenerek yapılan saç açma işlemi sırasında saç tutamına sürülecek açıcı miktarı çok olmamalıdır. Çünkü toz açıcı, sürüldükten sonra paket içerisinde giderek hacim kazanıp henüz işlem yapılmayan diğer saç kısımlarına değebilir. Bu da istenmeyen renk ve iz oluşmasına neden olur.

» Saç tutamlarına eşit miktarda açıcı ürün sürülmeli ve işlem olabildiğince hızlı bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

» Saç açma işlemi paketleme yöntemi kullanılarak yapılıyorsa paketlemeden 10-20 dk. sonra paketlerden birkaçı açılarak saç tutamlarının açılma derecesi kontrol edilmelidir. Kontrol sırasında saç tutamında dore, kızıl tonda kalan saçlar varsa bu kısma yeniden açıcı ürün sürülerek diğer açılan saçlarda renk eşitliği sağlanmalıdır.

» Saç açma işleminde saçtaki doğal pigmentlerin saçtan uzaklaştırılması boyalı saçlardaki yapay pigmentlerin uzaklaştırılmasından daha çabuk olur. Doğal saçlarda bekleme süresi, boyalı saçlara göre daha kısa olacaktır.

» İşlem sırasında saçın açılmasını hızlandırmak için gerekirse ısı verilmelidir.

» 45-50 dk. sonunda istenen açılma elde edilmemişse açıcının etkisi azaldığı için saçlar yıkanmadan saç tutamlarındaki açıcı tamamen saçtan sıyırılarak yeni hazırlanan açıcı ürün sürülmelidir.

» Saç tutamlarının bir kısmında istenen açık tona ulaşılmışsa o kısımlardaki açıcı ürün, ıslak havlu ve bir kap içerisindeki su yardımıyla saçtan silinerek uzaklaştırılmalıdır. Tüm saç kısımlarında istenen açılma derecesine ulaşılmışsa model/müşterinin saçları yıkama setinde yıkanmalıdır.

Ürünün kaş ve kirpik renginin açılmasında kullanılması göz sağlığını ciddi şekilde etkileyebileceği için kaş ve kirpik rengini açmada asla kullanılmamalıdır.

3.1.8. Toz Açıcı İle Saç Rengini Açma Uygulaması İşlem Basamakları

Saç rengini açma işlemi; işlem öncesi hazırlık, işlem sırası, işlem sonrası bakım ve şekillendirme olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilir. Saç açma işlem öncesi model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Model/müşterinin saç yapısı incelenir ve renk analizi yapılır. İşlem ilk kez yapıldığı için asıl işlem öncesi ön test (tutar testi) yapılır. Yapılan test sonucunda herhangi bir olumsuz durum yaşanmazsa asıl işlem için randevu oluşturulur.

Hazırlık Aşaması: İşlem sırasında kullanılacak araç gereç iş güvenliği ve hijyen kurallarına uygun olarak çalışma tezgâhına yerleştirilir. Saç açma işleminde kullanılacak toz açıcı ve oksidan kremin yoğunluk derecesi belirlenir. Uygulayıcı, kişisel hazırlığını yapar ve iş önlüğünü/üniformasını giyer. Model/müşteri uygulama koltuğuna alınır ve omuz kısmına sırasıyla havlu, boya örtüsü/penuarı yerleştirilir. Saç açma sırasında rahat, düzenli çalışabilmek için model/müşterinin saçları, boyamaya başlanacak saç tutamı bırakıldıktan sonra **4** bölüme ayrılarak tokalanır. İşlemde kullanılacak saç açıcı karışımının hazırlanmasına geçilir. Toz saç açıcı ve oksidan krem hassas terazi kullanılarak boya kâsesinde karıştırılarak hazırlanır. Hazırlanan karışım uygulayıcının kolayca ulaşabileceği şekilde işlem sehpasına yerleştirilir. Uygulayıcı, eldiven takar ve işleme başlar.

İşlem Aşaması: Saç açma işlemine enseden başlanır. Saç tutamları 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde düzenli ayrılarak başın tepe kısmına doğru işleme devam edilir. Saç dibinden 2-3 cm uzaklaşarak saçın orta ve uç kısımlarına sürme işlemi yapılır. Dip kısım haricinde diğer tüm tutamlara açıcı ürün sürme işlemi tamamlanıp orta kısımlar açılmaya başladıktan sonra saçın dip kısımlarına da açıcı ürün sürülür (Görsel 3.18). İşlem sırasında yüz, boyun, kulak gibi kısımlara açıcı bulaşmışsa bu kısımlar pamuk yardımıyla silinir.

Görsel 3.18: Saçın dip kısımlarına açıcı sürülmesi

Açıcı ürünün açılması hedeflenen tüm saç bölümlerine sürümü tamamlandıktan sonra, istenen açılmanın elde edilmesi için bekleme aşamasına geçilir. Bu aşamada saç tutamları ara ara kontrol edilir. Hedeflenen renk tonuna ulaşılmamışsa biraz daha beklenir. Saçın hedeflenen renge ulaşan kısımları ıslak havlu/peçete/pamuk yardımıyla silinir veya bu kısımlardaki açıcı ürün tarak sırtı yardımıyla sıyırılarak uzaklaştırılır. Tüm açılacak saçlarda hedeflenen renk tonu elde edildiğinde model/müşteri yıkama ünitesine alınır ve yıkama öncesi son kontrol yapılır (Görsel 3.19). Son kontrol yapıldıktan sonra saçlı deriye hafif masaj yapılarak saçtaki açıcı ürün şampuan ve bol suyla yıkanarak saçtan uzaklaştırılır (Görsel 3.20).

Görsel 3.19: Yıkama öncesi kontrol

Görsel 3.20: Rengi açılmış saç

Saç açma işlemi sonunda hedeflenen renk direkt elde edilmişse herhangi ek işlem yapılmadan saçları kurutma işlemine geçilebilir. Ancak açma işlemi sonrasında saçtaki renk eşitsizliğini ve istenmeyen renk

tonlarını gidermek için renk dengeleyerek tonlama işlemi yapılır. Model/müşteri yıkama setine alınır. Hedeflenen renk tonuna göre seçilen saç rengini dengeleyerek tonlayıcı boyalar ile karışım hazırlanır ve bu karışım saça eşit bir şekilde sürülür (Görsel 3.21).

Renk, dengeli bir şeklide istenen tona gelinceye kadar ürün saçta 8-15 dk. bekletilir. İstenen renk tonunun oluşup oluşmadığının kontrolü yapılır (Görsel 3.22). Kontrol sonunda hedeflenen renge ulaşılmışsa saçlar ürün kalıntısı kalmayacak şekilde en az **2** kez dikkatlice yıkanır. Yıkama sırasında saça uygun yapıdaki şampuan ve bakım kremleri kullanılır.

Görsel 3.21: Saç rengini dengeleyerek tonlayıcı boyalar

Görsel 3.22: Saçın kontrol edilmesi

İşlem Sonrası Aşama: Durulanan saçtaki fazla su yıkama ünitesine akıtılarak saçlar havluya sarılır. Saçtaki fazla su havlu yardımıyla alınır ve saçlar uygun yapıdaki tarakla taranır. Saçları kurutma işlemine geçilir. Kurutulan saçlar model/müşterinin isteğine göre şekillendirilir (Görsel 3.23). Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçları ayna yardımıyla gösterilir ve saç açma işlemi sonrasında saç bakımında dikkat edeceği hususlar ile kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulunulur. Model/müşteri iyi dilek ve temennilerle uğurlanır.

Görsel 3.23: Şekillendirilmiş saç

İşlem sonrası kullanılan araç gereç, işlem tezgâhı ve uygulama birimi uygun şekilde temizlenerek düzenli hâle getirilir. Kullanılan kimyasal ürünlerin ağız kısımları sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama alanı bir sonrası işlem için temiz ve düzenli bir şekilde bırakılır.

3.1.9. Saç Rengini Açma İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Doğuracağı Sonuçlar ve Nedenleri

Saç açma işlemlerinde farklı nedenlere bağlı olarak çeşitli hatalar meydana gelerek istenmeyen sonuçlara yol açabilir. Özellikle toz açıcılar kullanılarak yapılan saç açma işlemlerinde diğer saç açıcı ürünlerle yapılan açma işlemlerine göre daha sık istenmeyen duruma rastlanır. Tablo 3.4'te saç açma işlemleri sırasında hatalı çalışmaların doğuracağı sonuçlar ve bunların nedenlerine yer verilmiştir.

Tablo 3.4: Saç Rengini Açma İşlemlerinde Hatalı Çalışmaların Doğuracağı Sonuçlar ve Nedenleri

SONUÇLAR	NEDENLERİ
Aşırı saç hasarı/kırılması	» Saça üst üste kimyasal işlem uygulanmış olması » Yüksek volümde oksidan krem kullanılması » Saç açıcı ürünün saçta uzun süre bekletilmesi » Saçın çeşitli nedenlerle (kimyasallar, çevresel etkenler, aşırı ısıl işlem vb.) işlemden önce yıpranmış durumda olması
Saçın yeteri kadar açılamaması	» Model/müşterinin saç kalınlığı ve rengine göre doğru uygulama, ürün, yöntem seçilmemesi » Kullanılan oksidan krem yoğunluğunun düşük olması » Renk açıcı ürünün yeterli süre bekletilmemesi » Saçta kına, rastık gibi ürünlerin olması
Saçın çok açılması	» Çok kuvvetli oksidan krem kullanılması » Renk açıcı ürünün saç üzerinde olması gerekenden daha uzun süre bırakılması » Saçlara işlem sırasında fön veya kurutma makinesi ile aşırı ısı verilmesi
Saçlı derinin hasar görmesi	» Kullanılan oksidan kremin yüksek volümlü olması » Renk açıcı ürünün saçta işlem süresinden uzun tutulması » Saçlı derinin doğal yağ bariyerinden yoksun, yağsız olması » Saçlı derinin alerjik reaksiyona yatkın olması ve kişinin ön test ile alerji testi yapılmadan işleme alınmış olması » Saçlı deride kesik, sıyrık veya çizik olması
Saçlarda düzensiz renk oluşması	» Saç tutamlarının çok kalın ve düzensiz alınmış olması » Hazırlanan saç açıcı ürünün iyi karıştırılmadan saçlara sürülmüş olması » Saç açıcı ürünü, sürme işlemine yanlış yerden başlanmış olması » Uygulamanın yavaş yapılmış olması

1. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ RENGİNİ AÇMA**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**TOZ AÇICIYLA SAÇ RENGİNİ AÇMA**	90 dk.

Amaç

Tekniğe uygun olarak toz açıcıyla saç rengini açma uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek toz açıcıyla saçın tamamına paketleme yapmadan saç açma uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Toz açıcı, krem oksidan, saç boyaları/saç rengini dengeleyerek tonlayıcı boyalar , şampuan, açma işlemi sonrası özel bakım ürünleri, boya önlüğü/penuarı, eldiven, saç pensi, plastik uçlu tarak, sıvıölçer, kâğıt havlu, dijital hassas tartı, çalar saat, kulak koruyucu, tek kullanımlık havlu ve çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye saç renk bilgisi, işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

9. İşlemde kullanılacak saç açıcı karışımı hazırlayınız.
10. Hazırlanan karışımı kolayca ulaşabileceğiniz şekilde işlem sehpasına yerleştiriniz.
11. Eldiven takıp işleme başlayınız.
12. Saç açma işlemine ense kısmından başlayıp başın tepe kısmına doğru devam ediniz.
13. Saç tutamlarını 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde eşit kalınlıkta ayırınız.
14. Saçın mevcut durumuna uygun olarak saç dibinden 2-3 cm uzaklaşarak saçın orta kısmına uygulama yapınız.
15. Saçın uç kısımlarına sürme işlemi yapınız.
16. Saçın dip kısımlarına açıcı ürün sürme işlemi yapınız.
17. Açıcı ürünü tüm saç bölümlerine eşit miktarda sürünüz.
18. İşlem sırasında yüz, boyun, kulak gibi kısımlara açıcı bulaşmışsa bu kısımları pamuk yardımıyla siliniz.
19. Saçların istenen açılma derecesine gelmesi için bekleme aşamasına geçiniz.
20. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından tarak yardımıyla hafif sıyırarak kontrol ediniz.

21. Saçın hedeflenen renge ulaşan kısımlarını uygun materyal kullanarak siliniz veya yıkama setinde yıkayınız.

22. Tüm saçlarda hedeflenen renk elde edildiğinde model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

23. Saçları açıcı ürün kalmayıncaya kadar şampuanlayarak yıkayınız.

24. Saç açma işlemi sonunda hedeflenen renk doğrudan elde edilmişse herhangi ek işlem yapılmadan kurutma işlemine geçiniz.

25. Açma işlemi sonrası saçtaki renk eşitsizliği, istenmeyen renk tonları varsa bunların giderilmesi için saçlara renk dengeleme işlemi yapınız.

26. Renk dengeleme işlemiyle hedeflenen renge ulaşıldığında saçları hafif hafif masaj yaparak bol suyla yıkayınız.

27. Yıkama sırasında saça uygun yapıdaki şampuan ve bakım kremlerinin kullanılmasına özen gösteriniz.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

28. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız ve saçları uygun yapıdaki tarakla tarayınız.

29. Saçları kurutma işlemine geçiniz.

30. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.

31. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

32. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

33. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

34. Uygulamada kullanılan araç gereci, uygulama birimini temiz ve düzenli hâle getiriniz.

35. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

36. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

37. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Toz Açıcı İle Saç Açma Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

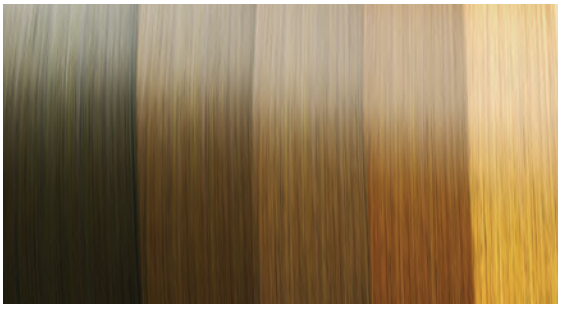
1. TOZ AÇICIYLA SAÇ RENGİNİ AÇMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Toz açıcıyla saç rengini açma uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde yeniden çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırdı.		
B) UYGULAMA		
7. Saçı tekniğe uygun eşit bir şekilde alt tutamlara ayırdı.		
8. İşlemde kullanılacak olan saç açıcı karışımı uygun olarak hazırladı.		
9. Saç açma işlemine tekniğe uygun olarak başladı.		
10. Saç açıcıyı uygun olarak açılması hedeflenen saç tutamlarına sürdü.		
11. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından uygun olarak kontrol etti.		
12. Bekleme sonunda saçları uygun bir şekilde yıkadı.		
13. Açma işlemi sonrasında saçlara renk dengeleme işlemini uygun bir şekilde yaptı.		
14. Renk dengeleme işlemi sonunda saçları tekrar yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
15. Saçları, kurutarak model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
16. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda önerilerde bulundu.		
17. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
18. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyerek düzenli bir hâle getirdi.		
19. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

3.2. SAÇIN RENGİNİ KREM VE YAĞ AÇICILAR İLE AÇMA

Saç rengini açmada kullanılan krem ve yağ açıcılar doğal saçlar üzerine uygulanır. Bu açıcılar boyalı saçlarda etki etmezler. Saçların **2** ile **4** tona kadar renk pigmentlerinin giderek çözünüp açılmasını sağlar (Görsel 3.24). Saç açmada kullanılan toz açıcılara göre saçları daha az yıpratır. Sıcak tonları nötralize edemezler. Bu durumda saçlar daha çok sıcak tonlarda açılır. Bu açıcılar daha az saç hasarıyla sıcak tonlarda saçlarını açtırmak isteyen kişiler için tercih edilir.

Görsel 3.24: Doğal saçın açılma sırasında alacağı tonlar

Sadece krem/yağ veya ikisinin bir arada bulunduğu farklı formları vardır. Tek başlarına uygulandıklarında saçları açma fonksiyonları yoktur. Saç açıcı ürünün oksitlenmesi için karışımın içine mutlaka oksidan (hidrojen peroksit) eklenmesi gerekir. Eklenen oksidan genellikle 20 volümdür. Renk açıcı ürünün içeriğindeki molekül tanecikleri oksidan ile birlikte saç dokusuna nüfus ederek, korteks tabakasında şişip büyük molekül hâline gelir. Saçta doğal olarak bulunan renk pigmentlerini çözmeye başlar. İlk olarak saçtaki siyah ve kahverengi renk pigmentlerini, daha sonra kırmızı ve çok az da sarı pigmentleri çözer. Ancak etki mekanizmaları çok güçlü olmadığı için saçtaki pigmentleri tamamen yok edemezler. Hazırlanacak karışım içindeki oksidan miktarı ürün kullanma talimatında farklı bir oran belirtilmemişse genellikle eşit orandadır. Yani kullanılacak açıcı 60 g ise oksidan miktarı da 60 g olarak eklenmelidir.

Krem Formundaki Renk Açıcılar: Açık tona sahip kalın telli doğal saçların 2-4 ton açılmasında tercih edilir.

Yağ Formundaki Renk Açıcılar: Jel benzeri bir kıvamdadır. Doğal saçları 2-4 ton açarlar. Koyu ya da açık her türlü saç tonunda ve saç teli kalınlığında tercih edilir.

Krem/Yağ Karışımı Olan Renk Açıcılar: İki ürünün bir arada, uygun kıvam ve yoğunlukta karıştırılarak hazırlanmış olan formudur. Her türlü saç teli kalınlığında ve renk tonunda tercih edilir.

3.2.1. Saç Rengini Krem ve Yağ Açıcı İle Açma Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar

Saç rengini krem ve yağ açıcıyla açma uygulamasında dikkat edilmesi gereken birtakım hususlar vardır. Bu hususlar göz önünde bulundurulup, dikkatli ve özenli çalışılarak işlem yapılması, işlemin başarısını arttıracağı için son derece önemlidir. Bu hususlar şu şekildedir:

- İşlem öncesi model/müşteriyle ön görüşme ve saç analizi yapılarak saçın işleme uygun olup olmadığı belirlenip randevu oluşturulmalıdır. Özellikle saçlarda herhangi bir işlemin olup olmadığı kontrol edilerek saçın doğal olduğundan emin olunmalıdır.
- Saç yapısına uygun olarak kullanılacak açıcının türü, oksidan volümü ve kullanılacak teknik belirlenmelidir.
- Krem, yağ, krem/yağ şeklinde farklı formları olan bu açıcıların kendi özel uygulama talimatları olabilir. Bu nedenle işlem öncesi uygulama talimatları dikkatle okunmalıdır.

» Bu açıcı ürünler toz açıcılar gibi yüksek etkili formda açma yapmadıkları için daha düşük volümde oksidan krem tercih edilmelidir.

» İşlem süresinde saç tutamlarına eşit miktarda açıcı ürün sürülmeli ve işlem olabildiğince dikkatli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

» Uygulama sırasında açıcı sürülen saç tutamları, ara ara kontrol edilerek istenen düzeyde açılma sağlanmışsa açılan saç tutamları yıkanmalıdır.

» Model/müşterinin saçlı derisi saç açma işleminden dolayı hassas hâle geleceği için yıkama işlemi normalden daha düşük ısıda suyla yapılmalıdır.

» Yağ bazlı açıcı ürün saçtan tek yıkama sonrası çıkmaz ve saçta yağ kalıntısı bırakabilir. Bu nedenle işlem sonrası saçlar 2 kez yıkanmalı ve saçın iyice durulandığından emin olunmalıdır.

» Bu açıcılar, toz açıcı ürünlere göre daha uzun sürede etkisini gösterir. Bu da saçın istenen tonda açılma süresini uzatabilir. İstenen tona ulaşılmaması durumunda saçların yıpranıp kopmasını önlemek için ürün talimatlarındaki maksimum süre aşılmamalıdır.

» Saçlar istenen tonda açılmamışsa ürün talimatlarına uygun olarak işlem aynı gün ya da birkaç gün sonra yinelenebilir. Ürün tekrar uygulandığı hâlde istenen ton elde edilmediyse saçların işlem sonrası birkaç gün daha dinlenmesi için beklenip saça toz açıcı ürünle istenen renk tonu verilebilir.

» Saç açma işlemi sonrası saçlar daha hassas, kuru ve kırılgan hâle geleceği için model/müşteriye saç direncini arttıracak uygun onarıcı saç bakım ürünü önerilebilir.

SIRA SİZDE

Kesilmiş atıl durumdaki bir tutam saçın uç kısmını görsel 3.25'te olduğu gibi lastikle sıkıca bağlayıp aşağıda verilen işlemleri uygulayınız.

Görsel 3.25: Saç tutamı

- Saç tutamını yıkayıp kurutunuz.
- Saç tutamını paketleyeceğiniz uygun boydaki alüminyumu hazırlayınız.
- Saç tutamını alüminyum üzerine yerleştirip en üst lastikli kısmını bir bant yardımıyla sabitleyiniz.
- Tercih ettiğiniz saç açıcı yağ/krem açıcılardan biriyle oksidan karışımını hazırlayanız.
- Saç tutamının tamamına saç açıcı ürünü sürünüz.
- Tutamı paketleyip saçın açılma aşamalarını not etmek için süre tutunuz.
- Saç tutamı açılabileceği son aşamaya gelinceye kadar, ürün sürüldükten sonra her 5 dk.da bir paketi açarak, saç tutamındaki renk değişikliklerini gözlemleyip fotoğraflayınız.
- Gözlem sonucunda aşama aşama çektiğiniz fotoğrafları bir dosya hâline getiriniz ve gözlem sonuçlarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Not: Aynı işlemi farklı kalınlıkta ve renk tonundaki saç tutamlarında da deneyiniz.

3.2.2. Krem ve Yağ Açıcıyla Saç Rengini Açma Uygulaması İşlem Basamakları

Saç rengini açma işlemi; işlem öncesi hazırlık kısmı, işlem sırası, işlem sonrası bakım ve şekillendirme olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilir. Model/müşteriye işlem yapılmasını etkileyen, engelleyen durumlar değerlendirilir. İşlem yapılmasını engelleyen herhangi bir olumsuz durum yoksa randevu oluşturulur.

Hazırlık Aşaması: İşlem sırasında kullanılacak araç gereç, iş güvenliği ve hijyen kurallarına uygun olarak çalışma tezgâhına yerleştirilir. Saç açma işleminde kullanılacak krem/yağ açıcıya ve oksidanın yoğunluk derecesine karar verilir. Uygulayıcı kişisel hazırlığını yapar ve iş önlüğü/üniformasını giyer. Model/müşteri uygulama koltuğuna alınır ve omuz kısmına sırasıyla havlu, boya örtüsü/penuarı yerleştirilir. Saç açma sırasında rahat ve düzenli çalışabilmek için model/müşterinin saçları **4** bölüme ayrılır.

İşlem Aşaması: İşlemde kullanılacak saç açıcı karışımın hazırlanmasına geçilir. Uygulayıcı eldiven takar ve işleme başlar. Krem ve yağ açıcıyla oksidan krem hassas terazi kullanılarak boya kâsesinde bire bir ölçülerde karıştırılarak hazırlanır (Görsel 3.26). Hazırlanan karışım uygulayıcının kolayca ulaşabileceği şekilde işlem sehpasına yerleştirilir.

Görsel 3.26: Açıcı karışımın hazırlanması

Saç açma işlemine enseden başlanır. Saç tutamları 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte düzenli bir şekilde ayrılarak başın tepe kısmına doğru devam edilir. Saç dibinden 2-3 cm uzaklaşarak saçın diğer kısımlarına açıcı sürme işlemi yapılır (Görsel 3.27).

Görsel 3.27: Saçlara açıcının sürülmesi

Dip kısım haricinde diğer tüm tutamlara açıcı ürünü sürme işlemi tamamlanır. Saç açılmaya başladıktan sonra dip kısımlara da açıcı sürme işlemine geçilir (Görsel 3.28).

Görsel 3.28: Saçın dip kısımlarına açıcı sürülmesi

Açıcı ürün, açılması hedeflenen tüm saç bölümlerine eşit miktarda sürülür. İşlem sırasında yüz, boyun, kulak gibi kısımlara açıcı bulaşmışsa bu kısımlar pamuk yardımıyla silinir. Saçların istenen açılma derecesine gelmesi için bekleme aşamasına geçilir. Bu aşamada saç ara ara taranır (Görsel 3.29).

Görsel 3.29: Saçların taranması

Saç tutamları, başın farklı noktalarından tarak yardımıyla hafif sıyrılarak kontrol edilir. Hedeflenen renk tonuna ulaşılmamışsa biraz daha beklenir. Bekleme sonunda model/müşteri yıkama ünitesine alınır. Saçta açıcı ürün kalmayıncaya kadar saçlar şampuanla yıkanır. Saç açma işlemi sonunda, hedeflenen renk elde edilmişse herhangi bir ek işlem yapılmadan kurutma işlemine geçilebilir. Saçta renk eşitsizliği veya istenmeyen renk tonları varsa bunların giderilmesi için saçlara renk dengeleyerek tonlayıcı boya sürülür. Renk dengeleme işlemiyle hedeflenen renge ulaştığında saçlar şampuanlanarak yıkanır (Görsel 3.30). Saçlar, şampuanlama sonrası özel bakım kremleriyle kremlenip durulanır.

Görsel 3.30: Saçların yıkanması

İşlem Sonrası Aşama: Durulanan saçtaki fazla su, yıkama ünitesine akıtılarak saçlar havluya sarılır. Yıkanan saçtaki fazla su havlu yardımıyla alınır ve saçlar uygun yapıdaki tarakla taranır. Saçları kurutma işlemine geçilir. Kurutulan saçlar model/müşterinin isteğine göre şekillendirilir. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçları ayna yardımıyla gösterilir. Model/müşteriye saç açma işlemi sonrasında saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulunulur. Model/müşteri iyi dilek ve temennilerle uğurlanır.

İşlem sonrası kullanılan araç gereç, işlem tezgâhı ve uygulama birimi uygun şekilde temizlenir. Kullanılan kimyasal ürünlerin ağız kısımları sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama alanı bir sonraki işlem için temiz ve düzenli bir şekilde bırakılır.

2. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ RENGİNİ AÇMA**	**SÜRE** 90 dk.
UYGULAMA ADI	**SAÇ RENGİNİ KREM VE YAĞ AÇICILAR İLE AÇMA**	

Amaç

Tekniğe uygun olarak saç rengini krem ve yağ açıcılar ile açma uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek krem ve yağ açıcılar ile paketleme olmadan saç açma uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Krem ve yağ açıcılar, oksidan, saç rengini dengeleyerek tonlayıcı boyalar , şampuan, açma işlemi sonrası özel bakım ürünleri, boya önlüğü/penuarı, plastik boya kabı, boya fırçası, havlu, işlem sehpası, fön fırçaları, fön makinesi, eldiven, saç pensi, plastik uçlu tarak, sıvıölçer, kâğıt havlu, dijital hassas tartı, çalar saat, kulak koruyucu, maske, tek kullanımlık havlu ve çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye saç rengi, işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.
8. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

9. İşlemde kullanılacak saç açıcı karışımı hazırlayınız.
10. Hazırlanan karışımı kolayca ulaşabileceğiniz şekilde işlem sehpasına yerleştiriniz.
11. Eldiven takıp işleme başlayınız.
12. Saç açma işlemine ense kısmından başlayıp başın tepe kısmına doğru devam ediniz.
13. Saç tutamlarını 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde eşit ayırınız.
14. Saç dibinden 2-3 cm uzaklaşarak saçın orta kısımlarına sürme işlemi yapınız.
15. Dip kısımlara açıcı ürün sürme işlemine geçiniz.
16. Açıcı ürünü açılması hedeflenen tüm saç bölümüne eşit miktarda sürünüz.
17. İşlem sırasında yüz, boyun, kulak gibi kısımlara açıcı bulaşmışsa bu kısımları pamuk yardımıyla siliniz.
18. Saçların istenen açılma derecesine gelmesi için bekleme aşamasına geçiniz.
19. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından tarak yardımıyla hafif sıyırarak kontrol ediniz.

20. Saçın hedeflenen renge ulaşan kısımlarını ıslak havlu/peçete/pamuk yardımıyla siliniz.

21. Bekleme sonunda hedeflenen renk tonu elde edilmişse model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

22. Saçları şampuanla yıkayınız.

23. Saç açma işlemi sonunda hedeflenen renk doğrudan elde edilmişse herhangi bir ek işlem yapılmadan kurutma işlemine geçiniz.

24. Açma işlemi sonrası saçtaki renk eşitsizliği, istenmeyen renk tonları varsa bunların giderilmesi için saçlara renk dengeleme işlemi yapınız.

25. Renk dengeleme işlemi sonunda model/müşteriyi yıkama setine alınız.

26. İstenen renk tonunun oluşup oluşmadığını kontrol ediniz.

27. Renk dengeleme işlemiyle hedeflenen renge ulaşıldığında saçları hafif hafif masaj yaparak bol suyla yıkayınız.

28. Yıkama sırasında saça uygun yapıdaki şampuan ve bakım kremlerinin kullanılmasına özen gösteriniz.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

29. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız ve saçları saça uygun yapıdaki tarakla tarayınız.

30. Saçları kurutma işlemine geçiniz.

31. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.

32. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

33. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

34. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

35. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyiniz.

36. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

37. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

38. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Krem ve Yağ Açıcılar İle Saç Açma Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

2. SAÇ RENGİNİ KREM VE YAĞ AÇICILAR İLE AÇMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Saç rengini krem ve yağ açıcılarla açma uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde yeniden çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak, hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını **4** bölüme ayırdı.		
B) UYGULAMA		
7. İşlemde kullanılacak krem veya yağ açıcı karışımı hazırladı		
8. Saçı tekniğe uygun eşit bir şekilde alt tutamlara ayırdı.		
9. Saç açma işlemine uygun olarak başladı.		
10. Saç açıcıyı uygun olarak açılması hedeflenen saç tutamlarına sürdü.		
11. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından uygun olarak kontrol etti.		
12. Bekleme sonunda saçları uygun bir şekilde yıkadı.		
13. Açma işlemi sonrasında saçlara renk dengeleme işlemini uygun bir şekilde yaptı.		
14. Renk dengeleme işlemi sonunda saçları tekrar yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
15. Saçları kurutarak model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
16. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda önerilerde bulundu.		
17. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
18. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyip düzenli bir hâle getirdi.		
19. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

3.3. SAÇIN RENGİNİ SİLİCİ ÜRÜNLERLE AÇMA

Kalıcı (oksidatif) saç boyası uygulaması sonrası oluşan istenmeyen boya rengini saçtan akıtmak ve saçı eski hâline getirebilmek için yapılan işlemdir (Görsel 3.31, 3.32). Silici ürünler aynı zamanda renk düzeltici olarak da isimlendirilmiştir. Silici ürünün; içeriğindeki maddeler boya moleküllerinin bağlarını kırıp, küçülterek boya renk pigmentlerini saçtan akıtıp uzaklaştırır.

Görsel 3.31: İstenmeyen renge boyanmış saç

Görsel 3.32: Silici ürün ile rengi açılan saç

Silici ürün kullanım amacı; koyu bir tona boyanmış saçı açmak, düzensiz renk tonunu eşitlemek ve mevcut boyayı akıtarak yeni bir renk tonuyla değiştirebilmek için kullanılır. Her seviyedeki kalıcı saç boyasının saçtan giderilmesi işleminde kullanılabilir. Silici ürünler saçın doğal rengini açmaz sadece saçtaki oksidatif saç boyalarıyla sonradan saça eklenen renk pigmentlerini saçtan uzaklaştırarak saç renginin açılmasını sağlarlar.

Silici ürünlerle saç açmada kullanılan kozmetikler paket içerisinde ve toz formdadır. Üretici firmanın formülasyonuna bağlı olarak içerik, karışım oranı ve uygulama süreci bakımından farklılık gösterebilir. Bazı silici ürün markaları direkt sıcak ya da ılık suyla karıştırılarak uygulanırken farklı markalara ait silici ürünler %3 (10 volüm) ila %6 (20 volüm) gibi farklı oksidan kremle karıştırılarak uygulanabilir. Kimi silici ürünler tek sefer kullanmayı gerektirirken kimisi arka arkaya 2-3 kez işlem gerektirebilir. Bu nedenle ürünün hazırlık aşamasında ve kullanım sürecinde kullanma talimatları göz önünde bulundurularak işlem yapılmalıdır. Saç silici ürünlerin içeriğinde saçta istenmeyen boyayı etkili bir şekilde çıkarmaya yarayan ve oksidasyonu sağlayan persülfat türleri ile çeşitli kimyasal bileşenler vardır. Genel olarak saç açmada kullanılan silici ürünlerde saçtaki boyayı çıkarmayı sağlayan etken maddeler ve işlevleri Tablo 3.5'teki gibidir.

Tablo 3.5: Silici Ürünlerle Saç Açmada Kullanılan Bazı Bileşenler

ETKEN MADDE	İŞLEVİ
Potasyum persülfat	Boya moleküllerini oksitleyen toz formda bir bileşiktir.
Sodyum metasilikat ve sodyum karbonat	Alkali bir maddedir ve saç kütiküllerinin açılmasını sağlar. Bu sayede açıcı üründeki diğer kimyasalların saçın korteks tabakasına nüfus etmesine yardımcı olur.
Ammanium persülfat	Oksidatif ajandır yani oksidan etkisi verir. Saç boyasının etkili bir şekilde parçalanarak küçülmesini sağlar.
Sodyum lauril persülfat	Temizleyici bir ajandır. Kimyasalların saçın korteks tabakasına girişini kolaylaştırır.
Parfüm	Ürün diğer kimyasal maddelerin etkisiyle hoş bir koku yaymaz. Bu nedenle içeriğine hoş bir koku vermek amacıyla parfüm esansları eklenebilir.
Arginin	Arginin, ürünün pH'ini dengeleyen, kokusuz bir aminoasittir. Saçtaki boyanın giderilme gücünü artırır, saçı kırılmalara karşı korur.
K-PAK keratinler	Saçın yapısında doğal olarak bulunan proteinleri içerir ve saç sağlığını korumaya yardımcı olur.
Diğer yardımcı maddeler	Ürünün kullanımını kolaylaştırmak, kıvamını ayarlamak için eklenen maddelerdir.

DİKKAT

Silici ürünler, rengi açılmış saç üzerine boyanan pembe, yeşil, mor vb. gibi mix tonların giderilmesi için kullanılmaz. Bu mix tonların pigment molekülleri çok küçüktür ve kimyasal olarak zaten kalıcılığı azdır. Bu nedenle saçın korteks tabakasına daha az tutunarak saçtan kolaylıkla çözünüp akarlar.

Silici ürünlerin etki mekanizması şu şekildedir (Şema 3.1):

Şema 3.1: Silici ürün etki mekanizması

Alkali Ortam Oluşumu: Alkali maddeler, saçın kütikül tabakasını açarak silici ürün içeriğindeki kimyasal maddelerin saçın korteks tabakasına nüfuz etmesine yardımcı olur.

Oksidasyon: Ürün içeriğindeki oksitatif ajanlar, saçta istenmeyen renkteki boyayı oksitler. Boya moleküllerinin yapısını bozar ve renk pigmentlerinin parçalanmasına neden olur. Bu sayede korteks tabakasındaki saç boyasının saç telinden kolayca çıkmasını sağlar.

Boya Pigmentlerinin Saçtan Uzaklaştırılması: Silici ürünün içindeki temizleyici ajanlar, saçtaki boya moleküllerini kırıp pigmentlerin küçülmesini ve kütikül pulcuklarının yıkanarak atılmasına yardımcı olur. Silici ürünün etkisi saç yıkanırken de devam etmektedir. İşlemde silici ürünün etkisini durdurmak için saçlar çok iyi şekilde yıkanmalıdır.

Saç Renginin Açılması: Silici ürün sayesinde saçta daha önceden olan boya pigmentleri uzaklaştırılır ve boyadan arınan saçlar daha açık bir hâle gelir.

ARAŞTIRINIZ

İnternet ortamında farklı markalara ait silici ürünlerin içerik ve kullanma talimatlarıyla ilgili bilgileri inceleyiniz.

İnceleme sonunda edindiğiniz bilgileri not ederek bir dosya oluşturunuz.

Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.3.1. Saç Rengini Silici Ürünler İle Açmada Dikkat Edilecek Hususlar

Saç rengini silici ürünle açma uygulamasında dikkatli ve özenli çalışılarak işlem yapılması, işlemin başarısını ve sonucunu doğrudan etkiler. Açma işleminde dikkat edilecek hususlar şunlardır:

- İşlem öncesi model/müşteriyle ön görüşme ve saç analizi yapılmalıdır.
- Ürün içeriğinde kişide cilt tahrişi ve alerjik reaksiyon oluşturabilecek bileşenler vardır. Bu nedenle işlem ilk kez uygulanacaksa ön görüşmede mutlaka ön test yapılmalıdır. Ön görüşme sonrası model/müşterinin işleme uygunluğu değerlendirilerek randevu oluşturulmalıdır.
- İşlem öncesi gerekli araç gereç, hijyen kuralları ve iş güvenliğine uygun olarak hazırlanmalı ve işlem tezgâhına yerleştirilmelidir.

- Uygulama mutlaka temiz ve kuru saçlar üzerine yapılmalıdır. Bu yüzden saçlar kirliyse işlem öncesi yıkanmalı ve saçlar tamamen kurutulmalıdır.
- Silici ürün kullanım talimatlarına uygun olarak plastik özel şişe ya da boya kâsesi içerisinde su veya oksidanla karıştırılıp hazırlanır.
- Paketleme işlemi bu açma işleminde tercih edilmez. Saç üzerine açık olarak uygulama yapılır.
- Saç tutamlarına silici ürün bol miktarda ve eşit bir şekilde sürülmeli, işlem olabildiğince hızlı gerçekleştirilmelidir.
- Silici ürün sürülen saçların bekleme süresi, ürün paket içeriğine bağlı olarak değişiklik gösterse de genel olarak 20-45 dk.dır. Bekleme süresinin 45 dk.dan uzun tutulmasının saçın açılmasına etkisi olmayacağı için süre daha uzun tutulmamalıdır.
- Süre sonunda saçlar, saç derisi hassaslaştığı için ılık suyla yıkanmalıdır.
- Yıkama sırasında friksiyon yapılarak boya pigmentlerinin saçtan akması desteklenmelidir. Silici ürünün saçlara tutunup tekrar saç içerisine nüfus etmesinin önüne geçmek için saçlar bol suyla iyice yıkanmalıdır.
- Şampuanlama sonrası saçlar kremlenerek tekrar durulanmalıdır.
- Saç rengi, istenen düzeyde açılmamışsa ve ürün aynı gün içinde tekrarlanacaksa uygulama ürün içeriğine bağlı olarak 2-3 kereden fazla yapılmamalıdır. Her uygulama öncesi mutlaka saç ve saç derisinin hassasiyet kontrolü yapılmalıdır.
- Saç silici ürün kullanımı sonrası açılan saçlar üzerine yeni bir boyama yapılmak isteniyorsa saç sağlığını korumak için en az birkaç gün saçların dinlenmesine izin verilmelidir.
- Bu işlem diğer açma yöntemlerine göre saçlara daha az zarar verir ancak yine de saçlarda kurumaya neden olabilir. Model/müşteriye ev bakımlarında nemlendirici şampuan, maske veya bakım ürünü kullanımı tavsiye edilmelidir.

3.3.2. Silici Ürünler İle Saç Rengini Açma Uygulamasının İşlem Basamakları

Silici ürünlerle saç açma işlemi; işlem öncesi, işlem sırası, işlem sonrası olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilir. İşlem öncesi model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Saç analizi yapılarak, saçın işlem geçmişi, işleme uygunluğu değerlendirilir. Ön görüşmede işlem yapılmasını engelleyen durum yoksa randevu oluşturulur.

Hazırlık Aşaması: İşlem sırasında kullanılacak araç gereç çalışma tezgâhına yerleştirilir. İşlemde kullanılacak silici ürün ve paket içeriğine bağlı olarak su ya da oksidan kullanımına karar verilir. Uygulayıcı kişisel hazırlığını yapar ve iş önlüğünü/üniformasını giyer. Model/müşteri uygulama koltuğuna alınır ve omuz kısmına sırasıyla havlu, boya örtüsü/penuarı yerleştirilir. Saçlar rahat ve düzenli çalışabilmek için **4** bölüme ayrılır.

İşlem Aşaması: Uygulayıcı, eldiven takar ve işlemde kullanılacak silici ürünün hazırlanması aşamasına geçer. Silici ürün, uygulama talimatında ürün bilgisine uygun olarak su veya oksidan kremle karıştırılarak hazırlanır. Hazırlanan karışım işlem sehpasına yerleştirilir. İşleme ense kısmından başlanarak tüm saça işlem yapılır. Saç tutamları 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde düzenli ayrılır. Saç dibinden 1-2 cm uzaklaşarak saç tutamının geri kalan kısımlarına sürme işlemi yapılır (Görsel 3.33).

Silici ürün, açılması hedeflenen tüm saç bölümlerine eşit miktarda sürülür ve saçların istenen açılma derecesine gelmesi için bekleme aşamasına geçilir. Çok koyu tonlara boyanmış saçlarda fön yardımıyla ısı verilerek ürünün etkin hâle gelmesine destek olunabilir. İşlem sırasında yüz, boyun, kulak gibi kısımlara ürün bulaşmışsa bu kısımlar pamuk yardımıyla silinir. Bekleme aşamasında saçlar, her 5 dk.da bir tarak yardımıyla taranır ve renk kontrolü yapılır (Görsel 3.34).

Görsel 3.33: Saça silici ürünün sürülmesi

Görsel 3.34: Saçların taranması

En fazla 45 dk. sonunda saçları yıkamak üzere model/müşteri yıkama ünitesine alınır. Saçlı deriye hafif masaj yapılarak saçlar şampuanlanır (Görsel 3.35). Şampuanlama sırasında saçlara friksiyon yapılır ve yıkama işlemi biraz uzun tutularak saçtaki boya pigmentleri ve silici ürün saçtan uzaklaştırılır. İşlem sonunda küçülen renk moleküllerinin toparlanmasını sağlamak için masaj yapılarak 10 dk. daha işleme devam edilir. Daha sonra saçlar tekrar şampuanlanarak iyice durulanır. Durulama sonrası saçlar kremlenir ve durulama işlemi yinelenir. Saçtan istenen ölçüde sonuç alınamamış ve renk açılmamışsa işlem ürünün özelliğine göre, saçlar iyice kurutulduktan sonra aynı şekilde iki veya üç kez tekrarlanabilir. Her tekrarlanan işlemde saç yıkama ve kremleme işlemi yapılır.

İşlem Sonrası Aşama: Yıkanan saçtaki fazla su, havlu yardımıyla alınır ve saçlar uygun yapıdaki tarakla taranır. Saçları kurutma işlemine geçilir (Görsel 3.36). Kurutulan saçlar model/müşterinin isteğine göre şekillendirilir.

Görsel 3.35: Saçların yıkanması

Görsel 3.36: Saçların kurutulması

Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulunulur. Model/müşteri iyi dilek ve temennilerle uğurlanır. İşlem sonrası kullanılan araç gereç, işlem tezgâhı ve uygulama birimi uygun şekilde temizlenir. Kullanılan kimyasal ürünlerin ağız kısımları sıkıca kapatılarak uygun şekilde muhafaza edilir. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulama alanı bir sonraki işlem için temiz ve düzenli bir şekilde bırakılır.

3. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**SAÇ RENGİNİ AÇMA**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**SAÇIN RENGİNİ SİLİCİ ÜRÜN İLE AÇMA**	90 dk.

Amaç

Tekniğe uygun olarak saç rengini silici ürünle açma uygulaması yapmak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek silici ürünle tüm saça açma uygulaması yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Silici ürün, oksidan, su, boya önlüğü/penuarı, plastik boya kabı, boya fırçası, havlu, işlem sehpası, ayırma tarağı, fön fırçaları, fön makinesi, şampuan, açma işlemi sonrası özel bakım ürünleri, eldiven, saç pensi, sıvıölçer, kâğıt havlu, çalar saat, kulak koruyucu, maske, tek kullanımlık havlu ve çöp kovası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. Ortam hijyenini sağlayınız.
3. Uygulama yapılacak alanın ortam ısısı, ışığı ve havalandırmasını ayarlayınız.
4. Model/müşteriye işlem süreci ve sonucu hakkında bilgi veriniz.
5. Kişisel koruyucu donanımları talimatlara uygun olarak kullanınız.
6. Kişisel hijyeninizi sağlayınız.
7. Model/müşteriyi işleme uygun hazırlayınız.

B) Uygulama

8. Eldiven takıp işlemde kullanılacak silici ürün karışımını hazırlayınız.
9. İşleme ense kısmından başlayıp başın tepe kısmına doğru devam ediniz.
10. Saç tutamlarını 2-3 cm kalınlıkta ve 7 cm genişlikte olacak şekilde ayırınız.
11. Saç dibinden 1 cm uzaklaşarak diğer tüm saç kısımlarına sürme işlemi yapınız.
12. Silici ürünü açılması hedeflenen tüm saç bölümüne eşit miktarda sürünüz.
13. Yüz, boyun, kulak gibi kısımlara açıcı bulaşmışsa bu kısımları pamuk yardımıyla siliniz. Saçların istenen açılma derecesine gelmesi için beklerken her 5 dk.da bir saçları tarayınız.
14. 45 dk. sonunda hedeflenen renk tonu elde edilmemişse bile, saçları yıkama işlemine geçiniz.
15. Yıkama süresini uzun tutup, saçlı deriye hafif masaj yaparak saçtaki açıcı ürünü saçtan uzaklaştırınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

16. Yıkanan saçtaki fazla suyu havlu yardımıyla alınız.
17. Saçları uygun yapıdaki tarakla tarayınız.
18. Saçları kurutma işlemine geçiniz.
19. Kurutulan saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendiriniz.
20. Şekillendirme işlemi sonunda model/müşteriye saçlarını ayna yardımıyla gösteriniz.

21. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda tavsiyelerde bulununuz.

22. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurlayınız.

23. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyiniz.

24. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

25. Kullanılan kimyasal ürünleri ağız kısımlarını sıkıca kapatarak uygun şekilde muhafaza ediniz.

26. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Silici Ürün İle Saç Açma Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

3. SAÇIN RENGİNİ SİLİCİ ÜRÜN İLE AÇMA UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Saçın rengini silici ürününle açma uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenip gösterilir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde yeniden çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine ve hijyen kurallarına uygun bir şekilde hazırladı.		
2. Uygulama yapılacak alanı işleme uygun olarak ayarladı.		
3. Kişisel hijyenini sağlayarak hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun bir şekilde yaptı.		
4. Renk ve saç analizini değerlendirerek model/müşteriyi işlem süreci ve sonucu hakkında bilgilendirdi.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
B) UYGULAMA		
6. Eldiven takıp işlemde kullanılacak silici ürün karışımı hazırladı.		
7. Saçı tekniğe uygun eşit bir şekilde alt tutama ayırdı ve işleme başladı.		
8. Silici ürünü uygun olarak açılması hedeflenen saç tutamlarına sürdü.		
9. Bekleme aşamasında saç tutamlarını başın farklı noktalarından olarak kontrol etti.		
10. Bekleme süresi sonunda saçları uygun yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
11. Saçları model/müşterinin isteğine göre şekillendirdi.		
12. Model/müşteriye saç bakımında dikkat edeceği hususlar ve kullanabileceği ürünler konusunda önerilerde bulundu.		
13. Model/müşteriyi iyi dilek ve temennilerle uğurladı.		
14. Uygulamada kullanılan araç gereci ve uygulama birimini temizleyerek düzenli bir hâle getirdi.		
15. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. ( ) Kalıcı saç boyası uygulaması sonrası oluşan istenmeyen boya rengini saçtan akıtmak için silici ürünler kullanılır.

2. ( ) Saç açma işlemi sırasında saçtaki melanin granülleri birleşerek bir araya toplanır.

3. ( ) Saç rengini açmada kullanılan krem ve yağ açıcılar sadece boyalı saçlar üzerine uygulanır.

4. ( ) Saç açma işlemi sonrası oluşan renk kusurlarının giderilmesi amacıyla yapılan işleme perma denir.

5. ( ) Kimyasal renk açıcılar saçın pH'ini 4,5-5,5 asidik seviyelerden 10-15 gibi yüksek alkali pH seviyelerine getirirler.

6. ( ) Düşük gözenekli saçta, saçın kütikül tabakası açıktır ve açıcı kimyasallar, saça hızlı nüfuz eder.

7. ( ) İnce saç telinin sahip olduğu pigment yoğunluğu diğer saç tellerine göre daha azdır.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan noktalı yerlere uygun olan ifadeleri yazınız.

8. Saç renk açıcı ürünler genellikle alkalin ve ..... madde olmak üzere iki tür kimyasal içerir.

9. Oksidan kremin miktarını ölçmede kullanılan, üzerinde ölçü çizgileri bulunan, silindir şeklindeki ekipmana ..... denir.

10. Saç rengini krem ve yağ açıcıyla açmada kullanılan yöntemler, saçı komple açma ve ..... açmadır.

11. İçeriğine göre saçların 6-10 tona kadar açılmasını sağlayan özel bileşenlere sahip saç açıcı ürün, ... formdaki ürünlerdir.

12. Sarı saçların yapısında feomelanin pigment oranı yüksek, ... pigmentinin oranı daha düşüktür.

13. Saçın açılması hedeflenen tutamlarına açıcı ürünün paketlenerek ya da paketlenmeden sürülmesi işlemine ..... yöntemi denir.

14. Saçın açıcıya nasıl tepki vereceği, ne kadar sürede açılacağı, işleme uygunluğu, saçta oluşabilecek potansiyel zararların önceden görülmesi amacıyla yapılan işleme ..... adı verilir.

C) Aşağıda verilen soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

15. "Soğuk tonda saç açma işlemlerinde tercih edilir. Saçtaki kızarıklığı-turunculuğu alır. Platine doğru saçın açılmasını sağlar." **şeklinde tanımlanan yapılan toz açıcı çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mavi-Mor

B) Beyaz- Gri

C) Lila-Pembe

D) Yeşil-Sarı

E) Turkuaz-Turuncu

16. I. Oksidan (Aktivatör)

II. Sıkılaştırıcılar

III. Keratin ve protein içerikleri

IV. Isıtıcı ürünler

V. Toz, krem yağ gibi açıcı ürün

Verilen bu ifadelere göre aşağıdakilerden hangisinde saç açıcı ürün içeriğinde bulunan bileşikler doğru olarak verilmiştir?

A) I, II ve III

B) I, II ve IV

C) I, III, ve V

D) II, III ve V

E) I, II, III, IV ve V

17. "Saç rengini açma işlemi sırasında saçtan en büyük granülleri içeren pigment uzaklaşır." **Bu ifadeye göre saç açma sırasında saçtan uzaklaşan en büyük yapılı renk pigmenti aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Eumelanin

B) Feomelanin

C) Melanin

D) Oksidan

E) Silici ürün

18. Saç rengini açmada sadece doğal saçlar üzerine uygulanabilen açıcı türü aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) Toz açıcı

B) Silici ürünler

C) Mavi-mor açıcı

D) Krem ve yağ açıcılar

E) Suda yağ açıcılar

19. Aşağıdakilerden hangisi saç açıcı kimyasalların uygulama yöntemlerinden biridir?

A) Paketlemeyle saç açma

B) Saçı sararak açma

C) Tüm saçı toplayarak açma

D) Saçı keserek açma

E) Saçları tarayarak açma

20. Aşağıdakilerden hangisi silici ürünlerle saç açma işlemi için doğru bir ifadedir?

A) Silici ürün, asidik ortam oluşturarak saça nüfus ederler.

B) Oksidasyon, boya moleküllerinin yapısını bir araya getirir.

C) Üründeki oksitatif ajanlar, saçta istenmeyen renkteki boyayı oksitler.

D) Silici ürünün boyalı saçlar üzerine uygulanması uygun değildir.

E) Silici ürün sayesinde saçtaki boya pigmentleri görünür hâle gelir.

21. I. Alkali ortam oluşumu

II. PH seviyesinin düşmesi

III. Oksidasyon

IV. Saç renginin açılması

V. Boya pigmentinin uzaklaştırılması

Verilen ifadelere göre aşağıdakilerden hangisinde silici ürünlerin etki mekanizması doğru olarak sıralanmıştır?

A) II, I, IV ve III

B) V, II, IV ve I

C) I, III, V ve II

D) II, III, I ve V

E) I, III, V ve IV

4. ÖĞRENME BİRİMİ

RÖFLE

KONULAR

4.1. BONE İLE RÖFLE UYGULAMA

4.2. PAKET İLE RÖFLE UYGULAMA

4.3. BALYAJ UYGULAMA

4.4. KREPE İLE BALYAJ UYGULAMA

TEMEL KAVRAMLAR

» Bone

» Röfle

» Krepe

» Balyaj

4.1. BONE İLE RÖFLE UYGULAMA

Belirli kalınlıkta alınan saç bölümlerinin içinden eşit miktarlardaki tutamların bir alınıp bir atlanarak ayrılması ve alınan saçların renginin saç açıcı ürünlerle 1-6 ton açılması işlemine **röfle** denir (Görsel 4.1).

Kimyasal boyaların üretilmesi ve saç renginin hidroksitlerle açılmasıyla birlikte kuaförde yapılan uygulamalar çeşitlilik kazanmıştır. Saç renginin tamamının açılmasının yanı sıra belirli kısımlarının açılması fikri, 1900'lü yıllarda kafaya takılan başlıklar üretilmesini sağlamıştır. Bilinen en eski röfle uygulama tekniği olan bu uygulamada plastik ya da silikon malzemeden özel olarak tasarlanan bone kullanılır. Üzerinde sık şekilde işaretlenmiş kapalı delikler bulunan bonedeki delikler tığ ile açılır. Açılan deliklerden saçlar tığ ile dışarı çekilir. Açma işlemi bu çekilen saçlar üzerinde yapılır. Tüm röfle uygulamalarında işleme alınan ve alınmayan saç tutamlarının eşit olması önemlidir. Günümüzde kullanılan boneler biraz daha gelişmiş olmakla birlikte uygulama tekniği aynıdır.

Görsel 4.1: Röfle uygulanmış saç

1910 yılında alüminyum folyonun perakende satışıyla birlikte röflenin uygulama tekniğine paketleme de dâhil olmuştur. Saçların bone ya da paketlenerek kısmi açılması 1960'lı yıllarda Fransa'da oldukça popüler olmuş ve Fransız kuaförler, uygulamaya Fransızca ışık, yansıma anlamına gelen reflet demişlerdir. Dünya genelinde Fransız kuaförleri sayesinde yaygınlaşmıştır. Türk kuaförleri de uygulamaya refletten esinlenerek röfle demişlerdir.

Her ne kadar uygulama röfleyle yaygınlaşmış olsa da zamanla kuaförler saç rengini kısmi açmada farklı teknikler de kullanmaya başlamıştır. Bu uygulamaların tamamı boya ya da renk açıcılarla saçın aralarının mevcut saçtan 1-10 ton açılarak tonlanması prensibine dayanır. Bu uygulamaların genel adı saç rengini tonlanma uygulamalarıdır. Saçların aralarından alınan tutamların yoğunluğu, alış şekli, mevcut rengin kaç ton açılacağına göre günümüzde farklı teknikler kullanılarak farklı isimlerde saç rengini tonlama uygulamaları yapılmaktadır.

ARAŞTIRINIZ

Yakın çevrenizdeki kuaförlerle görüşerek saç rengi uygulamalarında hangi teknikleri kullandıklarını araştırarak not ediniz. Edindiğiniz bilgileri sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.1.1. Saç Rengini Tonlamada Kullanılacak Araç Gereç

Saç rengini tonlama işlemlerinde saç açma uygulamalarında kullanılan araç gerecin çoğu kullanılır. Bazı farklı araç gereç ve bunların saç rengini tonlama uygulamaları açısından değerlendirilmesi aşağıdaki gibidir:

Boya Kataloğu: Tüm saç rengini tonlama uygulamalarında, önce model/müşterinin mevcut saç renginin belirlenmesi ve işlem soncunda istenen tonlama renginin saptanmasında boya kataloğundan faydalanılır (Görsel 4.2).

Saç Boyaları: Açık renk saç boyaları saç tonlama işlemlerinde kullanılır (Görsel 4.3). Model/müşterinin saçı doğal rengindeyse ve istediği tonlama mevcut saç renginden 3-4 ton açık olacaksa boyalarla da tonlama yapılabilir.

Görsel 4.2: Boya kataloğundan renk belirleme

Görsel 4.3: Saç boyaları

Saç Rengini Açıcılar: Saç açma işleminde kullanılan tüm açıcılar röfle işleminde de aynı şekilde kullanılır. Bunlar toz, krem ve yağ açıcılardır. Ancak açma işleminde kullanılan silici ürünler röfle işleminde kullanılmaz. Silici ürünler saçta daha önce uygulanmış boyaların çeşitli sebeplerle saçtan uzaklaştırılması için kullanılır. Bu nedenle saç tonlama uygulamalarında kullanıma uygun değildir.

Oksidan Krem: Saç rengini tonlama işleminde ve boya/toz açıcıların aktive edilmesinde kullanılır. Model/müşterinin mevcut saç renginde yapılacak tonlama oranına göre oksidan kremlerin volümleri değişiklik gösterir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Röfle Uygulamasında Saçın Açılma Derecesine Göre Kullanılacak Volüm Değerleri

Saç Rengini Tonlama Uygulamasında Kullanılacak Ürün	Tonlama Sonucunda Saçta Hedeflenen Ton	Elde Edilmek İstenen Sonuca Göre Kullanılacak Oksidan Değerleri
Doğal saç rengini açıcılar (boyalar, krem ve yağ açıcılar)	1-2 ton açma işlemi	20 volüm (%6)
	2-3 ton açma	30 volüm (%9)
	3-4 ton	40 volüm (%12)
Toz açıcılar	1-2 ton açma işlemi	20 volüm (%6)
	2-3 ton açma	30 volüm (%9)
	4 ton üzeri	40 volüm (%12)

Röfle Bonesi ve Tığ: Sadece boneyle röfle uygulamalarında kullanılır. Plastik ya da silikondan üretilen başlıklardır. Kafaya sıkıca otururlar. Plastik bonelerde kafadan kaymayı önleyici bağcıklar bulunur (Görsel 4.4). Boneler tığla birlikte satışa sunulur. Bone üzerinde eşit aralıklarda delikler bulunur. Bu delikler uygulama sırasında tığ yardımıyla açılır. Açılan bu deliklerden istenen miktarda saç bone dışarısına çekilir. Birden çok kullanıma uygundur.

Görsel 4.4: Plastik saç bonesi

Saç Rengini Dengeleyerek Tonlayıcı Boyalar : Toz açıcılardan sonra saç renginde oluşan sarı-kızıl tonları dengelemek, saçı daha parlak ya da küllü göstermek, ayrıca saç açma sonucunda saçta oluşan düzensiz renk oluşumlarını yok etmek veya hafifletmek, açılan saçlara istenen tonda pigment yüklemek için kullanılan boyalardır.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Bone Fransızca bonnet kelimesinden gelir. Düz veya kıvrımlı her çeşit yumuşak kumaş gibi bir maddeden yapılan başlıklara **bone** denir. Kuaför uygulamalarında plastik, naylon ve silikon olanlar kullanılır. Çoğunlukla boya işlemlerinde kullanılır. Ancak boyada kullanılanların üzerinde delik mevcut değilken sadece röfle uygulamasında kullanılan bone üzerinde uygulamada açılmak için delik yerleri bulunur.

Alüminyum Folyo: Saç rengini tonlama uygulamalarında kullanılır. Röfle yapılacak saç tutamıyla uygulama yapılmayacak saç tutamlarını birbirinden ayırmak için kullanılır. İnce yapıları sayesinde kolaylıkla katlanır ve açıcı uygulanmış saçın paket içerisinde muhafaza edilmesini sağlar.

Röfle Paleti: Röfle uygulamasında da saç açıcı kozmetik ürünün saç tutamına rahat sürülmesi için tasarlanmış araçtır. Sert plastikten üretilmiştir. Başa yerleştirilen paletin üzerine saç tutamı doğrudan ya da alüminyum folyonun üzerine alınır ve tonlayıcı ürün boya fırçasıyla uygulanır (Görsel 4.5).

Balyaj Tarağı: Plastikten yapılmış geniş dişli taraklardır. Yapılmak istenen röfle sıklığına göre diş genişliği seçilebilir.

Krepe Tarağı: Plastikten hazırlanmış taraklardır. Genellikle sap kısımları saç ayırmak için de kullanılacak şekilde sivri tasarlanır. Sık dişli taraklardır (Görsel 4.6).

Görsel 4.5: Röfle paleti

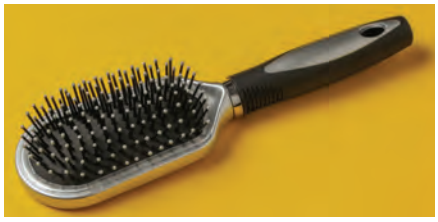

Görsel 4.6: Röflede kullanılan taraklar

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Fransızca crêpé kelimesinden krepe olarak Türkçeye geçmiştir. Uygulamada saçlar tersine taranır. Terse taranan saçlar saç diplerinde birikir. Kuaför uygulamalarında saç şekillendirme işlemlerinde saçların daha kabarık görünmesini sağlarken saç rengini tonlama işlemlerinde işleme dâhil olacak saçlarla işlem dışı tutulacak saçların birbirinden yumuşak bir geçiş etkisi yaratarak ayrılmasını sağlamak amacıyla krepe uygulaması yapılır.

Saç Açıcı Tarak: Krepeyle balyaj uygulamalarında krepeyle diplere itilen saçlar işlem sürecinde birbirine dolaşır. Bu dolaşıklıkların rahat açılması için kullanılan taraklardır (Görsel 4.7).

Görsel 4.7: Dolaşık açıcı tarak

Kullanılacak Diğer Araç Gereç: Dijital hassas terazi, sıvıölçer, boya kabı, boya fırçası, çalar saat, plastik uçlu tarak, klimazon cihazı, fön, penuar, havlu, saç pensi, saç bonesi, streç film, fön makinesi, değişik ebatta taraklar, fırça, şampuan, saç kremi ve özel saç bakım ürünleri.

4.1.2. Saç Rengi Tonlama Uygulama Öncesi Dikkat Edilecek Genel Hususlar

Saç rengi tonlama uygulaması öncesi model/müşteriyle mutlaka ön görüşme yapılmalıdır. Ayrıca ön görüşmede model/müşterinin tonlama sonucundan beklentileri belirlenir. Kullanılacak teknik ve seçilecek saç açıcı kimyasallar da bu aşamada belirlenir. Ön görüşmede dikkat edilecek hususlar şunlardır:

Model/Müşterinin Saçlı Derisinin İncelenmesi

Saçlı deri incelemesi deride işlem yapmayı engelleyecek durum olup olmadığı açısından önemlidir. Deri yüzeyinde açık yara, yanık, enfeksiyon vb. varsa tonlama işlemi yapılmamalıdır.

Model/Müşterinin Saç Yapısının İncelenmesi

Model/müşterinin saçı işlemden önce incelenerek işlem yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa da ürün ve teknik seçimin yapılması önemlidir. Ön görüşmede saçın yapısında aşağıdaki hususlar incelenmelidir:

Saçın Gözenekliliği: Saçta daha önce kına uygulaması yapılmışsa saçların gözenekleri kapalı olacağından saç açıcılar saça etki edemez. Saçında kına olan kişilere işlem yapılmaz. Saçta daha önce kimyasal işlem yapılmışsa saçın yapılan işlemden dolayı saç gözenekliliği artacaktır. Bu da tonlamada yapılacak açma işlemi için önemlidir. Model/müşterinin saçında esneme testi yapılmalıdır. Saçın gözenekliliğine bakılarak işlemde kullanılacak ürünlere karar verilmelidir. Saçlar daha önceki kimyasal işlemlerden çok hasar görmüşse bu saçlara tonlama işlemi uygulanmaz.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?

Saçta daha önce kimyasal işlem yapılmış ve işlem sonrası saçlarda kuruluk, yıpranma gözlenmişse model/müşterinin saçında herhangi bir kimyasal işlem uygulamadan önce esneme testi de yapılabilir. Model/müşterinin saçından bir tutam saç alınarak ıslatılır. Islatılan saç tutamı iki uçtan sıkıca tutularak gerilir. Germe işlemi sonucunda saçta normal uzunluğundan %50 ve altında esneme var ise bu saçın sağlıklı olduğunu %50'den fazla ise bu da saçın gözeneklerinin açık, yıpranmış olduğunu gösterecektir.

Saç Renginin İncelenmesi: Model/müşterinin mevcut saç rengi incelenmelidir. Tonlama tekniğinde de model/müşterinin mevcut saç rengi incelenmelidir. Saçın doğal/boyalı olup olmadığı kontrol edilmelidir. Mevcut saçın hangi tonda olduğu katalog üzerinden belirlenir. Belirleme yapılırken ortamın doğal ışıkta ve ışığın da yeterli düzeyde olması gerekir.

Tonlama Renginin Belirlenmesi: Model/müşterinin istediği tonlama rengini renk kataloğu üzerinden göstermesi istenir. Katalogdan seçilen rengin model/müşterinin saç yapısına uygunluğuna bakılır. Ayrıca model/müşterinin cildinde cilt renk analizi yapılır ve seçtiği renkle cildin alt tonuna uygun renkler karşılaştırılır. Model/müşterinin istediği tonlama rengi saç yapısına uygun değilse nedenleri model/müşteriye anlatılır, hangi tonlar saçın yapısına uygunsa o doğrultuda önerilerde bulunulur.

- **Sınıf ortamında ikişerli gruplara ayrılınız.**
- **Arkadaşınızla karşılıklı olarak renk kataloğundan saçlarınızın mevcut rengini belirleyiniz.**
- **Arkadaşınızla karşılıklı olarak, cilt renk analizlerinizi yaparak sonucu not alınız.**
- **Arkadaşınızın cilt alt tonuna göre katalogdaki sıcak/soğuk renklerden saçına ve tenine uygun olabilecek tonlama renklerini not alarak öneriniz.**
- **Aldığınız notları sınıftaki diğer arkadaşlarınızla paylaşınız.**

Saç Teli Kalınlığı: Saç teli kalınlığı saça kazandırılacak tonlamanın kaç ton olabileceğini, tonlamanın boyayla ya da toz açıcıyla mı yapılacağı ve oksidanın kaç volüm kullanılacağını belirlemede önemlidir.

Kullanılacak Teknik: Model/müşterinin saçlarının incelenmesi sonucunda uygulama yapmaya engel bir durum yoksa uygulamanın yapılacağı tekniğe karar verilmelidir. Teknik belirlenirken işlemin sonucunda model/müşterinin uygulamadan sonra saçlarında oluşacak tonlama beklentisi de göz önüne alınmalıdır.

Model/Müşterinin Saçında Ön Deneme: Model/müşterinin baş arkasındaki bir tutam saç üzerinde tonlama için kullanılacak açma ürünü, kullanılmak istenen volümde az miktarda hazırlanır ve bu tutamda deneme yapılır. Bu deneme, saçların belirlenen ürün ve volüme karşı ne kadar sürede nasıl açıldığını uygulayıcının önceden bilmesine yardımcı olacağı gibi model/müşterinin saçlarında daha önce yapılan fakat uygulayıcıya ifade etmediği eski renklendirmeler hakkında da bilgi verir.

Alerji Testi: Model/müşterinin saçında ilk kez renk tonlaması yapılacaksa ya da kullanılacak renk tonlayıcı daha önce model/müşteride uygulanmamışsa ürün model/müşterinin ense saçında bir tutama, az miktardaki ürün, paketle uygulanır. 10-15 dk. kadar beklenir. Reaksiyon gözlenmemişse ya da hafif gözlenmişse işlem yapılabilir. Model/müşterinin cildinde yoğun tepki varsa işlem uygulanmaz.

4.1.3. Saç Rengi Tonlama Uygulamasında Dikkat Edilecek Genel Hususlar

Saç rengi tonlama uygulaması sırasında aşağıda yer alan hususlara dikkat edilmesi, işlemin başarılı olmasında oldukça önemlidir.

Model/müşterinin saçlarının işleme hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar şunlardır:

» Mevcut saçların renginde bir değişiklik yapılması gerekiyorsa önce saçların zemin rengi boyanmalıdır.

» Saçlarda kesim işlemi uygulanacaksa saç rengi tonlama işleminden önce yapılır. Sadece saçların uçlarında düzeltme yapılacaksa işlemden sonra düzeltme işlemi yapılır.

» Model/müşterinin saçları çok kirliyse ya da açıcının saçlara nüfus etmesini önleyecek kozmetik ürün kullanılmışsa saçlar **bir** defa masaj yapmadan yıkanmalıdır.

» Kıvırcık, dalgalı saçlardaki işlemde saçların kolay ayrılabilmesi için fönle düzleştirme yapılmalıdır.

Alüminyum folyoların hazırlanması ve kullanılmasında dikkat edilecek hususlar şunlardır:

» Paketleme uygulanacak saç tonlama işlemlerinde kullanılacak alüminyum folyolar işlemden önce saç boyu dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

» Yeterli miktarda alüminyum folyo hazırlandığından emin olunmalıdır.

» İnce, yırtık ve yıpranmış alüminyum folyolar; işlem sırasında şişen açıcının etkisiyle patlayarak, açıcının işlem dışında kalan saçlara bulaşıp saç rengini etkileyebileceği için kullanılmamalıdır.

» Daha önce hazırlanan alüminyum folyo, boya paletine yaklaşık **2** cm uçtan kıvrılarak yerleştirilmelidir.

» Alüminyum folyoların mat yüzeyleri saça bakacak şekilde yerleştirilmelidir.

» Alüminyum folyonun üzerine bir miktar açıcı ürün sürülüp saç daha sonra folyo üzerine yerleştirilirse açıcı ürün saçın iç tarafa bakan kısımlarında da eşit açma işlemi yapar. Aksi hâlde saçın folyoya bakan kısımları iyi açılmayabilir.

» Alüminyum folyo, kısa ve orta uzunluktaki saçlarda enlemesine ortadan, daha sonra yanlardan kısa şekilde katlanır. Uzun saçlarda dik olarak sağ ve sol kenarlar ortada birleşecek şekilde katlanırsa saça sürülen açıcı, katlama yerinde iz bırakmaz.

Açıcı ürünün seçimi ve uygulanmasında dikkat edilecek hususlar şunlardır:

» Model/müşterinin saç yapısının incelenmesi sonuçları doğrultusunda, kullanılacak saç açıcı ürüne karar verilmelidir.

» Doğal saç rengine sahip ve 3-4 tona kadar açılacak saçlarda boyayla açma işlemi yapılabilir. Ancak 3-4 tondan daha fazla tonda açma işlemi yapılacak saçta toz açıcılar kullanılmalıdır.

» Daha önce boyanmış saçlarda boyayla açma yapılamaz. Bu saçlarda toz açıcılarla işlem yapılmalıdır.

» Model/müşterinin saçının durumuna bakılarak ve işlem sonrası istediği ton göz önüne alınarak kullanılacak oksidan kremin volümü belirlenmelidir.

» Açıcı ürünle oksidan krem homojen bir karışım elde edilene kadar karıştırılmalıdır. Ürünlerin iyi karıştırılmaması saçın düzensiz açılmasına yol açacaktır.

» Toz açıcılar saçın uygulama bölümlerine yetecek miktarda her saç bölümü için ayrı ayrı hazırlanmalıdır. Toz açıcılar bekledikçe etkisi azalır.

» Toz açıcılar, üretici firmalara göre değişiklik gösterebilir. Bu nedenle kullanılacak ürünün kullanım talimatlarına uygun işlem yapılmalıdır.

» Çok dirençli, koyu renk ve kıvırcık saçlar haricinde 40 volüm tercih edilmemeli, saçlar kademeli açılmalıdır. Aksi hâlde gereksiz yere yüksek volüm oksidan kullanımı saçta yıpranmaya yol açar.

» Saçlarda toz açıcıyla 40 volüm oksidan kullanılacaksa uygulama yapılan saçlardaki paketler, paketlendikten sonra her 10 dk.da bir kontrol edilmelidir. Saçlar istenen düzeyde açılmışsa paketler hemen açılarak saçlar yıkanmalıdır.

» Daha önce yoğun açılmış saçlarda da hassasiyet ve direnç kaybı oluşmuş olacağından yüksek volümlerle açma işlemi yapılmamalı ve işlem çok kontrollü uygulanmalıdır.

» Tonlama işlemi boyayla yapılmışsa çalar saat, üretici firmanın belirttiği alt süreye ayarlanmalıdır.

» Bekleme süresi bitiminde saç rengi kontrol edilmelidir. Gerekirse süre uzatılmalıdır.

» Saç rengini tonlama uygulamasında saçlarda açma işlemini hızlandırmak için klimazon cihazıyla ek ısı uygulanabilir. Ancak düşük volümle saç açılacaksa bekleme sırasında saçlara ısı uygulaması

yapılabilir. Oksidan krem 40 volüm (%12) seçilmişse ısı uygulaması yapılmamalıdır.

» Toz açıcıyla saç açılacaksa istenen ton elde edilene kadar sık sık saç tutamları kontrol edilmelidir.

» Açma işlemi tamamlandığında saçlar **bir** kez normal şampuanla yıkanarak açıcının etkisi saçtan uzaklaştırıldıktan sonra **ikinci yıkamada** asitli şampuan kullanılarak saçlara bakım yapılması sağlanmalıdır.

» Saçlarda toz açıcıyla tonlama işlemi yapıldıktan sonra ana saçla açılan saç arasındaki renk geçişlerini sağlamak ve saçtaki ton eşitsizliğini dengelemek için mutlaka saça renk dengeleme işlemi yapılmalıdır.

» Saç rengini dengeleyici boya, saçları yıkama işleminden hemen sonra hazırlanmalıdır.

» Saç dengeleyici ürün bekleme süresinde, saçlara friksiyon hareketleriyle masaj yapılmalı ve saç rengi bu esnada sürekli kontrol edilmelidir.

» Açma işleminde model/müşterinin saçlarında açıcı kimyasaldan kaynaklı kuruma olacağı dikkate alınmalıdır. Bu nedenle model/müşteriye evde tuzsuz şampuanlar, besleyici bakım kremi ve maske kullanması önerilmelidir.

4.1.4. Bone İle Röfle Yapımında Dikkat Edilecek Hususlar

Boneyle röfle uygulamasında iş sağlığı ve güvenliğine uygun şekilde işlem öncesi, işlem sırası ve sonrasında dikkat edilmesi gerekenler oldukça önemlidir. Bu nedenle yapılması gereken işlemler şunlardır:

» Boneyle röfle uygulaması kısa saçlı kişilerde tercih edilmelidir. Uzun saçlı kişilerde tığ ile çekme esnasında model/müşterinin canı yanabilir ayrıca uzun saçlarda renk tonlaması saç genelinde dengeli dağılmayabilir.

» Model/müşterinin kafasına bone tüm kafayı kavrayacak şekilde takılmalıdır.

» Bone kafada gevşek durmamalıdır. Aksi hâlde bone kafadan kayıp istenmeyen alanlara açıcının bulaşmasına yol açabilir.

» Bağcıklı bone kullanılıyorsa kafadan kaymayacak şekilde çene altından bağlanmalıdır.

» İlk kez kullanılacak bonelerdeki delikler tığ ile boneyi yırtmadan dikkatlice açılmalıdır.

Bonenin üzerindeki deliklerin düzgün açılmasına özen gösterilmelidir. Daha önce kullanılmış açma esnasında delikleri yıpranmış boneler kesinlikle kullanılmamalıdır. Düzensiz açılan deliklerden saç dibine boya sızar ve açma işlemi yapılmayacak saçların da renginin açılmasına sebep olur.

» Saç tutamlarının eşit aralıkta ve kalınlıkta olmasına özen gösterilmelidir.

» Açıcı işleme alınacak tüm saçlar dışarı çekildikten sonra hazırlanmalıdır. Bekleme esnasında açıcı kimyasal etkisini kaybetmeye başlayacağından saçların istenen düzeyde açılmasını engeller.

» Saçta istenilen düzeyde açılma olması için boya ve açıcıların kullanma klavuzları okunmalı ve belirtilen oranlara göre ürün hazırlanmalıdır.

» Bone dışında kalan tüm saçlara boya fırçasıyla açıcı ürün eşit miktarda uygulanmalıdır.

» Saça uygulanan açıcı ürün elle/taranarak saç tutamına iyice nüfuz ettirilmelidir.

» Bekleme süresince saç açılma derecesi kontrol edilmelidir.

» Hedeflenen açılma derecesine ulaşıldığında bone çıkartılmadan saçlardaki açıcı ürün durulanmalıdır.

» Ardından bone çıkarılarak saçlar **2** kez yıkanmalıdır.

» Bone, işlemden sonra yıkanmalı; temiz ve hijyenik hâle getirilmelidir.

4.1.5. Bone İle Röfle Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur.

Hazırlık Aşaması: Çalışma ortamı ve iş ekipmanı ilgili mevzuat doğrultusunda, hijyen kurallarına uygun biçimde temizlenir. İşlemden önce tüm araç gereç hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Model/müşterinin saçları gerekirse bir kez yıkanır. Yıkama esnasında masaj uygulaması yapılmamalıdır. Havluyla saçların nemi tamamen alınır. Nemi alınan saçlar fön makinesiyle hiç nem kalmayacak şekilde kurutulur ve doğal düşüş yönünde taranır.

İşlem Aşaması: Bone model/müşterinin kafasına yerleştirilir (Görsel 4.8). Bonenin dengeli şekilde yerleşip yerleşmediği uygulama tezgâhı aynasından kontrol edilir. Bağcıklı bone kullanılmışsa bone çene altından sıkıca bağlanır (Görsel 4.9). Bonenin kafaya tam oturup oturmadığı yeniden kontrol edilir. Bonenin yüze gelen kısımları yukarı doğru katlanır.

Görsel 4.8: Boneyi kafaya yerleştirme

Görsel 4.9: Bonenin kafada kontrolü

Çalışmaya tepeden ya da enseden başlanır. Delikler, boneyi yırtmadan tığ ile dikkatlice açılır. Model/müşterinin uygulama yapılacak saç tutamı, açılan delikten tığ ile nazikçe dışarı çekilir (Görsel 4.10). Uygulama yapılacak tüm saçlar dışarı alınana kadar işleme aynı şekilde devam edilir. Röfle yapılacak tüm saçlar dışarı çekildikten sonra röflede kullanılacak boya/açıcı hazırlanır. Dışarda olan saç tutamlarına eşit miktarda boya/açıcı fırça veya elle uygulanır (Görsel 4.11).

Görsel 4.10: Saçı tığ ile dışarı çekime

Görsel 4.11: Açıcıyı saça uygulama

Açıcı ürünün röfle yapılacak saç tutamlarına eşit sürüldüğüne dikkat edilir (Görsel 4.12). Açıcı kullanılarak işlem yapılmışsa saçlar sık sık kontrol edilir (Görsel 4.13). Boyayla işlem yapılıyorsa kullanma kılavuzunda belirtilen alt süre kadar beklenir. Gerekirse süre üst seviyeye kadar uzatılır.

Görsel 4.12: Saça açıcı uygulama

Görsel 4.13: Saçın açılma derecesini kontrol etme

Saç tutamlarında istenen renk tonu elde edilince model/müşteri yıkama ünitesine alınır. Penuar çıkarılarak model/müşterinin omuzları havluyla kapatılır. Havlunun boyna gelen kısmı model/müşterinin kıyafetlerini koruyacak şekilde içeri doğru katlanır. Suyun ısısı uygulayıcı tarafından kontrol edilir. Yıkama suyu ısısının sıcağa yakın ılıklıkta olmasına dikkat edilir. Bone çıkarılmadan uygulama yapılan saç tutamları bol suyla yıkanır. Açıcı ürün saçtan tamamen akıtıldıktan sonra bone baştan alınır. Tüm saçlar asitli şampuanla yıkanır (Görsel 4.14). Model/müşterinin saçları, havluyla ıslaklığı alınana kadar kurulanır. Saç rengini dengeleyerek tonlayıcı boyalar kullanılacaksa boya, bu aşamada hazırlanır. Hazırlanan renk dengeleyici model/müşterinin saçına uygulanır (Görsel 4.15). Bekleme süresince saçlara firiksiyon hareketleri uygulanır ve saçın rengi sürekli kontrol edilir. Süre sonunda model/müşterinin saçları yıkanır, saça bakım kremi/ürünleri uygulanır.

Görsel 4.14: Saçların yıkanması

Görsel 4.15: Saça renk dengeleyici uygulama

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşterinin saçları havluya sarılır. Model/müşteri çalışma alanına davet edilir. Saçlar fön makinesiyle kurutulur. Model/müşterinin isteği doğrultusunda saçlara şekil verilir (Görsel 4.16). Model/müşteriye, el aynası tutularak saçları her açıdan gösterilir; saçlarına evde kullanması gereken ürünler ve yapması gereken bakımlar anlatılır. Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç temizlenerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

Görsel 4.16: Saçlara şekil verilmesi

1. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**RÖFLE**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**BONE İLE RÖFLE UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Saça tekniğe uygun olarak boneyle röfle işlemi uygulamak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek boneyle röfle uygulamasını boya kullanarak yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Röfle bonesi, saç boyası, oksidan krem, dijital hassas terazi/mezür, boya kabı, boya fırçası, penuar, önlük, havlu, çalar saat, tarak, eldiven, fön fırçaları, fön makinesi, kuaför servis arabası, şampuan, saç kremi, özel bakım ürünleri ve saç şekillendirici ürünler.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini dikkate alarak gerekli araç gereci hazırlayınız.
2. İşlemde kullanılacak araç gereci işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlayınız.
3. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türünü, miktarını ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığını kontrol ediniz.
4. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartlarını uygun biçimde ayarlayınız.
5. Çalışma ortamındaki iş ekipmanını ve malzemeyi gerçekleştirilecek işleme göre hazırlayınız.
6. Kişisel hazırlığınızı işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniformasını giyiniz.
7. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.
8. Su geçirmeyen penuarı kıyafetlerin korunacağı şekilde takınız.
9. Model/müşterinin saçları kirliyse masaj yapmadan şampuanla **bir** kez yıkayınız.
10. Saçları fön makinesiyle tamamen kurutunuz.
11. Saçları doğal düşüş yönünde tarayınız.

B) Uygulama

12. Boneyi tekniğine uygun şekilde yerleştiriniz.
13. Bonenin kafaya tam oturup oturmadığını kontrol ediniz.
14. Bonenin yüze gelen kısımlarını yukarı doğru katlayınız.
15. Bonenin üzerindeki delikleri tığ ile yırtmadan açınız.
16. Uygulama yapılacak saç tutamını açılan delikten tığ ile nazikçe dışarı çekiniz.
17. Uygulama yapılacak tüm saçlar dışarı alınana kadar işleme aynı şekilde devam ediniz.
18. İşleme yetecek kadar boyayı gerekli oksidan volümüyle karıştırarak hazırlayınız.
19. Dışarda olan saç tutamlarına eşit miktarda boyayı boya fırçasıyla uygulayınız.
20. Boyayı saçta kullanma kılavuzunda belirtilen alt süre kadar bekletiniz.

21. Saçların açılma rengini kontrol ediniz.

22. Gerekirse süreyi üst seviyeye kadar uzatınız.

23. Saç tutamlarında hedeflenen renk tonu elde edilince model/müşteriyi yıkama ünitesine alınız.

24. Boneyi çıkartmadan önce uygulama yapılan saç tutamlarını bol suyla yıkayınız.

25. Boneyi kafadan çıkartıp tüm saçları asitli şampuanla yıkayınız.

26. Model/müşterinin saçlarına saç kremi uygulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

27. Model/müşterinin saçlarını havluyla sarınız.

28. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.

29. Saçlara model/müşterinin istekleri doğrultusunda son şeklini veriniz.

30. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz .

31. Model/müşteriyi uğurlayınız.

32. Atıkları, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

33. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek saklayınız.

34. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakınız.

35. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma Bone İle Röfle Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

1. BONE İLE RÖFLE UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

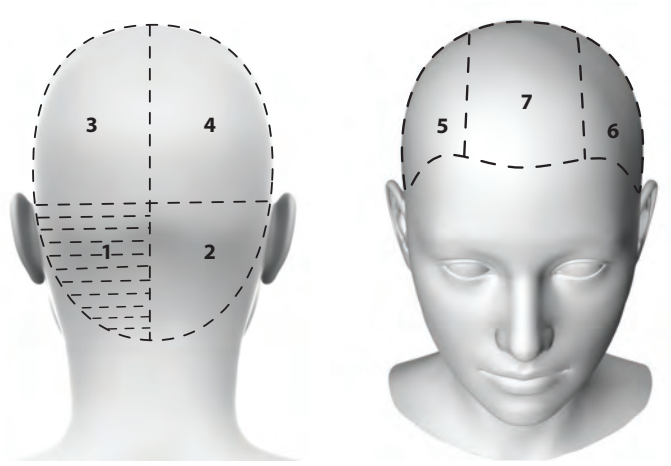
Boneyle röfle uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları, sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Uygulama ortamını işleme göre hazırladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Boneyi kafaya yerleştirdi.		
8. Tığ ile bonenin deliklerini açtı.		
9. Uygulama yapılacak saç tutamlarını dışarı çekti.		
10. Saç açıcıyı hazırladı.		
11. Saç açıcıyı uyguladı.		
12. Uygulama süresi boyunca saçları kontrol etti.		
13. Saçları tekniğine uygun şekilde yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
14. Model/müşterinin saçlarını şekillendirdi.		
15. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
16. Model/müşteriyi uğurladı.		
17. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
18. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek sakladı.		
19. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bıraktı.		
20. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

4.2. PAKET İLE RÖFLE UYGULAMA

Saçların röfle uygulaması yapılacak ve yapılmayacak kısımlarını birbirinden net bir şekilde ayırarak alüminyum folyo yardımıyla paketleme tekniğine **paketle röfle uygulaması** denir. Paketle röfle uygulaması alüminyum folyonun günlük hayatta kullanılmasıyla birlikte kuaförler tarafından da kullanılmaya başlanmıştır. Alüminyum folyonun kolayca katlanıp paket hâline getirilmesi ve açıcı ürünün tonlama yapılmak istenen saçlara daha iyi etki etmesinden dolayı kullanımı yaygınlaşmıştır.

Saç, paketle röfle uygulamasında bölümlere ayrılır. Bölümler, paketleme yapılmak istenen kalınlığa göre eşit alt bölümlere ayrılır. Alt bölümlere ayrılan saçlar da belli bir prensip uygulanarak tutamlara ayrılır (Görsel 4.17). Uygulama yapılacak saç tutamı alüminyum içerisine alınarak saç dibine yakın bölgeden itibaren tüm tutama açıcı ürün uygulanır. Alüminyum folyo, saç tutamı paket içinde olacak şekilde katlanır. Paketlenmiş saçlarda ısı sabit kaldığı için açma süresi de hızlanmış olur. Açılan saçlarla mevcut saç rengi arasında net bir ton ayrımı yakalanmaktadır. İşlem gören ve işlem dışında kalan saç tutamları net şekilde görülebilir. Paketle röfle uygulaması belirli disiplin ve uygulama prensiplerine dayanır. Sadece profesyonel uygulayıcılar tarafından yapılması gerekir.

Görsel 4.17: Röfle uygulama sırası

4.2.1. Paketleme İle Röfle Yapımında Dikkat Edilecek Hususlar

Paketlemeyle röfle uygulaması, iş sağlığı ve güvenliğine uygun şekilde işlem sırasına uyularak yapılmalıdır. İşlem sonucundaki başarı, sıralamanın eksiksiz ve doğru yapılmasına bağlıdır. İşlemin her adımının dikkatli bir şekilde yapılması önemlidir.

- Paketlemede kullanılacak alüminyum folyolar, saç rengi tonlanma uygulamasında dikkat edilecek hususlar doğrultusunda hazırlanıp kullanılmalıdır.
- Bölümlere ayrılmış saçlar sırasıyla ense sol-sağ, baş ortası sol-sağ, yanlar sol-sağ ve en sonda baş üzeri olarak sırayla çalışılmalıdır. İşleme enseden başlamak, ayrıca rengi açılan saç tutamlarındaki açıcı ürünün saçtan yıkanarak daha kolay uzaklaştırılmasını sağlar.
- Saçlar toz açıcıyla açılacaksa ürün; başın ense, orta, yan ve üst kısımları için saç yoğunluğuna bağlı olarak yeterli miktarda ayrı ayrı hazırlanmalıdır.
- Saç açıcının fazla miktarda hazırlanmamasına özen gösterilmelidir.
- Bölümler içerisinde kalan saçlar işlem sırasında alt bölümlere ayrılır.
- Alt bölümlerin kalınlığı tüm saçlarda eşit olmalıdır.

» Alt bölümlerin kalınlığı ve paket içerisine alınacak saç tutamlarının yoğunluğu, model/müşterinin işlemden sonra saçlarında oluşmasını istediği röfle yoğunluğuna göre belirlenir.

» Alt bölüme ayrılan saç tutamı arasında işlem yapılacak ve yapılmayacak saçla, başat elle tutulan plastik uçlu tarakla yardımıyla eşit oranda ayrılmalıdır.

» Saç tutamında ayırma işlemi; bir miktar saç işleme alınacak, bir miktar saç da işlem dışı kalacak şeklinde sıralı yapılmalıdır.

» Boya paleti model müşterinin kafasına saçın başlangıç noktasından yerleştirilmelidir.

» Paket işlemi yapılacak saça saç açıcı ürün, boya fırçası yardımıyla her saç teline eşit sürülmelidir. Eşit sürülmediğinde açılan saçlarda renk dengesizliği oluşacaktır.

» Açıcı ürün, fırça dokunuşlarıyla önce saçın orta kısmına sonra uç kısımlarına ve en son saç diplerine uygulanmalıdır.

» Açıcının önce diplere uygulanması, ürünün saç diplerinde yığılmasına ve açılmak istenmeyen kısımlara da taşmasına neden olacaktır. Bu da röfleyi olumsuz etkileyecektir.

» Saç açıcı, saç diplerinden yaklaşık 2-3 milim uzaktan uygulanmalı; açıcının saç derisine gelmemesine özen gösterilmelidir.

» Açıcı ürünün saça gereğinden az uygulanması, saçın istendiği kadar açılmasını önleyecektir. Saç tutamına yetecek kadar ürün kullanıldığından emin olunmalıdır.

» Paketlenmiş saçlarda toz açıcılar ısıyla harekete geçer ve şişer. Ürünler saça dengeli sürülmelidir. Fazla ürün kullanımı, paketten ürünün taşmasına yol açar ve işlem dışında kalan saçların da açılmasına neden olur.

» Paketlenen saçlardan alüminyum folyonun kaymaması için saç dibine gelen alüminyum folyo pensle saça sabitlenebilir.

» Bölümler arasında saçta şerit hâlinde açılmalar olmaması için işleme alınan saçların paket içinde ve dışında kalan kısımları takip edilmelidir.

» Bir sonraki alt bölüme bir önceki uygulamanın tersiyle başlanmalı, daha önce işleme alınan kısım üst sırada boşta bırakılmalıdır.

» Tüm saç boyunca işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat edilmelidir.

» Ense kısmındaki saç bölümü bitince ilk yapılan paket açılmalı ve saçın rengi kontrol edilmelidir.

» Saçta istenen seviyede açılma olan paketler yıkanmalı, saç tutamı havluyla kurulanmalıdır.

» Tüm saçlarda istenen açılma olana kadar kontrol yapılarak gerekli paketler aynı şekilde yıkanmalıdır.

4.2.2. Paket İle Röfle Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. Paketle röfle uygulaması öncesi saç boyu ve saç yoğunluğuna göre alüminyum folyolar, gerekli boyda ve saça yetecek sayıda kesilerek hazırlanır.

Hazırlık Aşaması: Çalışma ortamı ve iş ekipmanı ilgili mevzuat doğrultusunda hijyen kurallarına uygun biçimde temizlenir. İşlemden önce tüm araç gereç hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına

uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Model/müşterinin saçları kirliyse masaj yapmadan önce **bir** kez yıkanır. Saçların ıslaklığı havluyla alınır. Saçlar, ıslaklığı havluyla alındıktan sonra fön makinesiyle tamamen kurutulur ve **7** bölüme ayrılır.

İşlem Aşaması: Tonlayıcı kozmetik ürün saçın yapısına uygun oksidan kremle hazırlanır. Karışımın homojen olmasına dikkat edilir. Burada hazırlanacak tonlayıcı kozmetik, ense bölümüne yetecek miktarda olmalıdır. Önceden hazırlanmış alüminyum folyonun bir tanesi boya paletine yerleştirilir. Ensenin sol kısmındaki bölümün en alt sırasından yaklaşık **1** cm kalınlığındaki alt bölüm ayrılır. Alınan saç tutamı aktif kullanılmayan elin avuç içinde tutulur. Tutulan saç tutamından istenen kalınlıkta bir sıra saç, tarağın üstüne alınır. Tarağın üstüne alınan saç tutamının hemen yanındaki saç tutamı plastik uçlu tarağın altında kalacak şekilde dışarıda tutulur. Alınan saç tutamının tamamından bir dizi saç tarak üstünde, bir dizi saç da tarak altında kalacak şekilde işlem tamamlanır (Görsel 4.18). Plastik uçlu tarağın üst sırasında kalan saçlar, altında kalan saçlardan ayrılarak avuç içinde sabitlenir. Diğer elle alüminyum folyolu boya paleti kafaya oturtulur. Kafayla palet arasında boşluk olmamasına dikkat edilir. Önceden hazırlanmış tonlayıcı ürün, boya fırçasıyla tüm saça hızlı bir şekilde sürülür. Tonlayıcı ürünün tüm saçlara eşit miktarda sürüldüğünden emin olunmalıdır (Görsel 4.19).

Görsel 4.18: Röfle uygulanacak saçı tutamlara ayırma

Görsel 4.19: Açıcıyı saça uygulama

Alüminyum folyo ortadan ikiye, daha sonra da plastik uçlu tarakla yan katlama noktaları belirlenerek kenarlardan katlanır ve kat yerleri elle iyice sabitlenir (Görsel 4.20). Paketin kafaya gelen kısmı ellerle bastırılarak kapatılır (Görsel 4.21). Saç dibine gelen alüminyum folyo paketi gerekirse pensle saça sabitlenir.

Görsel 4.20: Röfle paketini tarakla kapama

Görsel 4.21: Paketin üst kısmını kapama

Başın diğer kısmında yer alan bölümün de aynı sırasında yer alan saç alt bölümü, plastik uçlu tarakla ayrılır. İşlem yapılmış bir önceki saç tutamının son bitişine dikkat edilerek ayırma işlemine başlanır. Burada bir önceki bölümdeki saç tutamı işlem dışı kalmışsa bu bölümdeki ilk tutam, işleme alınacak saç tutamı olacak şekilde başlanmalıdır. İşlem yapılan tutamın son saçı işleme alınmışsa burada ilk tutam saç, işlem dışı olmalıdır.

Bir sonraki işlem yapılacak saçın alt bölümüne bir önceki uygulamanın tersiyle başlanmalı daha önce işleme alınan kısım üst sırada boşta bırakılmalıdır. Tüm saç boyunca işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat edilmelidir.

Ense bölümünde yer alan saçlar paketlendikten sonra sırayla başın orta, sol ve sağ kısmı en son olarak da tepe kısmı aynı şekilde paketlenmelidir (Görsel 4.22). Saç açıcı ürün her bölüm için yeniden hazırlanmalıdır. Paketleme devam ederken ilk paketlenen bölümdeki saçlar kontrol edilmelidir (Görsel 4.23).

Görsel 4.22: Tüm saçı paketleme

Görsel 4.23: Paketlerdeki saçları kontrol etme

İstenen saç tonu elde edilmiş olan paketler, yıkama ünitesinde açılarak bol suyla durulanır (Görsel 4.24). Yıkanan saç tutamları havluyla kurulanır. İşlem yapılmamış saç bölümlerinde yukarıda belirtilen şekilde paketleme işlemine devam edilir. Tüm paketler kontrol edilerek istenen tonun yakalandığı paketler aynı şekilde yıkanır. Tüm paketlenmiş saçlarda işlem, istenen ton yakalanana kadar devam eder. Tüm saç, saçlı deriye masaj yapmadan şampuanla **iki** kez yıkanır. Tüm saça saç rengini dengeleyici ürün sürülür (Görsel 4.25). Bekleme süresince saça friksiyon uygulaması yapılır ve saç rengi sürekli kontrol edilir. Süre bitiminde saçlar tekrar yıkanır. Saçlara saç kremi uygulanır.

Görsel 4.24: Paketi açılan saçları yıkama

Görsel 4.25: Saça renk dengeleyiciyi uygulama

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşterinin saçları havluya sarılır. Model/müşteri çalışma tezgâhına davet edilir. Saçlar fön makinesiyle kurutulur. Model/müşterinin isteği doğrultusunda saçlara son şekli verilir (Görsel 4.26). Model/müşteriye el aynası tutularak saçları her açıdan gösterilir ve saçlarına evde nasıl bakım yapacağı anlatılır. Model/müşteri uğurlanır.

Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç temizlenerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

Görsel 4.26: Paketle röfle uygulanmış saç

2. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**RÖFLE**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**PAKET İLE RÖFLE UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Saça tekniğe uygun olarak paketle röfle uygulamak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek paketle röfle uygulamasını yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Toz açıcı/boya, oksidan krem, dijital hassas terazi/mezür, boya kabı, boya fırçası, alüminyum folyo, penuar, önlük, havlu, çalar saat, ayırma tarağı, eldiven, fön fırçaları, fön makinesi, şampuan, saç kremi, özel bakım ürünleri, saç şekillendirici ürünler ve kuaför servis arabası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İşlemde kullanılacak araç gereci işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlayınız.
2. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığını kontrol ediniz.
3. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartlarını uygun biçimde ayarlayınız.
4. Çalışma ortamındaki iş ekipmanını ve malzemeyi gerçekleştirilecek işleme göre hazırlayınız.
5. Kişisel hazırlığınızı işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniformasını giyiniz.
6. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.
7. Su geçirmeyen penuarı kıyafetlerin korunacağı şekilde takınız.
8. Model/müşterinin saçları kirliyse şampuanla masaj yapmadan bir kez yıkayınız.
9. Saçların ıslaklığını havluyla alınız.
10. Saçları fön makinesiyle tamamen kurutunuz.
11. Saçları **7** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

12. Saç açıcı ürünü saçın yapısına uygun oksidan kremle enseye yetecek kadar hazırlayınız.
13. Önceden hazırlanmış alüminyum folyoların bir tanesini boya paletine yerleştiriniz.
14. Ensedeki saç bölümünün en alt sırasından yaklaşık 1 cm kalınlığındaki alt bölümü plastik uçlu tarakla ayrınız.
15. Ayrılan saç tutamındaki saçları, işleme alınacak ve alınmayacak tutamlar şeklinde ayırınız.
16. İşleme alınacak saçların altına alüminyum folyolu boya paletini tekniğine uygun yerleştiriniz.
17. Saç rengini açıcı ürünü boya fırçası kullanarak sırayla saçın orta, uç ve dip kısımlarına, daha sonra da tüm saça hızlı ve eşit şekilde sürünüz.
18. Alüminyum folyoyu önce ortadan ikiye, daha sonra da folyonun yanlarını plastik ayırma tarağıyla katlayınız. Paketin başa gelen kısmını elle bastırılarak kapatınız. Saç dibine gelen alüminyum folyo paketini pensle saça sabitleyiniz.

19. Birinci bölümün çalışması bittikten sonra ensenin ikinci bölümüne geçiniz.

20. Ensenin ikici bölümünü çalışırken bir önceki çalışmadaki bitişi takip ederek saçları tekniğine uygun paketleyiniz.

21. Bir sonraki işlem yapılacak saçın alt bölümüne bir önceki uygulamanın tersiyle başlayarak daha önce işleme alınan kısmı üst sırada boşta bırakınız.

22. Tüm saç boyunca işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat ediniz.

23. Ense bölümünde yer alan saçlar paketlendikten sonra sırayla başın orta, sol ve sağ kısmını, son olarak da tepe kısmını aynı şekilde paketleyiniz.

24. Her bölüm için saç açıcıyı yeniden hazırlayınız.

25. Paketleme devam ederken ilk paketlenen bölümdeki saçları kontrol ediniz.

26. İstenen saç tonunun elde edildiği paketlerdeki saç tutamlarını yıkayıp havluyla kurutunuz.

27. İşlem yapılmamış saç bölümlerini yukarıda belirtilen şekilde paketlemeye devam ediniz.

28. Tüm paketleri kontrol ederek istenen tonun yakalandığı paketleri aynı şekilde yıkayınız.

29. Paketlenmiş tüm saçlarda istenen ton yakalanıncaya kadar işleme devam ediniz.

30. İşlem sonunda tüm saçları şampuanla bir kez yıkayınız.

31. Model/müşterinin saçına gerekirse renk dengeleyerek tonlayıcı ürün uygulayınız.

32. Model/müşterinin saçlarına bekleme süresince friksiyon hareketleri uygulayınız.

33. Model/müşterinin saçlarını şampuanla iki kez yıkayınız.

34. Model/müşterinin saçlarına saç kremi/bakım ürünü uygulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

35. Model/müşterinin saçlarını havluyla sarınız.

36. Model/müşteriyi çalışma tezgâhına davet ediniz.

37. Model/müşterinin saçlarına son şekli veriniz.

38. Model/müşteriye el aynası tutarak saçlarını her açıdan gösteriniz.

39. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz.

40. Model/müşteriyi uğurlayınız.

41. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

42. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek saklayınız.

43. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakınız.

44. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Paket İle Röfle Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

2. PAKET İLE RÖFLE UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Paketle röfle uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları, sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirilip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde yeniden çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.

BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Uygulama ortamını işleme göre hazırladı.		
4. Kişisel hazırlığını, iş sağlığı ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Bölümlere ayrılan saçları işlem boyunca tekniğine uygun olarak alt bölümlere ayırdı.		
8. Saç tutamlarını röfle tekniğine göre tutamlara ayırdı.		
9. İşlem boyunca alüminyum folyoyu tekniğine uygun kullandı.		
10. İşlem boyunca açıcıyı tekniğine uygun şekilde saça uyguladı.		
11. Saç bölümlerini doğru sıralamayla çalıştı.		
12. Paketleme yaparken başın bölümlerini sırayla çalıştı.		
13. Saç açıcıyı her bölüm için yeniden hazırladı.		
14. Düzenli olarak paketleme yaptığı saçları kontrol etti.		
15. Hedeflenen tonun elde edildiği saçları yıkadı.		
16. İşlem sonunda tüm saçları yıkadı.		
17. Model/müşterinin saçlarına renk dengeleyerek tonlayıcı ürünü uyguladı.		
18. Model/müşterinin saçlarını yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
19. Model/müşterinin saçlarına şekil verdi.		
20. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
21. Model/müşteriyi uğurladı.		
22. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
23. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek sakladı.		
24. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bıraktı.		
25. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
Görüşler/Notlar:	**Başarı Durumu**	
	Başarılı □	Başarısız □

Öğretmenin Adı-Soyadı:
İmza:

4.3. BALYAJ UYGULAMA

Saçta uygulanan tonlama tekniklerinden bir diğeri de balyajdır. **Balyaj,** saçlarda doğal görünümlü ışık etkisi yaratan bir tekniktir. 1970'li yıllarda Carita kardeşler röfleyi paket yerine pamukla sararak denediler. Bu uygulamayla röfleye göre saçlarda daha doğal bir görünüm elde ettiler. Böylece balyaj uygulaması ortaya çıktı. Kelime anlamı süpürmek olan Fransızca **balayage** kelimesi Türkçeye **balyaj** olarak geçmiştir. İlk ortaya çıktığı tarihten bu yana balyaj uygulama teknikleri sürekli gelişmiştir. Balyaj uygulamasında saç aralarından parça hâlinde ya da krepeyle seyrekleştirilmiş saç tutamlarına açıcı ürün, elle ya da fırçayla sürülür. Balyaj uygulamalarında saçlar, alüminyum folyo veya pamukla kapatılabileceği gibi kapatılmadan açık da bırakılabilir.

Her ne kadar röfle (Görsel 4.27) ve balyaj (görsel 4.28) birbirine yakın görülse de birbirinden ayrılan birden çok nokta vardır (Tablo 4.2).

Tablo 4.2: Röfle ve Balyaj Uygulamaları Arasındaki Farklar

 Görsel 4.27: Röfle uygulanmış saç	 **Görsel 4.28:** Balyaj uygulanmış saç
Saçların tamamına uygulanır.	Saçların bir bölümüne ya da tamamına uygulanır.
Rengi açılan ve açılmayan saç tutamları oldukça net çizgilerle ayrılır ve aynı kalınlıktadır.	Saçta uygulama yoğunluğu ve uygulama yapılan saç tutamının kalınlığı değişebilir.
Uygulama yapılan ve yapılmayan saçlarda renk keskin ve net görünür.	Saçın doğal renginin arasında güneşten açılmış saç tutamları etkisi verilerek saçta doğal yansımalar yakalanır.
Saç diplerine yakın uygulanır.	Başın tepe kısmında saç dibine yakın, arka kısımda dipten uzak uygulanır.
Saçlar, uzunlamasına şeritler hâlindedir.	Saçta uygulama yapılan ve yapılmayan yerler çok net çizgilerle ayrılmaz.

4.3.1. Saçlara Balyaj Uygulama Çeşitleri

Balyaj; işlemde açığa çıkan ısıyı kontrol etme yöntemine, uygulandığı alana ve saç açıcının saça sürülüş şekline göre farklılık gösterir.

Isıyı Kontrol Etme Yöntemi

İşlemden sonra uygulama yapılan saç tutamlarının alüminyum folyoyla kapatılıp kapatılmaması, işlemde ısı değişikliğine yol açar. Kapalı uygulamada işlem esnasında saç derisi sıcaklığı, kapatılmış saçlar üzerinde ısının kontrol edilmesini sağlar. Balyajda saç derisi ısısının kullanılıp kullanılmayacağı önceden belirlenmelidir.

Kapalı Balyaj Tekniği: Uygulama yapılacak saçlar; alüminyum folyo, streç vb. ile kapatılırsa işlemde ısı ortaya çıkar ve saç daha yüksek oranda açılır.

Açık Balyaj Tekniği: Uygulama yapılacak saç tutamına tonlayıcı, elle/fırçayla sürülür ve işlemin tamamen açıkta gerçekleşmesi sağlanır. Bazı balyaj uygulamalarında açık ve kapalı balyaj, aynı uygulama da saçın farklı bölgelerinde uygulanabilir (Görsel 4.29).

Görsel 4.29: Kapalı ve açık balyaj uygulama

SIRA SİZDE

Kuaförden bir tutam saç edininiz. Saçları iki eşit parçaya ayırıp lastikle bir uçlarından sıkıca bağlayınız. Saçların mevcut rengini fotoğraflayınız. Tutamlara yetecek miktarda toz açıcıyı uygun oksidan volümünde hazırlayınız. İki saç tutamına da açıcıyı uygulayınız. Tutamın bir tanesini alüminyum folyoyla kapatınız. Diğer saç tutamını açık olarak bekletiniz. 20 dk. sonra iki saçın açılma derecesini kontrol ederek fotoğraf çekiniz. 45 dk.ya ulaşana kadar her 5 dk.da bir saçları kontrol ederek fotoğraf çekiniz. Gözlem sonucunda çektiğiniz fotoğraflardan bir dosya oluşturunuz ve gözlemlerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Balyaj Uygulama Alanına Göre

Balyaj saçın belirli bir kısmına ya da tamamına uygulanabilir.

Klasik Balyaj

Saçın tamamına uygulama yapılır (Görsel 4.30). Model/müşterinin istekleri doğrultusunda uygulanacak balyaj sıklığına ve balyaja dipten ne kadar uzakta başlanacağına karar verilir. Uygulama yapılan saçlarda açık ya da kapalı balyaj tekniği tercih edilebilir.

Görsel 4.30: Klasik balyaj

Yüzey Balyaj

Saçın dış yüzeyinde kalan kısmındaki saç tutamlarına balyaj uygulanır (Görsel 4.31). Saçın uygulama yapılacak tepe kısmı bölümlere ayrılır. Diğer saçlar ensede toplanır. İşlem yapılacak saç bölümü ortadan ikiye ayrılır. Balyaj yoğunluğuna göre alt bölümlerin kalınlığı ve balyaj sıklığı belirlenir. Saç renginin ne kadar açılacağına bağlı olarak kapalı ya da açık balyaj tekniği kullanılır.

Çerçeve Balyaj

Saçın sadece tepe ya da çerçeve kısımdaki saçlara yapılan balyaj uygulamasıdır. Saç tepe ve yanlardan **3** bölüme ayrılır. Uygulama yapılmayacak saçlar geriye doğru taranır ya da ensede toplanır. Kapalı ya da açık balyaj tekniği kullanılarak istenen saç tutamlarına uygulama yapılır (Görsel 4.32).

Görsel 4.31: Yüzey balyaj uygulaması

Görsel 4.32: Çerçeve balyaj uygulama

4.3.2. Balyaj Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar

Balyaj uygulaması, iş sağlığı ve güvenliğine uygun şekilde işlem sırasına uyularak yapılmalıdır. İşlem sonucundaki başarı, sıralamanın eksiksiz ve doğru yapılmasına bağlıdır. İşlemin her adımının dikkatli bir şekilde yapılmasına özen gösterilmelidir. Uygulamada dikkat edilecek hususlar ise şunlardır:

- Model/müşterinin işlem sonucundaki beklentisine göre hangi tekniklerin seçileceğine ve saç dibinden ne kadar uzakta işlem yapılacağına karar verilmelidir.
- Alüminyum folyolar, saç rengi tonlama uygulamasında dikkat edilecek hususlar doğrultusunda hazırlanıp kullanılmalıdır.
- İşlemden önce model/müşterinin saçları uygulanacak tekniğe göre ayrılmalıdır.
- Klasik balyaj uygulanacaksa toz açıcı ürün; başın ense, orta, yanlar ve üst kısım için saç yoğunluğuna yetecek miktarda ayrı ayrı hazırlanmalıdır.
- Yüzeysel ve çerçeve uygulamalarında uygulama alanına yetecek kadar toz açıcı hazırlanmalıdır.
- Alt bölümlere ayırmada model/müşterinin balyaj işleminden sonra saçta oluşacak tonlama beklentisi göz önüne alınmalıdır.
- Paketleme yapılacaksa alt bölüme ayrılan saç tutamı taranıp 45° açıyla pasif elde sabitlenmelidir.
- Paketleme yapılmayacaksa işlem görecek saçlara açıcı ürün uygulanıp saç kapatılmadan bırakılır.
- Paketleme yapılacaksa ayrılan saç boya paletine alınmalıdır.
- Saça saç açıcı ürün, boya fırçası yardımıyla ve küçük fırça dokunuşlarıyla her saç teline eşit sürülmelidir.
- Sürme işlemi saç tutamının orta, uç ve dip kısımlarına sıralamasıyla yapılmalıdır.

» Ürünün yeterli miktarda sürüldüğünden emin olunmalıdır.

» Uygulama yapılan saçların açılma seviyesi sık sık kontrol edilmelidir.

» İstenen açılma seviyesine gelen saç tutamları, yıkanarak havluyla kurutulmalıdır.

4.3.3. Balyaj Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. Balyaj uygulamasında kullanılacak teknik, model/müşterinin beklentisine göre önceden belirlenmelidir.

Hazırlık Aşaması: Çalışma ortamı ve iş ekipmanı, ilgili mevzuat doğrultusunda hijyen kurallarına uygun biçimde temizlenir. İşlemden önce tüm araç gereç hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Model/müşterinin saçları gerekirse bir kez yıkanır. Saçların ıslaklığı havluyla alınır. Daha sonra saçlar fön makinesiyle tamamen kurutulur ve istenen balyaj çalışmasına uygun bir şekilde ayrılır.

İşlem Aşaması: Açıcı ürün, saçın yapısına uygun oksidan kremle hazırlanır. Karışımın homojen olmasına dikkat edilir. Önceden hazırlanmış alüminyum folyonun bir tanesi boya paletine yerleştirilir. Model/müşterinin balyaj işleminden beklentisi göz önüne alınarak ensedeki ilk saç tutamı plastik uçlu tarakla ayrılır. Alt bölüme ayrılan saç tutamı taranır 45° açıyla pasif elde sabitlenir. Ayrılan saç, alüminyum folyo konulmuş boya paletine alınmalıdır. Önceden hazırlanmış açıcı ürün boya fırçasıyla tüm saça tekniğine uygun şekilde hızlıca sürülür (Görsel 4.33). Açıcı ürünün tüm saça eşit miktarda sürüldüğünden emin olunmalıdır. Alüminyum folyo ortadan ikiye, daha sonra da plastik uçlu tarakla yan katlama noktaları belirlenerek kenarlardan katlanır ve elle iyice kat yerleri sabitlenir (Görsel 4.34). Paketin başa gelen kısmı ellerle bastırılarak kapatılır.

Görsel 4.33: Açıcı ürünü saça uygulama

Görsel 4.34: Balyaj paketini kapatma

Model/müşterinin saçları uzun ise paketler diklemesine de kapatılabilir. Açıcı sürülen saçlarda alüminyum folyonun önce bir tarafı dik olarak ortaya katlanır daha sonra diğer tarafta kalan kısım dik olarak daha önce kıvrılan kısmın üzerine gelecek şekilde kapatılır.

Tüm saç boyunca, işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Ense bölümünde yer alan saçlar paketlendikten sonra sırayla başın orta, sol ve sağ kısmı, son olarak da tepe kısmı aynı şekilde paketlenmelidir. Her bölge için açıcı ürün yeniden ve yeterli miktarda hazırlanır.

Paketleme yapılmadan uygulama yapılacaksa saç istenen kalınlıkta ayrılır. Açıcı ürün, ayrılan saç tutamına fırçayla sürülür (Görsel 4.35). Parmak aralarına alınan saça açıcı yedirilir ve saçın üzeri sarılmadan bırakılır (Görsel 4.36). Tüm saçta açılmak istenen tutamlara aynı şekilde uygulama yapılır.

Görsel 4.35: Açık balyaj uygulama

Görsel 4.36: Açıcı ürünü saç tutamına yedirme

İşlem devam ederken açıcının ilk uygulandığı saçlar kontrol edilir. İstenen saç tonu elde edilen bölümler, yıkama ünitesinde bol suyla durulanır (Görsel 4.37). Yıkanan saç tutamları havluyla kurulanır. İşlem yapılmamış saç bölümlerinde aynı işlemlere belirtilen şekilde devam edilir. Tüm saçlar kontrol edilerek istenen tonun yakalandığı saçlar aynı şekilde yıkanır. Tüm saçlardaki işleme, ton yakalanana kadar devam edilir. Tüm saç şampuanla **bir** kez yıkanır. Gerekirse renk dengeleyerek tonlayıcı ürün uygulanır. Bekleme süresince saça friksiyon uygulaması yapılır (Görsel 4.38). Bekleme süresi sonunda tüm saç şampuanla **2** kez yıkanır ve saça saç kremi/özel bakım ürünü uygulanır.

Görsel 4.37: Açılan saçları yıkama

Görsel 4.38: Renk dengeleyici uygulama

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşterinin saçları havluya sarılır. Model/müşteri çalışma tezgâhına davet edilir. Saçlar fön makinesiyle kurutulur. Saçlara fön/maşa uygulanarak son hâli verilir (Görsel 4.39). Model/müşteriye el aynası tutularak saçları her açıdan gösterilir. Model/müşteriye saçlarına evde nasıl bakım yapacağı anlatılır. Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç temizlenerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

Görsel 4.39: Şekillendirilmiş saç

3. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**RÖFLE**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**BALYAJ UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Saça tekniğe uygun olarak balyaj uygulamak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip edip, açık balyaj tekniği kullanarak balyaj uygulamasını yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Saç açıcı ürün, oksidan krem, dijital hassas tartı/mezür, boya kabı, boya fırçası, penuar, önlük, havlu, çalar saat, ayırma tarağı, eldiven, şampuan, saç kremi, özel bakım ürünleri, fön fırçaları, fön makinesi, pens, saç şekillendirici ürünler ve kuaför servis arabası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İşlemde kullanılacak araç gereci işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlayınız.
2. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığını kontrol ediniz.
3. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartlarını uygun biçimde ayarlayınız.
4. Çalışma ortamındaki iş ekipmanını ve malzemeyi gerçekleştirilecek işleme göre hazırlayınız.
5. Kişisel hazırlığınızı işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniformasını giyiniz.
6. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.
7. Su geçirmeyen penuarı kıyafetlerin korunacağı şekilde takınız.
8. Model/müşterinin saçlarını kirliyse şampuanla **bir** kez yıkayınız.
9. Saçların ıslaklığını havluyla alınız.
10. Saçları fön makinesiyle tamamen kurutunuz.
11. Saçları **3** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

12. Açıcı ürünü saçın yapısına uygun oksidan kremle homojen şekilde hazırlayınız.
13. Model/müşterinin balyaj işleminden beklentisini göz önüne alarak ensedeki ilk saç tutamını ayırma tarağıyla ayrınız.
14. Açıcı ürünü, ayrılan saç tutamına fırçayla sürünüz.
15. Saça sürdüğünüz açıcı ürünü elle yediriniz.
16. Saç tutamının üzerini sarılmadan bırakınız.
17. Tüm saçlarda açılmak istenen tutamlara aynı şekilde uygulama yapınız.
18. İşlem devam ederken ilk açıcı uygulanan saçları kontrol ediniz.
19. İstenen saç tonu elde edilen bölümleri suyla durulayınız.

20. Yıkanan saç tutamlarını havluyla kurutunuz.

21. İşlem yapılmamış saç bölümlerinde de yukarıda belirtilen şekilde uygulama yapınız.

22. Tüm saçları kontrol ederek istenen tonun yakalandığı saçları aynı şekilde yıkayınız.

23. Tüm saçlarda istenen ton yakalanana kadar işleme devam ediniz.

24. İşlem sonunda tüm saçı şampuanla bir kez yıkayınız.

25. Gerekiyorsa saçlara renk dengeleyerek tonlayıcı ürün uygulayınız.

26. Bekleme süresi boyunca saçlara friksiyon uygulayınız.

27. Bekleme süresi bitiminde tüm saçları şampuanla iki kez yıkayınız.

28. Saçlara saç kremi/özel bakım ürünü uygulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

29. Model/müşterinin saçlarını havluyla sarınız.

30. Model/müşteriyi çalışma tezgâhına davet ediniz.

31. Saçları fön makinesiyle kurutunuz.

32. Saçları şekillendirerek son hâlini veriniz.

33. Model/müşteriye el aynası tutarak saçlarını her açıdan gösteriniz.

34. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz.

35. Model/müşteri uğurlayınız.

36. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

37. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek saklayınız.

38. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakınız.

39. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Balyaj Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

3. BALYAJ UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Balyaj uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirilip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde yeniden çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Uygulama ortamını işleme göre hazırladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenliği koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Saç açıcıyı tekniğine uygun hazırladı.		
8. Bölümlere ayrılan saçları işlem boyunca tekniğine uygun şekilde alt bölümlere ayırdı.		
9. Saça açıcı ürünü tekniğine uygun sürdü.		
10. Tüm saçlarda, açılmak istenen tutamlara aynı şekilde uygulama yaptı.		
11. Açıcı uygulanan saçları düzenli olarak kontrol etti.		
12. Hedeflenen saç tonunun elde edildiği bölümleri tekniğine uygun yıkadı.		
13. İşlem sonunda saçları tekniğine uygun yıkadı.		
14. Model/müşterinin saçlarına renk dengeleyerek tonlayıcı ürünü uyguladı.		
15. Model/müşterinin saçlarını yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
16. Model/müşterinin saçlarını şekillendirdi.		
17. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
18. Model/müşteriyi uğurladı.		
19. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
20. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek sakladı.		
21. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bıraktı.		
22. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
Görüşler/Notlar:	**Başarı Durumu**	
	Başarılı □	Başarısız □

Öğretmenin Adı-Soyadı:
İmza:

RÖFLE

4.4. KREPE İLE BALYAJ UYGULAMA

Krepe uygulanarak seyreltilen saç tutamlarının renginin açıcılarla açılarak tonlanması işlemine **krepe balyaj** denir. Saç şekillendirme işlemlerinde uygulanan krepeye göre balyaj uygulamasında kullanılan krepenin amacı farklılık göstermektedir. Bu balyaj uygulamasında saçta işleme alınacak ve alınmayacak tutamlar krepe yapılarak belirlenir. Bu teknikte bir tutam saç alınır. Tutam 90° açıyla tutulur. Krepe tarağı ya da sık dişli tarakla saç telleri dibe doğru ittirilir (Görsel 4.40). Ters taramada sık dişli tarağın etkisiyle bazı saç telleri dipte yığılır. Aynı tutamda krepe tekrarlanarak daha fazla saçın dibe itilmesi sağlanır. Balyaj uygulamasında krepe yapılarak işlem görecek saçların diğer saç tutamlarından daha doğal şekilde ayrılması sağlanır.

Görsel 4.40: Krepeyle balyaj uygulama

4.4.1. Krepe İle Balyaj Uygulamasında Dikkat Edilecek Hususlar

Krepeyle balyaj uygulaması, iş sağlığı ve güvenliğine uygun şekilde işlem sıralamalarına uyularak yapılmalıdır. İşlem sonucundaki başarı, sıralamanın eksiksiz ve doğru yapılmasına bağlıdır. İşlemin her adımının dikkatli bir şekilde yapılması gerekir. Uygulamada dikkat edilecek hususlar şunlardır:

- Model/müşterinin işlem sonucundaki beklentisine göre hangi tekniklerin seçileceğine ve saç dibinden ne kadar uzakta işlem yapılacağına karar verilmelidir.
- Alüminyum folyolar, saç rengi tonlanma uygulamasında dikkat edilecek hususlar doğrultusunda hazırlanıp kullanılmalıdır.
- Ense saçları daha dirençli saçlardır. Bu nedenle işleme enseden başlanmalıdır.
- Alt bölümlere ayırma ve krepe uygulama yoğunluğu model/müşterinin balyaj işleminden sonra saçta oluşacak tonlama beklentisi göz önüne alınarak yapılmalıdır.
- Alt bölüme ayrılan saç tutamı taranıp 90° açıyla pasif elde sabitlenmelidir.
- Başat ele alınan tarakla istenen balyaj kalınlığına ulaşana kadar saça krepe yapılmalıdır.
- Saçın yoğun balyaj uygulanacak bölümüne daha az krepe atılmalıdır.
- Hafif balyaj uygulanacak bölümlerde ise krepe sıklığı artırılmalıdır.
- Krepe yapılan saç tutamları saç dibinde pensle sabitlenmelidir. Aksi hâlde işlem esnasında krepe yapılan saçlar, direnç göstererek alüminyum folyo kâğıdını aşağı doğru itecektir.
- Krepe yapılan saç tutamı 45° açıyla tutularak boya paletine alınmalıdır.
- Açıcı ürün, boya fırçası yardımıyla önce tutamın orta kısmına, daha sonra uç kısmına, en son da dip kısmına küçük fırça dokunuşlarıyla uygulanmalıdır.
- Ürünün yeterli miktarda sürüldüğünden emin olunmalıdır.
- Uygulama yapılan saçların rengi düzenli olarak kontrol edilmelidir.
- Bölümlerin sırasıyla ense, baş ortası, sağ ve sol yan, en son olarak da baş üzeri çalışılmalıdır.
- Açılmak istenen seviyeye ulaşan paketlerdeki saç tutamları yıkanarak havluyla kurulanmalıdır.
- Saç kremi uygulandıktan sonra krepeyle dibe itilmiş saçlar, saç açıcı tarakla nazikçe taranmalıdır.

4.4.2. Krepe İle Balyaj Uygulaması İşlem Basamakları

Model/müşteriyle ön görüşme yapılır. Ön görüşmede işleme engel bir durum yoksa randevu oluşturulur. Krepeyle balyaj uygulamasına başlanmadan saç boyu ve saç yoğunluğuna göre alüminyum folyolar gerekli boyda ve saça yetecek sayıda kesilerek hazırlanır.

Hazırlık Aşaması: Çalışma ortamı ve iş ekipmanı ilgili mevzuat doğrultusunda hijyen kurallarına uygun biçimde temizlenir. İşlemden önce tüm araç gereç hazırlanır. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığı kontrol edilir. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartları uygun biçimde ayarlanır. Çalışma ortamındaki iş ekipmanı ve malzeme, gerçekleştirilecek işleme göre hazırlanır. Uygulayıcı kişisel hazırlığını işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforma giyer. Model/müşteri, çalışma alanına davet edilir. Su geçirmeyen penuar, kıyafetlerin korunacağı şekilde takılır. Model/müşterinin saçları gerekirse **bir** kez yıkanır. Saçların ıslaklığı havluyla alındıktan sonra saçlar fön makinesiyle tamamen kurutulur ve **7** bölüme ayrılır.

İşlem Aşaması: Saç rengini açıcı ürün saçın yapısına uygun oksidan kremle hazırlanır. Karışımın homojen olmasına dikkat edilir. Hazırlanacak ürün miktarı ense bölümüne yetecek kadar olmalıdır. Önceden hazırlanmış alüminyum folyonun bir tanesi boya paletine yerleştirilir. Model/müşterinin balyaj işleminden beklentisi göz önüne alınarak ensedeki ilk saç tutamı plastik uçlu tarakla ayrılır. Alt bölüme ayrılan saç tutamı taranarak 90° açıyla pasif elde sabitlenir. Krepe tarağıyla saç ucundan dibe doğru saç itilir (Görsel 4.41). Başat ele alınan tarakla istenen saç tutamı oluşana kadar krepe yapılır (Görsel 4.42).

Görsel 4.41: Saçı krepe tarağıyla dibe doğru itme

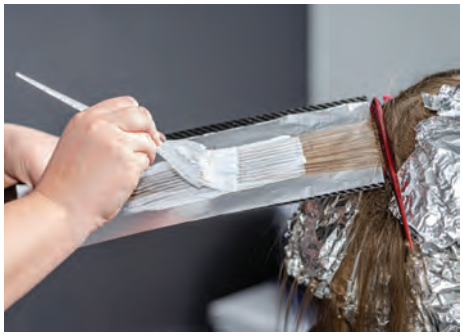

Görsel 4.42: Balyaj yapılacak saça krepe uygulama

Krepelenmiş saç tutamı pensle ya da tarakla saç dibinde sabitlenir. Ayrılan saç, alüminyum folyo konulmuş boya paletine alınır (Görsel 4.43). Renk açıcı ürün, boya fırçasıyla tekniğine uygun olarak saça hızlı bir şekilde sürülür (Görsel 4.44). Açıcı ürünün tüm saçlara eşit miktarda sürüldüğünden emin olunur.

Görsel 4.43: Saçı boya paletine yerleştirme

Görsel 4.44: Açıcıyı saça uygulama

Alüminyum folyo ortadan ikiye, daha sonra da plastik uçlu tarakla yan katlama noktaları belirlenerek kenarlardan katlanır ve elle iyice kat yerleri sabitlenir. Paketin başa gelen kısmı ellerle bastırılarak kapatılır. Tüm saç boyunca işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat edilir. Ense bölümünde yer alan saçlar paketlendikten sonra sırayla başın orta, sol ve sağ kısmı en son olarak da tepe kısmı aynı şekilde paketlenir.

Her bölüm için ayrıca renk açıcı ürün yeterli miktarda hazırlanır. Paketleme devam ederken ilk paketlenen bölümdeki saçlar kontrol edilir (Görsel 4.45). İstenen saç tonu elde edilen saç paketleri yıkama ünitesinde açılarak saç tutamları bol suyla durulanır. Yıkanan saç tutamları havluyla kurulanır. İşlem yapılmamış saç bölümlerini yukarıda belirtilen şekilde paketlemeye devam edilir. Tüm paketler kontrol edilerek istenen tonun yakalandığı paketlerdeki saç tutamları aynı şekilde yıkanır. Tüm paketlenmiş saçlarda işleme istenen ton yakalanana kadar devam edilir. Tüm saç şampuanla **bir** kez yıkanır. Gerekiyorsa renk dengeleyerek tonlayıcı ürün uygulanır (Görsel 4.46). Bekleme süresince saça friksiyon uygulaması yapılır. Süre bitiminde saçlar **iki** kez yıkanır. Saç kremi ya da bakım ürünü uygulanır.

Görsel 4.45: Balyaj paketlerinin kontrolü

Görsel 4.46: Saça renk dengeleyici uygulama

İşlem Sonrası Aşama: Model/müşterinin saçları havluya sarılır. Model/müşteri çalışma tezgâhına davet edilir. Saçlar fön makinesiyle kurutulur. Model/müşterinin isteği doğrultusunda saçlara şekil verilir (Görsel 4.47). Model/müşteriye el aynası tutularak saçları her açıdan gösterilir ve saçlarına nasıl bakım yapacağı anlatılır. Model/müşteri uğurlanır. Atıklar, Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf edilir. Uygulamada kullanılan araç gereç temizlenerek saklanır. Çalışma alanı bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakılır. İşlem, verilen sürede bitirilir.

Görsel 4.47: Krepeyle balyaj uygulanmış saç

4. UYGULAMA		
ÖĞRENME BİRİMİ ADI	**RÖFLE**	**SÜRE**
UYGULAMA ADI	**KREPE İLE BALYAJ UYGULAMASI**	90 dk.

Amaç

Saça tekniğe uygun olarak krepeyle balyaj uygulamak.

Görev

Aşağıda yer alan işlem basamaklarını takip ederek krepeyle balyaj uygulamasını boya kullanarak yapınız.

Kullanılacak Araç Gereç

Saç açıcı ürün, oksidan krem, boya kabı, boya fırçası, dijital hassas tartı/mezür, penuar, önlük, havlu, çalar saat, plastik uçlu tarak, pens, eldiven, fön fırçaları, fön makinesi, şampuan, saç kremi saç, bakım ürünleri, saç şekillendirici ürünler ve kuaför servis arabası.

A) Uygulamaya Hazırlık

1. İşlemde kullanılacak araç gereci işleme başlamadan önce hijyen kurallarına uygun şekilde hazırlayınız.
2. Uygulama için hazırlanan malzemelerin türü, miktarı ve ilgili kurumlardan onaylı olup olmadığını kontrol ediniz.
3. Uygulama ortamının aydınlatma, ısı ve havalandırma şartlarını uygun biçimde ayarlayınız.
4. Çalışma ortamındaki iş ekipmanını ve malzemeyi gerçekleştirilecek işleme göre hazırlayınız.
5. Kişisel hazırlığınızı işe, sağlık ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaparak temiz ve ütülü iş önlüğü/üniforması giyiniz.
6. Model/müşteriyi çalışma alanına davet ediniz.
7. Su geçirmeyen penuarı kıyafetlerin korunacağı şekilde takınız.
8. Model/müşterinin saçları kirliyse şampuanla bir kez yıkayınız.
9. Saçların ıslaklığını havluyla alınız.
10. Saçları fön makinesiyle tamamen kurutunuz.
11. Saçları **7** bölüme ayırınız.

B) Uygulama

12. Saç açıcı ürünü saçın yapısına uygun oksidan kremle homojen şekilde hazırlayınız.
13. Saç açıcı ürünün ense bölümüne yetecek miktarda olmasına dikkat ediniz.
14. Önceden hazırlanmış alüminyum folyonun bir tanesini boya paletine yerleştiriniz.
15. Model/müşterinin balyaj işleminden beklentisini göz önüne alarak ensedeki ilk saç tutamını plastik uçlu tarakla ayrınız.
16. Alt bölüme ayrılan saç tutamını tarayarak 90° açıyla pasif elde sabitleyiniz.
17. Başat ele alınan tarakla istenen saç tutamı oluşana kadar krepe yapınız.
18. Krepeyle saç dibine itilen saçları pensle ya da tarakla sabitleyiniz.
19. Krepe yapılan saç tutamını alüminyum folyo konulmuş boya paletine alınız.
20. Saç açıcı ürünü boya fırçasıyla tüm saça tekniğine uygun sürünüz.

21. Tonlayıcı ürünün tüm saçlara eşit miktarda sürüldüğünden emin olunuz.

22. Alüminyum folyoyu ortadan ikiye, daha sonrada plastik uçlu tarakla yan katlama noktalarını belirleyerek kenarlardan katlayınız ve kat yerlerini elle iyice sabitleyiniz.

23. Paketin başa gelen kısmını ellerle bastırılarak kapatınız.

24. Tüm saç boyunca işlem yapılacak ve yapılmayacak saçların eşit şekilde olmasına dikkat ediniz.

25. Ense bölümünde yer alan saçları paketledikten sonra sırayla başın orta, sol ve sağ kısmını, en son olarak da tepe kısmını aynı şekilde paketleyiniz.

26. Paketleme devam ederken ilk paketlenen bölümdeki saçları kontrol ediniz.

27. İstenen saç tonu elde edilen paketleri yıkama ünitesinde açarak saç tutamlarını bol suyla durulayınız.

28. Yıkanan saç tutamlarını havluyla kurutunuz.

29. İşlem yapılmamış saç bölümlerini yukarıda belirtilen şekilde paketlenmeye devam ediniz.

30. Tüm paketleri sürekli kontrol ediniz.

31. İstenen tonun yakalandığı paketlerdeki saç tutamlarını aynı şekilde yıkayınız.

32. Tüm paketlenmiş saçlarda işleme, istenen ton yakalanana kadar devam ettiriniz.

33. Tüm saçları şampuanla **bir** kez yıkayınız.

34. Gerekiyorsa saçlara renk dengeleyerek tonlayıcı ürün uygulayınız.

35. Bekleme süresi boyunca saçlara friksiyon uygulayınız.

36. Bekleme süresi bitiminde tüm saçları şampuanla **iki** kez yıkayınız.

37. Saçlara saç kremi/özel bakım ürünü uygulayınız.

C) Uygulamanın Sonlandırılması

38. Model/müşterinin saçlarını havluyla sarınız.

39. Model/müşteriyi çalışma tezgâhına davet ediniz.

40. Saçları fön makinesiyle kurutunuz.

41. Saçların şekillendirerek son hâlini veriniz.

42. Model/müşteriye el aynası tutarak saçlarını her açıdan gösteriniz.

43. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulununuz.

44. Model/müşteriyi uğurlayınız.

45. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf ediniz.

46. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek saklayınız.

47. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bırakınız.

48. İşlemi, verilen sürede bitiriniz.

Değerlendirme

Yapacağınız çalışma, Krepe İle Balyaj Uygulaması Değerlendirme Formu'nda yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütlere dikkat ediniz.

4. KREPE İLE BALYAJ UYGULAMASI DEĞERLENDİRME FORMU

Krepeyle balyaj uygulaması ölçütleri aşağıda sıralanmıştır. Ölçütleri tam olarak gerçekleştirdiğinizde başarılı, gerçekleştiremediğinizde ise başarısız kutucuğu (✓) işaretiyle işaretlenir. Değerlendirmede "B) Uygulama" aşamasının tüm adımları sıralama ve işlemin tam uygulanması açısından oldukça önemlidir. Bu adımların herhangi birini yerinde ve doğru olarak uygulamadığınızda uygulamanızı bitirilip model/müşterinin saçını gerekirse hemen yıkamanız istenebilir. Bu durumlarda kazanım üzerinde çalışmanız beklenmektedir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:	**Tarih:**	
Sınıfı-Numarası:	**Uygulama Süresi:** 90 dk.	
BECERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	**Beceri Durumu**	
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK	**Başarılı**	**Başarısız**
1. İşlemde kullanılacak araç gereci hijyen kurallarına uygun şekilde hazırladı.		
2. Uygulama için malzemeleri gerekli şekilde hazırladı.		
3. Uygulama ortamını işleme göre hazırladı.		
4. Kişisel hazırlığını iş sağlığı ve güvenlik koşullarına uygun bir şekilde yaptı.		
5. Model/müşteriyi işleme uygun hazırladı.		
6. Model/müşterinin saçlarını işleme göre hazırladı.		
B) UYGULAMA		
7. Saç açıcıyı tekniğine uygun hazırladı.		
8. Bölümlere ayrılan saçı işlem boyunca alt bölümlere ayırdı.		
9. İşlem boyunca alt bölümlere ayrılan saçlara krepe yaptı.		
10. Krepe yapılan saç tutamlarında alüminyum folyoyu kullandı.		
11. Saç açıcıyı tüm saça sürdü.		
12. İşlem boyunca paketlenmiş saçların rengini kontrol etti.		
13. Hedeflenen açılma seviyesine gelen saçları yıkadı.		
14. İşlem sonunda tüm saçları yıkadı.		
15. Model/müşterinin saçlarına renk dengeleyerek tonlayıcı ürünü uyguladı.		
16. Model/müşterinin saçlarını yıkadı.		
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI		
17. Model/müşterinin saçlarını şekillendirdi.		
18. Model/müşteriye saçlarına bakım ve şekillendirmesi konusunda önerilerde bulundu.		
19. Model/müşteriyi uğurladı.		
20. Atıkları Atık Yönetmeliği'ne uygun olarak bertaraf etti.		
21. Uygulamada kullanılan araç gereci temizleyerek sakladı.		
22. Çalışma alanını bir sonraki işleme hazır hâlde temiz ve düzenli bıraktı.		
23. İşlemi, verilen sürede bitirdi.		
	Başarı Durumu	
	Başarılı □	Başarısız □
Öğretmenin Adı-Soyadı: **İmza:**		
Görüşler/Notlar:		

RÖFLE

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. ( ) Saç boyaları her tür saçı 1-3 ton açar.

2. ( ) Toz açıcılarla saçta 1-2 ton açma işlemi için 20 volüm (%6) oksidan kullanılır.

3. ( ) Boya paleti sadece röfle uygulamalarında kullanılır.

4. ( ) Kınalı saçlara röfle uygulanır.

5. ( ) Bone ile röfle uzun saçlı kişilerde daha çok tercih edilir.

6. ( ) Alüminyum folyo röfle ve balyajda aynı şekilde kullanılır.

7. ( ) İşlem boyunca uygulama yapılan saçların rengi kontrol edilmelidir.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan noktalı yerlere uygun olan ifadeleri yazınız.

8. Saç açma işleminde kullanılan ürünlerden sadece ..... ürünler saç tonlama işlemlerinde kullanılmaz.

9. Saçlarda 1-2 ton açma işlemi yapılacaksa ..... oksidan kullanılmalıdır.

10. Saçın gözenekliliğini ölçmek için ..... yapılmalıdır.

11. Doğal saçlarda 3-4 tondan fazla açma işlemi yapılacaksa ..... kullanılmalıdır.

12. Saçta tonlama işlemi toz açıcıyla yapılmışsa mutlaka ..... kullanılmalıdır.

13. Röfle uygulamasında saçlar ..... bölüme ayrılmalıdır.

C) Aşağıda verilen soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

14. Röfle uygulamalarında kullanılan açıcılar için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Tüm saça yetecek kadar açıcı hazırlanmalıdır.

B) Açıcıyla oksidan krem kullanılmasına gerek yoktur.

C) Açıcı ürün saç diplerinden uçlara doğru bir seferde uygulanmalıdır.

D) Açıcı ürün saçlara bol miktarda sürülmelidir.

E) Açıcı ürün her bölüm için ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

15. Aşağıdaki ifadelerin hangisi yanlıştır?

A) Röflede, uygulama yapılan ve yapılmayan saçlardaki renk geçişleri nettir.

B) Balyajda saçın ön ve arka kısımlarının uygulama yerleri farklıdır.

C) Röfle saçın sadece uç kısımlarına uygulanır.

D) Renk tonlama uygulamalarında saç kısaltılacaksa işlemden önce kesim uygulanır.

E) Açık balyaj, saçta ısıyı kontrol etme yöntemlerindendir.

16. Aşağıda ifadelerden hangisi saç rengini tonlama uygulamaları için doğrudur?

A) Açıcı ürün saça dipten başlanarak uygulanır.

B) Saç rengini silici ürünler röfle uygulamasında sık kullanılır.

C) Bone ile röfle uygulaması uzun saçlar için idealdir.

D) Saç kesimi saç rengini tonlama işleminden sonra yapılmalıdır.

E) Balyaj uygulamalarında saçları paketleme ısının dengeli dağılımına yardımcı olur.

17. Aşağıda ifadelerden hangisi krepe balyaj uygulaması için yanlıştır?

A) Krepelenen saç pensle sabitlenmelidir.

B) Krepe yapılacak saç tutamı 45° açıyla tutulmalıdır.

C) Krepe ne kadar az uygulanırsa balyaj o kadar yoğun olur.

D) Krepe uygulanacak saç tutamı 90° açıyla tutulmalıdır.

E) Krepe balyajda açık ya da kapalı ısı uygulaması yapılabilir.

18. I. Açıcı ürün hazırlanır.

II. Bone üzerindeki delikler tığla delinir.

III. Saçlara açıcı ürün uygulanır.

IV. Saçlar tığla dışarı çekilir.

V. Saça renk dengeleyerek tonlayıcı uygulanır.

Verilen bu ifadelere göre aşağıdakilerden hangisinde bone ile röfle uygulama aşamaları doğru sıralanmıştır?

A) V, III, II, I ve IV

B) II, IV, I, III ve V

C) IV, I, III, II ve V

D) I, II, V, IV ve III

E) III, I, V, IV ve II

19. I. Alüminyum folyo, boya paletine yaklaşık 2 cm uçtan kıvrılarak yerleştirilmelidir.

II. Saç tutamına açıcı uygulanır.

III. Alt bölüme ayrılan saçta paketleme yapılacak tutamlar eşit yoğunlukta ayrı uygulanır.

IV. Alüminyum folyo paketi tekniğine uygun kapatılır.

V. Alüminyum folyo, saç boyuna göre kesilir.

Yukarıda karışık olarak verilen paket ile röfle aşamalarının doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) V, III, II, I ve IV

B) II, IV, I, III ve V

C) V, I, III, II ve IV

D) I, II, V, IV ve III

E) V, III, I, II ve IV

20. I. Daha önce permanant/defrize yapılmış saçlara işlemden en az 6 ay sonra röfle uygulanmalıdır.

II. Saçta hedeflenen renk elde edilince bone çıkartılarak saçlar yıkanmalıdır.

III. Saç renk tonlama uygulamasında saçlarda açma işlemini yavaşlatmak için klimazom cihazıyla ya da fönle ek ısı uygulanabilir.

IV. Oksidan krem 40 volüm (%12) seçilmişse ısı uygulaması yapılmamalıdır.

V. Permanant/defrize uygulanmış saçlara kesinlikle röfle uygulanmamalıdır.

Yukarıda saçta renk tonlama ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanlar aşağıdaki şıklardan hangisinde verilmiştir?

A) I ve III

B) I ve IV

C) III ve V

D) IV ve V

E) IV ve II

EK-1

MODEL/ MÜŞTERİ ONAM FORMU	
MODEL/ MÜŞTERİ ADI SOYADI	
UYGULAYICININ ADI-SOYADI	
UYGULAMA İŞLEMİ İSMİ VE TARİHİ	
ÖN GÖRÜŞMEDE YAPILAN İNCELEMELER	**ÖN GÖRÜŞME İNCELEME SONUÇLARI**
UYGULAMADA KULLANILACAK ÜRÜNLER	**ÜRÜNLERLE İLGİLİ YAPILAN AÇIKLAMALAR**
MODEL/ MÜŞTERİYE İŞLEM HAKKINDA VERİLEN BİLGİLER	
İşlem hakkında gerekli bilgilendirmeler tarafıma yapılmış olup işlemin yapılmasını onaylıyorum. **Model/ Müşterinin imzası**	

CEVAP ANAHTARI

1. ÖĞRENME BİRİMİ			
A			
1. Y	**2.** D	**3.** Y	**4.** D
5. D	**6.** D		
B			
7. fibrilleri	**8.** şampuan		**9.** disülfit bağlarını
10. işlem sonrası	**11.** nötralizatör/sabitleyici		**12.** formaldehit
C			
13. D	**14.** B	**15.** E	**16.** B

2. ÖĞRENME BİRİMİ			
A			
1. Y	**2.** D	**3.** Y	**4.** Y
5. D			
B			
6. feomelanin	**7.** kalın	**8.** kırmızı	**9.** 20-22 °C
10. kalıcı	**11.** kalıcı	**12.** renk	
C			
13. C	**14.** C	**15.** C	**16.** D
17. E	**18.** A	**19.** D	**20.** C
21. E			

3. ÖĞRENME BİRİMİ			
A			
1. D	**2.** Y	**3.** Y	**4.** Y
5. D	**6.** Y	**7.** D	
B			
8. oksitleyici	**9.** sıvıölçer (dereceli silindir-mezur)		**10.** paketleyerek
11. toz açıcı	**12.** eumelanin	**13.** bölgesel açma	**14.** Ön test (Tutar Testi)
C			
15. A	**16.** C	**17.** A	**18.** D
19. A	**20.** C	**21.** E	

4. ÖĞRENME BİRİMİ			
A			
1. Y	**2.** D	**3.** Y	**4.** Y
5. Y	**6.** D	**7.** D	
B			
8. saç rengini silici	**9.** 20 volüm (%6)	**10.** esneme testi	**11.** toz açıcılar
12. renk dengeleyerek tonlayıcı /cila/ numleks		**13.** 7	
C			
14. E	**15.** C	**16.** E	**17.** B
18. B	**19.** E	**20.** B	

KAYNAKÇA

Barreto, T., Weffort, F., Frattini, S., Pinto, G., Damasco, P., ve Melo, D. (2021). Doğrudan konuya gelelim: Saç düzleştirme hakkında şimdiye kadar ne biliyoruz? *Cilt Uzantı Bozuklukları,* 7(4), 265-271.

MEB.(2020). Mesleki ve teknik anadolu lisesi. anadolu meslek ve anadolu teknik programı güzellik hizmetleri alanı çerçeve öğretim programı. Ankara

TDK. (2023). Türkçe sözlük. Ankara

TDK. (2018). Yazım kılavuzu. Ankara

Miranda-Vilela, A. L., Botelho, A. J. ve Muehlmann, L. A. (2014). İnsan saçının kimyasal olarak düzleştirilmesine genel bir bakış: *Teknik yönler, saç lifi için potansiyel riskler ve sağlık ve yasal konular. Uluslararası kozmetik bilimi dergisi,* 36(1), 2-11.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI VE GÖRSEL KAYNAKÇASI

http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2849